

ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรม
และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดย

นายวรารุช ถนอมจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE RELATIONSHIP BETWEEN THAI TELEVISION DRAMA
EXPOSURE WITH CULTURAL VALUES AND LIFESTYLE
OF LAOTIANS IN VIENTIANE

BY

MR. VARAVUTH THANOMJITRA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAM IN MASS COMMUNICATIONS ADMINISTRATION
FACULTY OF JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2015
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยและค่านิยมทางวัฒนธรรม
และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดย

นายวรารุช ถนอมจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วารสารศาสตร์บัณฑิต

สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

วิทยานิพนธ์

ของ

นายวรารุธ ถนอมจิตร

เรื่อง

ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิต
ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน)

เมื่อ วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2559

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.โมไนยพล รณเวช)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงนา รุบแก้ว)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิตา แสงสิงแก้ว)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์อรทัย ศรีสันติสุข)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์พรทิพย์ สัมปตตะวานิช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทย กับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิต ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
ชื่อผู้เขียน	นายวรารุช ถนอมจิตร
ชื่อปริญญา	วารสารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนนา ฐูปแก้ว
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์และศึกษาถึงผลกระทบจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ใช้รูปแบบวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Research) ซึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากนักวิชาการทั้งไทยและลาวจำนวน 5 ท่านและประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 15 ท่าน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากกลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 400 คน

ผลจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีผลทำให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวเวียงจันทน์บางประการมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น การใช้ภาษาในการสื่อสาร การเลือกเครื่องแต่งกาย ความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง เป็นต้น

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น การใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร การเลือกเครื่องแต่ง

กายตามดารานักแสดงในละครโทรทัศน์ เกิดความต้องการเดินทางมาเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในประเทศไทย เกิดกระแสแฟชั่นนิยมในเทคโนโลยีใหม่ตามแบบในละคร เป็นต้น

ทั้งยังพบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์อีกด้วย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้ 2,000,001-4,000,000 กีบ/เดือน (10,001-20,000 บาท / เดือน) ในด้านการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย พบว่าโดยเฉลี่ยเปิดรับชม 3 ชั่วโมงต่อวัน โดยรับชมละคร 3-4 เรื่องต่อสัปดาห์ รับชมละครมานานมากกว่า 9 ปีขึ้นไป คิดเห็นเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สามารถพบเห็นได้ในนครหลวงเวียงจันทน์มากที่สุด อาทิ เรื่องการใช้ภาษาลาวในการติดต่อสื่อสาร เกิดการเรียนรู้ภาษาไทยและศัพท์แสลงต่าง ๆ จากละครโทรทัศน์ไทย การเคารพเชื่อฟังบุพการี การให้ความสำคัญต่อสถาบันครอบครัว และการเลือกเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นนิยม และรูปแบบการดำเนินชีวิตประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในด้านการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีการทำกิจกรรมพบปะกับครอบครัวมากที่สุด ในด้านความสนใจในชีวิตประจำวัน มีความสนใจในการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเองมากที่สุด ในด้านโอกาสการแสดงความคิดเห็น สามารถแสดงความคิดเห็นต่อตนเองและครอบครัวได้มากที่สุด

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า

1. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน
2. การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
3. การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
4. การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
5. โอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อตนเองและเรื่องอื่น ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

คำสำคัญ: การเปิดรับ, ละครโทรทัศน์ไทย, ค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว, รูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวลาว

Thesis Title	THE RELATIONSHIP BETWEEN THAI TELEVISION DRAMA EXPOSURE WITH CULTURAL VALUES AND LIFESTYLE OF LAOTIANS IN VIENTIANE
Author	Mr. Varavuth Thanomjitra
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Mass Communications Administration Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Potchana Toopkaew
Academic Years	2015

ABSTRACT

The research objectives of “The Relationship between Thai Television Drama Exposure with Cultural values and lifestyle of Laotians in Vientiane” are for studying the relationship between Thai Television Drama exposure and lifestyle of Laotians in Vientiane and Studying the effect of such exposure which causes the change of the Cultural values and lifestyle of Laotian in Vientiane. The research is based on the Mix Research of Qualitative Research by the in-depth interview from 5 Thai and Lao Scholar and 15 local Loa based in Vientiane and Quantitative Research by Survey Research from 400 Laos in Vientiane.

The results of qualitative research found that the correlation between Thai Television Drama Exposure and cultural value of Laotian in Vientiane has an effect in some cultural value of Vientiane people such as communication language, cloths and the couple relationship.

The correlation between Thai Television Drama Exposure and lifestyle of Laotian in Vientiane found that there is a change in Laotian’s lifestyle such as Thai language used in daily life, Clothing that imitate to actor and actress of the drama,

leading Laotian to travel to Thailand to bought Thai's product and Fashion trend that based on Television drama.

The study also found that the change of Laotian's lifestyle in Vientiane also correlate with the culture value of Laotian in Vientiane.

Quantitative Research found that population majority is single females aged between 25 – 34 years old with Bachelor Degree and work in the private sector with the income of LAK 2,000,001 – 4,000,000 per month (THB 10,001 – 20,000 per month). These females have travel to Thailand before. They basically have watched Thai television drama approximate 3 hours per days and 3 – 4 drama series per week for more than 9 years. The opinion of cultural value that are mostly found in Vientiane are about using of (1) Lao language (various by different local dialect) but having a verbal slang from Thai television drama, (2) The respect to parents and important of family. (3) Modern fashion and frequently show their opinion of their political, economy and society via Social Media. This is a very positive relationship between Thai television drama and Cultural values and lifestyle of people in Vientiane. In summary, Thai Television Drama exposure has progressive impacts on the adjustment of Cultural Values and lifestyle of Laotians living in the capital city of Vientiane.

The hypothesis test at statistical level 0.05 found that

1. Laotians in Vientiane whose different in demographic will lead to different in Thai television drama exposure.
2. Thai television drama exposure correlate with cultural values of Laotians in Vientiane, correlation level is low.
3. Thai television drama exposure correlate with daily activities of Laotians in Vientiane, correlation level is low.
4. Thai television drama exposure correlate with daily interest of Laotians in Vientiane, correlation level is low.
5. Opportunities to express opinion of Laotians in Vientiane hasn't correlate with Thai television drama exposure.

Keywords: Exposure, Thai Television Drama, Laos Cultural Values, Lifestyle of Laotians

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนา ฐูปแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ยินดีสละเวลามาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัย อ.ดร.โมไนยพล รณเวช ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิดา แสงสิงแก้ว และรองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่เสียสละเวลามาตรวจสอบ ปรับเนื้อหาวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และที่ขาดไม่ได้ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ แอนนา จุมพลเสถียร ผู้ที่คอยให้กำลังใจด้วยความปรารถนาดีแก่ผู้ศึกษาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สพสันต์ เพชรคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา จันทร์เทาว์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา ดวงภุมเมศ อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน คุณศราวุธ ปัญญาสาร คุณวีระคอน คุณพอนสะหวัน และเพื่อน พี่ น้อง ชาวเวียงจันทน์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และแบบสอบถามจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับพี่ศิษฐ์ มีสนม ผู้เป็นแรงบันดาลใจทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบคุณบรรดา พี่น้อง เพื่อนคนสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้เข้ามาศึกษาวิจัยคณะวารสารศาสตร์แห่งนี้ ขอขอบคุณชัยสิทธิ์ เทียนมงคล กราบนมัสการพระมหาสมภพ ที่คอยช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ MCA รุ่น 17 ทุกคนที่ได้มาพบเจอร่วมทุกข์สุขด้วยกัน ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ พลอย กุล เป็ล นอร์ท ปู ทอฟฟี่ เอ็ม ป็อบ ไอ้ เบิ้ล ปูนปั้น โตโต้ ตู๋ ต่อ นุ่น หมิว เจ เดิร์ก เปียร์ และโบ๊ท เพื่อนในกลุ่มใจใจ ที่ทำให้เรารู้ว่า “เพื่อน” มีความหมายแค่ไหนในชีวิต

ขอบคุณแม่ทิพย์และน้องก้องส์ บุคคลอันเป็นที่รักยิ่งในชีวิต และคอยเป็นกำลังใจที่สำคัญมากของผู้ศึกษาตลอดมา ขอขอบคุณดวงวิญญาณของคุณยายบุญเที่ยงที่เฝ้ารอคอยความสำเร็จของหลานชายคนนี้อยู่บนสวรรค์

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางที่ดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาต่อไป

นายวรารุช ถนอมจิตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.4 สมมติฐานการวิจัย	7
1.5 ขอบเขตการวิจัย	7
1.6 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	7
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์	10
2.2 แนวคิดเรื่องค่านิยมและวัฒนธรรม	14
2.3 แนวคิดเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว	20
2.4 แนวคิดเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต	22
2.5 ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ	27

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	31
2.7 แนวคิดเรื่องผลและอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์	36
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	50
3.1 วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ	50
3.2 วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ	56
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล	58
3.2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	58
3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	59
3.2.5 การทดสอบเครื่องมือในการทำวิจัย	69
3.2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	75
4.1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์	75
4.2 ค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	81
4.3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	105
4.4 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและ รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	121
บทที่ 5 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	129
5.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	130
5.2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	135
5.3 ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรม ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	138

5.4 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	141
5.5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	148
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	163
6.1 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	164
6.2 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ	168
6.3 อภิปรายผลการวิจัย	172
6.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	177
6.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	179
รายการอ้างอิง	180
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม (ภาษาไทย)	186
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม (ภาษาลาว)	191
ประวัติผู้เขียน	196

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต ตามแนวคิด AIO	25
5.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	130
5.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	131
5.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	132
5.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	133
5.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	134
5.6 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนชั่วโมงต่อวัน	135
5.7 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนเรื่องต่อสัปดาห์	136
5.8 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนปีที่ผ่านมาในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย	137
5.9 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวของกลุ่มตัวอย่าง	138
5.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการดำเนินชีวิต ของกลุ่มตัวอย่าง	141
5.11 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรม ในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง	142
5.12 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจ ในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง	144
5.13 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของโอกาส ในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง	146
5.14 แสดงการเปรียบเทียบการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามเพศ	148
5.15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามอายุ	149

5.16	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำแนกตามอายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	150
5.17	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	151
5.18	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำแนกตามระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	152
5.19	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามอาชีพ	153
5.20	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำแนกตามอาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	154
5.21	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามรายได้	156
5.22	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำแนกตามรายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	157
5.23	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	159
5.24	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับ กิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	160
5.25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับ ความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	161
5.26	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์	162

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ละครโทรทัศน์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสื่อสารแนวคิดของกระบวนการทางสังคม ค่านิยมทางวัฒนธรรม และรูปแบบในการดำเนินชีวิตของผู้คน ผ่านเรื่องราวตัวละครซึ่งเป็นทั้งภาพและเสียงที่ถ่ายทอดส่งต่อไปยังผู้รับชมละครโทรทัศน์ นอกจากนี้ละครโทรทัศน์ยังแฝงไว้ด้วยเนื้อหาสาระ ความรู้ และแง่คิดมากมายเพื่อให้ผู้รับชมได้นำเอาไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง

ละครโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้ชมจำนวนมากได้ในเวลาที่รวดเร็ว ทั้งยังเป็นสื่อซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้ชมเป็นอย่างมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ละครโทรทัศน์เป็นเสมือนกระจกสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม และยังสามารถสนองตอบต่อความต้องการในการรับรู้ของผู้ชมได้เป็นอย่างดี จนทำให้สามารถกระตุ้นความรู้สึกของผู้รับชมให้เกิดการคล้อยตามและนำไปสู่อารมณ์ต่าง ๆ เช่น มีความสุข โศกเศร้า ขบขัน สนุกสนาน ต่าง ๆ กันไป จนอาจนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ด้วยการลอกเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความสนใจ และนำไปสู่การกระทำต่าง ๆ ของผู้ชมโดยทั่วไปได้

เมื่อผู้ชมได้มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ จะเกิดกระบวนการเปิดรับสารขึ้นโดยเริ่มต้นจากรับรู้ถึงสิ่งที่ถูกนำเสนอมาจากละครโทรทัศน์ เมื่อผู้ชมรับรู้แล้วจะเกิดเป็นกระบวนการคิดภายใน ความรู้สึกของผู้ชม ระหว่างกระบวนการคิดนั้นเอง ผู้รับชมจะเกิดความสนใจในสารที่ได้รับ และเกิดการลอกเลียนแบบแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของผู้รับชม (แคลปเปอร์, 1996) ทั้งหมดนี้คือผลกระทบจากสื่อละครโทรทัศน์ทั้งสิ้น

กิติมา สุรสุนธิ (2557) ได้อธิบายถึงระดับของอิทธิพลหรือผลกระทบของสื่อมวลชนไว้ว่า อิทธิพลหรือผลของสื่อมวลชนที่มีผลในหลายระดับ ตั้งแต่ในระดับบุคคลหรือปัจเจกบุคคลเรื่อยไปจนถึงในระดับองค์กร ระดับสถาบัน และระดับสังคม ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะออกมาในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้รับสาร เมื่อผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ในเบื้องต้นแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติของผู้รับสารตามมา จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับพฤติกรรม นอกจากนั้นแล้วในระดับองค์กร สถาบัน และสังคม สื่อมวลชนประเภทสื่อโทรทัศน์ยังมีอิทธิพลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรมของสังคม ทำให้เกิดกระแสของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยต่าง ๆ มากมายในสังคม ละครโทรทัศน์ในฐานะที่เป็นสื่อโทรทัศน์ประเภทหนึ่งจึงเปรียบเสมือน

ผู้นำทางให้แก่สังคมทำให้เกิดกระแสวัฒนธรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น และเมื่อผู้รับสารจากละครโทรทัศน์ได้ ซึมซับเอาวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้เข้าไป อาจทำให้เกิดการเลียนแบบหรือคล้อยตามได้อย่างง่ายดาย

ในปัจจุบันละครโทรทัศน์ของไทยไม่เพียงแต่จะมีผู้ชมที่เป็นคนไทยด้วยกันเองเพียงเท่านั้น ละครโทรทัศน์ของไทยยังได้รับความสนใจจากประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงในภูมิภาคอาเซียน อย่างมากมาย อาทิเช่น พม่า กัมพูชา มาเลเซีย จีน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงอย่างประเทศลาวก็ให้ความสนใจต่อละครโทรทัศน์ไทยอย่างมาก ดังที่ปรากฏในทาง สื่อมวลชนอยู่เสมอเกี่ยวกับผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยในประเทศลาว

ความนิยมละครโทรทัศน์ไทยในประเทศลาวนั้น เกิดขึ้นด้วยเหตุผลที่ว่าประเทศลาวมีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทยทางฝั่งตะวันออกโดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตพรมแดนตามธรรมชาติยาวตั้งแต่จังหวัดเชียงรายในภาคเหนือเรื่อยไปจนถึงจังหวัดอุบลราชธานี รวมระยะทางทั้งสิ้น 1,750 กิโลเมตร (วิภา อุดมฉันท, 2544) ทั้งยังเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ รูปแบบการดำเนินชีวิต รูปแบบการใช้ภาษาในการสื่อสารคล้ายคลึงกันกับไทย นอกจากนี้สัญญาณโทรทัศน์จากประเทศไทยยังสามารถแพร่กระจายไหลข้ามพรมแดนไปยังประเทศลาวจนทำให้ประชาชนชาวลาวหันมาให้ความสนใจกับรายการโทรทัศน์ของประเทศไทยมากกว่าจะรับชมรายการโทรทัศน์ของประเทศลาวเอง ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหารายการโทรทัศน์ของประเทศลาวนั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นรายการประเภทข่าวสถานการณ์ประจำวันและรายการประเภทสารคดี ส่วนรายการที่ให้ความบันเทิงนั้นพบได้น้อยมากในประเทศลาว ทำให้ประชาชนลาวหันมาให้ความสนใจกับรายการประเภทให้ความบันเทิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการประเภทละครโทรทัศน์ของไทย

นักข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐรายงานข่าวในสัปดาห์ “บันเทิงไทย ก้าวล้ำผู้นำอาเซียน” (สืบค้นจาก www.thairath.co.th, เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559) กล่าวถึงความนิยมในตัวนักแสดงไทยของประชาชนชาวลาวว่ามีความนิยมนักแสดงไทยเป็นอย่างมาก ประชาชนลาวยังมีความผูกพันกับทีวีไทยมายาวนานเพราะสามารถเปิดรับสัญญาณโทรทัศน์ไทยได้ดี ด้วยเหตุเพราะทั้งไทยและลาวต่างมีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงการออกอากาศเป็นระบบทีวีดิจิตอลของประเทศไทยซึ่งทำให้สัญญาณภาพที่ประชาชนลาวได้รับชมมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ยิ่งทำให้ประชาชนลาวนิยมที่จะรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากยิ่งขึ้น อีกประการหนึ่งคือประชาชนลาวชอบดูละครโทรทัศน์ไทยเพราะถูกกับจริตของประชาชนลาว ประเภทละครที่ประชาชนลาวนิยมรับชมมากที่สุดคือละครประเภทน้ำเน่าของไทยเนื่องจากดูแล้วเข้าถึงอารมณ์ของประชาชนลาวได้เป็นอย่างดี รองลงไปเป็นละครบู๊แอ็กชั่นเพราะละครแอ็กชั่นของไทยให้อารมณ์สมจริง สำหรับดาราที่ชื่นชอบจะมีหลากหลายมาก เช่น เคน ธีรเดช, ตี๋ก เจษฎาภรณ์, ชมพู่ อารยา, เวียร์ ศุกลวัฒน์, อ๋ม พัชราภา และ ปู ไปรยา เป็นต้น

วินัส เอี่ยมสะอาด ผู้สื่อข่าวไทยรัฐศูนย์ข่าว จ.อุบลราชธานี (2559) ทำการสำรวจประชาชนชาวลาวที่ผ่านเข้าออกระหว่างไทยกับลาวที่ด่านช่องเม็ก จ.อุบลราชธานี และเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ทางตอนใต้ของประเทศลาวพบว่าประชาชนลาวทุกครัวเรือนเปิดดูทีวีไทย ดูรายการของไทยทุกประเภทและที่ชื่นชอบมากที่สุดก็คือรายการประเภทละครโทรทัศน์ไทย โดยประชาชนลาวนิยมรับชมละครโทรทัศน์ไทยจากช่อง 3 และช่อง 7 มากที่สุด สาเหตุที่ชื่นชอบเนื่องจากละครโทรทัศน์ไทยมีเนื้อหาเข้มข้นน่าติดตาม

นอกจากนั้นพรสวรรค์ บุญทศ ผู้สื่อข่าวไทยรัฐศูนย์ข่าว จ.มุกดาหาร (2559) รายงานว่าคนลาวที่ฝั่งแขวงสะหวันเขตไม่ต่างจากคนไทยเลย โดยมีการเปิดรับข่าวสารจากฝั่งไทยทั้งหมด ทีวีก็ดูทีวีของไทย คนลาวที่ฝั่งสะหวันเขตมีการเดินทางข้ามมายังจังหวัดมุกดาหารเพื่อซื้อกล่องสัญญาณรับภาพทีวีดิจิตอลกลับไปติดดูทีวีดิจิตอลของไทย โดยเฉพาะละครโทรทัศน์ไทยจะนิยมรับชมละครโทรทัศน์ไทยช่อง 3 กับช่อง 7 แต่จะชอบแนวของ 7 มากกว่า เพราะละครโทรทัศน์ช่อง 7 มีเนื้อหาที่ชาวบ้านสามารถสัมผัสได้มากกว่า ภาษาก็เข้าใจง่าย ๆ ประเภทละครที่ชื่นชอบมากที่สุดจะเป็นละครประเภทจักร ๆ วงศ์ ๆ ที่ออกอากาศตอนเช้าวันเสาร์และวันอาทิตย์ ดาราที่ชาวแขวงสะหวันเขตชื่นชอบมากที่สุดจะเป็นเวียร์ ศุกลวัฒน์, แพนเค้ก เขมนิจ, ปู ปรียา และ วิ วิภาพ

สุวิทย์ วงศ์จุริราวิชย์ (2557) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “การบุกทางวัฒนธรรมไทยสู่..ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า” (สืบค้นจาก www.bangkokbiznews.com, เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559) ถึงการบุกทางวัฒนธรรมของไทย ไปยังกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้สื่อโทรทัศน์เป็นปัจจัยหลัก เนื่องจากปัจจุบันสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงทุกครัวเรือน เป็นสื่อที่ผู้รับสารสามารถเลือกเปิดรับได้อย่างอิสระ ไม่ต้องเสียเงินในการเปิดรับ คนลาว คนกัมพูชา คนพม่า และคนเวียดนามชอบดาราไทยหลายๆ คน โดยเฉพาะดารายาย ไม่ว่าจะเป็นดาราชูเปอร์สตาร์ตลอดกาลอย่าง พีเบิร์ด ธงชัย แมคอินไตย์, ณเดชน์ คูกิมิยะ, มาริโอ้ เมาเร่อ ส่วนแนวละครที่ได้รับความนิยมสูงสุดจะเป็นละครแนวลึกลับสยองขวัญ ละครผี และละครแนวแอคชั่น บู้ สาเหตุที่ประเทศเพื่อนบ้านไทยนิยมรับชมละครโทรทัศน์ไทยอาจเป็นเพราะประเทศเพื่อนบ้านของไทยต่างก็มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน มีความรัก ความเพ้อฝัน ในแบบเดียวกันกับความเป็นไทย จึงทำให้ละครโทรทัศน์ไทยกลายเป็นที่นิยมของคนในประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างง่ายดาย

วิภา อุตมฉันท (2544) ยังกล่าวไว้อีกด้วยว่าการไหลของสัญญาณโทรทัศน์ไทยไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง อาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้ประการหนึ่ง ด้วยเหตุของข้อสรุปที่ว่าละครสามารถสร้างอิทธิพลซึ่งนำผู้รับสาร

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการขั้นต้นพบว่า ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนชาวลาวในอดีตนั้นยังคงฝังรากลึกอยู่ในการดำรงชีวิตของชาวลาวมาจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าชนชาติ

ลาวจะประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ โดยแบ่งตามภาษาพูดและความสูงของที่อยู่อาศัยได้ ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่คือ (ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2548) กลุ่มชนเผ่าลาวลุ่ม กลุ่มชนเผ่าลาวเทิง และกลุ่มชนเผ่าลาวสูง ซึ่งประชากรลาวในแต่ละกลุ่มชนเผ่าต่างก็มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป

โดยประชาชนชาวลาวในแต่ละชนเผ่าต่างจะมีภาษาซึ่งมีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง คล้ายกับภาษาไทยในท้องถิ่นภาคอีสาน ลักษณะความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่งของประชาชนลาว โดยชาวลาวมักที่จะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ในการเลือกคู่ครอง การสร้างความสัมพันธ์ของหนุ่มสาวชาวลาวจะต้องมีการศึกษาดูใจกันอย่างละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อนจะตกลงปลงใจในชีวิตคู่ร่วมกัน นอกจากนี้ชาวลาวยังมีวัฒนธรรมในการแต่งกายที่งดงามประณีต โดยมีชุดแต่งกายประจำชาติที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป คือผู้หญิงจะนิยมนุ่งซิ่นและมีสไบเฉียงพาดไหล่ การรับประทานอาหารมีความคล้ายคลึงกับอาหารทางภาคอีสานของไทย โดยมีอาหารที่เป็นเอกลักษณ์คือ ข้าวเหนียว แจ่ว ไก่ย่าง ลาบ ก้อย อ่อม แกง คั่ว และอาหารที่มีรสชาติจัดจ้านเป็นหลัก

ค่านิยมทางวัฒนธรรมอีกประการหนึ่งที่สำคัญของชาวลาวคือการนับถือพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญในชีวิตของประชาชนลาว เป็นค่านิยมที่ตกทอดกันมาอย่างยาวนาน ชาวลาวจะมีความเชื่อถือศรัทธาในพระพุทธศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรมดังกล่าวได้แปรสภาพกลายเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธที่ประชาชนลาวปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนาน โดยในภาครัฐเองก็ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอยู่เสมอ อย่างเช่น ประเพณีบุญฮีต 12 และการครองปฏิบัติ 14 ประการของชาวลาว เป็นต้น

ค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวลาวถือว่ามีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนั่นเอง ส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวเป็นไปได้อย่างเรียบง่าย ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้วัฒนธรรมความเป็นอยู่ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวมีความเกี่ยวพันกันกับเรื่องของศาสนาเป็นหลัก โดยประชาชนลาวจะมีความสำนึกในคุณงามความดี ใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความเคารพในบรรพบุรุษและผู้อาวุโสกว่าเสมอ นอกจากนี้ยังมีความรักอิสระ กล้าหาญ อดทน ยึดมั่น มีความซื่อสัตย์สุจริต

หากมองในแง่ของทฤษฎีผลกระทบของสื่อ (Impact Theory) แบบดั้งเดิมแล้วเราอาจได้ข้อสรุปที่ว่าคนในสังคมนั้น ๆ จะสามารถซึมซับรับเอาวัฒนธรรมที่เจือปนออกมาจากละครโทรทัศน์ไปได้ง่าย ๆ เพียงเพราะเรากำลังมองผู้รับสารในสังคมนั้น ๆ เป็นผู้ถูกกระทำ (Passive audience) แต่เมื่อมีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งแล้วเราอาจจะพบว่าในสังคมอย่างเช่นสังคมของคนในนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาวนั้นที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ของไทยแล้ว อาจจะไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้รูปแบบทางวัฒนธรรมของประชาชนในสังคมลาวนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน ด้วยการนำเสนอในมุมมองของทฤษฎีวัฒนธรรมศึกษา (Cultural Studies) ที่มองว่าผู้รับสารนั้นกลายมาเป็น

ผู้กระทำเสียเอง (Active audience) กล่าวคือตัวโครงสร้างทางสังคมของผู้รับสาร ที่ประกอบไปด้วย ความแตกต่างกันนานับประการทั้งเพศ อายุ ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะ ความมั่นคงทางด้าน เศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่ทำให้ผู้รับสารในสังคมนั้น ๆ สามารถแยกแยะเนื้อหาที่ละครโทรทัศน์ไทยได้ ถ่ายทอดออกไปและยังมีความสามารถพอที่จะเลือกรับและเลียนแบบในพฤติกรรมที่ละครโทรทัศน์ พยายามสื่อสารออกมาได้อย่างมีเหตุและผล (วิภา อุตมฉันท, 2544 น.109)

ประเด็นเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมของลาวที่อาจเปลี่ยนแปลงไปภายหลังการเปิดรับชม ละครโทรทัศน์ไทย ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตในการวิจัยในครั้งนี้จึงประกอบไปด้วยค่านิยมทางวัฒนธรรม 6 ด้านด้วยกันประกอบไปด้วย คือ ประเด็นค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาสื่อสารของ ประชาชนลาว ประเด็นค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านความสัมพันธ์กันภายในครอบครัว ประเด็นค่านิยม ทางวัฒนธรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ประเด็นค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการเลือก เครื่องแต่งกาย ประเด็นค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการเลือกรับประทานอาหาร และประเด็นค่านิยม ทางวัฒนธรรมด้านศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม

ทั้งนี้ยังมีความสนใจในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในปัจจุบันที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย โดยเน้น วิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน ความสนใจในชีวิตประจำวัน และ โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนลาว

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาประเด็นความสัมพันธ์ของการเปิดรับละคร โทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในเขตนครหลวง เวียงจันทน์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงสำคัญของประเทศลาวที่ในปัจจุบันมีการพัฒนาไปในด้านสังคม เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในปัจจุบันนครหลวงเวียงจันทน์กลายเป็นศูนย์กลางของประเทศที่ ประชาชนลาวจากทั่วทุกสารทิศต่างต้องการจะเดินทางเข้ามาพักอาศัยเพื่อประกอบสัมมาอาชีพ ความ หลากหลายทางวัฒนธรรมจึงมากระจุกตัวรวมกันอยู่ที่นครหลวงเวียงจันทน์แห่งนี้ เมื่อผนวกเข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงจากสังคมโลกรอบด้าน โดยเฉพาะการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากต่างประเทศอย่าง สม่าเสมอ อาจทำให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวง เวียงจันทน์เกิดการไขว่เขวเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ผูกพันกับศาสนา รวมทั้ง ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของชาวลาวกำลังจะเปลี่ยนไปตามโลกยุคสมัยใหม่

ข้อมูลที่อธิบายมาข้างต้นเป็นที่มาของคำถามการวิจัยในครั้งนี้ที่ว่าเมื่อชาวนครหลวง เวียงจันทน์เปิดรับสื่อที่มีอิทธิพลสูงอย่างสื่อละครโทรทัศน์ของไทยอย่างต่อเนื่องยาวนานแล้วนั้น จะ เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวใน นครหลวงเวียงจันทน์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้หรือไม่ ดังนั้นแนวทางการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย จึง

ต้องการศึกษา “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” เพื่อเป็นการสำรวจปริมาณการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ตลอดจนสำรวจค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างไปจากค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบในการดำเนินชีวิตแบบ “ลาวดั้งเดิม” และวิเคราะห์ว่าละครโทรทัศน์ไทยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบในการดำเนินชีวิตหรือไม่ อย่างไร

1.2 ปัญหาวิจัย

- 1.2.1 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยอย่างไร
- 1.2.2 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีค่านิยมทางวัฒนธรรมอย่างไร
- 1.2.3 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างไร
- 1.2.4 การเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์หรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
- 1.3.2 เพื่อศึกษาค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
- 1.3.3 เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
- 1.3.4 เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์กับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย
- 1.3.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1.4 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่ต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งในรูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการสังเกตการณ์ (Observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ควบคู่กับการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเริ่มเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 – กรกฎาคม 2559 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 8 เดือน

1.6 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ หมายถึง ความเชื่อมโยง ความแตกต่างกันระหว่างการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมโดยรวมของประเทศลาวในปัจจุบัน

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ หมายถึง ประชาชนลาว ที่พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ความแตกต่างทางกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน เพื่อใช้เป็นตัวแปรอิสระในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ และเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมทางวัฒนธรรม รูปแบบการดำเนินชีวิต และความแตกต่างกันของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

การเปิดรับ หมายถึง การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป โดยวิเคราะห์ถึงการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ซึ่งประกอบไปด้วย ความถี่จำนวนชั่วโมงต่อวันในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวนเรื่องของละครโทรทัศน์ไทยที่เปิดรับชมต่อสัปดาห์ และความยาวนานของระยะเวลาที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ค่านิยมทางวัฒนธรรม หมายถึง ความคิดเห็นให้การให้ความสำคัญกับแนวความคิด ความเชื่อ กฎเกณฑ์ และกระแสความนิยมต่าง ๆ ของปัจเจกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเองและบุคคลอื่นในระดับสังคมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็นประกอบไปด้วย (1) ความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางด้านภาษา (2) ความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (3) ความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง (4) ความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมด้านการเลือกรับประทานอาหาร (5) ความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมด้านการแต่งกาย และ (6) ความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมด้านศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม

รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระดับปัจเจกบุคคลของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน (Activities) ความสนใจในชีวิตประจำวัน (Interest) และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ (Opinion)

กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน (Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เลือกกระทำในชีวิตประจำวันมากหรือน้อยครั้งตามแต่ละบุคคล ได้แก่ (1) การทำบุญใส่บาตรในช่วงเช้า (2) การไปร่วมงานบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา (3) การพบปะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเวลาว่าง (4) การร่วมกิจกรรมอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมและผู้อื่น (5) การใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวต่างแขวงหรือต่างประเทศ (6) การเลือกซื้อเสื้อผ้าตามแบบแฟชั่นนิยม (7) การออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนฝูงในยามค่ำคืน และ (8) การเดินทางมาเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าของไทย

ความสนใจในชีวิตประจำวัน (Interests) หมายถึง ความตื่นตัวสนใจสนใจที่จะทำในสิ่งหนึ่งของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในชีวิตประจำวันมากหรือน้อยตามแต่ละบุคคล ได้แก่ (1) ความสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม (2) ความสนใจในเรื่องของครอบครัว (3) ความสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน (4) ความสนใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง (5) ความสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย (6) ความสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย (7) ความ

สนใจในเรื่องการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง และ (8) ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

โอกาสในการความคิดเห็น (Opinion) หมายถึง โอกาสในการแสดงออกทางความคิดเห็นบนพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และแรงจูงใจภายในบุคคล ที่มีต่อตนเองและเรื่องอื่น ๆ รอบตัวของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในชีวิตประจำวันมากหรือน้อยตามแต่ละบุคคล ได้แก่ (1) การแสดงความคิดเห็นในการกำหนดอนาคตของตนเอง (2) การแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหาสังคม (3) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง (4) การแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติ หน้าที่ การงานต่อองค์กร (5) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ (6) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา (7) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยม และ (8) การแสดงความคิดเห็นของตนต่อครอบครัว

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เพื่อทราบถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ค่านิยมทางวัฒนธรรม และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

1.7.2 เพื่อทราบถึงผลกระทบจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่มีต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1.7.3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการผลิตละครโทรทัศน์ไทยในการกำหนดนโยบายในการผลิตละครโทรทัศน์ให้สอดคล้องกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ชมทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรองรับธุรกิจบันเทิงที่จะสามารถเติบโตได้เป็นอย่างดีในภูมิภาคอาเซียนในอนาคต

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” อาศัยการศึกษาความสัมพันธ์จากตัวแปรที่ได้ค้นคว้ามาจากการรอบแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้แล้ว โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้

- 2.1. แนวคิดเกี่ยวกับการลักษณะประชากรศาสตร์
- 2.2. แนวคิดเรื่องค่านิยมและวัฒนธรรม
- 2.3 แนวคิดเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว
- 2.4. แนวคิดเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต
- 2.5. ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ
- 2.6. แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์
- 2.7. แนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์
- 2.8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ เชื่อว่าคุณลักษณะที่แตกต่างกันของลักษณะทางประชากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เปิดรับสื่อในระดับ ปัจเจกบุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลให้การแสดงออกในรูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติ ค่านิยมต่าง ๆ แตกต่างกันไป (Defleur, 1970, pp. 122-124, อ้างถึงในภัทราริน แก้วหนองแสง, 2556, น.20)

พีระ จิโรโสภณ (2540) ได้สรุปถึงหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคลไว้ดังนี้

1. มนุษย์มีความแตกต่างกันมากในองค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล
2. ความแตกต่างที่กล่าวถึงนี้บางส่วนมาจากลักษณะความแตกต่างทางร่างกายของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากความแตกต่างจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ
3. มนุษย์ซึ่งถูกเลี้ยงดูภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ จะเปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป
4. การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้มนุษย์เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างกันออกไป

ลักษณะเฉพาะตนของผู้รับสารที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน เหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่ล้วนทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน ในการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งเน้นไปที่เรื่องของ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยซึ่งแน่นอนว่าลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน อาจทำให้การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลให้ละครโทรทัศน์ไทยสร้างอิทธิพลในระดับปัจเจกบุคคลแก่กลุ่มผู้รับสารที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย

แนวคิดในการวิเคราะห์ผู้เปิดรับสื่อโดยการจำแนกกลุ่มประชากรออกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์นี้ จะสามารถช่วยให้วิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึง จำแนกลักษณะประชากร (Demographic Characteristic) ออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังต่อไปนี้ (ภัทรวริน แก้วหนองแสง, 2556, น.20-23)

1. เพศ (Sex) จากการวิจัยดั้งเดิมทางด้านจิตวิทยาได้แสดงให้เห็นว่าเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องของความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ซึ่งทั้งนี้เกิดขึ้นด้วยปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวมากำหนดบทบาทของเพศชายและเพศหญิงให้มีความแตกต่างกัน (ปรเมศ สดเวทิน, 2524) จากงานวิจัยทางการสื่อสารมวลชนจะพบว่ากลุ่มประชากรที่ต่างเพศกันจะมีการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่แล้วเพศหญิงจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์มากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายจะเปิดรับชมรายการประเภทข่าวประจำวันหรือกีฬามากกว่าผู้หญิง การศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสารตามทฤษฎีประชากรศาสตร์ นักวิจัยยังให้ความสนใจในความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยกล่าวว่าการสื่อสารทุกครั้งไม่ว่าจะเป็น การสื่อสารในระดับบุคคล กลุ่ม หรือมวลชน จะต้องคำนึงว่าการสื่อสารนั้นกำลังสื่อสารอยู่กับเพศใดเป็นประการสำคัญด้วย (พรทิพย์ วรกิจโภคาทร, 2529, อ้างถึงในภัทรวริน แก้วหนองแสง, 2556)

2. อายุ (Age) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดความแตกต่างกันในเรื่องของความคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ โดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะอายุจะสามารถบ่งบอกได้ถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาของชีวิตที่แต่ละบุคคลได้ประสบพบเจอมา การได้พบเจอประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตมากขึ้นจะทำให้คนเราสามารถวิเคราะห์ที่ตัดสินใจในการจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างแตกต่างกันออกไป โดยทั่วไปแล้วคนที่มีอายุน้อยมักจะมีความคิดที่เป็นอิสระเสรียึดติดกับอุดมการณ์ของตนเองมากกว่าคนที่มีอายุมากขึ้น ด้วยเป็นเพราะบุคคลที่ยังมีอายุน้อย ๆ ยังมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ไม่มากนัก ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชน อายุก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคล

ตัดสินใจเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีอายุน้อยกว่ามักจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อตอบสนองความบันเทิงให้กับตนเอง ในขณะที่บุคคลที่มีอายุมากกว่ามักจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากขึ้น

3. ระดับการศึกษา (Education) เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิด ค่านิยม ทักษะคติ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน โดยมีผลมาจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลที่ไม่เท่ากัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบต่อการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร เพราะจะมีความสามารถวิเคราะห์ แยกแยะข่าวสารที่ได้รับมา ก่อนที่จะเกิดการตัดสินใจรับเอาข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ มาใช้ให้เกิดเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเอง โดยทั่วไปบุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูงมักใช้สื่อสารมวลชนมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อยกว่า และบุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีความรู้ ที่กว้างขวางกว่า สามารถตีความและเข้าใจความหมายในการสื่อสารได้ดีกว่าคนที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า ทำให้เกิดภาวะการรับรู้เท่าทันสื่อได้อย่างแตกต่างกันออกไป งานวิจัยหลายชิ้นได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับพฤติกรรมการรับสารของแต่ละบุคคล เช่น ผู้ที่เรียนจบปริญญาโทจะมีความแตกต่างในการรับสารกับคนที่เรียนจบในระดับปริญญาตรี โดยสามารถรับรู้ข้อมูลอย่างวิพากษ์วิจารณ์ได้มากกว่า และสามารถตั้งข้อสงสัยในข่าวสารที่เปิดรับได้มากกว่า (กาญจนา แก้วเทพ, 2552, อ้างถึงในภัทรพริน แก้วหนองแสง, 2556)

4. อาชีพ (Occupation) การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรในเรื่องอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) ผลการวิจัยทางด้านสื่อสารมวลชนชี้ให้เห็นว่า สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้รับสารมีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งต่อปฏิกริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารและสาร สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องของวัฒนธรรม เนื่องมาจากการมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งยังส่งผลให้บุคคลมีทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความสนใจที่แตกต่างกันออกไปด้วย ตัวอย่างเช่น บุคคลที่ประกอบอาชีพในแวดวงวิชาการ เมื่อเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ เข้ามาแล้วก็จะมีความรู้ความสามารถมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ประเด็น แยกแยะหาข้อเท็จจริงในข่าวสารนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลที่อยู่ในอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ นอกจากนั้นบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน ในองค์กรหรือสถาบันที่แตกต่างกันก็จะให้ความสนใจแก่ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป เช่น บุคคลที่ประกอบอาชีพในวงการแพทย์ก็จะให้ความสนใจเกี่ยวกับข่าวสารด้านสุขภาพ บุคคลที่เป็นนักกีฬาจะให้ความสนใจในเรื่องวงการกีฬา บุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมก็จะให้ความสนใจข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเกษตรกรรมมากกว่าบุคคลในแวดวงอาชีพอื่น ๆ เป็นต้น

5. รายได้ (Income) เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สามารถนำมาวิเคราะห์ในความแตกต่างของประชากรทางด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งปัจจัยเรื่องรายได้นั้นสามารถเป็นเครื่องกำหนด

ถึงความต้องการ ความเชื่อ ทักษะคิด ค่านิยม ตลอดจนความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนเป็นจำนวนมากจะสามารถเป็นผู้ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย เนื่องจากมีความปริมาณในการซื้อมากกว่า ซึ่งรวมถึงการซื้อหาอุปกรณ์ที่เป็นสื่อกลางในการรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างทางลักษณะประชากรศาสตร์นั้น ยังชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างการเปิดรับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิตในระดับปัจเจกบุคคลของคนทั่วไป ที่แสดงออกถึงกิจกรรมที่แต่ละบุคคลเลือกปฏิบัติ ความสนใจ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชากรในแต่ละกลุ่ม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534, อ้างถึงใน ปาริตา โกศลศักดิ์, 2555, น.11-12)

1. เพศกับการเปิดรับสื่อ เพศชายและเพศหญิงจะมีการเปิดรับสื่อที่ต่างกันออกไป โดยที่เพศหญิงจะใช้เวลาในการรับชมรายการทางโทรทัศน์มากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายนิยมการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าเพศหญิง สำหรับความนิยมในรายการโทรทัศน์นั้นจากการวิจัยพบว่าเพศหญิงนิยมรายการโทรทัศน์ประเภทละครโทรทัศน์มากเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่เพศชายจะนิยมรายการโทรทัศน์ประเภทข่าว สารความรู้ และกีฬา

2. อายุกับการเปิดรับสื่อ จากผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อของเด็กอเมริกันตั้งแต่วัย 2-8 ปี จะมีการรับชมรายการโทรทัศน์มากขึ้นตามจำนวนอายุของเด็ก และสามารถเปิดรับสื่อได้ทุกประเภทเมื่อมีอายุมากขึ้น โดยส่วนใหญ่เด็กจะใช้ประโยชน์จากการเปิดรับสื่อเพื่อความบันเทิงเท่านั้น โดยเปิดรับจากสื่อประเภทรายการโทรทัศน์และรับฟังจากรายการวิทยุมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ โดยจะสามารถเริ่มอ่านหนังสือได้เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้นจนถึงวัยทำงานจะมีการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อถึงวัยกลางคนปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทสิ่งพิมพ์จะลดน้อยลง เมื่อถึงวัยเกษียณอายุปริมาณการรับชมรายการโทรทัศน์จะเพิ่มมากขึ้นอีกครั้ง โดยการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้ใหญ่ในวัยเกษียณมีแนวโน้มเพื่อสนองต่อความต้องการคลายความเหงามากขึ้น

3. การศึกษากับการเปิดรับสื่อ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงในการเปิดรับสื่อ ผู้รับสารที่มีการศึกษาในระดับที่สูงจะมีความสามารถในการเปิดรับสื่อที่มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย นอกจากความแตกต่างในการรับสารที่มีปริมาณต่างกันและนั้น ยังพบความแตกต่างการเปิดรับสารด้านเนื้อหาที่แตกต่างกันด้วย โดยที่ผู้ที่มีการศึกษาสูงและมีอายุมากนิยมที่จะเปิดรับสารที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำและอายุน้อยกว่า

4. อาชีพและรายได้กับการเปิดรับสื่อ เป็นปัจจัยที่มีบทบาทใกล้เคียงกับปัจจัยทางด้านการศึกษา กล่าวคือมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและก่อให้เกิดอิทธิพลหลังจากการ

เปิดรับสื่อได้ในระดับที่สูงเช่นเดียวกัน เพราะโดยเฉลี่ยแล้วผู้ที่มีการศึกษาน้อยจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพและมีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ดังนั้นการศึกษอาชีพและรายได้จึงถูกรวมเป็นฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จากผลการวิจัยทางการสื่อสารต่าง ๆ มักพบว่าผู้ที่มีรายได้สูงมักนิยมที่จะเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ และนิยมเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาค่อนข้างหนัก ไม่สนใจเนื้อหาข่าวสารที่เป็นบันเทิง และเป็นกลุ่มที่เปิดรับเนื้อหาข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่น้อยกว่า จะสามารถประกอบอาชีพและได้รายได้ต่อเดือนในปริมาณที่น้อยกว่า ทั้งยังนิยมเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทโทรทัศน์ โดยเลือกเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาสนองต่อความบันเทิงเป็นหลักสำคัญ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เปิดรับสื่อตามลักษณะประชากรศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาแยกกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ในการเปิดรับชมรายการละครโทรทัศน์ของไทย เพื่อโยงไปสู่ความสัมพันธ์ของค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ และเพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงที่ว่าละครโทรทัศน์ไทยสามารถเข้าไปมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้มากหรือน้อยประการใด ในแต่ละกลุ่มของลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น

2.2 แนวคิดเรื่องค่านิยมและวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายและคำจำกัดความของเรื่องค่านิยมและวัฒนธรรมตามแนวความคิดของนักเขียนหลาย ๆ ท่านที่มีความสอดคล้องคล้ายคลึงกันไว้เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงค่านิยมและวัฒนธรรมพื้นฐานของสังคมดังต่อไปนี้

2.2.1 แนวคิดเรื่องค่านิยม

ค่านิยม คือ สิ่งที่สังคมถือว่ามีความสำคัญ มีความต้องการที่จะให้เป็นเป้าหมายหลักในสังคมและมุ่งปลูกฝังให้สมาชิกทุกคนในสังคมรับรู้และยึดถือปฏิบัติตามร่วมกันเป็นเป้าหมายหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตของทุกคนในสังคมเดียวกัน ค่านิยมเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุและไม่เป็นวัตถุ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมคือความเชื่อถือปฏิบัติอย่างหนึ่งที่เปลี่ยนสถานะไปตามแต่ละสังคมจะกำหนดขึ้นมา

สุพัตรา สุภาพ (2520) ได้กล่าวอ้างไว้ถึงความหมายของค่านิยมตามค่านิยมของ Good ว่า ค่านิยมเป็นเรื่องของความสนใจ ผู้ที่ให้ความสนใจกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็จะกำหนดคุณค่าในด้านการใช้ประโยชน์กับสิ่งนั้น ๆ ซึ่งหมายถึงบรรทัดฐาน (norm) หรือ มาตรฐาน (standard) ของความปรารถนาภายในของแต่ละวัฒนธรรมของปัจเจกบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

ค่านิยมตามความหมายของ Rokeach (อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2520) ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมคือรูปแบบของความเชื่อ (belief) ที่แต่ละคนยึดถือปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป ค่านิยมจะสัมพันธ์กันกับทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องอยู่ในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล และจะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลเสมอ ค่านิยมสามารถเป็นตัวตัดสินได้ว่าสิ่งใดเลวหรือสิ่งใดดี และนอกจากนั้นยังสามารถใช้ตัดสินพฤติกรรมการกระทำต่าง ๆ ของปัจเจกบุคคลได้อีกด้วย

ก่อ สวัสดิ์พานิช (2535) (อ้างถึงใน สุดาพร ศรีกำพล, 2557) ได้สรุปความหมายของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นชุดของความคิด หรือชุดของพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ที่คนในสังคมเดียวกันเห็นว่า มีคุณค่า มีประโยชน์ จึงยอมรับนำมาปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันและสามารถสืบทอดต่อจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งได้อย่างมั่นคงในระยะหนึ่ง แต่ค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ยุคสมัย และความคิดเห็นของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากมีผลกระทบจากภายนอกสังคมเข้ามาทำให้ค่านิยมของสังคมถูกเปลี่ยนแปลงตาม

อดุลย์ วิเชียรเจริญ (2537) (อ้างถึงใน รุจิมนิ สิริธรรสมบัติ, 2556) ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการคงอยู่ของสังคมมนุษย์ โดยมีบทบาทต่อความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ทางสังคม ทำให้สังคมมีความโน้มเอียงไปในทิศทางเดียวกันในสังคมนั้น ๆ อันจะเป็นแนวทางที่มนุษย์จะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ค่านิยมเกิดขึ้นจากการพิจารณาไตร่ตรองของมนุษย์แล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนเองหรือเป็นสิ่งที่สังคมควรยอมรับนับถือ และนำมาปฏิบัติตามแนวความคิดนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องกันมาอย่างน้อยก็ในช่วงระยะเวลาหนึ่งแต่อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกของสังคมที่เข้ามากระทบทำให้ค่านิยมหรือความเชื่อถือในชุดความคิดนั้น ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมจึงเป็นแรงจูงใจและความเชื่อถือที่ฝังลึกในชีวิตของบุคคลและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในทุก ๆ ด้าน

สุพัตรา สุภาพ (2520) ได้อธิบายกระบวนการเกิดของค่านิยมตามหลักแนวคิดของ Rokeach (อ้างถึงใน รุจิมนิ สิริธรรสมบัติ, 2556) ธรรมชาติและกระบวนการเกิดค่านิยมตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เกี่ยวกับธรรมชาติแห่งค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนของค่านิยมแต่ละคนมีไม่มากนักและอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของค่านิยมจะสามารถแสดงออกในทางระดับ (Degree)

3. ค่านิยมต่าง ๆ จะสามารถจัดรวบรวมนั้นได้เป็นระบบของค่านิยม (Values System)

4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบไปจนถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกันได้

5. ค่านิยมของมนุษย์จะสามารถแสดงออกมาได้ทางเจตคติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (รุจิมนิ สิริธารสมบัติ, 2556) ได้ให้ความคิดเห็นว่าเรื่องของค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญมากในชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากค่านิยมนั้นทำหน้าที่มากมายหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกันในชีวิตของมนุษย์ โดยสามารถสรุปความสำคัญได้ 3 ประการคือ

1. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานหรือมาตรฐานของพฤติกรรมทั้งหลายของปัจเจกบุคคล กล่าวคือ ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดบทบาทการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของมนุษย์ว่าพฤติกรรมนั้น ๆ สมควรที่จะประพฤติปฏิบัติหรือไม่ ค่านิยมจะช่วยยืนยันหรือกำหนดจุดสมควรในการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะแสดงออกในด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและค่านิยมจะทำหน้าที่ประเมินการปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งของตัวบุคคลละของบุคคลอื่นด้วย

2. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแบบแผนในการตัดสินใจและการแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ ในบางกรณีเมื่อเราต้องเจอกับสถานการณ์บางอย่างที่เกิดความขัดแย้งขึ้นทำให้เราต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง เช่น การเลือกปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดกับความต้องการกระทำตามความเป็นตัวเอง ค่านิยมจะเป็นช่วยกำหนดทิศทางในการเลือกปฏิบัติของเราได้

3. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจหรือเป็นแรงผลักดันทำให้เรากล้าที่จะก้าวต่อไปข้างหน้าได้อย่างมั่นใจ และกล้าที่จะเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ควรปฏิบัติได้อย่างไม่ติดค้ำใด ๆ เช่นบุคคลที่มีค่านิยมในเรื่องการรักษาสุขภาพเพื่อมีชีวิตที่ยืนยาวนาน ก็จะได้รับแรงผลักดันและแรงจูงใจจากค่านิยมส่วนนั้นให้หันมาออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีความละเอียดรอบคอบต่อการเลือกบริโภคอาหาร หรือบุคคลที่มีค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุนิยมสูง ก็จะมีแรงจูงใจและแรงผลักดันให้เกิดความขยันหมั่นเพียร ในหน้าที่การงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองมหาศาลมากมาย และใช้ตอบสนองความต้องการในวัตถุสิ่งของที่ต้องใช้เงินในการจับจ่ายในราคาที่สูง

ค่านิยมจะเป็นมาตรฐานในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล ช่วยในการตัดสินใจของบุคคล และยังช่วยเป็นแรงผลักดัน สร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่บุคคลเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมในรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไปด้วย

ประเภทของค่านิยมแบ่งตามแนวความคิดของ Phenix (1996) (อ้างถึงใน รุจิมณี สิริธารสมบัติ, 2556) สามารถแบ่งประเภทของค่านิยมออกด้วยหลักความสนใจและความปรารถนาของบุคคลได้ 6 ประเภทด้วยกัน ได้แก่

1. ค่านิยมทางสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่ช่วยทำให้เกิดความรัก ความเข้าใจและความต้องการตามอารมณ์ของแต่ละบุคคล

2. ค่านิยมทางวัตถุ (Material Values) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้ชีวิตและร่างกายของพวกเราสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ด้วยปัจจัยการดำรงชีวิตทั้ง 4 ประการ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

3. ค่านิยมทางความจริง (Truth Values) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงซึ่งเป็นค่านิยมที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการความรู้และนักวิทยาศาสตร์ที่ต้องการค้นหาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติ

4. ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Values) เป็นค่านิยมที่ทำให้มนุษย์รู้จักผิดชอบชั่วดี

5. ค่านิยมทางสุนทรียะ (Aesthetic Values) เป็นค่านิยมที่แสดงออกมาในรูปแบบของความซาบซึ้งในในความดีและความงดงามของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Values) เป็นค่านิยมที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับแรงปรารถนา ความมั่งมีสมบรูณ์พูนสุขในชีวิต รวมทั้งความเชื่อถือศรัทธาและการบูชาในทางศาสนา

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนในสังคมนั้น อุดุลย์ วิเชียรเจริญ (2537) (อ้างถึงใน รุจิมณี สิริธารสมบัติ, 2556) ได้กล่าวเอาไว้ว่า ความเปลี่ยนแปลงค่านิยมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ประเภทแรกคือค่านิยมหลักซึ่งมีอยู่เป็นลักษณะเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่งที่เมื่อเกิดเป็นค่านิยมหลักของสังคมขึ้นแล้วจะยืนยงฝังรากลึก ยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ ประเภทที่สองคือค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยเปลี่ยนไปตามปัจจัยแวดล้อมภายนอกเข้ามามีส่วนกำหนดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมนั้น ๆ

2.2.2 แนวความคิดเรื่องวัฒนธรรม

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย สำนักราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2532 ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินไปที่ละขั้น แต่ละขั้นที่สืบต่อมีความเกี่ยวพันกันอย่างต่อเนื่อง นักมานุษยวิทยามีความเชื่อว่าวัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอยู่เสมอ วัฒนธรรมเป็นเสมือนมรดกทางสังคมที่มนุษย์รุ่นปัจจุบันได้รับตกทอด

มากจากรุ่นก่อน และจะมีการดัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมตามความประสงค์ของตนเอง ตามความจำเป็นของเงื่อนไขและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2528) กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมมีความครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนความเชื่อ ความนิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ

นอกจากนั้น สุพัตรา สุภาพ ยังได้อธิบายอ้างถึงคุณค่าของวัฒนธรรมตามแนวความคิดของ Taylor ไว้อีกด้วยโดยกล่าวว่า วัฒนธรรมทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น เพราะเรามีภาษา มีสถาบันต่าง ๆ มีศีลธรรม มีจารีตประเพณี มีการถ่ายทอดเพิ่มพูนสืบต่อกันมา และมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย เราสามารถอธิบายความหมายของพฤติกรรมต่าง ๆ และสิ่งต่าง ๆ ด้วยการบอกเล่าหรือประดิษฐ์ขึ้นมาเป็นเอกลักษณ์ (อ้างถึงใน รุจิมณี สิริธารสมบัติ, 2556)

นักสังคมวิทยาและนักมานุษยวิทยาได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือ (พระมหาสมปอง ปัจโจปการี, 2553)

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture) ซึ่งประกอบไปด้วยสิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา สามารถทำให้เห็นเป็นรูปร่างได้ เป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในชีวิตของมนุษย์เองเช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ มีการพัฒนาเรื่อยมาจนกลายเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน เช่น โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ เครื่องบิน วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น การถ่ายทอดวัฒนธรรมทางวัตถุเป็นการถ่ายทอดวิธีการต่าง ๆ ในการผลิตจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non-Material Culture) หมายถึงกระบวนการคิดและแบบแผนที่มีมนุษย์คิดค้นมาแล้วแต่ไม่สามารถสร้างออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน ได้แก่ อุดมการณ์ในการดำรงชีวิต ค่านิยม แนวความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ภาษา ศิลปะ ประเพณี ศาสนา ความเชื่อถือ ความสนใจ ทักษะคติ ความรู้ ความสามารถ โดยมีการปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน และเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มสังคมของตนเองว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุนี้เองจะเป็นต้นกำเนิดของค่านิยมต่อไปในอนาคต

พระยาอนุমানราชชน (อ้างถึงใน ภัทริยา งามมุข, 2544) ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมไว้ 7 ประเภทด้วยกันดังนี้

1. ภาษา เป็นวัฒนธรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของสังคมได้อย่างชัดเจนที่สุด กล่าวคือมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีภาษาใช้ในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ซึ่งสังคมหนึ่ง ๆ จะต้อง

มีภาษาที่ใช้เป็นภาษาของตนเองเพื่อแสดงซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ โดยถึงแม้ว่าสังคมนั้นจะไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเองแต่ก็ยังมีภาษาและสำเนียงที่ใช้พูดเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

2. ศาสนาและอุดมการณ์ เป็นวัฒนธรรมที่กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ เพื่อให้ก้าวไปถึงยังอุดมการณ์ที่ได้วางไว้อีกด้วย

3. ระบบเศรษฐกิจ เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตของสังคมนั้น เพื่อให้เกิดการผลิตเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าบริโภคและอุปโภคร่วมกันของประชากรในแต่ละสังคมนั้น เป็นวัฒนธรรมที่สอนให้คนในสังคมนั้นรู้จักกระบวนการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในแต่ละสังคมนั้นและนำมาผลิตเป็นสินค้าบริโภคและอุปโภคได้อย่างมีคุณค่าที่สุด

4. จริยธรรม เป็นวัฒนธรรมที่ได้วางระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคมนั้นให้สมาชิกทุกคนในสังคมนั้นได้รู้จักปฏิบัติตามเพื่อความสงบสุขเรียบร้อยภายในสังคมนั้น เช่น จริยธรรมในการให้ความเคารพผู้ใหญ่ กตัญญูรู้คุณ จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น เป็นต้น

5. ค่านิยม เป็นวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ค่านิยมในแต่ละสังคมนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่สภาพการณ์ของแต่ละสังคมนั้นเป็นตัวกำหนด และยังสามารถเปลี่ยนแปลงค่านิยมได้เมื่อมีปัจจัยจากภายนอกสังคมนั้นเข้ามาเป็นตัวกำหนด เช่น ระยะเวลา ความเจริญ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เป็นต้น

6. อำนาจ เป็นวัฒนธรรมที่เป็นตัวกำหนดวิธีการจัดการปกครองคนในสังคมนั้นที่อยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก โดยมีข้อปฏิบัติในการใช้อำนาจในทางที่เหมาะสมและสมควรแก่สภาพการณ์ในแต่ละสังคมนั้น

7. ศิลปะและสุนทรียศาสตร์ เป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงจิตใจส่วนลึกของคนในแต่ละสังคมนั้น โดยคนในแต่ละสังคมนั้นจะแสดงออกซึ่งศิลปะและความสุนทรียที่อยู่ภายใต้จิตใจของแต่ละบุคคลผ่านการแสดง การฟ้อนรำ ดนตรี ที่มีความงดงามอ่อนช้อยแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมนั้น

พระมหาสมณ อภิปภังคาร (2553) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ เนื่องจากมนุษย์มีการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ และปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความเหมาะสมและความอยู่รอดของสังคมนั้นอยู่เสมอ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมีมาจาก 2 ทิศทางสำคัญคือ ปัจจัยจากภายนอกสังคมนั้น และปัจจัยจากภายในสังคมนั้น

1. ปัจจัยจากภายนอกสังคมนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากปัจจุบันมนุษย์มีการสื่อสารที่พัฒนาสูงขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและรับเอาวัฒนธรรมจากต่างสังคมนั้นเข้ามาภายในสังคมนั้นของตนเองมากขึ้น จนทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมนั้นเปลี่ยนแปลงไป เช่น เรื่องของภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี

โดยเฉพาะในประเทศชาติตะวันออกซึ่งรับเอาทั้งภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีมาจากชาติฝั่งตะวันตกจนทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมของโลกตะวันออกกำลังจะถูกเปลี่ยนแปลงไป

2. ปัจจัยจากภายในสังคม เกิดขึ้นจากความตึงเครียดและเกิดความขัดแย้งกันเองภายในสังคม จึงส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อลดความตึงเครียดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ปัญหาประชากรอันเกิดจากอัตราการเกิด การตาย การอพยพย้ายถิ่นของประชากร ปัญหาการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของคนในสังคม ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่คนในสังคมมีความสามารถประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นภายในสังคมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมมากขึ้น

จากแนวความคิดเรื่องค่านิยมและแนวความคิดเรื่องวัฒนธรรมในระดับพื้นฐานนี้เอง จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถมองประเด็นในการวิจัยค้นหาคำตอบเกี่ยวกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้อย่างละเอียดและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อได้ทำการวิจัยถึงเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยน่าจะสามารถนำผลการวิจัยมาตั้งเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์และหาจุดเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้ในลำดับต่อไป

2.3 แนวคิดเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว

ประเทศลาวมีประชากรอยู่ประมาณ 6.4 ล้านคนซึ่งประกอบด้วยชนชาติต่าง ๆ ที่มีมากถึง 68 ชาติพันธุ์ ซึ่งแต่ละชาติพันธุ์จะมีภาษาพูดและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันไปบ้างบางส่วน แต่ก็มีการใช้ภาษาลาวเป็นภาษากลาง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆตามถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนี้ (สืบค้นจาก <https://jinpizzz.wordpress.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559)

1. ลาวลุ่ม หมายถึง ชนชาวลาวที่อาศัยอยู่ที่ราบลุ่ม ได้แก่ ภูไท ไทเหนือ ไทดำ ไทขาว ไทแดง ไทพวน ไทลื้อ ฯลฯ โดยมีประมาณร้อยละ 68 ของประชากรทั้งหมด ลาวลุ่มส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ และมีการใช้ภาษาลาวหรือภาษาตระกูลไท โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ และจะอาศัยกระจายอยู่ทั่วประเทศ

2. ลาวเทิง หมายถึง ชาวลาวที่อาศัยอยู่ในเขตที่ราบสูงประกอบด้วย ขมุ ข่า และละแ่นด สีดา ผู้เทิงไฟ เขลา ปันลู่ แซ กะแสง ส่วย ตะโอย ละแ่ว ละเวน อาลัก กะตาง เเทิงน้ำ เเทิงบก เเทิงโคก อินทรี ยาเหียน กายัก ชะนุ ตาเลียง ละแง ฯลฯ โดยมีประมาณร้อยละ 22 ของประชากรลาว

ทั้งหมด โดยมีการใช้ภาษาตระกูลมอญ-เขมร และโดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำไร่และเลี้ยงสัตว์ และมีประชากรอาศัยอยู่ทางใต้ของประเทศ

3. ลาวสูง หมายถึง ชาวลาวที่อาศัยอยู่ในเขตภูเขาสูง ประกอบด้วยชนเผ่าม้งและอื่น ๆ เช่น ม้งลาย ม้งขาว ม้งดำ เข่า โซโล ฮ้อ รุณี มูเซอ ผู้น้อย กุย ก่อ แลนแตน ฯลฯ โดยมีประมาณร้อยละ ๙ ของประชากรลาวทั้งประเทศ และมีการใช้ภาษาตระกูลจีน-ทิเบต และส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำไร่ หางของป่าและเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะสุกรและม้า และจะมีการอาศัยอยู่ในเขตของภาคเหนือของประเทศนอกจากนี้ยังมีชาวลาวเชื้อสายเวียดนามและเชื้อสายจีน รวมทั้งชาวต่างชาติอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศลาวอีกประมาณร้อยละ 4 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ

ชนชาติลาวเป็นชาติที่ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตนเองมาช้านาน วัฒนธรรมของลาวมีความเก่าแก่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรหนองแซ่ อาณาจักรอ้ายลาว อาณาจักรแลนจันมาถึงสมัยของอาณาจักรล้านช้าง (ดวงไซ หลวงพะสี, 2552) วัฒนธรรมพื้นฐานของชนชาติลาวที่แสดงออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจนคือ วัฒนธรรมในภาษาพูด วัฒนธรรมการอยู่กิน วัฒนธรรมการคบค้าสมาคมกับบุคคลอื่น วัฒนธรรมการคิดอ่านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมศิลปะต่าง ๆ และวัฒนธรรมการฟ้อนรำทำเพลงต่าง ๆ โดยวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวเหล่านี้ได้รับอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญจากกระแสของวัฒนธรรมตามพุทธศาสนา ที่เข้ามามีส่วนร่วมทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวลาวในยุคอดีต ถูกลอมรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดเป็นค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ยังรากลึกแน่นในสังคมของชนชาติลาวสืบเนื่องมาจนถึงในปัจจุบัน

เอกลักษณ์สำคัญของพื้นฐานวัฒนธรรมของชาวลาว ประกอบไปด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม 6 ด้านด้วยกัน ดังต่อไปนี้ (ดวงไซ หลวงพะสี, 2552)

1. เอกลักษณ์ด้านการดำรงชีวิต ดังจะเห็นได้ว่าความเป็นอยู่ส่วนใหญ่ของชาวลาวนั้น มักที่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มสังคมที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ปลูกบ้านเรือนอยู่เคียงชิดกันเป็นกลุ่มตามแม่น้ำลำคลองที่สามารถติดต่อไปมาหาสู่กันได้โดยง่าย อาศัยการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืช และนำมาแลกเปลี่ยนกันแบบลอยที่ลอยอาศัย

2. เอกลักษณ์ด้านปรัชญาชีวิต ชาวลาวนับถือพุทธปรัชญาเป็นหลักธรรมพื้นฐานเพื่อใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำเนินชีวิตและประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพุทธศาสนาเป็นประการสำคัญ ดังนั้นชาวลาวจึงมีจิตใจที่เมตตา กรุณา ด้วยหลักคำสอนของพุทธศาสนาเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ชาวลาวจึงประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม มีความอ่อนน้อมถ่อมตน อยู่อย่างสงบ สันติ ไม่ทะเลาะเบาะแว้ง รักใคร่สามัคคีกัน

3. เอกลักษณ์ด้านฮีตครองชาวลาว สืบเนื่องจากการนับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ชาวลาวจึงมีขนบธรรมเนียมที่แสดงออกทางพิธีกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งนิยม

ถือปฏิบัติกันมาช้านาน เป็นการปฏิบัติที่ดี 12 ครอง 14 ในสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ ตอบแทนบุญคุณของธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ช่วยคลอบคลุมให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ในแต่ละเดือนจะจัดให้มีงานบุญที่แตกต่างกัน

4. เกล็ดขนด้านสีสัณวัฒนธรรมและสังคม เนื่องจากสังคมาลาวเป็นสังคมาที่ประกอบไปด้วยชนเผ่าที่แตกต่างกันทั้ง ลาวลุ่ม ลาวเทิง ลาวสูง ซึ่งในแต่ละชนเผ่าต่างก็มีค่านิยมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ทำให้วัฒนธรรมของชาวลาวมีสีสัณที่แปลกไปในแต่ละกลุ่มของชนเผ่าต่าง ๆ

5. เกล็ดขนด้านการตกแต่งนุ่งถือ ชาวลาวนับว่าเป็นนักวิจิตรกรรมในการตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มได้อย่างงดงาม มีความละเอียด ประณีตอย่างสูงในการออกแบบเครื่องนุ่งห่ม โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่มของสตรีเพศ ความงดงามนี้ยังเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นชนชาติลาวได้อย่างงดงามที่สุด

6. เกล็ดขนด้านการบริโภค ชาวลาวมักนิยมกินข้าวเหนียวและปลาเป็นอาหารประจำวันพื้นฐาน โดยนำไปปรุงเป็นอาหารประเภท ลาบ แกง แจ่วพริก นอกจากนั้นชาวลาวยังเป็นชนชาติที่มีนวัตกรรมในการถนอมอาหารประเภทปลาจนเป็นที่เรื่องลือไปทั่วทั้งนั้นคือการนำปลาไปหมักไว้ในไหเพื่อเก็บไว้กินที่รู้จักกันในชื่อของ “ปลาร้า” เกล็ดขนการกินอาหารของชาวลาวที่เห็นได้ชัดเจนอีกประการหนึ่งนั่นก็คือการกินผักและผลไม้ที่นับว่าเป็นอาหารประจำวันอีกอย่างหนึ่งที่นิยมรับประทานกัน ส่วนอาหารประเภทไขมันนั้นชาวลาวไม่นิยมรับประทานมากนัก

จากแนวความคิดเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวทำให้สามารถมองเห็นถึงความเชื่อ สิ่งที่ยึดถือปฏิบัติของประชาชนลาวที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา เพื่อนำไปร่วมวิเคราะห์กับการเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบันภายหลังการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เพื่อตอบคำถามการวิจัยที่ว่าละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมดั้งเดิมไปในทิศทางใด มากหรือน้อยอย่างไรบ้าง

2.4 แนวคิดเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต

แนวความคิดเรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิต” มักถูกนำมาใช้เพื่อวัดพฤติกรรมของผู้บริโภคในกิจกรรมทางการตลาด โดยนำมาเป็นเครื่องหลักขณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในที่นี้การนำเอาแนวความคิดเรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิต” มาใช้เพื่อวัดพฤติกรรมโดยภาพรวมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย โดยวิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงภายหลังที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยแล้ว

รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) โดยทั่วไปแล้วมีความหมายถึง การเลือกแบบของการประกอบกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมเพื่อการพักผ่อน กิจกรรมส่วนตัว กิจกรรมทางด้านศาสนา และสังคม (งษ์ชัย สันติวงษ์, 2533, อ้างถึงใน ธมลวรรณ กาญจนวิจิตร, 2556 น.50)

Lazer (1974) ให้คำจำกัดความของรูปแบบการดำเนินชีวิตไว้ว่า (ธนินี บัณฑิตวัฒนา วงศ์, 2556, น.13) เป็นรูปแบบการใช้ชีวิตที่มีลักษณะของแต่ละบุคคล ซึ่งถูกพัฒนาและเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของการใช้ชีวิตนสังคม

กาญจนา แก้วเทพ (2540) ได้กล่าวไว้ว่า วิถีชีวิตคือตัวแปรที่ได้จัดแบ่งประเภทของบุคคลโดยใช้เกณฑ์เรื่อง รสนิยม (Taste) และความชื่นชอบในการเลือกใช้ชีวิตของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน แนวความคิดเรื่องวิถีชีวิตเริ่มต้นด้วยการพิจารณากิจกรรมในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 กิจกรรมหลัก ๆ คือ กิจกรรมในการทำงาน และกิจกรรมในการพักผ่อน

รุ่งนภา พิตรปรีชา (2530) (อ้างถึงใน ธมลวรรณ กาญจนวิจิตร, 2556 น.50) ได้กล่าวถึงวิธีการดำรงชีวิตไว้ว่า คือ แนวทางของพฤติกรรมมนุษย์และขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นผลมาจากค่านิยมและความเชื่อ ได้แก่ ความเป็นอยู่ ความเชื่อทางศาสนา หลักการปฏิบัติตามประเพณีนิยมตลอดไปจนถึงการกินอยู่ การแต่งกายและภาษา

ธมลวรรณ กาญจนวิจิตร (2556) ยังกล่าวไว้อีกว่า รูปแบบในการดำเนินชีวิตนั้นเป็นกฎเกณฑ์ที่ทุกคนจะต้องพึงปฏิบัติ ซึ่งมีการสืบทอดต่อกันมานานชั่วอายุคนจนกลายเป็นวัฒนธรรมแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละสังคมนั้น ๆ เช่น การแต่งกาย การหุงหาอาหาร ความชอบในรสชาติของอาหาร ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การแต่งงานเลือกคู่ครอง ชนชั้นวรรณะทางสังคม ความเชื่อถือในโชคกลาง ซึ่งในแต่ละสังคมจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป จนทำให้เกิดเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยในสังคมขึ้นนั่นเอง

Peter และ Olson (1994) ได้ให้คำนิยามของรูปแบบในการดำเนินชีวิตไว้ว่าเป็นลักษณะของความเป็นอยู่ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้เวลา (Activities) ของบุคคลแต่ละคนว่าสามารถจัดสรรในการใช้เวลาเป็นอย่างไร มีความสนใจ (Interest) กับสิ่งที่อยู่แวดล้อมตัวมากน้อยแค่ไหน และแสดงความคิดเห็น (Opinion) ที่มีต่อตนเองและสิ่งที่อยู่รอบตัวได้ในประการใด โดยสามารถอธิบายแยกย่อยลงไปได้ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

กิจกรรม หมายถึง การแสดงออกอย่างชัดเจนของแต่ละบุคคล เช่น การเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค การพูดคุยกับบุคคลอื่นถึงเรื่องราวและประเด็นที่น่าสนใจต่าง ๆ ถึงแม้ว่าการแสดงออกเหล่านี้จะสามารถสังเกตเห็นได้อย่างง่ายดาย แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะสามารถวัดถึงเหตุผลของการกระทำนั้นได้โดยตรง

ความสนใจ เป็นความสนใจในเรื่องราว สถานการณ์ หรือสิ่งของวัตถุต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงระดับของความตื่นตัวที่เกิดขึ้นพร้อมกับความเอาใจใส่เป็นพิเศษ หรือความเอาใจใส่แบบต่อเนื่องเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน

ความคิดเห็น เป็นคำตอบของแต่ละบุคคลในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั้น ๆ เปรียบเสมือนเป็นคำถามในลักษณะการตีความ ความคาดหวัง และการประเมินผล เช่น ความคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต และการประเมินผลดีและผลเสียของการเลือกที่จะกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในชีวิต

แนวทางในการวัดผลและแบ่งกลุ่มรูปแบบและรูปแบบการดำเนินชีวิตตามแนวความคิดของ Assael ในรูปแบบของการวัดแบบ AIO Statement มีดังต่อไปนี้

1. คำถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่พึงปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถเปิดเผยออกมาซึ่งสิ่งที่เลือกปฏิบัติ ทั้งในส่วนของกิจกรรมการทำงานและกิจกรรมในการพักผ่อน

2. คำถามเกี่ยวกับความสนใจของแต่ละบุคคลในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นคำถามที่มุ่งเน้นทางด้านความชอบและการจัดความสำคัญก่อนหลังของผู้รับสาร

3. คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นคำถามที่เชิงทัศนคติและความรู้สึกของผู้เปิดรับสารที่เกี่ยวข้องกับสังคม ศีลธรรม เศรษฐกิจ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

Joseph T, Plummer (1974) ได้จำแนกตัวแปรย่อยเพื่อใช้ในการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไว้ ตามลักษณะกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ดังตารางที่ 2.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1

การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต ตามแนวความคิด AIO (AIO Categories of Lifestyle Studies)

กิจกรรม (Activities)	ความสนใจ (Interest)	ความคิดเห็น (Opinions)
การทำงาน (Work)	ครอบครัว (Family)	ต่อตัวเอง (Themselves)
งานอดิเรก (Hobbies)	บ้าน (Home)	ประเด็นเกี่ยวกับสังคม (Social issues)
งานสังคม (Social events)	งาน (Job)	การเมือง (Politics)
การใช้เวลาว่าง (Vacation)	ชุมชน (Community)	ธุรกิจ (Business)
การบันเทิง (Entertainment)	สันทนาการ (Recreation)	เศรษฐกิจ (Economics)
สมาชิกสโมสร (Club membership)	แฟชั่น (Fashion)	การศึกษา (Education)
การร่วมกิจกรรมชุมชน (Community)	อาหาร (Food)	ผลิตภัณฑ์ (Products)
การเลือกซื้อ (Shopping)	สื่อ (Media)	อนาคต (Future)
กีฬา (Sports)	ความสำเร็จ (Achievements)	วัฒนธรรม (Culture)

โบ ไรมเมอร์ (Bo Reimer, 1995 อ้างถึงใน กาญจนา ธาณีปกรณ์, 2544 หน้า 44) ได้กล่าวถึงรูปแบบในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไว้ว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ รูปแบบเฉพาะของกิจกรรมในแต่ละวันที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของคนนั้น ๆ โดยที่รูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลจะเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล โดยที่แต่ละบุคคลนั้นสามารถเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่แตกต่างกันไปจากบุคคลอื่น ๆ หรืออาจจะเลือกที่จะปฏิบัติเหมือนกับบุคคลอื่น ๆ ก็ได้ ทำให้เกิดเป็นกลุ่มคนที่รูปแบบในการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน

รูปแบบในการดำเนินชีวิตตามแนวความคิดของโรเมอร์นั้นมีพื้นฐานความคิดที่ว่าแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีความสนใจที่แน่นอนในการดำเนินชีวิตของตนเอง และมีการกระทำที่สนองต่อความสนใจนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ รูปแบบและรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งเฉพาะเหตุการณ์ในชีวิตของบุคคล แต่เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานประจำตัวของบุคคลเพื่อให้เกิดเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคลด้วย

โรเมอร์ ได้แบ่งรูปแบบในการดำเนินชีวิตไว้ 5 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่

1. รูปแบบกิจกรรมที่แสดงถึงวัฒนธรรม (Cultural Orientation) คือการดำเนินชีวิต การให้ความสนใจ และการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นตามแบบประเพณีนิยมในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมระดับชาวบ้าน ท้องถิ่น เรื่อยไปจนถึงวัฒนธรรมในระดับที่สูงขึ้น เช่นวัฒนธรรมระดับชาติ เป็นต้น

2. รูปแบบชีวิตในระดับสังคม (Social Orientation) คือรูปแบบชีวิตหรือพฤติกรรมที่อยู่ นอกเหนือไปจากสิ่งที่เป็นอยู่ทั่วไป เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและควรค่าต่อการที่บุคคลจะสามารถเข้าไปร่วมกิจกรรม ให้ความสนใจ และสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นทางสังคมได้ เช่น เรื่องของการเมือง กิจกรรมสังคม ชุมชน สโมสร จิตอาสาต่าง ๆ เป็นต้น

3. รูปแบบชีวิตความบันเทิง (Entertainment Orientation) คือรูปแบบชีวิตหรือพฤติกรรมที่เน้นหนักด้านความบันเทิงในชีวิตเป็นสำคัญ อาจมีความสอดคล้องกันกับรูปแบบกิจกรรมที่แสดงถึงวัฒนธรรม (Cultural Orientation) เช่นการแสดงละคร ฟ้อนรำ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่สร้างความบันเทิงแก่บุคคลนั้น ๆ แต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใกล้ตัวมากขึ้น และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความพึงพอใจและความบันเทิงในระดับปัจเจกบุคคลมากกว่า

4. รูปแบบชีวิตของกิจกรรมที่เป็นเรื่องส่วนตัว (Home and Family Orientation) เกิดขึ้นใกล้ชิดกับตัวบุคคลมากที่สุด ส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวพันกันกับสถาบันครอบครัว เกิดขึ้นภายในบ้าน และเป็นกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นที่มีความเป็นส่วนตัวสูง

5. รูปแบบชีวิตของกิจกรรมเพื่อสุขภาพร่างกาย (Sports and Outdoor Orientation) คือรูปแบบชีวิตหรือพฤติกรรมแสดงออกซึ่งกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายของแต่ละบุคคล

การให้คำนิยามในเรื่องของรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นทั้งหมดนั้น ส่วนใหญ่ในการวิจัยทางการสื่อสารมุ่งเน้นไปที่เรื่องของการสื่อสารทางการตลาด เพื่อวิจัยถึงความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค สำหรับการทำการวิจัยในครั้งนี้ขอหยิบยกประเด็นแนวทางการวิจัยโดยอาศัยตัวแปรทางด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้เป็ตรับรายการประเภทละคร

โทรทัศน์ ซึ่งเปรียบเสมือนผู้บริโภคระครโทรทัศน์ไทย โดยใช้กระบวนการในการใช้วัดและแบ่งกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้รับสาร อาศัยตามแนวคิดตามแบบวัดของ AIO นำมาผนวกกับการกำหนดรูปแบบและรูปแบบการดำเนินชีวิตตามแนวคิดของโบ โรเมอร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์กันกับลักษณะความแตกต่างทางประชากรศาสตร์และความแตกต่างกันในปริมาณการเปิดรับเนื้อหาละครโทรทัศน์ ที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของกลุ่มประชากรที่ศึกษาต่อไป

2.5 ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อ

การสื่อสารยุคปัจจุบันเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เมื่อเปรียบเทียบกับแล้วไม่น้อยไปกว่าความต้องการในปัจจุบันขั้นพื้นฐาน 4 ประการซึ่งได้แก่ อาหาร ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรคเลยแม้แต่น้อย ทั้งนี้แม้แต่การที่จะได้มาซึ่งปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 ประการนั้น มนุษย์เองยังต้องอาศัยกระบวนการในการสื่อสารด้วยกันทั้งสิ้น

ยุพดี ฐิติกุลเจริญ (2537) กล่าวไว้ว่า การสื่อสารเป็นพื้นฐานของการติดต่อทางกระบวนการสังคม ยิ่งสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากและประกอบด้วยคนจำนวนมากขึ้นเท่าใด

ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายในสื่อปัจจุบัน ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคมไม่มากก็น้อย เมื่อบุคคลต่าง ๆ เหล่านั้นมีโอกาสได้เปิดรับสาร และนำข้อมูลที่ได้จากการเปิดรับสารนั้นไปตีความหมาย และประพฤติปฏิบัติตามข้อมูลที่ได้รับมา การเปิดรับข่าวสารจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สารจะก่อให้เกิดอิทธิพลทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อผู้รับสารได้

บุคคลใดที่สามารถเปิดรับข่าวสารข้อมูลได้ในจำนวนที่มาก และมีเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอยู่ก็จะสามารถนำข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมาประกอบการตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

แนวคิดเรื่องเปิดรับสารเป็นแนวคิดที่ขยายแนวคิดความแตกต่างทางประชากรศาสตร์โดยมุ่งศึกษาไปยังพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มประชากรที่กำลังทำการศึกษาวิจัย โดยมุ่งเน้นไปในเรื่องของวิธีการเปิดรับข่าวสารที่มีความตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจที่จะเปิดรับ ความถี่ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารช่วง สื่อที่ใช้ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำนวนข่าวสารที่ทำการเปิดรับในแต่ละครั้ง ลักษณะการการเปิดรับ ระยะเวลาที่เปิดรับสารนานเท่าใด โดยมุ่งศึกษาถึงระดับความเชื่อทัศนคติและค่านิยมของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารมีความสนใจ และการตีความของสารที่เปิดรับตลอดจนมีการเลือกที่จะจดจำประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารที่เปิดรับในระดับที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย

กาญจนา แก้วเทพ (2552) กล่าวถึงการวิเคราะห์การเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารตามแนวทางการใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร (Uses and Gratifications Approach) โดยกล่าวว่าผู้รับสารนั้นจะมีลักษณะเป็น Active Audience และจะเป็นผู้เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตามความต้องการเพื่อสนองต่อความพึงพอใจของตนเอง โดยมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสาร 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเข้าถึงสื่อ (Accessibility) เป็นขั้นตอนที่จะศึกษาว่าผู้รับสารสามารถเข้าถึงสื่อได้หรือไม่ เข้าถึงได้ด้วยวิธีใด สื่อใด เวลาใด กระบวนการเข้าถึงสื่อเป็นอย่างไร
2. การเลือกรับสื่อ (Media Exposure) เป็นขั้นที่ต่อเนื่องจากการเข้าถึงสื่อของผู้รับสาร โดยเลือกที่จะเปิดรับสื่อใด ๆ หรือไม่ เปิดรับอย่างไร โดยในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยตัวแปรต่าง ๆ ตามคุณลักษณะประชากรศาสตร์เข้ามาเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์ด้วย
3. ขั้นตอนการนำไปใช้ประโยชน์ (Uses) เมื่อผู้รับสารสามารถเข้าถึงสื่อและเปิดรับสารได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้รับสารจะเปลี่ยนฐานะมาเป็นผู้ใช้สาร โดยอาศัยการตีความข้อความจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาว่ามีความหมายอย่างไร ผู้รับสารมีความคิดเห็นสอดคล้องกับเนื้อหาสารนั้นหรือไม่ และผู้รับสารนำเอาเนื้อหาสาระที่ได้จากสารนั้นไปใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

แคลปเปอร์ (Klapper, 1990, อ้างถึงใน คมิษฐ์ มีสนม, 2544 น.12) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้รับสารจากสื่อมวลชนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ทำให้เกิดความสนใจในการเลือกที่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และนำกลับมาตีความสารนั้น ๆ แตกต่างกันไป แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเปิดรับข่าวสารนั้น เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของผู้รับสารที่กำหนดตัวเองเป็นผู้กระทำ (Active Audience) คือผู้รับสารสามารถที่จะเป็นผู้เลือกรับข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่อย่างมากมายในสื่อมวลชนได้ด้วยความสะดวกใจของตนเอง ไม่ต้องให้มีใครมาบังคับให้รับเอาข้อมูลข่าวสาร ผู้รับสารสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารได้ตามความสนใจของตนเอง สามารถกลั่นกรองอิทธิพลของสื่อมวลชนได้ด้วยตนเอง ทำให้อิทธิพลจากสื่อมวลชนไม่สามารถเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้รับสารได้อย่างฉับพลันในทันทีทันใด

ทฤษฎีการเลือกเปิดรับข่าวสารนั้น มองผู้รับสารเป็นสำคัญ กระบวนการเลือกรับสารเปรียบเสมือนการคัดกรองคุณภาพของสารที่มีประโยชน์ต่อผู้รับสาร ซึ่งเกิดจากความสนใจของผู้รับสาร ต่อจากนั้นจึงเป็นกระบวนการที่ผู้รับสารนำสารมาตีความ และเลือกที่จะจดจำในที่สุด

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960, อ้างถึงใน ชมลวรรณ กาญจนวิจิตร, 2556 น.34-35) ได้กล่าวถึงกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือการเปิดรับข่าวสาร โดยเปรียบเทียบว่าการเปิดรับข่าวสารเป็นเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ซึ่งประกอบไปด้วยการกลั่นกรอง 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นตอนแรกของการเลือกช่องทางการสื่อสาร ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่งข้อมูล เช่น การเลือกซื้อหนังสือฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดฟังวิทยุฟังจากสถานีใดสถานีหนึ่ง เลือกชมภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลือกชมรายการโทรทัศน์จากสถานีใดสถานีหนึ่ง ทั้งนี้การเลือกเปิดรับข่าวสารจากช่องทางการสื่อสารประเภทต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต้องการ ความเชื่อถือ ของผู้รับสารเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความชำนาญในตัวผู้รับสารเองอีกด้วยในการที่จะเปิดรับสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ บางคนอาจจะถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน บางคนอาจจะชอบดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านจากหนังสือ บางคนก็ชอบที่จะรับฟังวิทยุ เป็นต้น

2. การเลือกให้สนใจ (Selective Attention) ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งข้อมูลข่าวสารแหล่งใดแหล่งหนึ่งตาม que ผู้รับสารให้ความสนใจ เชื่อถือ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อแหล่งข่าว นั้น ๆ การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลใดที่ผู้รับไม่ได้ให้ความสนใจ ไม่มีความน่าเชื่อถือ เป็นปัจจัยประการสำคัญที่ทำให้ผู้รับสารหลีกเลี่ยงที่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลนั้น ๆ นอกจากนี้หากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาขัดแย้งต่อทัศนคติเดิม ๆ ที่ผู้รับสารมีอยู่ จะทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลทางจิต (Cognitive Dissonance) นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้รับสารตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าวสารอีก เช่น สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อ อุดมการณ์ ประสบการณ์ วัฒนธรรมประเพณี ศาสนา เป็นต้น

3. การเลือกรับรู้หรือการตีความหมาย (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการขั้นต่อมาภายหลังการเปิดรับสารด้วยความสนใจของผู้รับสาร โดยเมื่อผู้รับสารเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และเป็นข่าวสารที่ผู้รับสารมีความสนใจแล้ว ผู้รับสารอาจตีความหมายในตัวสารแตกต่างไปจากเจตนารมณ์ของผู้ส่งสาร หรืออาจตีความเพี้ยนเบนไปจากความเป็นจริงที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวของผู้รับสารเอง ที่มีความสนใจ เข้าใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาพทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจของผู้รับสาร เป็นสำคัญ

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการเปิดรับข่าวสาร ผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะเลือกจดจำเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติของตนเอง เป็นสำคัญ และมักที่จะละเลยไม่เลือกที่จะจดจำข้อมูลข่าวสารที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง กระบวนการเลือกเปิดรับข่าวสารนับเป็นปัจจัยที่อยู่ระหว่างกลางของผู้ส่งสารและผู้รับสาร กระบวนการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารสามารถสกัดอิทธิพลของสื่อมวลชนได้ในระดับหนึ่ง หากผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจที่ถ่องแท้ในการเลือกรับข่าวสารที่มีอยู่มากมายจากสื่อมวลชน ข่าวสารเหล่านี้จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้รับสารได้เลย หาก

ผู้รับสารไม่เลือกที่จะเปิดรับสารนั้นตั้งแต่ครั้งแรก ในขณะที่เดียวกันข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต ตลอดจนทัศนคติของผู้รับสารได้ ด้วยเหตุเป็นเพราะผู้รับสารเปิดรับข้อมูลที่ตนเองสนใจ ตีความไปตามประสบการณ์ของตนเอง และเลือกที่จะจดจำ นำเอาข้อมูลที่ได้รับนั้นกลับไปใช้ในชีวิตประจำวันนั่นเอง

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนโดยธรรมชาติของมนุษย์แล้ว มักเกิดจากความต้องการ (Need) ของมนุษย์เป็นปัจจัยเป็นประการสำคัญ ความต้องการนั้นคือความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้น แมคส์คอมและเบคเคอร์ (McCombs & Becker, 1997, อ้างถึงในภัทรวริน แก้วหนองแสง, 2556) อธิบายเกี่ยวกับความต้องการของผู้รับสารที่ใช้สื่อมวลชนสนองต่อความต้องการของตนเองไว้ 6 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์รอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อให้ตนเองทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. เพื่อต้องการคำแนะนำ (Decisions) ในการปฏิบัติให้ถูกต้องและช่วยตัดสินใจในแต่ละวัน เพื่อความอยู่รอดในสังคม
3. เพื่อต้องการข้อมูลในการสนทนาพูดคุยกับผู้อื่น (Discussions) โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนสามารถทำให้ผู้รับสารนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการสนทนาร่วมกับผู้อื่นในชีวิตประจำวันได้
4. เพื่อความต้องการการมีส่วนร่วม (Participating) การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวผู้รับสาร
5. เพื่อเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) ช่วยเสริมสร้างความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว
6. เพื่อผ่อนคลายสร้างความบันเทิง (Relaxation and Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน รวมทั้งการผ่อนคลายอารมณ์ของผู้รับสาร

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เปิดรับสื่อตามลักษณะประชากรศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำมาแยกกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกันของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ในการเปิดรับชมรายการละครโทรทัศน์ของไทย และโยนไปสู่ความสัมพันธ์หลังการรับชมละครโทรทัศน์ไทยเพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงที่ว่าละครโทรทัศน์ไทยสามารถเข้าไปมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตตลอดจนค่านิยมทางด้านวัฒนธรรมของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ได้มากหรือน้อยประการใด ในแต่ละกลุ่มของลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ได้กล่าวมาแล้วในช่วงต้น

จากแนวคิดเรื่องการเปิดรับสื่อในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาช่วยวิเคราะห์ได้ว่า กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษานั้น มีพฤติกรรมในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ในปริมาณที่มากหรือน้อยเพียงใด เพื่อนำไปวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินชีวิตและค่านิยมของกลุ่มประชากร จนสามารถตอบคำถามการวิจัยที่ว่าเมื่อกลุ่มประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยแล้ว จะส่งผลอย่างไรต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรมของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

เป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบันว่า รายการโทรทัศน์ประเภทละครโทรทัศน์นับว่าเป็นรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุด โดยการวัดเรตติ้งรายการโทรทัศน์ตลอดทั้ง 24 ชั่วโมงพบว่า เรตติ้งของละครโทรทัศน์มีความโดดเด่นสูงสุดมากกว่ารายการโทรทัศน์ประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้นแล้วละครโทรทัศน์ยังเป็นกลไกหนึ่งที่ผลิตบุคลากรที่ทำหน้าที่ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังอย่างมากมาย โดยเฉพาะบุคคลเบื้องหน้า ดารา นักแสดง

ในปัจจุบัน ดารา นักแสดงมีบทบาทสำคัญมากในด้านในธุรกิจละครโทรทัศน์ ดารา นักแสดงที่ได้รับความนิยมสูงสุด มักจะกลายเป็นตัวอย่างทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผู้รับชมอย่างมากมาย ละครโทรทัศน์เรื่องใดที่มีดารา นักแสดงที่เป็นที่นิยมของผู้ชมก็จะได้รับความนิยมตามไปด้วย ละครโทรทัศน์จึงกลายเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้เป็นจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว ละครโทรทัศน์เป็นรายการประเภทให้ความบันเทิงแก่ผู้รับชม นอกจากนี้ยังสร้างโลกเสมือนจริงที่อยู่เหนือจินตนาการของผู้รับชมได้ตามความต้องการของผู้รับชมละครโทรทัศน์อีกด้วย

สมสุข หินวิมาน (2545) (อ้างถึงใน จิราพร เนินใหม่, 2550) ได้อธิบายถึงเหตุผลสำคัญที่ผู้รับสารเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไว้ 5 ประการดังนี้

1. ผู้ชมดูละครโทรทัศน์เพื่อการบำบัด (Therapy) หรือเพื่อทดแทน (Substitution) บางสิ่งบางอย่างที่ขาดหายไปในโลกความเป็นจริง
2. ผู้ชมดูละครโทรทัศน์เพื่อลดทอนความขัดแย้ง (Tensions) ในโลกความเป็นจริง
3. ผู้ชมดูละครโทรทัศน์เพื่อหลบหนี (Escapism)
4. ผู้ชมดูละครโทรทัศน์เพื่อต้องการหาเพื่อน
5. ผู้ชมดูละครโทรทัศน์เพื่อการชู้ชบนิินทาและสร้างชุมชนทางสังคมขึ้น

กาญจนา แก้วเทพ (อ้างถึงในองค์อาจ สิงห์ลำพอง, 2556) แบ่งบทบาทหน้าที่ของละครโทรทัศน์ไว้ 2 ระดับด้วยกันคือ

1. หน้าที่ต่อปัจเจกบุคคล นอกจากผู้ชมจะรับชมละครโทรทัศน์เพียงเพราะความบันเทิงเพียงประการเดียวแล้วนั้น ผู้ชมยังเปิดรับชมละครโทรทัศน์ด้วยเหตุผลอื่น ๆ ดังนี้

- ละครโทรทัศน์ช่วยสนองต่อความต้องการหลายอย่างในชีวิตของปัจเจกชนที่ไม่มีหนทางจะบรรลุได้ในโลกแห่งความเป็นจริงให้สามารถทะลุเป้าหมายได้ในโลกแห่งความฝัน

- แก้ไขความขัดแย้งที่ไม่อาจจะแก้ไขได้ในโลกแห่งความเป็นจริงให้สามารถแก้ไขได้ในโลกแห่งจินตนาการ

- ช่วยทำให้ปัญหาบางอย่างในชีวิตของคนเราที่เกินขีดความสามารถที่จะแก้ไขนั้นได้ผ่อนคลายไปโดยปริยาย เพราะแก่นเรื่องส่วนใหญ่ของละครโทรทัศน์ล้วนแต่เป็นปัญหาบางส่วนที่ต้องพบอยู่ในชีวิตจริง เมื่อดูละครโทรทัศน์ก็เหมือนได้พบปัญหาของผู้อื่นที่คล้ายคลึงหรือหนักหนาสาหัสกว่า

2. หน้าที่ต่อสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยรวมกันสังคมรอบข้าง ของผู้รับชม ดังนี้

- ละครโทรทัศน์ช่วยทำหน้าที่ยึดส่วนต่างของสังคมที่แตกร้าวให้กลับมาสอดคล้องประสานเป็นหนึ่งเดียวกันได้ โดยความแตกร้าวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในละครนั้นก็เป็นการแตกร้าวที่เกิดขึ้นในโลกขอความเป็นจริง

- การอบรมสั่งสอนค่านิยมและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมให้กับผู้ชมโดยไม่รู้ตัว มีการสอดแทรกเรื่องความดี ความชั่วไว้ในละครโทรทัศน์โดยแบ่งฝ่ายไว้อย่างชัดเจน ตัวเอกเป็นตัวแทนของความดีที่จะสามารถเอาชนะตัวร้ายซึ่งเป็นตัวแทนของความชั่วร้ายอยู่เสมอ

- สร้างมายาคติในเรื่องของจุดกำเนิดพรหมแดนของเส้นขอบฟ้าแห่งการรับรู้ความเป็ขึ้นไปได้ของคนในสังคม

- การตอบสนองความรู้สึกโหยหาสิ่งที่เคยมีแล้วสูญหาย เช่นการนำเสนอละครแนวพีเรียดย้อนยุคที่ช่วยสนองต่อความต้องการในการทวนระลึกถึงอดีตที่ไม่มีวันย้อนกลับ

ละครโทรทัศน์ในประเทศไทยออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2498 โดยบริษัทไทยโทรทัศน์ หรือไทยทีวีสีช่อง 4 บางขุนพรหม เป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกที่ตั้งขึ้นในประเทศไทยและแห่งแรกในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วิวัฒนาการของละครโทรทัศน์ไทยยุคเริ่มแรกการแสดงยังคงเป็นการแสดงสด โดยดัดแปลงมาจากการแสดงละครเวที ซึ่งมีอิทธิพลมาจากละครตะวันตก สถานที่จัดแสดงจะมีการจัดฉากภายในสตูดิโอเท่านั้น ต่อมาเมื่อวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ละครโทรทัศน์ไทยจึงมีพัฒนาการจากละครที่ต้องแสดงสด ๆ มาเป็นการบันทึกเทปไว้ล่วงหน้า สถานที่ถ่ายทำเป็นสถานที่จริง ๆ (สุพัตรา วุฒิประเสริฐกุล, 2535)

พ.ศ. 2519 มีการใช้เทปบันทึกละครโทรทัศน์เพื่อนำมาออกอากาศเพิ่มมากขึ้น วงการละครโทรทัศน์ได้รับความนิยมจากผู้รับชมอย่างต่อเนื่องตลอดมา สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ได้มอบหมายให้ภัทรวดี มีชูธน (ศรีไตรรัตน์) เข้ามาจัดละครโดยใช้เทคนิคการบันทึกเทปโทรทัศน์ การสร้างฉาก การกำกับการแสดงด้วยความพิถีพิถันมากยิ่งขึ้น ทำให้ละครโทรทัศน์น่าติดตามมากยิ่งขึ้น การแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจละครโทรทัศน์จึงมีการแข่งขันกันสูงมากขึ้นด้วย (องอาจ สิงห์ลำพอง, 2556)

ละครโทรทัศน์เป็นทั้งศิลปะและยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความคิดในด้านต่าง ๆ ทางสังคม วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ ถ่ายทอดออกมาให้กับผู้ชมได้รับรู้ สิ่งสำคัญที่นอกเหนือจากละครโทรทัศน์ได้ให้ความบันเทิงแก่ผู้รับชมแล้ว ละครโทรทัศน์ยังมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนความเป็นไปในสังคม ทั้งยังเป็นผู้นำด้านความคิดและเสริมสร้างรสนิยมให้กับผู้ชมโดยทั่วไปด้วย (นลินี สีตะสุวรรณ, 2552)

ในปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจกับละครโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก ทุกเพศ ทุกวัย โดยส่วนใหญ่ถือว่าละครโทรทัศน์เป็นแหล่งสร้างความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายจากความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อีกทางหนึ่ง ผู้รับชมละครโทรทัศน์มักจะรับชมกันภายในครอบครัวหรือในชุมชน ทำให้เป็นหนทางสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวคือคนในชุมชนเดียวกันได้อย่างแนบแน่น ผู้เปิดรับชมละครโทรทัศน์ก็มีหลากหลายวัยตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่มีผู้รับชมเป็นจำนวนมาก

ละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันมีอยู่หลากหลายรูปแบบหลายประเภท สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 15 ประเภทดังต่อไปนี้

1. ละครบู๊ ต่อสู้ แอคชั่น เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวความเก่งกาจของตัวเองที่เป็นวีรบุรุษ ที่มุ่งปกป้องคุ้มครองสังคมและโลกให้รอดพ้นจากการกระทำของตัวร้าย เน้นฉากการต่อสู้ระหว่างตัวเองและตัวร้าย สร้างความตื่นเต้นลุ้นระทึกแก่ผู้รับชม เพื่อคอยติดตามเอาใจขวนตัวเอกให้สามารถเอาชนะตัวร้ายได้ในที่สุด

2. ละครรักหวานโรแมนติก เป็นละครที่แสดงถึงความรักระหว่างตัวเองของเรื่อง โดยเน้นเรื่องราวที่น่ารัก โรแมนติก ขวนให้ผู้ชมเคลิ้มเคลิ้ม เป็นละครที่มีผู้ชมให้ความสนใจมากเป็นอันดับต้น ๆ เนื่องจากผู้รับชมมักปรารถนาที่จะพบกับความรักดังเช่นที่ตัวละครในเรื่องได้พบเจอ

3. ละครตลก คอมเมดี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ตลกร้ายที่เกิดจากการหัวเราะเยาะเย้ยข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของชีวิตมนุษย์ กับละครตลกที่นำเอาภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความคิดมาพัฒนาความตลกให้ละเอียดละไม เป็นละครตลกแบบไม่ได้ตั้งใจ

ละครตลกเป็นละครอีกประเภทที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นละครที่เมื่อได้รับชมแล้วจะให้ความรู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงได้เป็นอย่างดี

4. ละครชิงรักหักสวาท นับว่าเป็นละครที่ได้รับความนิยมในการรับชมมากเป็นอันดับต้นๆ เนื่องจากละครประเภทนี้มีการแสดงอารมณ์ที่รุนแรงระหว่างการแย่งชิงคนรัก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าประหลาดใจบ่อยครั้งในโลกของความเป็นจริง เรื่องราวมักมีพระเอก นางเอก และตัวร้ายที่คอยแย่งชิงนางเอกหรือพระเอกไปจากตัวเอกของเรื่อง เป็นแนวละครที่ปรากฏหน้าจอโทรทัศน์ไทยมากที่สุด เช่น ละครเรื่อง สามีตีตรา เมียหลวง แรเงา เป็นต้น

5. ละครอิงประวัติศาสตร์ เป็นละครที่ได้รับความนิยมมากขึ้นจากในอดีต โดยมีพัฒนาการมาจากการนำเอาเรื่องราวที่ปรากฏขึ้นจริงทางประวัติศาสตร์มาเรียบเรียงขึ้นใหม่และนำเสนอออกมา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความรักและศรัทธาในเรื่องราวประวัติศาสตร์ของชาติเป็นสำคัญ เช่นละครเรื่องบางระจัน นายขนมต้ม เป็นต้น

6. ละครย้อนยุค / พีเรียด เป็นละครที่แต่งขึ้นใหม่ โดยในส่วนใหญ่ประกอบด้าน ฉาก เครื่องแต่งกาย ภาษาพูด วัฒนธรรม ประเพณี ย้อนยุคเข้าไปในอดีต ผู้ชมนิยมรับชมละครแนวพีเรียดนี้อาจเป็นเพราะความรู้สึกโหยหาอดีต และความต้องการที่เป็นไปตามจินตนาการของผู้รับชม เช่นละครเรื่อง บ้านทรายทอง ปริศนา สะใภ้จ้าว สุภาพบุรุษจุฑาเทพ ปดิวรัดดา เป็นต้น

7. ละครชีวิต เป็นละครที่มักจะมีตัวเอกเป็นตัวเดินเรื่องเป็นสำคัญ โดยตัวเอกมักตกอยู่ในสถานการณ์ที่มีความลำบากในชีวิต ต้องอดทน ตื่นรน เพื่อให้ผ่านพ้นอุปสรรคนั้น ๆ ไปให้ได้ มักเป็นละครที่มีแนวคิดสะท้อนสังคม มุ่งหมายให้ผู้รับชมเอาเยี่ยงอย่างในควมอดทนอดกลั้นมีคุณธรรมของตัวเอง จนทำนุที่สุดของเรื่องตัวเอกมักประสบความสำเร็จในชีวิต

8. ละครส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม เป็นละครที่มีเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับเรื่องศิลปะและวัฒนธรรมเป็นหลัก มุ่งเน้นให้ผู้รับชมให้ความสำคัญกับศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ จนเกิดความรู้สึกสำนึกรัก ร่วมกันรักษาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติไว้ โดยมีตัวเอกของเรื่องเป็นตัวชี้้นำให้ผู้รับชมเชื่อถือตาม

9. ละครเด็กและเยาวชน เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ที่มีคุณธรรมอันดี เป็นที่น่าเอาเป็นแบบอย่างต่อผู้รับชมที่เป็นเด็กและเยาวชน ละครประเภทนี้ในประเทศไทยมีการผลิตออกมามากเมื่อเทียบกับละครประเภทอื่น ๆ ตัวละครหลักมักจะเป็นเด็กหรือเยาวชน

10. ละครลึกลับสยองขวัญ เป็นละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องลึกลับเป็นปมปริศนาชวนให้ผู้รับชมเกิดความตื่นเต้น สยองขวัญ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิญญาณ ภูตผีปิศาจ เวทมนต์ คณาาคม ความน่าสะพรึงกลัว ความอาฆาตแค้นของวิญญาณ โดยมุ่งหวังให้ผู้รับชมละครประเภทนี้เกิด

ความหวาดกลัว ซึ่งเป็นหลักจิตวิทยาที่ว่า การนำเรื่องราวที่คนทั่วไปหวาดกลัวมาสร้างสรรค์เป็นละคร ก็จะทำให้สร้างความสนุกสนานตื่นเต้นแก่ผู้รับชมได้มากขึ้น

11. ละครพื้นบ้านจักร ๆ วงศ์ ๆ เป็นละครที่มักนิยมนำเรื่องราวที่เป็นนิทานพื้นบ้าน เทพนิยาย เรื่องราวปรัมปรา มาสร้างเป็นละคร เช่นละครเรื่อง สังข์ทอง แก้วหน้าม้า ดาเจ็ดสีมณีเจ็ดแสง เป็นต้น

12. ละครสืบสวน สอบสวน อาชญากรรม เป็นละครที่เน้นเรื่องการสืบสวนเพื่อค้นหา บุคคลที่น่าสงสัยในการกระทำการต่าง ๆ โดยมักเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น คดีฆาตกรรม ค้ายาเสพติด ก่อการร้าย ในการดำเนินเรื่องจะมีตัวเอกซึ่งเป็นคนที่มีความฉลาดหลักแหลม มีไหวพริบ ปฏิภาณ สามารถค้นหาความจริงที่ผู้ร้ายได้ก่อไว้ให้เปิดเผยขึ้นมาได้ ผู้รับชมละครประเภทนี้จะได้รับ ความสนุกสนานเสมือนตนเองเป็นผู้สืบสวน สอบสวนเสียเอง โดยค่อยลุ่มระทึกกว่าเมื่อไรตัวเอกจะ สามารถเปิดปมที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้

13. ละครสร้างสรรค์สังคม มักนำเสนอเรื่องราวที่เป็นประเด็นที่สำคัญที่เกิดขึ้นในสังคม การผลิตละครประเภทสร้างสรรค์สังคมเป็นที่ตื่นตัวกันเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากละคร ประเภทสร้างสรรค์สังคมเป็นละครประเภท “น้ำดี” ที่มุ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่ดีขึ้น

14. ละครสั้นจบในตอน / ซิทคอม เป็นละครที่มีความเป็นละครประเภทละครตลกผสม อยู่ด้วย แต่เป็นละครประเภทละครสั้นจบภายในหนึ่งตอน มีเรื่องราวสับสนอลวง ผิดฝาผิดตัว ส่วนใหญ่เรื่องที่เกิดขึ้นได้โดยความบังเอิญ มีการสร้างตัวละครหลักในมีบุคลิกภาพที่พิเศษเพื่อนำไปสู่สถานการณ์ที่กระทำให้เกิดความตลกขบขัน

15. ละครแฟนซี เป็นละครที่ทุกเหตุการณ์อยู่นอกเหนือจากความเป็นจริงที่สามารถเกิดขึ้นได้ในโลกของความเป็นจริง ตัวละครหลักของเรื่องมักมีอิทธิฤทธิ์หรือพลังพิเศษที่สามารถทำให้ สิ่งที่มีมนุษย์ทั่วไปทำไม่ได้ เช่นการเหาะเหินเดินอากาศ การมีเวทมนต์คาถา ละครประเภทแฟนซี มี ปาฏิหาริย์นี้มักจะเป็นละครที่มุ่งเน้นให้ผู้ชมที่มีอายุในวันเด็ก์รับชมเป็นส่วนใหญ่

จากแนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์นี้ ผู้วิจัยนำมารวบรวมเพื่อกำหนดเป็นปัจจัยประการ หนึ่งในการเปิดรับสื่อจากกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา โดยสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงความแตกต่างใน ลักษณะทางประชากรที่มีความต้องการเปิดรับชมประเภทละครที่แตกต่างกันออกไป และเพื่อทดสอบ ว่าละครในแต่ละประเภทยังมีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง กันออกไปสำหรับผู้เปิดรับสื่อประเภทละครโทรทัศน์อย่างไรบ้าง

2.7 แนวคิดเรื่องผลและอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์

แนวคิดเรื่องผลและอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ เป็นแนวความคิดที่ร่วมอธิบายถึงผลกระทบจากแนวคิดเรื่องความแตกต่างทางลักษณะทางประชากรและความแตกต่างในการเปิดรับสื่อในงานวิจัยชิ้นนี้ โดยเมื่อทำการศึกษากลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายทางคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ควบคู่ไปกับการเปิดรับสื่อของกลุ่มประชากรดังกล่าวที่มีความแตกต่างหลากหลายไปแล้วนั้น จะสามารถนำผลการศึกษาจากตัวแปรทั้งสองมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากอิทธิพลของสื่อ ซึ่งหมายรวมถึงอิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่ประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมกันได้อย่างสมเหตุสมผล

อิทธิพลหรือผลของสื่อมวลชนมีหลายระดับ ตั้งแต่อิทธิพลระดับบุคคลหรือปัจเจกบุคคล ระดับองค์กร ระดับสถาบัน และระดับสังคม โดยในระดับบุคคลจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ (knowledge) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (attitude) และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (performance/behavior) (กิติมา สุรสนธิ, 2558) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ละครโทรทัศน์จัดว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้จำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้นละครโทรทัศน์จึงส่งผลกระทบอย่างมากต่อผู้ที่ได้รับชมเช่นกัน หากผู้รับชมละครโทรทัศน์รับชมละครมากเกินไป และตีความเนื้อหาในละครโทรทัศน์ที่ได้รับมาผิดไปจากเจตนาของผู้ส่งสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของตัวผู้รับชมละครโทรทัศน์ที่มีความสนใจที่จะเปิดรับชมละครโทรทัศน์มากน้อยเพียงใด และนำสารที่ได้รับจากการรับชมละครนั้นไปใช้ประโยชน์กับตนเองในทางใดอีกด้วย

องอาจ สิงห์ลำพอง (2557) ได้อธิบายถึงเรื่องความสำคัญเรื่องอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ โดยให้ความเห็นว่าสื่อโทรทัศน์นับเป็นเครื่องมือสำคัญที่โน้มน้าวและปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคม รวมถึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและทิศทางของผู้คนในสังคม เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง สามารถเสริมสร้างจินตนาการให้คนในสังคมมาอย่างยาวนาน

สำหรับในประเทศไทยสื่อโทรทัศน์เข้ามาสู่ไทยในยุคจอมพล ป.พิบูลสงคราม ด้วยเหตุผลเพื่อการศึกษา การแพทย์ การสาธารณสุข และเป็นเครื่องมือในการตอบโต้ทางการเมือง นับเป็นการเผยแพร่อิทธิพลทางการเมืองของผู้นำประเทศ โดยสื่อโทรทัศน์ในยุคแรก ๆ นั้นจะมุ่งเน้นผลเพื่อการโน้มน้าวจิตใจคนในชาติให้เกิดความใจเข้าเชื่อมั่นในผู้นำประเทศ

จอร์จ เกร็บเนอร์ (Gerbner, 1977) สนใจศึกษาเรื่องวัฒนธรรมโทรทัศน์ (รุจิมาณี สิริธารสมบัติ, 2556) เชื่อว่าสื่อโทรทัศน์นอกจากจะให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมแล้วยังเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนความเป็นไปในสังคมอีกด้วย ในการศึกษาสื่อโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกาปี ค.ศ. 1970 พบว่าโทรทัศน์มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อสังคมในระยะยาว ซึ่งเป็นผลมาจากการสั่งสมการให้ความสนใจ

ในบทบาทของสื่อโทรทัศน์ของคนอเมริกาในยุคนั้นเป็นอย่างมาก โทรทัศน์ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคน โทรทัศน์เป็นตัวนำข่าวสารส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้ชมและเป็นช่องทางที่ทำให้ผู้ชมมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ รอบตัวได้มากกว่าช่องทางสื่อประเภทอื่น ๆ

ผลการศึกษาวิจัยของ จอร์จ เกร์เนอร์ กับกลุ่มผู้รับชมโทรทัศน์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกันคือ (กาญจนา แก้วเทพ, 2545)

1. กลุ่มคนที่รับชมโทรทัศน์ในปริมาณที่มาก จะเป็นกลุ่มที่มีโลกทัศน์แบบโทรทัศน์ (TV. Type) คือ มีความคิด มีความเชื่อ พุด กระทำในสิ่งต่าง ๆ คล้ายกับในโทรทัศน์ที่ตนเองได้รับชม
2. กลุ่มคนที่รับชมโทรทัศน์ในปริมาณที่น้อย จะเป็นกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลจากโทรทัศน์ในปริมาณที่น้อยเช่นกัน

จากการที่สื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อผู้รับชมเป็นจำนวนมาก จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่ารายการโทรทัศน์ประเภทละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นประเภทรายการโทรทัศน์ที่มีเรตติ้งสูงสุดจะ กลายเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อได้อย่างชัดเจนที่สุด

กาญจนา แก้วเทพ (2545) ได้อธิบายถึงละครโทรทัศน์ในมุมมองของผู้รับชมไว้ว่า ละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศอยู่ในปัจจุบันเป็นละครที่มีการเล่าเรื่องแบบเดียวกับนวนิยาย แบ่งออกเป็นหลายสปีดตอน ออกอากาศต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาที่ยาวนานต่อเนื่องกันอย่างไม่ขาด การผลิตละครโทรทัศน์จำเป็นที่จะต้องมีการเกี่ยวข้องหลายฝ่ายด้วยกัน ซึ่งผลิตออกมาในรูปแบบของสินค้าทางธุรกิจ (economic commodity) โดยจะมีผู้อุปถัมภ์รายการเป็นผู้ให้การสนับสนุนในการผลิต ในขณะที่ในส่วนของผู้รับชมละครโทรทัศน์นั้นถือได้ว่าละครโทรทัศน์เป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมให้ความบันเทิงแก่มวลชนโดยทั่วไป (popular culture of entertainment)

ละครโทรทัศน์เป็นส่วนผสมของโลกของความเป็นจริงและโลกแห่งสัญลักษณ์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543) โดยละครโทรทัศน์นั้นมีหน้าที่ต่อปัจเจกบุคคลที่จะต้องทำให้ผู้ชมได้รับความสนุกสนาน รู้สึกผ่อนคลายอารมณ์จากความตึงเครียด และยังช่วยตอบสนองความต้องการที่ไม่สามารถเป็นไปได้ในความเป็นจริง หรือสร้างสิ่งที่ขาดหายไปในชีวิตให้แก่ผู้รับชมละครโทรทัศน์ โดยทั่วไปแล้วละครโทรทัศน์มักจะจบลงแบบมีความสุขสมหวังของตัวละครหลักในเรื่อง บางครั้งอาจไม่สามารถเป็นจริงได้ในชีวิตจริงก็ตาม นอกจากนั้นละครยังมีหน้าที่ต่อสังคมคือ การสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นศีลธรรมหรือความดีงาม ก่อให้เกิดแนวความคิดเป็นเหมือนการสอนบทเรียนทางอ้อมให้แก่ผู้รับชมละครโทรทัศน์อีกด้วย

อิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นจากความพึงพอใจที่ผู้ชมพร้อมจะเปิดรับสื่อ โดยชี้ให้เห็นว่าละครโทรทัศน์ผลกระทบอย่างไรต่อผู้ชมบ้าง เมื่อผู้รับชมละครโทรทัศน์มีลักษณะแบบตั้งรูก

(Active Audience) โดยรู้จักที่จะเรื่องใช้ประโยชน์และสร้างความพึงพอใจจากละครโทรทัศน์เพื่อสนองต่อความต้องการ ความคาดหวังหรือทัศนคติของผู้รับชม (องอาจ สิงห์ลำพอง, 2556)

อิทธิพลของละครโทรทัศน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เปิดรับสารจะนำมาใช้เพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิต (lifestyles) และรสนิยม (tastes) สามารถนำเอาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตจริง ละครโทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่ทำหน้าที่ในเชิงเทคโนโลยีและวัฒนธรรม โดยจากกรอบแนวความคิดนี้จะสามารถนำมาวิเคราะห์อธิบายอิทธิพลของสื่อละครโทรทัศน์ที่เป็นปัจจัยทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาว ในนครเวียงจันทน์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

จากแนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อละครโทรทัศน์นั้น ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ประเด็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยตั้งข้อสังเกตทั้งในการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณถึงความสามารถของอิทธิพลจากสื่อละครโทรทัศน์ที่ส่งผลเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่รวบรวมมานี้ เป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงการเปิดรับสื่อ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางวัฒนธรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว ซึ่งจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ประเด็นความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวได้ต่อไป โดยมีงานวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาบทความเรื่อง “คนลาว” เรียบง่ายแต่มีความสุข สมถะและเรียบง่ายสไตล์คนลาว ก็อยู่อย่างมีความสุขได้ จากเว็บไซต์ www.dek-d.com (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559) พบว่า วิถีชีวิตของชาวลาวส่วนใหญ่ยังคงเป็นไปโดยเรียบง่ายแบบดั้งเดิมในอดีตที่ผ่านมา โดยสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนชาวลาวที่น่าสนใจด้วยกัน 4 ประเด็นดังนี้

1. ปัจจัยเรื่องรายได้ของผู้ที่จบระดับปริญญาตรี พบว่าผู้ที่ศึกษาจบระดับชั้นปริญญาตรีในประเทศลาว ยังมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ประมาณ 2,000 บาทไทยเท่านั้น เมื่อนำไปคำนวณกับเรื่องค่าใช้จ่ายประจำเดือนของประชาชนชาวลาวกลับพบว่าเงินเดือนขั้นต่ำ 2,000 บาทต่อเดือนนั้นยังเพียงพอที่จะใช้ชีวิตอยู่ได้ตลอดทั้งเดือน สาเหตุเนื่องจาก ประชาชนชาวลาวยังคงมีความสัมพันธ์อันดีกับสถาบันครอบครัว ดังจะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาพักกลางวัน ประชาชนชาวลาวมักที่จะกลับไป

รับประทานอาหารที่บ้านเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นการรับประทานอาหารในแต่ละมื้อของประชาชนลาวยังเป็นการเลือกหาอาหารที่ง่าย ๆ ไม่ต้องมีพิธีรีตองอะไรมากมายนัก เมนูอาหารที่ปรุงรับประทานก็สามารถจัดสรรหาวัตถุดิบได้ตามธรรมชาติ เช่น การจับปลาหรือเก็บพืชผักที่มีอยู่มา รับประทานอย่างเรียบง่าย นอกจากนั้นจากพฤติกรรมดังกล่าวทำให้ประชาชนชาวลาารู้จักที่จะอดออม มีความประหยัด ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือยอีกด้วย

2. ปัจจัยเรื่องการแต่งกายของประชาชนชาวลาวยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไว้ ดังจะเห็นได้จากการที่สตรีมักจะนุ่งผ้าซิ่นเมื่อออกจากบ้าน นักเรียนหญิงต้องนุ่งผ้าซิ่นเพื่อไปเรียน แม้แต่ในระดับมหาวิทยาลัยการแต่งกายด้วยกระโปรง กางเกงขาสั้น สำหรับสุภาพสตรีลาวนั้นแทบจะไม่ปรากฏในสังคมลาวได้เลย รูปแบบการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายของชาวลาวยังถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อแสดงถึงการให้เกียรติและความเคารพต่อสถานที่ ยังแสดงให้เห็นถึงความมีวินัยของคนในชาติที่รู้จักกาลเทศะอีกด้วย

3. การเที่ยวพักผ่อนยามราตรีของวัยรุ่นชาวลาวยุคปัจจุบันเริ่มที่จะมีสถานที่ท่องเที่ยวในยามราตรีเพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้การไปเที่ยวสังสรรค์ในยามค่ำคืนของประชาชนลาวนั้นก็มักจะเป็นการไปพบปะพูดคุยกันระหว่างเพื่อนฝูง โดยมีการรวมตัวกันในจุดที่เรียกว่า “Center Point” ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยประชาชนลาวในวันรุ่งถึงวันทำงานส่วนใหญ่จะใช้เป็นที่พบปะสังสรรค์กันในช่วงเวลาหัวค่ำ แต่สถานที่ดังกล่าวไม่ปรากฏว่าจะมีการเปิดเพลงเสียงดังและจำหน่ายเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ ซึ่งเครื่องดื่มที่ประชาชนลาวนิยมดื่มเพื่อสังสรรค์พบปะส่วนใหญ่จะเป็นเพียง “น้ำเต้าหู้” เท่านั้น

4. ประชาชนลาวไม่นิยมสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ จากการสำรวจพบว่าแม้คนลาวจะนิยมฟังเพลงจากศิลปินต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย และศิลปินภายในประเทศเองก็ยังไม่ค่อยได้รับความนิยมนักสักเท่าไร แต่ชาวลาวยุคปัจจุบันก็จะซื้อสินค้าที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ในการรับฟัง

การศึกษาข้อมูลในเว็บไซต์ www.lampangvc.ac.th (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559) พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบ รูปแบบการดำเนินชีวิต และค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวลาวยุคปัจจุบันที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. อาหารการกินของชาวลาวยุคปัจจุบันมีความชื่นชอบเรื่องความสดมากที่สุด โดยเฉพาะผัก ผลไม้ และสัตว์น้ำจืด เช่น ปลา กุ้ง และหอยน้ำจืด เป็นต้น เพราะลาวอุดมสมบูรณ์ด้วยมีแม่น้ำหลายสาย อาหารที่ลาวจะคล้ายกับอาหารไทยหลายอย่าง เช่น ส้มตำ ลาบ ไก่ย่าง เป็นต้น อาหารหลักของชาวลาวยุคปัจจุบันคือการรับประทานข้าวเหนียว

2. เบยลาว หรือเปียร์ลาว คือเครื่องตี๋มซึ่งเรียกได้ว่าเป็นเครื่องตี๋มประจำชาติของชาวลาว เนื่องจากได้รับความนิยมสูงสุด โดยที่ลาวเป็นผู้ผลิตเองภายในประเทศ เป็นเครื่องแอลกอฮอล์ที่มีติกริที่ไม่แรงนัก ร่องลงมา คือ เหล้าขาว ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือบ้านช่างไห แขวงหลวงพระบาง และกาแฟลาวซึ่งเป็นกาแฟพันธุ์ดีและรสชาติเยี่ยมพันธุ์หนึ่ง เครื่องตี๋มทั้ง 3 ชนิดนี้เป็นเครื่องตี๋มที่ชาวลาวนิยมเลือกตี๋มกันเป็นประจำจนกลายเป็นวิถีชีวิตอีกรูปแบบหนึ่งของประชาชนชาวลาว

3. ด้วยระบอบการปกครองที่เคร่งครัด ประกอบกับการยึดมั่นในขนบธรรมเนียมวิถีสาวพุทธ คนลาวส่วนใหญ่มีจิตใจโอบอ้อมอารีและเป็นมิตรกับชาวต่างชาติ ไม่ปรากฏเหตุการณ์ทำร้ายนักท่องเที่ยวอย่างรุนแรง

4. ชาวลาวมีขนบธรรมเนียมเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาและประเพณีท้องถิ่นเช่นเดียวกับไทย อาทิการแต่งกายไปวัดต้องเรียบร้อย ไม่นุ่งสั้น ไม่สวมเสื้อที่เห็นเนินอก หรือสายเดี่ยว ไม่ใส่รองเท้าเข้าไปในโบสถ์ ถือศรีษะเป็นของสูง มือขวาสำคัญกว่ามือซ้าย ไม่เข้าบ้านผู้อื่นก่อนได้รับการเชื้อเชิญ และต้องถอดรองเท้าก่อนเข้าบ้านเสมอ

5. ชาวลาว มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ อดทน รักอิสระเสรี รักหมู่คณะ ไม่ชอบการเบียดเบียนข่มเหง เป็นชาติที่รักสงบ มีความเคารพนับถือในบรรพบุรุษ นับถืออาวุโสทางอายุเป็นเกณฑ์สำคัญ

6. มีอิสระในการเลือกคู่ครองและมักจะศึกษาจิตใจกันก่อน ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่เช่นเดียวกับชาวไทยทั่วไป

7. การแต่งกายของชาวลาว ผู้หญิงนิยมเกล้าผม นุ่งผ้าซิ่น และมีสไบเฉียงพาดไหล่ ผู้ชายแต่งกายเช่นเดียวกับคนไทยในภาคอีสาน ส่วนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ นิยมแต่งกายตามประเพณีของแต่ละชนเผ่า

8. ที่อยู่อาศัยของชาวลาว บ้านจะมีลักษณะเป็นหลังคาทรงแหลมชะลูด ยกพื้นสูง ส่วนใหญ่สร้างด้วยไม้

9. การดนตรีและการละเล่นที่แสดงถึงวิถีชีวิตของชาวลาว เครื่องดนตรีประจำท้องถิ่นคือ แคน และการแสดงหมอลำแคน ส่วนการฟ้อนรำและดนตรีส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากไทย

การศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://sites.google.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559) พบว่า พิธีกรรมและความเชื่อชาวลาว มีความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษเป็นอย่างมาก การนับถือผีของชาวลาวเป็นการถือผีตามบรรพบุรุษคือผีเจ้านายและผีเทวดา นอกจากนั้นการนับถือมีอิทธิพลต่อชาวลาวมาก แม้แต่ในแง่ของการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการประกอบพิธีกรรมหรือการดำรงชีวิตประจำวัน ก็จะต้องไปข้องเกี่ยวกับผีของบรรพบุรุษเนื่องจากอาชีพหลักของชาวลาว คือการทำนา จึงมีประเพณีความเชื่อ ที่ถือปฏิบัติกันมาเพื่อความอุดมสมบูรณ์ คือ พิธีบูชาเช่นสรวงแม่ธรณี และแม่

โพสพ ก่อนหว่านข้าวเป็นการบอกกล่าวแม่ธรณีโดยจัดวางเครื่องเช่นไว้บนพื้นดินบริเวณหัวคันนาและกล่าวแก่แม่ธรณีว่า จะทำนาแล้วขอให้คนและ ควายอยู่ดีมีสุขสบาย คราดไถอย่าให้หัก บได้มาแย่งดินขอเพียงแค่ทำกิน พิธีนี้ภาษาถิ่นเรียกว่า พิธี แสกนา พิธีที่เกี่ยวกับความเชื่ออีกวิธีหนึ่งคือ พิธีศพ เมื่อนำศพผู้ตายใส่ลงหีบ ถ้าเป็นชายก็จะใช้ผ้าขาวม้าของผู้ตายคลุมทับผ้าขาวบนฝาหีบ ถ้าเป็นหญิงก็จะคลุมหีบด้วยสไบของผู้ตาย และจะเผาเครื่องนุ่งห่มต่าง ๆ ของผู้ตาย เช่น ผ้าขาวม้าไหม ไส้รงไหมผ้าพุ่งไหม ผ้าม่วงโรง หรือผ้าชิ้นมัดหมี่ ผ้าสไบ เสื้อ ฯลฯ เผารวมไปด้วย

การศึกษาบทความเรื่อง ศิลปะและวัฒนธรรมในอาเซียน จากเว็บไซต์ <http://www.ceted.org> (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559) พบว่า วัฒนธรรมของชาวลาวมีความคล้ายคลึงสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชาวไทยอีสานเป็นอย่างมาก สิ่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น เรื่องเครื่องดนตรีประจำถิ่น ที่ชาวลาวนิยมเป่าแคน นอกจากนั้นยังนิยมฟังเพลงประเภทวงดนตรีหมอลำ โดยในวัฒนธรรมลาวเรียกการละเล่นชนิดนี้ว่า “รำวงบัดสลบ (Budsiob)” ซึ่งเป็นการเต้นที่มีท่าตามจังหวะเพลง โดยจะเต้นพร้อมกันไปอย่างเป็นระเบียบถือเป็นการร่วมสนุกกันของชาวลาวใน งานมงคลต่าง ๆ นอกจากนั้นแล้วในเรื่องพิธีกรรมทางศาสนา เช่นการตักบาตรข้าวเหนียวชาวลาวเองก็ปฏิบัติสอดคล้องกับพี่น้องไทยในภาคอีสาน ด้วยอาจเป็นเพราะเป็นภูมิภาคที่มีอาณาเขตพรมแดนติดต่อกัน และยังมีภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกข้าวเหนียวไว้ใช้เป็นอาหารหลักของชนชาติลาว การตักบาตรด้วยข้าวเหนียวจึงเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชาวลาว ซึ่งโดยปกติแล้วชาวลาวนิยมใส่บาตรด้วยข้าวเหนียวเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะเมื่อถึงเวลาที่พระจะฉันอาหาร ชาวบ้านก็จะยกสำรับกับข้าวตามไปถวายที่วัดอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า “ถวายจ้งหัน” โดยเวลาใส่บาตรชาวลาวจะนั่งคุกเข่าลงกับพื้นและผู้หญิงต้องนุ่งซิ่น ส่วนผู้ชายนุ่งกางเกงขายาว และมีผ้าพาดไหล่ไว้สำหรับเป็นผ้ากราบพระด้วยเสมอ

จุฑามาส กิริติกสิกร (2542, น.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่นกับการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่นสามารถจัดแบ่งเป็น 5 กลุ่มได้แก่ กลุ่มเด็กเก็บตัว กลุ่มเด็กรักเรียน กลุ่มเด็กทันสมัย กลุ่มนักกีฬา และกลุ่มเด็กรักสนุก โดยสื่อที่เด็กวัยรุ่นเปิดรับมากที่สุดมีจำนวนทั้งสิ้น 11 สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โรงภาพยนตร์ สื่อกลางแจ้ง การ์ตูน เทพเพลง/CD วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต สื่อเพื่อการศึกษา การใช้ประโยชน์จากสื่อที่เด็กวัยรุ่นนิยมเปิดรับนั้นเข้าไปเพื่อตอบสนองความต้องการความบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือความต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความถี่ในการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่น โดยปัจจัยสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากสื่อที่แตกต่างกันออกไปคือปัจจัยในเรื่องเพศ

กาญจนา ธาณีปกรณ์ (2544, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตและทัศนคติของผู้อ่านชายต่อนิตยสารผู้ชาย กรณีศึกษานิตยสารเอสไควร์ ฉบับภาษาไทย จากการศึกษาพบว่า ผู้อ่านนิตยสารเอสไควร์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 24-35 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป สถานภาพการสมรสเป็นโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทในภาคเอกชน รายได้ไม่เกิน 35,000 บาท ต่อเดือน การศึกษาจากรูปแบบการดำเนินชีวิตตามแบบแนวคิดของโบ โรเมอร์ ที่แบ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมที่แสดงถึงวัฒนธรรม รูปแบบชีวิตในระดับสังคม รูปแบบชีวิตความบันเทิง รูปแบบชีวิตของกิจกรรมที่เป็นเรื่องส่วนตัวและครอบครัว รูปแบบชีวิตของกิจกรรมเพื่อสุขภาพร่างกาย โดยผู้อ่านนิตยสารเอสไควร์ส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบ รูปแบบชีวิตของกิจกรรมที่เป็นเรื่องส่วนตัวและครอบครัว และรูปแบบชีวิตความบันเทิงผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ทุกตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาสถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และขนาดครอบครัว มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตในแต่ละรูปแบบแตกต่างกันออกไป ในขณะที่เดียวกันลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลกับทัศนคติต่อนิตยสารเอสไควร์ ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้และขนาดของครอบครัว

จุฑามาศ พาณิชย์รังสี (2549, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับ และทัศนคติของผู้อ่านหญิงที่มีต่อนิตยสารผู้หญิง จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 25 ปี สถานภาพการสมรสเป็นโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ไม่เกิน 10,000-20,000 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นบ้านและครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นสังคม รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นบันเทิง รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นกีฬาและการดูแลสุขภาพ และรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีระยะเวลาในการอ่านนิตยสารผู้หญิงในแต่ละครั้งแตกต่างกัน รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นวัฒนธรรม และรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นกีฬาและการดูแลสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับลักษณะในการอ่านนิตยสารผู้หญิง รวมถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นบันเทิง และรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเน้นกีฬาและการดูแลสุขภาพมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านนิตยสารผู้หญิงในแต่ละครั้ง

วริสรา เวทยสุภรณ์ (2550, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการรับชม และความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า เพศและอายุที่มีความแตกต่างกันจะทำให้มีพฤติกรรมในการเปิดรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน ทั้งนี้ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันกลับมีความถี่และระยะเวลาในการเปิดรับชมละครเกาหลีผ่านทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ที่ไม่แตกต่าง

กัน และพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีผ่านทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีด้วย

จิราพร เนินใหม่ (2550, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 17-21 ปี ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งเรื่องเพศ รายได้ต่อเดือน สถานภาพการพักอาศัยกับครอบครัว สื่อที่สนใจในการเปิดรับ ทำให้มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปด้วย โดยผลสรุปทำให้ทราบว่ากลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาชมละครโทรทัศน์ตลอดทั้ง 7 วันต่อสัปดาห์มากกว่าวันละ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง และมักชมละครโทรทัศน์ในช่วงเวลาหลังข่าวภาคค่ำ (20.30-22.30 น.) แนวละครที่นิยมเปิดรับชมมากที่สุดคือ ละครโทรทัศน์ประเภทตลก เบาสมอง และละครชีวิตรักชิงรักหักสวาท ด้านพฤติกรรมการเปิดรับชมละครแนวชีวิต (แนวตบจูบ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับชมเป็นครั้งเป็นคราว เพื่อพักผ่อนและคลายเครียด สาเหตุที่เลือกรับชมมีปัจจัยมาจากนักแสดงนำ และเนื้อหาในละครมากที่สุด การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครแนวชีวิต (แนวตบจูบ) ส่วนใหญ่นำไปเป็นข้อคิดและคติสอนใจ เพื่อเตือนไม่ให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงกับคนรัก ส่วนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงที่วัยรุ่นแสดงออกมานั้นมาจากปัจจัยอื่น ไม่เกี่ยวกับละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ)

ไพศาล ภูไพบูลย์ และคณะ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “ความคล้ายคลึงกันทางวัฒนธรรมของประเทศไทยและเพื่อนบ้านในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” พบว่าวัฒนธรรมทั้งไทยและลาวมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอันเป็นผลมาจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ รากฐานทางวัฒนธรรมและการนับถือศาสนา และเมื่อวิเคราะห์ถึงความคล้ายคลึงกันทางวัฒนธรรมของไทยและลาวแล้ว สามารถสรุปได้ 5 ประการด้วยกันดังนี้

1. ปัจจัยด้านการนับถือศาสนา ทั้งไทยและลาวต่างนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกันสืบทอดมาเป็นเวลาช้านาน จากประวัติศาสตร์พบว่า พุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งในขณะนั้นดินแดนในเขตสุวรรณภูมียังดำรงอยู่เป็นอาณาจักรน้อยใหญ่

2. ปัจจัยเรื่องภาษา เห็นได้ชัดว่าทั้งภาษาไทยและภาษาลาวมีความเหมือนกันอยู่เป็นอย่างมาก ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน การสร้างความหมายของคำในภาษาไทยและภาษาลาวซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ภาษาลาวยังมีความเหมือนกับภาษาท้องถิ่นในภาคเหนือและภาคอีสานของไทยเป็นอย่างมาก ทำให้การสื่อสารระหว่างไทยและลาวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะมีต้นแบบภาษาคู่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก

3. ปัจจัยเรื่องประเพณีและพิธีกรรม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากที่ไทยและลาวต่างนับถือพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน ดังนั้นประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทยและลาวจึงมีความสอดคล้องกัน เช่นประเพณีการทำบุญเลี้ยงพระ เวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา งานบุญเข้าพรรษา งานบวช งานแต่งงาน งานศพ หรือแม้กระทั่งประเพณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนาเช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ทั้งไทยและลาวต่างก็มีเหมือนๆ กัน จะแตกต่างกันเพียงรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น นอกจากนี้ชนบทร่วมเนียบการไปมาหาสู่ ซึ่งได้กลายเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาวไทย ในขณะที่ชาวลาวเองก็มีการยกมือไหว้กล่าวคำว่า “สบายดี” ซึ่งหมายความถึงการ “สวัสดิ” เช่นเดียวกับวัฒนธรรมไทยเช่นกัน

4. ปัจจัยเรื่องอาหารการกิน เนื่องจากปัจจัยหลักทางด้านภูมิศาสตร์ประเทศไทยและประเทศลาวตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ มีสภาพอากาศที่ร้อนชื้นเหมือนกัน ทำให้การเพาะปลูกได้ผลงอกงาม เป็นเสมือนอุ้งน้ำของประชาคมโลก รสชาติการปรุงรสอาหารของไทยและลาวที่เผ็ดร้อนด้วยเครื่องเทศ พืชผักที่อุดมสมบูรณ์เหมือน ๆ กัน จะเห็นว่าในปัจจุบันวัฒนธรรมการกินของคนไทยที่นิยมอาหารพื้นเมืองอีสานมากขึ้น ซึ่งก็เป็นอาหารประจำชาติของชาวลาวอีกด้วยเช่นกัน

5. ปัจจัยเรื่องการแต่งกาย ชาวไทยและชาวลาวแต่ดั้งเดิมเป็นชนชาติที่ชุดประจำชาติที่เหมือนกันเป็นอย่างมาก ด้วยเป็นเพราะความมีระเบียบแบบแผนที่สืบทอดต่อกันมายาวนาน ในระบบการปกครองแบบกษัตริย์ที่ทั้งสองชาติล้วนมีเช่นเดียวกัน และปัจจัยเรื่องภูมิอากาศที่ร้อนอบอ้าว ชาวไทยและลาวจึงนิยมใส่เสื้อผ้าที่มีเนื้อผ้าบางเบาเพื่อบรรเทาความร้อนที่เกิดขึ้นได้

คริสธุ์ มีสนม (2554, น.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 21-25 ปี เชื้อชาติลาว ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 1,000,001-2,000,000 กีบ (5,001-10,000 บาท) ประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์นิยมรับชมละครไทยจากช่อง 3 มากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อในการชมละครโทรทัศน์ไทยผ่านจานรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ส่วนใหญ่ชอบละครแนวตลก คอมเมดี้ พระเอกและนางเอกเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนลาวเลือกรับชมละครโทรทัศน์ของไทย รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้รับอิทธิพลมากจากการชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 81.0 และสาเหตุที่ประชาชนลาวนิยมรับชมละครโทรทัศน์ของไทยเนื่องจากละครไทยมีความสนุกสนานมีสาระทำให้ผ่อนคลายจากชีวิตประจำวันโดยคิดเป็นร้อยละ 17.2 ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนลาวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันจะมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ประชาชนลาวที่มีภูมิ

หลังแตกต่างกันมีพฤติกรรมมารับชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยแตกต่างกัน พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยของประชาชนลาวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตในนครหลวงเวียงจันทน์ การรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตในนครหลวงเวียงจันทน์

ปาริตา โกศลศักดิ์ (2555, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการรับชม ทัศนคติและความพึงพอใจจากการรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุส่วนใหญ่อยู่ที่ 15-25 ปี กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา รายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท และมีสถานภาพโสด ด้านพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ระหว่าง 2-6 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยมีความพึงพอใจอยู่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านนักแสดง การนำเสนอภาพ ด้านเนื้อหา/สาระ/ความบันเทิง

รุจิมณี สิริธารสมบัติ (2556, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของผู้ชมละครต่อค่านิยมในละครโทรทัศน์ : กรณีศึกษาละครเรื่องแรงเงา จากการศึกษาพบว่า ในด้านทัศนคติส่วนตัว ผู้หญิงจะมีค่านิยมต่อละครเรื่องแรงเงาอยู่ 6 ประการด้วยกัน คือ ค่านิยมด้านความสัมพันธ์ชายหญิง ค่านิยมเรื่องการรักเดียวใจเดียว ค่านิยมเรื่องการวางตัวของคนที่เป็นเมียหลวง ค่านิยมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างชายและหญิง ค่านิยมในการเลือกคู่ครอง และค่านิยมเรื่องการแก้แค้น โดยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิงรับรู้และยอมรับค่านิยมแบบดั้งเดิมที่ถูกนำเสนอผ่านละครเรื่องแรงเงา ประเด็นสำคัญที่ค้นพบมากที่สุดคือเรื่องการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลได้ชี้แจงรายละเอียดว่าควรจะรักษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไว้ให้ยาวนานที่สุด ไม่ควรที่จะใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว สำหรับค่านิยมเรื่องส่วนร่วม (สังคม) ประกอบไปด้วยประเด็นเรื่อง ค่านิยมเรื่องการรับฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ค่านิยมเรื่องการยอมรับคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ค่านิยมเรื่องการวางตัวต่อปัญหาของผู้อื่น ค่านิยมเรื่องกฎแห่งกรรม ค่านิยมเรื่องความเจ้าชู้ของเพศชาย ค่านิยมเรื่องการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อปัญหาของผู้อื่น ค่านิยมเรื่องการแสดงความรู้สึกของหญิงต่อชาย ค่านิยมเรื่องการตอบโต้กับความรุนแรง จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติของผู้ชมละครต่อค่านิยมแบบดั้งเดิม หรือค่านิยมอุดมคติของสังคมไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไยระดับการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างทางบุคลิกลักษณะส่วนบุคคล ชนชั้น และพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของผู้ที่ชมละครโทรทัศน์เรื่องดังกล่าว

ธมลวรรณ กาญจนวิจิตร (2556, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมในการใช้สินค้าที่ปรากฏบนสื่ออินสตาแกรมของบุคคลที่มีชื่อเสียง จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 23-35 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใช้สื่ออินสตาแกรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ มีการถ่ายภาพหรือถ่ายวิดีโอเมื่อออกไปท่องเที่ยวหรือพบเห็นสิ่งที่น่าสนใจ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังให้ความสนใจกับครอบครัวมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือให้ความสนใจกับสื่ออินเทอร์เน็ต และสนใจในการทดลองเล่นกีฬาหรือเกมที่ท้าทาย ด้านความคิดเห็นที่มีต่อประเด็นต่าง ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการออมเงินเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ด้านการเปิดรับสื่ออินสตาแกรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่ออินสตาแกรมเฉลี่ย 6 วันต่อสัปดาห์ และมีระยะเวลาในการเปิดรับสื่อเฉลี่ย 12 นาทีต่อครั้ง ในช่วงเวลาที่เปิดรับบ่อยที่สุดคือ ช่วงเวลา 18.01-24.00 น. ผลการทดสอบสมมติฐานลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออินสตาแกรม พบว่า เพศและรายได้ที่ต่างกัน จะมีความถี่ (ครั้ง/วัน) ในการเปิดรับสื่ออินสตาแกรมที่แตกต่างกัน ในขณะที่อายุและระดับการศึกษาที่ต่างกัน จะมีความถี่ (ครั้ง/วัน) ในการเปิดรับสื่ออินสตาแกรมที่ไม่แตกต่างกัน

ธณิณี บัณฑิตวัฒนาวงศ์ (2556, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมบริการบริโภค และการเปิดรับสื่อของผู้หญิงโสดในกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงโสดในกรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น 15 กลุ่ม ได้แก่ ผู้หญิงโสดก้าวทันโลก ผู้หญิงโสดเต็มทีกับชีวิต ผู้หญิงโสดรักบ้าน ผู้หญิงโสดมีแนวคิด ผู้หญิงโสดอารมณ์สุนทรีย์ ผู้หญิงโสดทะเลาะทะเลาะยาน ผู้หญิงโสดรักสุขภาพ ผู้หญิงโสดรักกีฬา ผู้หญิงโสดจิตอาสา ผู้หญิงโสดรักการทำงาน ผู้หญิงโสดรักสวยรักงาม ผู้หญิงโสดพักผ่อนแบบคนเมือง ผู้หญิงโสดจับจ่ายยุคใหม่ ผู้หญิงโสดไม่คิดมาก และผู้หญิงโสดมีแก่นสาร ซึ่งผู้หญิงโสดที่มีอายุตั้งแต่ 21-50 ปี ต่างก็มีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการประเภทแฟชั่นในระดับปานกลางเท่า ๆ กัน แต่ก็มีมากกว่าสินค้าและบริการประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้นช่วงอายุของผู้หญิงโสดที่แตกต่างกันจะมีผลทำให้เปิดรับสื่อในประเภทสื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมแตกต่างกันออกไป โดยผู้หญิงโสดอายุ 21-28 ปี จะเปิดรับสื่อใหม่มากที่สุด ขณะที่ผู้หญิงโสดอายุ 29-34 ปีและอายุ 35-50 ปีจะมีพฤติกรรมเปิดรับสื่อใหม่อยู่ในระดับมาก สื่อใหม่ที่ผู้หญิงโสดนิยมเปิดรับมากที่สุดคือสื่อใหม่ประเภท Facebook ในขณะที่สื่อดั้งเดิมที่ผู้หญิงโสดนิยมเปิดรับมากที่สุดคือ สื่อโทรทัศน์ โดยเปิดรับทุกวัน ช่วงเวลา 18.01-21.00 น.จำนวนมากที่สุด และเปิดรับเนื้อหาสื่อโทรทัศน์ประเภทละคร/ซีรีส์ จำนวนมากที่สุด

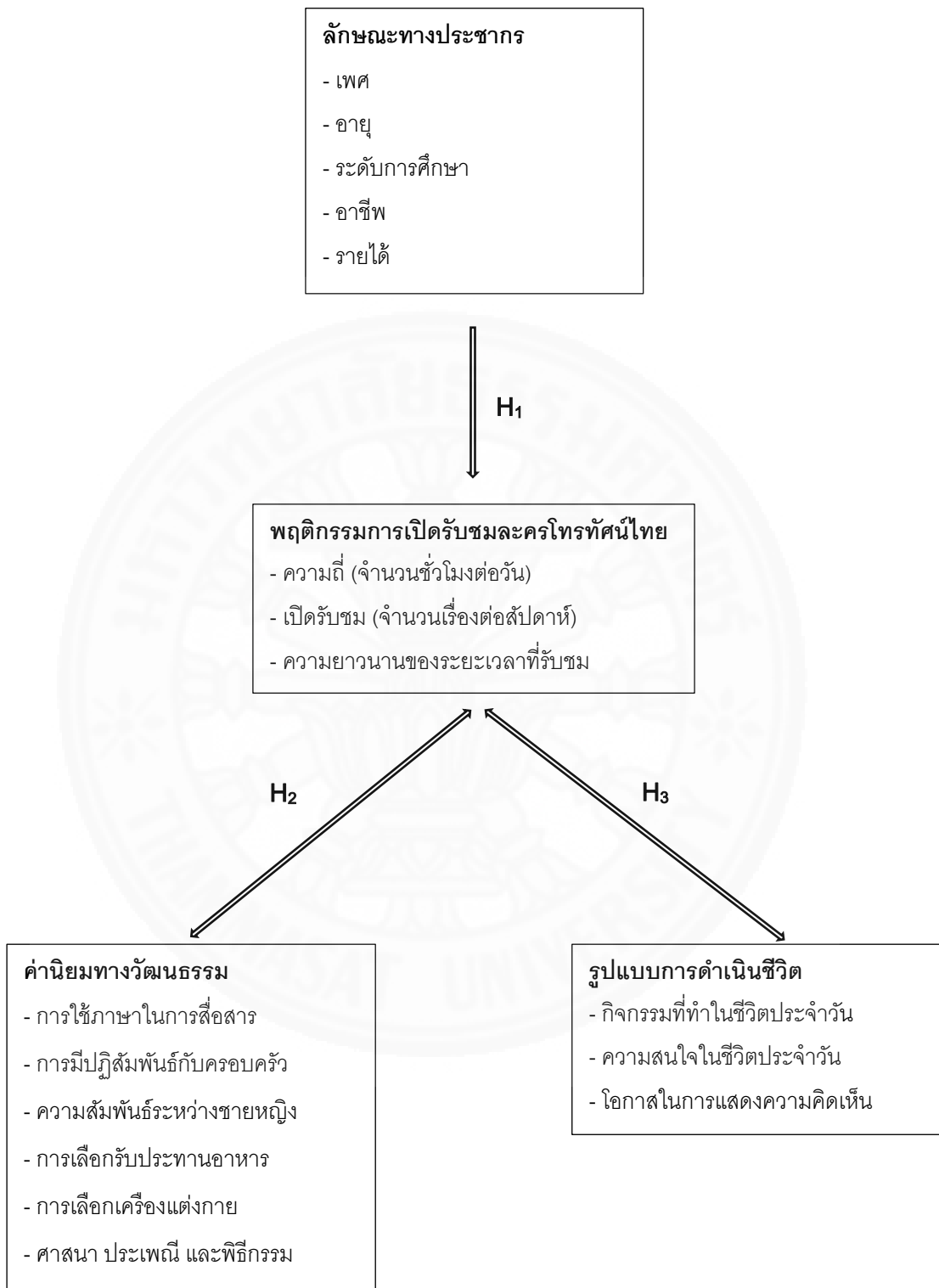
ศิริัญญา วิรุณราช (2556, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ของไทย ต่อการบริโภคสินค้าของผู้บริโภคใน สปป.ลาว : กรณีศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บริโภคสินค้าไทยและรับชมสื่อโทรทัศน์ของไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-30 ปี ประกอบอาชีพพนักงานเรียน นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,000,000-1,500,000 กีบ หรือประมาณ 4,000-6,000 บาทต่อเดือน ระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ชอบรับชมรายการโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ช่วงเวลาที่รับชมมากที่สุดคือช่วง 18.00-24.00 น. รายการโทรทัศน์ทุกประเภทมีอิทธิพลต่อการบริโภคสินค้าสะดวกซื้อ ประกอบด้วยรายการประเภทที่เป็นเรื่องจริงและมีเนื้อหาสาระ รายการประเภทที่เป็นเรื่องแต่งขึ้น และรายการประเภทให้ความบันเทิง

วันวิสา สันทวิจิตรกุล (2557, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อละครโทรทัศน์ไทยในเมืองกวางโจวสาธารณรัฐประชาชนจีน จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่นิยมรับชมละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-30 ปี โดยมีเหตุผลหลักในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของไทยเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก ปัจจัยที่มีผลต่อละครโทรทัศน์ไทยในด้านเศรษฐกิจพบว่าละครโทรทัศน์ไทยสามารถมีอิทธิพลทำให้กลุ่มผู้ชมละครในเมืองกวางโจวมีความสนใจในสินค้าของไทยและการท่องเที่ยวเมืองไทย ปัจจัยด้านวัฒนธรรมละครโทรทัศน์ไทยมีอิทธิพลในการทำให้ผู้รับชมละครโทรทัศน์ไทยในเมืองกวางโจวสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย ปัจจัยในด้านสังคมพบว่าละครโทรทัศน์ไทยสามารถทำให้ผู้ชมที่เป็นชาวจีนเข้าใจคนไทยมากขึ้น

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยส่วนใหญ่ที่มีความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะทางประชากรของกลุ่มที่ศึกษาในงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นในแง่มุมของรูปแบบการดำเนินชีวิตงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าเกิดจากอิทธิพลจากการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย นอกจากนั้นจากการศึกษา งานวิจัยประเภทการรับสื่อข้ามพรมแดนเช่น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อละครโทรทัศน์ไทยในเมืองกวางโจวสาธารณรัฐประชาชนจีน (วันวิสา สันทวิจิตรกุล, 2557) หรือการศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (คณิษฐ์ มีสนม, 2554) ต่างก็พบว่า การเปิดรับสื่อประเภทละครโทรทัศน์นั้นสร้างอิทธิพลต่อผู้รับชมทำให้ผู้รับชมละครโทรทัศน์ไทยเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนไทย พึงพอใจในรสนิยม วัฒนธรรม และความเป็นไทยมากขึ้น ซึ่งในขณะเดียวกันกับการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการรับชม และความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครก็พบว่า ผู้รับชมซึ่งเป็นคนไทยเราเองก็ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมเกาหลีมาปรุงแต่งใน

จิตวิญญาณของไทยอยู่เช่นกัน และเมื่อศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนั้นผู้วิจัยสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบจากการวิจัย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่ได้มาว่าในปัจจุบันนี้รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวได้เปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบใดบ้าง และนำไปตั้งเป็นคำถามเพื่อใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์กันกับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยต่อไป

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ 2 วิธีด้วยกันคือ

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มนักวิชาการทั้งไทยและลาว จำนวน 5 ท่าน และประชาชนลาวที่พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ จำนวน 15 ท่าน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด

การศึกษาค้างนี้จะนำผลการศึกษาทั้ง 2 ส่วนมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของลักษณะทางประชากร ค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ปัจจุบัน ถึงความสัมพันธ์กับการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยอย่างไร ในทางกลับกันเพื่อหาข้อพิสูจน์ว่าการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยมีอิทธิพลต่อการกำหนดค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์อย่างไร

3.1 วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ในส่วนของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผลในการศึกษาวิจัยที่เป็นไปในเชิงลึกในเรื่องของความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มนักวิชาการด้าน “ลาวศึกษา” ทั้งที่เป็นนักวิชาการไทยและนักวิชาการลาว จำนวน 5 ท่านกับประชาชนลาวที่พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 15 ท่าน

โดยกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักวิชาการด้านลาวศึกษาทั้งหมด 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพสันต์ เพชรคำ ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา จันทน์เทาว์ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา อาจารย์ประจำวิชาการสอนภาษาลาว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเลขานุการ ศูนย์ลาวศึกษา สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและภาษาลาว สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
4. อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน อาจารย์ประจำวิชาภาควิชาลาวศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาลาว ประจำศูนย์ลาวศึกษา สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. อาจารย์วิทยา วุฒิสอง ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและวัฒนธรรม ศูนย์ข้อมูลลาว สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ที่มีอายุ 15 ปี พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ และเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวน 15 ท่าน ประกอบไปด้วย

1. คุณนก ทองประเสริฐ เพศหญิง อายุ 20 ปี อาชีพเป็นพนักงานทำความสะอาดห้องพักรีสอร์ท จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โสต เคยเดินทางเข้ามาทำงานที่ประเทศไทย ก่อนจะย้ายกลับไปทำงานที่เวียงจันทน์ พักอาศัยอยู่ในเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 3 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงคำม่วน
2. คุณไย พันมณีจัน เพศหญิง อายุ 27 ปี อาชีพเป็นพนักงานต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรมแห่งหนึ่งในเวียงจันทน์ จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตอนต้น (ปวช.) แต่งงานแล้วอยู่กับสามี มีลูกแล้ว 1 คน อายุ 4 ปี เคยเดินทางมาทำงานในประเทศไทย ก่อนจะย้ายกลับไปทำงานที่เวียงจันทน์ พักอาศัยอยู่ในเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 4 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงพงสาลี
3. คุณกุ่ม พมพิพัก เพศชาย อายุ 26 ปี อาชีพเป็นเจ้าหน้าที่กรมการเกษตร จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางด้านการเกษตร โสต ยังไม่เคยเดินทางมายังประเทศไทย พักอาศัยอยู่นครหลวงเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 8 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงไซยะบุรี
4. คุณจันทคอร อ้วนพระชัย เพศชาย อายุ 20 ปี นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยลาว-อเมริกา โสต เคยเดินทางมาประเทศไทยแล้ว 5 ครั้ง รวมทั้งเคยเดินทางไปยังต่างประเทศอื่น ๆ อยู่เป็นประจำด้วย เป็นชาวนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

5. คุณวีระคอน วงวัน เพศชาย อายุ 31 ปี อาชีพเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ด้านการบัญชี จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เดินทางมายังประเทศไทยเป็นประจำเพื่อติดต่อธุรกิจและท่องเที่ยวพักผ่อน รวมทั้งยังเดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศอยู่เป็นประจำ เป็นชาวนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

6. คุณเต้ พิมมาวง เพศชาย อายุ 27 ปี ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่สถานีโทรทัศน์เคเบิลลาวทีวี จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ด้านบริหารธุรกิจ ที่วิทยาลัยลาดตะนะ เคยเดินทางมาประเทศไทย 2 ครั้ง พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 10 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงเชียงขวาง

7. คุณอานนท์ เพศชาย อายุ 32 ปี อาชีพเป็นนายแบบ ขายสินค้าออนไลน์ และทำธุรกิจเปิดร้านเสริมความงาม จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ด้านบริหารธุรกิจ ที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เคยเดินทางมายังประเทศไทยบ่อยครั้ง พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

8. คุณดาราสุข เพศหญิง อายุ 25 ปี อาชีพเป็นนางแบบ พิธีกรและพิธีกรอิสระ จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ที่วิทยาลัยลาดตะนะ เคยเดินทางมายังประเทศไทยบ่อยครั้ง พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

9. คุณสุนทอน เพศชาย อายุ 49 ปี นักวิชาการทางการศึกษาและกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก อยู่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เดินทางมายังประเทศไทยเป็นประจำทุกวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อเข้ามาศึกษา พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

10. คุณเทพประทาน เพศชาย อายุ 25 ปี อาชีพพนักงานฝ่ายการตลาดบริษัทเอกชน แห่งหนึ่งในนครหลวงเวียงจันทน์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านบริหารธุรกิจ เดินทางมาประเทศไทยบ่อยครั้ง พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

11. คุณพอนสะหวัน จินตามะณี เพศชาย อายุ 24 ปี อาชีพวิทยากร ผู้ประสานงานโครงการอาสาสมัคร Doklao Center จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เคยเดินทางมายังประเทศไทยบ่อยครั้ง รวมทั้งเดินทางไปยังต่างประเทศบ่อยครั้งด้วย พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 7 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงหลวงพระบาง

12. คุณลีลาวัน จันทะวง เพศหญิง อายุ 22 ปี นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว อาสาสมัครทูตเยาวชน นักเรียนทุนแลกเปลี่ยนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 6 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงสะหวันเขต

13. คุณวิไลก ดวงวิจิต เพศชาย อายุ 30 ปี อาชีพเจ้าหน้าที่รัฐสังกัดกรมทรัพยากรน้ำแห่งชาติลาว จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก American Intercom Institute (All) เคยเดินทางมายังประเทศไทย พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ตั้งแต่เกิด

14. คุณไอลลา เพศหญิง อายุ 32 ปี เจ้าของธุรกิจสินค้าส่งออกระหว่างประเทศ จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยในประเทศจีน เคยเดินทางมายังประเทศไทยเป็นประจำทุกเดือนเนื่องจากการติดต่อธุรกิจ พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์มาตั้งแต่กำเนิด

15. คุณแหวนเพ็ด ปิ่นแก้ว เพศหญิง อายุ 22 ปี นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยลาวแห่งชาติ ยังไม่เคยเดินทางมายังประเทศไทย พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นระยะเวลารวม 4 ปี บ้านเดิมเป็นชาวแขวงคำม่วน

โครงคำถามที่ใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นไปอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้สัมภาษณ์โดยนักวิชาการทั้ง 5 ท่าน ผู้วิจัยจะส่งคำถามไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าก่อน และสำหรับประชาชนในนครหลวงเวียงจันทน์ 15 ท่านนั้น ผู้วิจัยอาศัยการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยวิธีการสุ่มแบบก้อนหิมะหรือแบบลูกโซ่ (Snowball or Chain Sampling) และเดินทางไปสัมภาษณ์โดยไม่ได้แจ้งคำถามให้ทราบล่วงหน้า

การกำหนดกรอบของคำถามสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ไว้แบ่งออกเป็นโครงสร้าง 4 ส่วนดังต่อไปนี้

โครงสร้างคำถามส่วนที่ 1 ข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ประเด็นความคิดเห็นเรื่องการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1. ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นิยมเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยคืออะไร

2. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในปริมาณที่มากหรือน้อยแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

โครงสร้างคำถามส่วนที่ 2 ข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ประเด็นความคิดเห็นในเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1. คำถามเกี่ยวกับค่านิยมด้านการใช้ภาษาของชาวเวียงจันทน์

- ในปัจจุบันประชาชนในเวียงจันทน์มีการใช้ภาษาในสื่อสารแบบใดบ้าง
- มีการใช้ภาษาไทยที่เลียนแบบมาจากละครโทรทัศน์ไทยบ้างหรือไม่

- กลุ่มวัยที่ใช้ภาษาไทยตามแบบละครโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่คือกลุ่มไหน

- การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเป็นไปในลักษณะใด

2. คำถามเกี่ยวกับค่านิยมด้านความสัมพันธ์กันภายในครอบครัว

- ชาวเวียงจันทน์มีลักษณะของการอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่หรือไม่

- ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของชาวเวียงจันทน์มีลักษณะการ

เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรและเพราะเหตุใด

- เหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบโครงสร้างในสถาบัน

ครอบครัวของชาวเวียงจันทน์มาจากสาเหตุใดเป็นสำคัญ

3.. คำถามเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง

- ความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของคนเวียงจันทน์เป็นไปในลักษณะใด

- การแสดงออกสำหรับคู่รักของคนเวียงจันทน์เป็นไปในลักษณะใด

- การไม่ชิงสุกก่อนห่ามเป็นเรื่องสำคัญในสังคมเวียงจันทน์หรือไม่ อย่างไร

- ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปิดรับชมละคร

โทรทัศน์ไทยหรือไม่อย่างไร

4. คำถามเกี่ยวกับค่านิยมในการเลือกรับประทานอาหาร

- การรับประทานอาหารของชาวเวียงจันทน์ในปัจจุบันยังนิยมที่จะ

รับประทานอาหารที่ทำกันเองในครัวเรือนหรือรับประทานอาหารนอกบ้านเป็นสำคัญ

- ประเภทของอาหารที่ชาวเวียงจันทน์เลือกรับประทานเป็นอาหารประเภท

ใดในปัจจุบัน

- การเลือกรูปแบบการรับประทานอาหารและประเภทของอาหารเป็นผลมา

จากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยหรือไม่ อย่างไร

5. คำถามเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องการแต่งกาย

- ปัจจุบันยังสามารถพบเห็นการแต่งกายแบบประเพณีนิยมของชาวลาวใน

เวียงจันทน์ได้หรือไม่

- การแต่งกายของชาวเวียงจันทน์มีความเป็นแฟชั่นทันสมัยน้อยเพียงใด

- ความเปลี่ยนแปลงเรื่องการแต่งกายของชาวเวียงจันทน์เป็นผลมาจากการ

เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยหรือไม่ อย่างไร

6. คำถามเกี่ยวกับค่านิยมด้านศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม

- ชาวเวียงจันทน์ยังมีความผูกพันกับศาสนา ประเพณี และพิธีกรรมของ

ตนเองมากน้อยเพียงใด

โครงสร้างคำถามส่วนที่ 3 ข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ประเด็นเรื่องรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1. คำถามเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เช่น การออกไปทำบุญตักบาตรในเวลาเช้า การเข้าวัดทำบุญในงานบุญสำคัญทางศาสนา การทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว การทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์เพื่อสังคมและผู้อื่น การสันถนาการพักผ่อนในเวลาว่างของตนเอง เช่นการออกไปท่องเที่ยว ออกไปสร้างสรรค์กับเพื่อนฝูง การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคของตนเอง

2. คำถามเกี่ยวกับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เช่น การให้ความสนใจกับศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม การให้ความสนใจในเรื่องของครอบครัว การให้ความสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน การให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง การให้ความสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย การให้ความสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย การให้ความสนใจในเรื่องการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง การให้ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

3. คำถามเกี่ยวกับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เช่น โอกาสในการแสดงความคิดเห็นเรื่องกำหนดอนาคตของตนเอง โอกาสในการแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหาสังคม โอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติ หน้าที่ การงานต่อองค์กร โอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ โอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา โอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยม โอกาสในการแสดงความคิดเห็นของตนต่อครอบครัว

โครงคำถามส่วนที่ 4 ข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ประเด็นความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

1. ในความคิดเห็นของท่านคิดว่าละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์หรือไม่ อย่างไร

2. ในความคิดเห็นของท่านคิดว่าละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์หรือไม่ อย่างไร

ภายหลังการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากนักวิชาการด้าน “ลาวศึกษา” และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เรียบร้อยแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ถึงความคิดเห็นในการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว

ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำมาเปรียบเทียบกับการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงความเหมือนและความแตกต่างอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ และนำมาสกัดเป็นตัวแปรหลักในการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบถึงกระบวนการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ที่มีตัวแปรต้นคือค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ของชาวนครหลวงเวียงจันทน์ร่วมสมัย รวมทั้งตั้งข้อสังเกตประการหนึ่งว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวนครหลวงเวียงจันทน์นั้นได้รับอิทธิพลมาจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยด้วยหรือไม่ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Induction) นำมาเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี ที่กำหนดไว้ข้างต้น รวมทั้งสังเคราะห์หาผลในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพนำไปเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์กับการวิจัยเชิงปริมาณและสรุปข้อมูล อธิบายผลการวิจัยในขั้นต่อไป

3.2 วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ในส่วนของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ หนังสือวิทยานิพนธ์ ข้อมูลจากเว็บไซต์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ไทย การแพร่ภาพออกอากาศของสื่อโทรทัศน์ข้ามพรมแดน ความนิยมละครโทรทัศน์ไทยในประเทศพื้นบ้าน ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศลาว ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาว และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ภายหลังจากที่มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

2. การศึกษาภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยกำหนดหัวข้อคำถามใน 4 ประเด็น คือ (1) ลักษณะความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (2) ลักษณะการเปิดรับสื่อประเภทละครโทรทัศน์ไทย (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวง

เวียงจันทน์ และ (4) รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในปัจจุบัน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนชาวลาในนครหลวงเวียงจันทน์ที่รับชมละครโทรทัศน์ไทย ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จากการสำรวจพบว่าจำนวนประชากรของลาว ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ มีอยู่ประมาณ 730,000 คน (ฝ่ายวิชาการเจเนซิส มีเดียคอม, 2555) เมื่อนำมาคำนวณจากสูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชาชนลาว ในนครเวียงจันทน์ ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง

e = ค่าความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี ผู้ศึกษากำหนดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชาชนลาว ในนครเวียงจันทน์ที่ต้องการศึกษาทั้งหมด 730,000 คน (ฝ่ายวิชาการเจเนซิส มีเดียคอม, 2555) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 แทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{730000}{1+730000(0.05)^2} \\ &= 399.78 \\ &= 400 \end{aligned}$$

จะได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยในการเก็บข้อมูลผู้ศึกษาจะมีการตรวจสอบเพื่อคัดเลือกคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างก่อน (Screening Question) โดยมีคำถาม 3 ข้อที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ

1. เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในนครเวียงจันทน์หรือไม่
2. เป็นผู้ที่เคยรับชมละครโทรทัศน์ไทยหรือไม่
3. เป็นผู้ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไปหรือไม่

ซึ่งหากได้รับข้อมูลที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ระบุไว้ในเบื้องต้นถึงจะลงมือเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนต่อไป

3.2.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูลของกลุ่มประชากรในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถกระจายตัวครอบคลุมถึงประชากรที่ทำการศึกษา ผู้ศึกษาวิจัยจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) มีวิธีการสุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เลือกพื้นที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างประชาชนลาว โดยวิธีการจับฉลากเพื่อสุ่มหาพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนครหลวงเวียงจันทน์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 เขตการปกครอง ผู้วิจัยทำการจับสลากเลือกมา 5 เขตด้วยกันเพื่อทำการเก็บข้อมูล ได้แก่ เขตจันทบุรี เขตศรีโคตรบอง เขตไชยเซษฐา เขตศรีสัตตนาคน และเขตปากงึม

ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) โดยแบ่งจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้ทั้ง 5 เขตที่จับฉลากได้ เขตการปกครองละ 84 คน เท่าๆ กัน

ขั้นตอนที่ 3 จากนั้นผู้วิจัยจะทำการลงไปเก็บข้อมูลในแต่ละเขตการปกครองในนครหลวงเวียงจันทน์โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละเขตการปกครองในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยกลุ่มตัวอย่างต้องผ่านเกณฑ์เรื่องการเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ เคยรับชมละครโทรทัศน์ของไทย และมีอายุ 15 ปีขึ้นไปตามที่กำหนดไว้ในข้างต้น

3.2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

จากสมมติฐานการวิจัยเรื่องการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ได้แก่ จำนวนชั่วโมงต่อวันในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวนเรื่องต่อสัปดาห์ที่รับชมละครโทรทัศน์ไทย และจำนวนปีที่ยาวนานในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย

สมมติฐานข้อที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปรอิสระคือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ได้แก่ จำนวนชั่วโมงต่อวันในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวนเรื่องต่อสัปดาห์ที่รับชมละครโทรทัศน์ไทย และจำนวนปีที่ยาวนานในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ตัวแปรตามคือ ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้แก่ ค่านิยมด้านการใช้ภาษา ค่านิยมด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ค่านิยมด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ค่านิยมด้านการเลือกรับประทานอาหาร ค่านิยมด้านการแต่งกาย ค่านิยมด้านศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม

สมมติฐานข้อที่ 3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปรอิสระคือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย ได้แก่ จำนวนชั่วโมงต่อวันในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวนเรื่องต่อสัปดาห์ที่รับชมละครโทรทัศน์ไทย และจำนวนปีที่ยาวนานในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ตัวแปรตามคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้แก่ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ความสนใจในชีวิตประจำวัน และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ

3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หลังจากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close-Ends Questionnaire) โดยกำหนดให้ตัวอย่างกลุ่มประชากรเป็นผู้ตอบคำถามด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaire) และมีผู้ให้ความชัดเจนในคำถามในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจในคำถามหรือวิธีการตอบแบบสอบถาม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับความแตกต่างของลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครเวียงจันทน์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. เพศ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เพศชาย กลุ่มที่ 2 เพศหญิง
2. อายุ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 15-24 ปี กลุ่มที่ 2 25-34 ปี กลุ่มที่ 3 35-44 ปี กลุ่มที่ 4 45-54 ปี และกลุ่มที่ 5 55 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า กลุ่มที่ 2 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. กลุ่มที่ 3 อนุปริญญา/ปวส. กลุ่มที่ 4 ปริญญาตรี และกลุ่มที่ 5 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
4. อาชีพ แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักเรียน/นักศึกษา กลุ่มที่ 2 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 3 พนักงานบริษัทเอกชน กลุ่มที่ 4 เจ้าของธุรกิจขนาดกลางขึ้นไป กลุ่มที่ 5 คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน กลุ่มที่ 6 ค้าขาย/งานอิสระ กลุ่มที่ 7 แม่บ้าน/ว่างงาน และกลุ่มที่ 8 อื่น ๆ โปรตรระบุ
5. รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ / เดือน (ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน) กลุ่มที่ 2 1,000,001-2,000,000 กีบ / เดือน (5,001-10,000 บาท / เดือน) กลุ่มที่ 3 2,000,001-3,000,000 กีบ / เดือน (10,001-15,000 บาท / เดือน) กลุ่มที่ 4 3,000,001-4,000,000 กีบ / เดือน (15,001-20,000 บาท / เดือน) กลุ่มที่ 5 4,000,001 กีบ / เดือน ขึ้นไป (20,001 บาท / เดือน ขึ้นไป)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาว ในนครเวียงจันทน์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

1. ระยะเวลาที่รับชมละครโทรทัศน์ไทยต่อวัน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 รับชม 1 ชั่วโมงต่อวัน กลุ่มที่ 2 รับชม 2 ชั่วโมงต่อวัน กลุ่มที่ 3 เปิดรับชม 3 ชั่วโมงต่อวัน กลุ่มที่ 4 รับชม 4 ชั่วโมงต่อวัน และกลุ่มที่ 5 รับชม 5 ชั่วโมงต่อวันหรือมากกว่า

ในการนำมาแปลผลทางสถิติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับคือ เปิดรับชมมากที่สุด เปิดรับชมมาก เปิดรับชมปานกลาง เปิดรับชมน้อย และเปิดรับชมน้อยที่สุด (ชั่วโมงต่อวัน) ดังนี้

ระดับการให้คะแนนการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ (ความถี่ชั่วโมงต่อวัน)

กลุ่มที่ 5 เปิดรับชมมากที่สุด	5 คะแนน
กลุ่มที่ 4 เปิดรับชมมาก	4 คะแนน
กลุ่มที่ 3 เปิดรับชมปานกลาง	3 คะแนน

กลุ่มที่ 2 เปิดรับขมน้อย 2 คะแนน

กลุ่มที่ 1 เปิดรับขมน้อยที่สุด 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับความถี่ชั่วโมงต่อวันในการเปิดรับขมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับความถี่ชั่วโมงต่อวันในการเปิดรับขมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

2. จำนวนละครโทรทัศน์ไทยที่รับชมก็เรื่องต่อสัปดาห์ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 จำนวน 1-2 เรื่องต่อสัปดาห์ กลุ่มที่ 2 จำนวน 3-4 เรื่องต่อสัปดาห์ กลุ่มที่ 3 จำนวน 5-6 เรื่องต่อสัปดาห์ กลุ่มที่ 4 จำนวน 7-8 เรื่องต่อสัปดาห์ กลุ่มที่ 5 ตั้งแต่ 9 เรื่องต่อสัปดาห์ขึ้นไป

ในการนำมาแปลผลทางสถิติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับคือ เปิดรับขมมากที่สุด เปิดรับขมมาก เปิดรับขมปานกลาง เปิดรับขมน้อย และเปิดรับขมน้อยที่สุด (ชั่วโมงต่อวัน) ดังนี้

ระดับการให้คะแนนการเปิดรับขมละครโทรทัศน์ (ความถี่เรื่องต่อสัปดาห์)

กลุ่มที่ 5 เปิดรับขมมากที่สุด 5 คะแนน

กลุ่มที่ 4 เปิดรับขมมาก 4 คะแนน

กลุ่มที่ 3 เปิดรับขมปานกลาง 3 คะแนน

กลุ่มที่ 2 เปิดรับขมน้อย 2 คะแนน

กลุ่มที่ 1 เปิดรับขมน้อยที่สุด 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับความถี่เรื่องต่อสัปดาห์ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับความถี่ชั่วโมงต่อวันในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

3. ระยะเวลาที่รับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานเท่าไร แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 รับชมมาไม่เกิน 3 ปี กลุ่มที่ 2 รับชมมามากกว่า 3-5 ปี กลุ่มที่ 3 รับชมมามากกว่า 5-7 ปี กลุ่มที่ 4 รับชมมามากกว่า 7-9 ปี และกลุ่มที่ 5 รับชมมาแล้วตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป

ในการนำมาแปลผลทางสถิติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับคือ เปิดรับชมมากที่สุด เปิดรับชมมาก เปิดรับชมปานกลาง เปิดรับชมน้อย และเปิดรับชมน้อยที่สุด (จำนวนปีที่รับชม) ดังนี้

ระดับการให้คะแนนการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ (จำนวนปีที่รับชม)

กลุ่มที่ 5 เปิดรับชมมากที่สุด 5 คะแนน

กลุ่มที่ 4 เปิดรับชมมาก 4 คะแนน

กลุ่มที่ 3 เปิดรับชมปานกลาง 3 คะแนน

กลุ่มที่ 2 เปิดรับชมน้อย 2 คะแนน

กลุ่มที่ 1 เปิดรับชมน้อยที่สุด 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับจำนวนปีในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับจำนวนปีในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ลักษณะแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 18 ข้อ ได้แก่ ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร 3 ข้อ ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว 3 ข้อ ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง 3 ข้อ ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมด้านการเลือกรับประทานอาหาร 3 ข้อ ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมด้านการแต่งกาย 3 ข้อ และความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมด้านศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม 3 ข้อ ดังนี้

1. การใช้ภาษาลาวในการสื่อสารกับผู้อื่น
2. การเรียนรู้ภาษาไทยจากละครโทรทัศน์ไทย
3. การเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์แสลงต่าง ๆ ได้
4. การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่
5. การเคารพเชื่อฟังบุพการี
6. การให้ความสำคัญกับบุคคลภายในครอบครัว

7. การให้เกียรติสุภาพสตรี
8. การรักษาวลสงวนตัวของฝ่ายหญิง
9. การใช้ระยะเวลาคบหาดูใจกันก่อนแต่งงาน
10. การรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันภายในครอบครัว
11. การเลือกรับประทานอาหารพื้นเมืองลาว
12. การเลือกรับประทานอาหารจานด่วนนอกบ้าน
13. การเลือกเครื่องแต่งกายแบบพื้นเมือง เช่นการนุ่งซิ่น
14. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ
15. การเลือกเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นสมัยนิยม
16. การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมและประเพณี
17. การเข้าวัดทำบุญในงานบุญประเพณีที่สำคัญ
18. การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรม

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้คะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ระดับการให้คะแนน

ให้ความสำคัญมากที่สุด	5 คะแนน
ให้ความสำคัญมาก	4 คะแนน
ให้ความสำคัญปานกลาง	3 คะแนน
ให้ความสำคัญน้อย	2 คะแนน
ให้ความสำคัญน้อยที่สุด	1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ให้ความสำคัญมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ให้ความสำคัญมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ให้ความสำคัญปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ให้ความสำคัญน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ลักษณะแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ประเด็น โดยครอบคลุมประเด็นเรื่อง (1) กิจกรรมในชีวิตประจำวัน (Activities) (2) ความสนใจในชีวิตประจำวัน (Interests) และ (3) โอกาสในการแสดงความคิดเห็น (Opinion) แบ่งออกเป็นประเด็นละ 8 ข้อคำถาม ดังนี้

รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ประเด็นเรื่องกิจกรรมในชีวิตประจำวัน (Activities)

1. ท่านทำบุญใส่บาตรในช่วงเช้า
2. ท่านไปร่วมงานบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา
3. ท่านพบปะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเวลาว่าง
4. ท่านร่วมกิจกรรมอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมและผู้อื่น
5. ท่านใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวต่างแขวงหรือต่างประเทศ
6. ท่านเลือกซื้อเสื้อผ้าตามแบบแฟชั่นนิยม
7. ท่านออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนฝูงในยามค่ำคืน
8. ท่านเดินทางมาเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าของไทย

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้คะแนน 5 ระดับ คือ บ่อยที่สุด บ่อย ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการให้คะแนน

ทำบ่อยที่สุด	5 คะแนน
ทำบ่อย	4 คะแนน
ทำปานกลาง	3 คะแนน
ทำน้อย	2 คะแนน

ทำน้อยที่สุด 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ทำบ่อยที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ทำบ่อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ทำปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ทำน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ทำน้อยที่สุด

รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ประเด็นเรื่อง

ความสนใจในชีวิตประจำวัน (Interests)

1. ท่านสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม
2. ท่านสนใจในเรื่องของครอบครัว
3. ท่านสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน
4. ท่านสนใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง
5. ท่านสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย
6. ท่านสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย
7. ท่านสนใจในเรื่องการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง
8. ท่านสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้คะแนน 5 ระดับ คือ สนใจมากที่สุด สนใจมาก ปานกลาง สนใจน้อย และสนใจน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการให้คะแนน

สนใจมากที่สุด	5 คะแนน
สนใจมาก	4 คะแนน
สนใจปานกลาง	3 คะแนน
สนใจน้อย	2 คะแนน
สนใจน้อยที่สุด	1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจในชีวิตประจำวัน จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง สนใจมากที่สุด
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง สนใจมาก
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง สนใจปานกลาง
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง สนใจน้อย
- ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง สนใจน้อยที่สุด

รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ประเด็นเรื่องโอกาสในการแสดงความคิดเห็นประเด็น ๆ (Opinion)

1. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในการกำหนดอนาคตของตนเองได้
2. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหาสังคมได้
3. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองได้
4. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ การงานต่อองค์กรได้
5. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจได้

6. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาได้
7. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยมได้
8. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนต่อครอบครัวได้

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้คะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการให้คะแนน

มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมากที่สุด	5 คะแนน
มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมาก	4 คะแนน
มีโอกาสแสดงความคิดเห็นปานกลาง	3 คะแนน
มีโอกาสแสดงความคิดเห็นน้อย	2 คะแนน
มีโอกาสแสดงความคิดเห็นน้อยที่สุด	1 คะแนน

การแปลผลคะแนนระดับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ยในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีโอกาสแสดงความ
คิดเห็นน้อยที่สุด

3.2.5 การทดสอบเครื่องมือในการทำวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับ
ค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ด้วย
ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดให้มีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และ
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัย (Reliability) ไว้ดังนี้

1. ทดสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) ผู้ศึกษาวิจัย
ได้ทำการค้นคว้าศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง ก่อนที่จะนำมาออกแบบและ
จัดทำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการ
วิทยานิพนธ์ เพื่อช่วยพิจารณาตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2. ทดสอบหาความเที่ยงตรงเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้ศึกษาวิจัยได้นำ
แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือแล้วไปทดลองใช้ (Pre-test) กับ
กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่
รับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเข้าใจระหว่างผู้ศึกษาวิจัยและผู้ตอบ
แบบสอบถามให้ตรงกันในทุกประเด็นคำถามที่ผู้ศึกษาวิจัยต้องการทราบถึงคำตอบจากกลุ่มตัวอย่าง

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์
แบบอัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach' Alpha) โดยสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
(อ้างถึงใน ศุภศิริ สุขมนต์, 2557, น.88) กว่าจะถึงค่าความเชื่อมั่นของงานวิจัยโดยหากมีค่าตั้งแต่ 0.70
ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามนั้นจะมีความเชื่อมั่นในระดับที่ใช้ได้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เฉพาะในส่วนของ
แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ด้วยวิธีการ
แจกแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำกลับมาวิเคราะห์เพื่อหาความ
เชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ได้ดังนี้

ผลทดสอบความเชื่อมั่นในคำถามส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญ
ต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว จำนวน 18 ข้อ โดย ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.834

ผลทดสอบความเชื่อมั่นในคำถามส่วนที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิต จำนวน 24
ข้อ โดย ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.775

-กิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.839

-ความสนใจในชีวิตประจำวัน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.840

-โอกาสในการแสดงความคิดเห็น มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.741

ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ได้ใช้รูปแบบในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาโดยแสดงค่าสถิติเป็น ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) จำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อวิเคราะห์และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในสมมติฐานทั้ง 3 ข้อที่ได้ตั้งไว้ในข้างต้น (Hypothesis Testing) โดยใช้สถิติ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples T-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlative Coefficient) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ทั้งนี้มีการตีความหมายของค่าสหสัมพันธ์ (r) ของสองตัวแปร มีเกณฑ์ดังนี้

0.70 ขึ้นไป	ถือว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.05 – 0.69	ถือว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง
0.30 – 0.49	ถือว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.10 – 0.29	ถือว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.01 – 0.09	ถือว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

โดยที่ถ้าค่า r เป็นบวก แสดงว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่ถ้าวค่า r เป็นลบ แสดงว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานการสถิติ และสถิติที่ใช้ในการทดสอบ มีดังต่อไปนี้
สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ เพศ

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 ดังนี้

H_0 เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples T-Test)

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ อายุ

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 ดังนี้

H_0 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 ระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 ดังนี้

H_0 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 อาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ อาชีพ

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 ดังนี้

H_0 อาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 อาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 รายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ รายได้

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 ดังนี้

H_0 รายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

H_1 รายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับ
ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ตัวแปรตาม คือ ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรม
ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของ
ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(Pearson's Product Moment Correlative Coefficient)

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับ
รูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 3.1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับ
กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 3.1 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำใน
ชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำใน
ชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(Pearson's Product Moment Correlative Coefficient)

สมมติฐานการวิจัยที่ 3.2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับ
ความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ตัวแปรตาม คือ ความสนใจในชีวิตประจำวัน

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 3.2 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlative Coefficient)

สมมติฐานการวิจัยที่ 3.3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 3.3 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlative Coefficient)

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส (Coding) ในแต่ละข้อของแบบสอบถาม เพื่อแปรสภาพของข้อมูลที่ได้จัดเก็บรวบรวมมาให้อยู่ในรูปของตัวเลขหรือรหัสที่สามารถอ่านค่าได้ จากนั้นนำรหัสคะแนนที่ได้จากการแปรสภาพข้อมูลไปบันทึกในแบบลงรหัส (General Coding Sheets) และนำข้อมูลในแบบลงรหัสไปบันทึกลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล จัดทำตารางแสดงผลร้อยละ และแสดงค่าสถิติ เพื่อทำรายการอธิบายสรุปผลการศึกษาวิจัยต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สนใจเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักวิชาการทางด้าน “ลาวศึกษา” ทั้งไทยและลาว จำนวน 5 ท่าน และกลุ่มประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำนวน 15 คน โดยใช้โครงคำถาม 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 2 ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดยมีผลการวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้

4.1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

4.1.1 ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นิยมเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นที่เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นจำนวนมากที่นิยมเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ที่ออกอากาศในประเทศไทยสามารถไหลผ่านข้ามพรมแดนไทยไปยังประเทศลาวได้ เอื้อประโยชน์ทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ไทยทั่วทั้งประเทศ

“คนลาวดูทีวีไทยได้ด้วยวิธีง่าย ๆ เพราะสัญญาณโทรทัศน์จากประเทศไทยสามารถไหลผ่านข้ามไปที่ประเทศลาวได้ เพราะทั้งไทยและลาวเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน คนลาวเขาก็นิยมดูทีวีไทย ถ้าเราเดินทางไปที่ลาวไม่ว่าเมืองไหน ๆ เปิดทีวีที่บ้านเขาดูก็จะพบว่าสามารถดูทีวี

จากเมืองไทยได้หมด” (อาจารย์วิทยา วุฒิสอง, สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2559)

“เมื่อก่อนทีวีที่ลาวเขาจะดูผ่านทีวีดาวเทียม บริษัทที่ติดตั้งทีวีดาวเทียมให้ลาวก็คือบริษัทคนไทยที่อยู่ตามริมแม่น้ำโขงทุกจังหวัดในประเทศไทย เพราะฉะนั้นคนลาวเขาก็จะดูทีวีไทย ดูละครของไทย จากสัญญาณดาวเทียมที่ถ่ายทอดออกจากประเทศไทยจากฝั่งแม่น้ำโขงไปถึงชายแดนเวียดนามก็ยังดูโทรทัศน์ไทย ดูจากดาวเทียมของไทย”

(ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“รู้สึกเหมือนว่าอยู่เมืองไทยเลยละ เปิดทีวีขึ้นมาสัญญาณโทรทัศน์จากประเทศไทยก็เข้ามาชัดแจ้ว ยิ่งในนครหลวงเวียงจันทน์นี่เรียกว่าไม่ต่างจากหนองคายเลยละ คนที่ไทยดูทีวีได้อย่างไร คนที่เวียงจันทน์ก็ดูได้อย่างนั้นเหมือนกันหมด คงเป็นเพราะบ้านเราอยู่ติด ๆ กันด้วยมั้ง ก็เลยรับสัญญาณกันได้ง่าย” (วิไลคอน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

2. สถานีโทรทัศน์ของลาวส่วนใหญ่เป็นสถานีโทรทัศน์ในกำกับดูแลของรัฐ ทำให้ไม่มีรายการประเภทให้ความบันเทิงแก่ประชาชนมากเพียงพอเมื่อเทียบกับการรับชมรายการโทรทัศน์ของประเทศไทย โดยเฉพาะในเรื่องละครโทรทัศน์นั้น สถานีโทรทัศน์ของลาวยังไม่มีการผลิตละครโทรทัศน์ในลักษณะเป็นละครยาวเหมือนกับประเทศไทย ทำให้ประชาชนลาวจึงมีความสนใจเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างยิ่ง

“เมื่อก่อนมีแค่ สทร.1 กับ สทร.2 สทรท 1 ก็คือช่องของทหาร ส่วนสทรท. 2 ก็เป็นช่องของรัฐบาล คือทั้งหมดก็ยังเป็นของรัฐบาลอยู่ ประมาณปี 49 หรือ 48 ก็มีระเบียบเกี่ยวกับโทรทัศน์เพิ่มขึ้น โดยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาทำสัมปทานการเผยแพร่โทรทัศน์เพิ่ม ช่องที่เข้ามาใหม่คือช่องลาวสตาร์ ซึ่งรายการให้ทีวีลาวส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปที่เรื่องสาระความรู้ ข่าวสารของผู้นำประเทศ รายการประเภทบันเทิงก็พอมิแต่น้อยมาก” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ทีวีไทยหลายช่องก็เปิด 24 ชั่วโมง มีรายการนั้น มีรายการนี้ มีหนังหลากหลายทุกอย่าง สื่อประเภทสาระก็เยอะ บันเทิงก็มาก ก็ทำให้คนลาวสนใจติดตามทีวีไทยมากกว่าทีวีลาวที่มักจะมีแต่รายการแบบสารคดี รายการข่าวของรัฐบาล โดยเฉพาะช่อง 7 ช่อง 3 เนี่ยคนลาวดูกันเยอะมาก” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“ก็ดูบ้างที่วีลาวนะ แต่ส่วนใหญ่ดูทีวีไทยมากกว่า ดูพวกรายการบันเทิงของไทยมากกว่า ทีวีลาวก็มีแต่เราไม่ค่อยได้เปิดดูเท่าไร ส่วนใหญ่รายการของทีวีลาวจะเป็นรายการที่ออกแนวสาระมากกว่า ถ้าพูดถึงเรื่องละครก็ต้องดูที่ทีวีไทย” (วิลัก, สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2559)

“สถานีโทรทัศน์ช่องของลาวก็มีละครเหมือนกันแต่เป็นละครแบบสั้น ๆ จบในตอน ไม่มีละครยาวเหมือนละครไทย เนื้อหาก็ไม่ค่อยหลากหลาย ไม่สนุกเหมือนดูละครไทย คนลาวส่วนใหญ่ก็เลยชอบดูละครไทย” (จันทออร, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

3. วิถีชีวิตหรือความเป็นอยู่ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งมีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกับคนไทย ละครโทรทัศน์ไทยที่ถ่ายทอดออกไปจึงมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนชาวเวียงจันทน์ทำให้คนเวียงจันทน์รู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกันในเนื้อหาของละคร และทำให้ประชาชนชาวเวียงจันทน์มีความนิยมในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างยิ่ง

“สาเหตุที่คนลาวชอบดูละครไทย คือทั้งไทยและลาวต่างก็มีพื้นฐานวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่สอดคล้องใกล้เคียงกัน พอคนลาวดูละครไทยก็เข้าใจว่าทำไมตัวละครถึงต้องทำอย่างนั้น อย่างนี้ คนลาวเขาก็คิดว่าเหมือนกับวิถีชีวิตของเขา บางครั้งก็เกิดอาการอินกับตัวละครได้ง่าย ๆ แล้วก็ติดตามดูละครไทยกันโดยตลอด” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“เดี๋ยวนี้ที่วีลาวเขาก็เอาละครเกาหลี ละครอินเดีย ละครจีนมาฉายเหมือนกันนะ แต่คนลาวยังเลือกที่จะดูละครไทย เพราะอะไร เพราะเขาคิดว่าทั้งเราและเขาต่างก็มีอะไรคล้าย ๆ กันไง ที่สำคัญคือภาษาที่เขาฟังแล้วรู้เรื่องไม่ต้องมานั่งแปล นั่งอ่านซับไตเติ้ลให้วุ่นวาย เขาก็เลยชอบดูละครไทย (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เวลาดูละครไทยเราเข้าใจได้ง่ายกว่าดูหนังฝรั่ง เพราะเรารู้ที่มาที่ไปของตัวละคร คงเป็นเพราะทั้งไทยและลาวเรามีวัฒนธรรมที่คล้าย ๆ กัน ทั้งในเรื่องการอยู่ การกิน มั่ง ดบละครไทยถึงได้เข้าใจได้ง่ายกว่า” (แหวนเพ็ด, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

4. ประเทศลาวไม่ได้มีมาตรการหรือข้อห้ามประการใดที่ปิดกั้นไม่ให้ประชาชนลาวรับชมละครโทรทัศน์ของไทย ส่วนหนึ่งจากการสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่าอาจเป็นเพราะรัฐบาลลาวเห็นว่าการรับชมละครโทรทัศน์ไม่ได้ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของลาว นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะมีความเชื่อเรื่องพื้นฐานทางวัฒนธรรมของไทยและลาวที่สอดคล้องกันอยู่แล้ว เพียงแต่รัฐบาลลาวพยายามรณรงค์ให้ประชาชนลาวหันมารับชมรายการโทรทัศน์ของลาวมากยิ่งขึ้นเพียงเท่านั้น

“ทีวีไทยที่คนลาวดู รัฐบาลก็ไม่ได้มีกฎหมายห้ามอะไร เห็นจะมีแต่นโยบายแค่ว่า อยู่เมืองลาวก็ให้ดูทีวีลาวเท่านั้น แต่สุดท้ายการพรังพรูของวัฒนธรรมของไทยมันก็ยังคงไหลบ่าเข้าไปในลาวอย่างห้ามกันไม่ได้ ถึงแม้ช่วงหลังทีวีลาวก็มีการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นคู่แข่งกับทีวีไทยหลายช่อง คนลาวก็ยังสนใจที่จะดูทีวีไทยอยู่วันยัง โดยสรุปคือที่ลาวเขาไม่ได้ห้ามให้ดูทีวีไทย เพียงแค่มีประกาศว่าควรจะดูทีวีลาวแค่นั้น”

(ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“ทางผู้ใหญ่ในรัฐบาลลาวก็โอเคที่คนลาวดูทีวีไทยกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะเขาก็คงเข้าใจว่าการที่คนลาวดูโทรภาพไทยไม่ได้เสียหายอะไรมากนัก เพราะวัฒนธรรมทั้งไทยและลาวก็เหมือนกัน” (วีระคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“เขาไม่ได้ห้ามนะ หรือห้ามไม่ได้แล้วก็ไม่รู้ เมื่อก่อนตอนเด็ก ๆ ก็เห็นมีนโยบายว่าห้ามดูละครไทยอยู่บ้างเหมือนกัน แต่ทุกวันนี้มันกลายเป็นว่าใครจะดูก็ดูไป แต่ก็มียุติบัญญัติว่าให้หันมาดูทีวีลาวกันบ้าง ในขณะที่รัฐบาลลาวเขาก็พยายามสนับสนุนทีวีลาว มีการเปิดสัมปทานทีวีลาวในเอกชนเข้ามาทำรายการลาวเยอะไปหมด คิดว่าก็คงเป็นมาตรการหนึ่งแหละที่พยายามให้คนลาวหันไปดูทีวีลาวบ้าง” (ก๊วง, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

4.1.2 ลักษณะการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นลักษณะการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาเป็นเวลายาวนาน โดยเริ่มรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาตั้งแต่ในวัยเด็ก จากการที่พ่อและแม่หรือญาติที่

น้องเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยอยู่เป็นประจำ เด็กเล็ก ๆ จึงได้รับชมด้วยอย่างเป็นอัตโนมัติ และเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยต่อมาเรื่อย ๆ เป็นเวลายาวนาน

“เด็กลาวตั้งแต่เด็ก ๆ ดูทีวีของไทย คือทีวีมันก็ผลิต ไม่ว่าจะป็นสื่อโฆษณาหรือละครโทรทัศน์ บางอย่างมันมาจากวิถีชีวิตที่มันสอดคล้องกับทั้งคนไทยและลาว เช่นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ที่คนลาวเขาชอบ”

(ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“พ่อแม่คนลาวก็ซื้อกล่องทรูไปติดที่บ้าน เด็กก็ดูการ์ตูนจากกล่องทรู เด็กน้อยชอบดูการ์ตูนที่มันพากย์ไทยแล้วเด็กเขาเรียนรู้ภาษาเร็ว ป.1 ป.2 5ขวบ6ขวบเนี่ย แล้วการ์ตูนมันพากย์เร็วด้วยนะ คนลาวก็กลายเป็นว่าศักยภาพในการฟังไทยเร็วตามไปด้วย เท่ากับเขาซึมซับตั้งแต่เด็ก ๆ พอโตมาก็ได้ใช้มาก เขาก็เริ่มต้นจากการดูละครไทยนั่นแหละ เพราะละครคือพื้นที่ที่ทุกคนไม่ต้องมีอะไรทำ” (ผศ.ดร.รัตนา จันทน์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“คนลาวเกิดมาก็ได้ดูทีวีไทยกันเลย เรียกว่าทีวีไทยก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของคนลาวแบบแยกกันไม่ออก คนลาวดูทีวีไทยกันเยอะทั้งรายการทีวี ข่าว ละคร รวมไปถึงโฆษณาสินค้า ต่าง ๆ ด้วย” (จันทคอร, สัมภาษณ์ 27 พฤษภาคม 2559)

2. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มักที่จะเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาเป็นเวลาช้านานแล้ว โดยเฉพาะช่อง 3 และช่อง 7 และในปัจจุบันภายหลังจากที่ประเทศไทยมีการออกอากาศในระบบดิจิทัล มีสถานีโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ก็มีแนวโน้มการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยจากช่อง 8 และช่อง ONE เพิ่มขึ้นอีกด้วย

“ตั้งแต่จำความได้ก็ดูทีวีไทยแล้วคะ ชอบดู สนุกดี ตอนเด็ก ๆ ชอบดูช่อง 9 การ์ตูน โตขึ้นมาหน่อยก็ติดละคร อย่างพวกละครเนี่ยดูช่อง 7 ช่อง 3 ดูประจำ เดี่ยวนี้ก็ดูคะ ช่อง One นี้ชอบเลย เรื่องเขาทันสมัยดี ละครไทยมันก็มีประโยชน์นะคะ มีข้อคิด สอนอะไรเราได้หลายอย่าง” (แหวนเพ็ด, สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2559)

“เมื่อก่อนดูละครช่อง 3 เป็นหลักเลย ที่ดูเพราะชอบดารานะ แล้วเรื่องก็สนุกดี ช่อง 7 ก็ดูบ้าง แต่ไม่ค่อยบ่อย เดี่ยวนี้เริ่มติดละครช่อง ONE ละ ช่อง ONE เขาจะทำละครออกแนวทันสมัยหน่อย ก็ชอบดูนะ” (ดาราสุข, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“คนเวียงจันทน์เขาจะชอบดูละครจากช่อง 3 ช่อง 7 เป็นส่วนใหญ่ คงเป็นเพราะสัญญาณโทรทัศน์สองช่องนี้รับง่ายด้วยมั้ง แต่พอเดี๋ยวนี้ประเทศไทยมีทีวีดิจิทัลเขาก็เริ่มมาดูช่อง 8 กันเพิ่มมากขึ้นอีกช่อง เพราะตอนนี้ที่เวียงจันทน์ดูเหมือนช่อง 8 จะรับได้ชัดที่สุด” (อานนท์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

3. ช่วงเวลาที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากที่สุดจะเป็นช่วงเวลาละครก่อนข่าวภาคค่ำ ช่วงเวลาละครหลังข่าวภาคค่ำ และละครในช่วงเวลาเช้าวันเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เสร็จสิ้นจากภาระกิจการงานแล้ว และเป็นช่วงเวลาที่ได้กลับมาถึงบ้านเรียบร้อยแล้ว

“ส่วนใหญ่จะดูช่วงที่ว่าง ๆ อย่างช่วงค่ำ ๆ หลังกลับมาจากทำงาน เดี่ยวนี้ละครก็มีเยอะนะ ทั้งก่อนข่าวเรื่องหนึ่ง หลังข่าวอีกเรื่องหนึ่ง ช่องทีวีก็มีเยอะด้วย บางทีละครดั่งๆ ชนกันหลาย ๆ ช่องก็นั่งกดรีโมทเป็นว่าเล่นเลยละ” (เต้, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

“ช่วงเวลาที่ดูละครส่วนใหญ่ก็จะเปิดดูละครช่วงเย็น ๆ นะ ยาวไปจนถึงละครหลังข่าวโน่นเลย แล้วก็มีละครช่อง 7 เช้าวันเสาร์อาทิตย์ อันนี้ดูประจำ ชอบ มันสนุกดี แบบมันมีจินตนาการ เต็ม ๆ แถวบ้านก็ดูกันติดกันเป็นแถว” (วิไล, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

4. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความชื่นชอบในประเภทละครทางโทรทัศน์คล้าย ๆ กับคนไทย โดยนิยมเปิดรับชมละครประเภทชิงรักหักสวาท ละครรักโรแมนติก ละครประเภทตลกขบขัน และละครพื้นบ้านไทย (จักร ๆ วงศ์ ๆ) เป็นลำดับต้น ๆ และในปัจจุบันพบว่าเริ่มให้ความสนใจกับละครแนวซีรีส์วัยรุ่นจากช่อง ONE เพิ่มขึ้นด้วย

“ชอบดูแบบละครรักๆ ดูพระเอกกับนางเอกรักกัน ฝ่าฟันอุปสรรค กว่า จะรักกันได้ต้องผ่านอะไรเยอะ ดูแล้วก็อินตามเหมือนกับตัวเองเป็นนางเอกในเรื่องด้วย ละครไทยเดี๋ยวนี้เขาทำดีนะ ตั้งแต่ออกอากาศเป็น HD นี้ก็มีหลายช่องด้วยเลือกดูกันได้เลย ส่วนใหญ่ตัวเองจะดูช่อง 3 กับช่อง 7 เป็นหลัก” (ดาราสุข, สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2559)

“ติดละครไทยมาตั้งแต่เด็ก ๆ ละครจักร ๆ วงศ์ ๆ ตอนเช้า ๆ วันเสาร์ อาทิตย์ช่อง 7 ชอบดูมาก โตมาก็ดูละครไทยมาตลอด มันสนุกดี ถ้าเป็นละครแบบอื่น ๆ ก็ต้องละครแนวรักโรแมนติกแบบช่อง 3 ช่อง ONE

หรือเอาแบบตลาด ๆ หน่อยก็ละครแบบชิงรักหักสวาทแบบช่อง 7 ช่อง 8 แบบนี้แหละชอบ” (ไย, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

“ชอบละครไทยมาก ช่วงก่อนที่จะเข้ามาเรียนอยู่ที่บ้านนี้ดูทุกวัน เดี่ยวนี้พอเข้ามาเรียนก็อยู่หอ ไม่ค่อยได้ดูเท่าไร อาศัยเปิดแอปดูย้อนหลังเอา อย่างซีรีส์ฮอโรโมน อันนี้ต้องดูทุกตอน ชอบแบบละครวัยรุ่นไง มันก็ตรงกับชีวิตของเราดี เดี่ยวนี้ที่ชอบมาก ๆ ก็จะมีละครช่อง One เขาทำดีนะในความคิดเราแต่ละเรื่องมันเข้าถึงคนได้ง่ายดี”

(ลีลาวัน, สัมภาษณ์. 4 มิถุนายน 2559)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ตรงในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย และส่วนใหญ่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก โดยเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในด้านความพึงพอใจผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นแล้วการที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้รับชมละครโทรทัศน์ไทยมาตั้งแต่เด็กนั้น อาจได้รับอิทธิพลซึมซับเอาวัฒนธรรมบางอย่างที่ซ่อนเร้นอยู่ในละครโทรทัศน์ไทยเข้าไปได้โดยไม่รู้ตัว

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นั้นมีมาตั้งแต่สมัยอดีตเป็นเวลาที่ยาวนานจากการที่สัญญาณโทรทัศน์ของไทยสามารถไหลข้ามไปออกอากาศยังพื้นที่ในประเทศลาวได้ และเนื่องจากแต่เดิมโทรทัศน์ของลาวเองยังไม่มี การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับความบันเทิงมากนัก เนื่องจากโทรทัศน์ลาวอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลลาวที่ปกครองในระบบสังคมนิยม แม้ว่าต่อมาจะมีการเปิดเสรีให้เอกชนเข้ามาสัมปทานสถานีโทรทัศน์ของลาวแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถที่จะผลิตรายการโทรทัศน์ตลอดจนละครโทรทัศน์เป็นของตนเองได้ ทำให้ประชาชนลาวโดยเฉพาะในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมและความเป็นอยู่สอดคล้องคล้ายคลึงกับคนไทยเกิดความพึงพอใจในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไปด้วย ผลที่ตามมาก็คือการที่คนลาวได้เรียนรู้ภาษาไทยไปโดยปริยาย นอกจากนั้นยังซึมซับเอาค่านิยมและรูปแบบการดำเนินชีวิตบางส่วนของไทยไปจากละครไทยได้อีกด้วย

4.2 ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สำหรับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่จะนำมาวิเคราะห์นั้นแบ่งออกเป็นค่านิยมทางวัฒนธรรม 6 ประการด้วยกัน ประกอบไปได้ (1) ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสาร (2) ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องสัมพันธภาพภายใน

ครอบครัว (3) ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง (4) ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการแต่งกาย (5) ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการรับประทานอาหาร และ (6) ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม

จากผลการศึกษาพบความเปลี่ยนแปลงของค่านิยมทางวัฒนธรรมในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

4.2.1 ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการใช้ภาษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

จากการศึกษาพบว่าหากพิจารณาดูแล้วรากของคำในภาษาลาวเวียงจันทน์นั้นมีความคล้ายคลึงกับรากในภาษาไทยภาคอีสานเป็นอย่างมาก เนื่องจากรากของคำในภาษาท้องถิ่นทั้งสองนั้นต่างก็มีที่มาจากเดียวกันคือภาษาในตระกูล ไทกะไต (Tai-Kadai) หรือภาษาไทน้อย ความคล้ายคลึงกันของทั้งภาษาลาวเวียงจันทน์และภาษาไทยภาคอีสานนี้เอง อาจทำให้เกิดการกลมกลืนผสมผสานเข้าด้วยกันในปัจจุบันได้อย่างง่าย นอกจากนั้นในปัจจุบันโลกแห่งการสื่อสารได้เจริญพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วการส่งทอดคำจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งเกิดขึ้นอย่างฉับพลันและสร้างความมีอิทธิพลต่อกันได้อย่างมหาศาลจากการเปิดรับสื่อซึ่งกันและกันในปัจจุบัน

“คนเวียงใช้ภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทยอีสานบ้านเรา คือเป็นภาษาในกลุ่ม ไทกะไต (Tai-Kadai) ส่วนใหญ่คนเวียงจันทน์เขาจะใช้ภาษาลาวลาวมีลักษณะหลายลาว เขาจะจำแนกออกเป็นกลุ่มลาวลุ่ม คือกลุ่มคนลาวที่อยู่ใกล้แม่น้ำโขง เขาก็จะใช้ภาษาลาวลุ่ม กลุ่มภาษาลาวกลุ่มที่สองเป็นคนกลุ่มลาวสูง ลาวสูงก็คือคนที่อยู่กลุ่มชาติพันธุ์ใกล้เคียง ๆ ภูเขา ถ้าเปรียบเทียบก็คล้าย ๆ กลุ่มภูไทของบ้านเรา อีกกลุ่มหนึ่งก็เป็นกลุ่มลาวเทิง ลาวเทิงนี้ก็คือจะอยู่สูงกว่าลาวสูงอีก ก็คือข้างบน ‘เทิง’ หมายถึงข้างบน สูงสุดนะ พวกลาวเทิงส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวกภาษาพวกมอญ เขมร เพราะฉะนั้นคนเวียงจันทน์เขาจะใช้ภาษาลาวทั่วไปที่เขาเรียกพวกลาวลุ่ม ที่นี้ภาษาลาวกับภาษาไทยก็ใกล้เคียงกันมาก เราเรียกภาษา ‘ไทน้อย’ โดยเฉพาะภาษาอีสานแทบจะไม่แตกต่างกันเลย” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

เมื่อประเทศลาวมีการเปิดรับสื่อจากภายนอกประเทศส่วนหนึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยเฉพาะการเปิดรับสื่อจากประเทศไทย ที่ทำให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงทางด้านลักษณะการใช้ภาษาลาวในการสื่อสารนั้น โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ภาษาลาวมีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามพลวัตทางภาษาที่เกิดขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่แตกต่างกัน โดยมีผลมาจากการเปิดรับสื่อจากต่างประเทศของประชาชนลาว ซึ่งกลุ่มนักวิชาการมีความเห็นส่วนหนึ่งว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของสภาพการทางภาษาศาสตร์ โดยไม่กระทบต่อพื้นฐานทางวัฒนธรรมของลาวที่ชัดเจนนัก

“การเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นเรื่องของพลวัตในการเปลี่ยนแปลง เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนความเปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้น เช่นเดียวกับภาษาลาวในเวียงจันทน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยภายในคือเรื่องของพลวัตทางภาษาและปัจจัยภายนอกคือการรับเอาภาษาจากสื่อประเภทอื่น ๆ เข้าไปประสมปนเปกับรากภาษาเดิม หากภาษาใดที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเลยนักวิชาการได้กล่าวเอาไว้ว่าอาจจะเป็นภาษาที่ตายไปแล้วก็เป็นได้” (อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“ภาษาในชีวิตประจำวันของคนเวียงจันทน์แน่นอนมีคำบางคำที่เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะความทันสมัยจากสื่อ สื่อสำคัญที่สุดก็คือโทรทัศน์ไทย แต่ก่อนตัวอักษรลาวไม่มี ร.เรือ มีแต่ ล.ลิง ของเรามีทั้งตัว ร. และ ล. คนเวียงจันทน์ฟังบ่อย ๆ ตัวควบกล้า ตัวหักลิ้น ก็จะพูดชัดขึ้นนี่คือการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เฮือ ก็เป็นเรือ คำหลายคำที่คนลาวใช้เป็นประจำเป็น สนามบิน แต่ก่อนใช้เดินย่นหมดเลย เดียวนี้ก็มาใช้สนามบินกันเหมือนกัน มันก็คล้ายๆ กับโลกาภิวัตน์เกิดการไหลลื่นและเกิดการแลกเปลี่ยนทางภาษา” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“ภาษามันเป็นพลวัตมันเปลี่ยนได้ตลอด คนรุ่นใหม่ก็จะพูดตามดาราหรือพูดตามละครไทย พูดตามสื่อโซเชียล สมัยก่อนการแพร่กระจายของภาษาด้วยการไปพบปะ การไปเสือกก๊อกล้อกับคนไทยจะเกิดขึ้นน้อยกว่าทุกวันนี้ แต่ปัจจุบันมันเร็วไง ทีวีเนี่ย ทุกบ้านดูทีวีไทย ถามว่าดูทีวีลาวมัย ก็ดู แต่ยาวนาน ๆ ครั้ง ชอบดูกันมากอย่างละครช่อง 7 ไม่รู้ทำไม อันนี้เฉพาะคนเวียงจันทน์นะ เพราะฉะนั้นภาษาเปลี่ยนจริงอาจจะเปลี่ยนเพราะว่า หนึ่งถึงแม้วัฒนธรรมจะแข็งแต่ว่าตัว

พจนานุกรมอย่างของบ้านเราเขาเรียกว่ามีบัณฑิตยสถาน ฉบับราชบัณฑิตที่เป็นเหมือนตัวรัฐธรรมนูญว่าต้องปฏิบัติตามนี้แหละ แต่ของลาวมันจะมีอยู่ประมาณ 4 เล่ม ฉบับ ดร.ทองคำ อัจฉริยะ ฉบับ กระทรวงศึกษา ฉบับของอาจารย์ดงโตก แล้วเราจะเชื่อใครเนี่ย แต่ละฉบับก็แตกต่างกันไม่เหมือนกัน มีหลายเล่มมาก เพราะฉะนั้นจะยึดฉบับไหน บางฉบับปรับให้ใช้มีตัว ร.รถ ปรับให้มี ร.เรือ เพราะฉะนั้นภาษาลาวปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

2. ประชาชนลาวมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยด้วยภาษาไทยแล้วได้มีโอกาสใช้ภาษาไทยนั้นกับบุคคลอื่น ทำให้เกิดการซึมซับภาษาไทยจากละครโทรทัศน์ไทย จนประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารกับคนไทยได้เป็นอย่างดี

“พอเขาดูทีวีไทยเขาก็ซึมซับภาษาไทย พอซึมซับภาษาไทยเสร็จแล้ว ถ้าเราไม่ได้ใช้มันก็ไม่พัฒนาหรอก โอกาสของคนลาวคือเขาได้ใช้ไง คนไทยที่ไปเที่ยวที่เวียงจันทน์ช่วงที่ลาวเปิดประเทศใหม่ ๆ คนที่ไปเที่ยวแรก ๆ คือคนอีสาน แต่พอ 5 ปีหลังมานี้คนที่ไปเป็นคนกรุงเทพฯ คนภาคใต้ คนภาคเหนือ คนลาวเขาก็ได้สื่อสาร ทั้งค้าขาย ทั้งร้านอาหาร เขาซึมซับเสร็จแล้วเขาได้ลองใช้ มันอาจจะเกิดจากการได้ลองใช้ ได้ลองใช้ที่ประเทศเขาไม่พอนะ ด้วยความสัมพันธ์ทางการเปิดธุรกิจ เปิดภาคการค้าที่มีสะพานข้ามไทย-ลาวเพิ่มขึ้นหลายแห่งในภาคอีสานเนี่ย คือเมื่อก่อนเราเข้าไปเที่ยวเขาก็พูดกับเรา แต่ตอนนี้เขาข้ามกลับมาแล้วเขาก็ใช้ภาษาไทยกับเรา ก็คือมันใกล้ชิดกันมาก ทางภาษาศาสตร์เขาเรียกว่า Language Contract ภาษามันติดต่อกันคือพอมันคอนแทรคกันปุ๊บแสดงว่ามันต้องมีอิทธิพลต่อกันไม่ในประเด็นใดก็ประเด็นหนึ่งแล้วที่นี้การเปิดสะพานปิด 2 ทุ่ม ทุกวันนี้ 6 ทุ่ม เพราะฉะนั้นคนลาวเขามีโอกาสในการใช้ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทยเนี่ยนานขึ้นถึงเช้า แล้วก็เย็น แล้วก็ฝึก activity ที่เขาต้องคุยกับคนไทยมันก็ขยายขึ้น” (ผศ.ดร. รัตนา จันท์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

3. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางด้านภาษาลาวในการสื่อสารที่ได้รับอิทธิพลมาจากการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นั้น ส่วนหนึ่ง

เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยผสมกลมกลืนเข้าด้วยกันระหว่างภาษาลาวดั้งเดิมและภาษาไทยในละครโทรทัศน์โดยประชาชนลาวที่รับเอาภาษาที่อยู่ในละครไทยไปใช้นั้นจะแสดงออกมาโดยการใช้คำในภาษาไทยผสมกับคำในภาษาลาวในการสื่อสาร ในบางครั้งอาจมีการนำคำศัพท์แสลงที่เกิดขึ้นจากในละครมาใช้ด้วย

“เพราะว่าคนเวียงจันทน์เขาเรียกว่าการกลืน การยัดอำนาจด้วยภาษาของสยามหรือของไทยเองด้วยอิทธิพลละครทีวี ด้วยสื่อต่าง ๆ เนี่ย เพราะว่าปัจจุบันคนลาวถ้าสังเกตดูประเด็นการพูดจาจะมีศัพท์เป็นศัพท์เฉพาะ ศัพท์เทคนิคของไทย ผสมเข้าไปด้วยเยอะมาก” (อาจารย์วิทวัส วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“มันจะมีการยืมคำ ใช้ทับศัพท์อะไรต่าง ๆ พวกนี้ เช่นคำว่า ‘ก๊ิก’ ลาวก็มีก๊ิกเหมือนกัน คือยืมคำมาจากคำแสลงของคนไทยจากสื่อที่คนเราเสพนั้นแหละ” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์ 12 มิถุนายน 2559)

“วัยรุ่นจะพูดจาสื่อสารกันด้วยภาษาลาว สำเนียงลาวเป็นส่วนใหญ่ แต่สำเนียงลาวก็มีอยู่หลายสำเนียง ในเวียงจันทน์จะเป็นสำเนียงที่ฟังได้ง่ายสุด เหมือนสำเนียงของคนไทยในภาคอีสาน คนกรุงเทพฯ ฟังก็จะพอรู้เรื่อง ไม่ค่อยสื่อสารกันด้วยสำเนียงคนไทยภาคกลางเลย เขาจะพูดกันไม่ได้ แต่ภาษาเขียนที่เป็นภาษาไทย ในวัยรุ่นหรือคนในเวียงจันทน์จะสามารถเขียนไทยได้ อ่านไทยออก อาจเป็นเพราะในช่วงปี 1975 ที่อักษรลาวมีวิวัฒนาการในการปรับปรุงแบบใหม่ ที่มีความคล้ายคลึงกับอักษรไทยมากขึ้น ทำให้คนเวียงจันทน์และคนลาวทั่วไป อ่านภาษาเขียนที่เป็นภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว แต่เวลาจะสะกดคำเป็นภาษาไทยจริง ๆ อาจจะไม่สะกดเป็นคำอ่านมากกว่าจะเขียนสะกดได้อย่างถูกต้อง” (จันทกอร, สัมภาษณ์ 27 พฤษภาคม 2559)

“ผมก็เป็นเดี๋ยวนี้นางทีก็ติดคำไทยเหมือนเราติดจรีตนะ ไทยคำลาวคำเหมือนที่คนไทยชอบว่าไทยคำอังกฤษคำแบบนั้นแหละ ที่พูดภาษาไทยได้เพราะบางทีติดมากับการทำงาน อย่างผมขายของออนไลน์ด้วย บางทีก็มีลูกค้าเป็นคนไทย อย่างเวลาเราใช้โซเชียลเนี่ย แน่นอนเราใช้คำไทยแน่ ๆ แต่ถ้าจะพูดจาสื่อสารกับเพื่อนฝูงเราเองเราก็ว่าลาวกันตลอด” (อานนท์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

“การใช้ภาษาของคนเวียงจันทน์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นจะมีการใช้คำศัพท์แสลง ภาษาวัยรุ่นที่ติดมากับละครทีวีไทยหลายอยู่ เช่น คำว่า แอ๊บแบ้ว สิบเอ็ดรอตอ คำพวกนี้วัยรุ่นที่ดูละครไทยจะนำเอามาใช้พูดสื่อสารกันมาก สำหรับผู้ใหญ่ที่มีอายุ 40 ขึ้นไปจะไม่ค่อยใช้คำพวกนี้เท่าไรนัก แต่เขาก็เข้าใจภาษาของวัยรุ่นพวกนี้ อยู่ในขณะที่ผู้เฒ่าผู้แก่จะไม่ใช้เลย เขาจะพูดลาวสำเนียงลาวที่ไม่มีภาษาแบบอื่นปนเลย” (วีละคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมในเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารของประชาชนชาวเวียงจันทน์ในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีความเป็นพลวัตที่สูงมากขึ้น เนื่องจากกระแสความเจริญทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ประชากรในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วจากภายนอกสังคมเวียงจันทน์ทำให้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตามไปด้วย ประกอบกับการที่ชาวนครหลวงเวียงจันทน์ได้มีโอกาสติดต่อกับคนนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับคนไทยเองที่เดินทางไปมาหาสู่ติดต่อกับชาวเวียงจันทน์อยู่ตลอดเวลา ทำให้การเลือกใช้ภาษาในการสื่อสารของชาวเวียงจันทน์อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง กลุ่มคนที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารมากที่สุดคือกลุ่มเด็กและวัยรุ่น แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจเป็นเพียงสภาวะของกระแสนิยมใหม่เพียงชั่วครู่ชั่วคราวเท่านั้น เพราะหากตรวจสอบกันอย่างละเอียดแล้วกลับพบว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมในการใช้ภาษาลาวในการสื่อสารกับคนในเวียงจันทน์ด้วยกันเองนั้น ยังคงเหนียวแน่นอยู่เหมือนเดิม ชาวเวียงจันทน์เองก็ยังคงใช้สำเนียงในการพูดสื่อสารในแบบฉบับที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้ได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง นับว่าเป็นการรักษาค่านิยมทางวัฒนธรรมในการใช้สำเนียงในการสื่อสารที่ยังคงไว้ในสังคมเวียงจันทน์ได้อย่างมีคุณค่ามากที่สุด

4.2.2 ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวของชาวประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สังคมในนครหลวงเวียงจันทน์เปลี่ยนไปจากเดิมที่มีลักษณะการก่อตัวขึ้นจากสังคมภาคเกษตรกรรมแบบเก่ามาเป็นสังคมเมืองทำให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากเดิมลักษณะครอบครัวของคนในเวียงจันทน์เป็นครอบครัวขยายคืออยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่เพื่อสะดวกในการช่วยกันทำมาหากินโดยมีการประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันเมื่อมีความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น นครหลวงเวียงจันทน์กลายเป็นศูนย์กลางสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ ความเจริญทางวัตถุเริ่มขยายตัวมากขึ้น ทำให้โฉมหน้าของนครหลวงเวียงจันทน์เปลี่ยนแปลงไป ประชากรในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วน

ใหญ่เริ่มหันมาประกอบอาชีพที่ต้องออกไปทำนอกบ้าน อาทิเป็นพนักงานของรัฐ พนักงานบริษัทเอกชน ต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้การแผ่กระจายเข้ามายังตัวเมืองหลวงของคนต่างแขวงที่ต้องการเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองหลวงก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นในปัจจุบัน

“ในเมืองเวียงจันทน์เองก็จะมี 2 ส่วน ถ้าเป็นแบบที่เขายังมีบ้านเดิมอยู่เป็นหลัง ๆ มีลูกหลานยังอยู่รวมกัน เขาก็ยังมีวัตรปฏิบัติเป็นแบบดั้งเดิม แต่ถ้าเป็นชุมชนที่มีถนนตัดผ่านแล้ว ก็จะมีการสร้างเป็นอพาร์ทเมนท์ สร้างเป็นเกสเฮ้าส์ต่าง ๆ รวมทั้งสร้างเป็นร้านค้าหรือตึกอาคารพาณิชย์ วิถีชีวิตคนก็จะเป็นคนเมืองมากขึ้น อยู่ในพื้นที่เดียวกัน คุณลองนึกถึง เชียงใหม่ซิ ถ้าเราไปเที่ยวเชียงใหม่เราก็จะเห็นร้านค้า เห็นตึกระฟ้า มีศูนย์การค้า แต่ถ้าคุณมีโอกาสได้เดินไปหลังตึกเหล่านี้ มันก็จะมีบ้านแม่อยู่หนึ่งตะบันหมากอยู่ มีคนปลูกผักหลังบ้าน บ้านยกพื้นสูง เหมือนกันเลย เพราะฉะนั้นคำถามที่ว่าสังคมคนเวียงจันทน์เขามีลักษณะครอบครัวขยายหรือครอบครัวเดียวกันแน่ ถ้าครอบครัวไหนมีลูกหลานเยอะ แล้วไม่ได้ออกไปทำมาหากินข้างนอก ก็จะอยู่แบบลาวท้องถิ่นดั้งเดิม มันมีความคละเคล้าทางวัฒนธรรมของสังคมแบบดั้งเดิมและสังคมเมือง” (อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“เวียงจันทน์เป็นเมืองหลวงของประเทศ ความเป็นเมืองหลวงเรื่องเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญ คนจึงมุ่งหน้าเข้าสู่เวียงจันทน์เพื่อไปทำงาน เขาก็ต้องไปอยู่บ้านเช่า หอพัก “สังคมแบบปัจเจก” มากกว่าสังคมแบบครอบครัวใหญ่ ไม่ต่างจากประเทศไทยเรา คนเวียงจันทน์มีประชากรน้อย คนที่มาทำงานในเวียงจันทน์ก็มาจากหลาย ๆ แขวง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่อยู่ในเวียงจันทน์ สังคมมันปัจเจกแน่นอน ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีอีกหนึ่งสังคมที่อยู่ในเวียงจันทน์เป็นสังคมแบบดั้งเดิมของลาว คือสังคมแบบครอบครัวใหญ่ซึ่งเราสามารถพบเห็นได้ทั้งสองลักษณะในสังคมคนเวียงจันทน์” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนเวียงจันทน์หัวสมัยเก่าก็ยังคงอยู่กับบ้าน เดินทางมาทำงานในนครหลวงแล้วเดินทางกลับบ้าน ในขณะที่คนเวียงหัวสมัยใหม่ จะแยกตัวออกมาเช่า อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียมในนครหลวงอยู่กันเองตาม

ลำพัง วันหยุดก็จะกลับบ้าน ตอนนี้อะไรของสังคมคนเวียงจะเป็นสังคมของคนวัยหนุ่มสาวมากกว่าสังคมของผู้เฒ่าผู้แก่ การทิ้งให้ผู้เฒ่าอยู่กับบ้านก็เกิดขึ้นเยอะ เพราะหนุ่มสาวเข้ามาเรียน เข้ามาทำงานกันในเมืองเป็นส่วนใหญ่” (วิระคอน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

จากการศึกษาลักษณะสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวของชาวนครหลวงเวียงจันทน์ทั้งสองลักษณะแล้วนั้นพบว่าลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของประชาชนชาวเวียงจันทน์ในแบบดั้งเดิมและในแบบที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันมีข้อเหมือนและข้อแตกต่างกันดังนี้

1. ชาวเวียงจันทน์แบบดั้งเดิมที่อยู่อาศัยกันภายในครอบครัวใหญ่ ก็ยังคงสภาพความเป็นครอบครัวใหญ่ของตนเองไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด ยกเว้นแต่ลูกหลานที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านก็อาจจะแยกที่อยู่อาศัยออกไปพักอาศัยอยู่ตามหอพัก อพาร์ทเมนท์บ้าง เป็นบ้างครอบครัว สัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวของชาวนครหลวงเวียงจันทน์ตามค่านิยมทางวัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นจะเห็นได้ว่า ชาวนครหลวงเวียงจันทน์จะให้ความสนใจกับเรื่องภายในครอบครัวมากเป็นอันดับต้น ๆ ในชีวิตของตนเอง

“เขาก็เป็นเหมือน Modern City ทัว ๆ ไปนะ มันก็ไม่ได้เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก เขาก็ยังคงอยู่เป็นครอบครัวใหญ่เหมือนเดิม สิ่งที่มีเปลี่ยนแปลงคือรูปแบบการทำงาน คือ เมื่อก่อนเขาทำงานในไร่ 40 ไร่ เขาจะทำคนเดียวได้อย่างไร เขาก็ต้องมีครอบครัวใหญ่ ต้องอยู่ด้วยกัน เวลาทำงานก็ต้องมาช่วยกัน แต่ปัจจุบันอาชีพเขาเปลี่ยน อาชีพเขาเป็นเฉพาะบุคคลมากขึ้น มันเป็นวิถีของสังคมเมืองปกติ” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ปัจจุบันคนลาวในเวียงจันทน์ก็ยังเป็นครอบครัวขยายอยู่นะ ถึงแม้ว่าความเจริญจะเข้ามาแต่ค่อนข้างที่จะเป็นอะไรอย่างช้า ๆ นะ เช่นที่มีครอบครัวที่เวียงจันทน์ พี่ก็ยังอยู่กับพ่อกับแม่ พี่สะใภ้ก็ยังอยู่กับพ่อกับแม่ ถึงตัวเองจะมีบ้านของตัวเองนะ ก็ยังอยู่ใกล้ ๆ กัน” (อาจารย์วิทยาวุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“เห็นหนูอย่างนี้นะพี่ หนูยังอยู่กับที่บ้านนะ ที่บ้านหนูนี้มีครบทุกรุ่น ตั้งแต่เด็กยันผู้เฒ่าเลยละ เราอยู่กับเป็นครอบครัวใหญ่มาก หนูว่าสังคมของคนเวียงจันทน์ก็เหมือนกับสังคมอื่น ๆ ในโลกที่มันกำลังพัฒนานั้น

ແລະ ມັນກໍ່ຈະມີທັງຄົນແບບເກ່າ ໆ ເດີມ ໆ ທີ່ຕັ້ງຮຽກຮ້ອງຢູ່ກັນມານານ ພວກນີ້ເຂົາກໍ່ຈະຍັງຢູ່ກັນແບບເດີມ ໆ ອີກກຸ່ມກໍ່ພວກທີ່ອາດພາຍາມາຈາກທີ່ອື່ນ ໆ ພວກນີ້ກໍ່ເຂົ້າມາຢູ່ຫອບ້າງ ບ້ານເຂົາບ້າງ” (ດາຣາສຸຂ, ສັມພາຊະນີ 4 ມິຖຸນາຍນ 2559)

2. ຂາວເວີງຈັນທນຸ່ນໃໝ່ ທີ່ເກີດຈາກຄົນຕ່າງແຂວງທີ່ຍ້າຍຮຽກຮ້ອງເຂົ້າມາຢູ່ອາດຢູ່ໃນ ນຄຣລວງເວີງຈັນທນຸ່ນເພື່ອເຮັດການຄ້າຂາຍ ປະກອບຮູບຮ່າງ ທຳການເປັນພັກງານຮຽງ ພັກງານບຣິຊັດເອກຊົນ ຕ້ອງມາພັກອາດຢູ່ແບບປັດເຈກຟິງລຳຟັງ ຄົນກຸ່ມນີ້ຈະພັກອາດຢູ່ຕາມຫອບັກ ບ້ານເຂົາ ຄອນໂດມີເນີຍມ ອາພາຣ໌ທເນັ້ນທີ່ເກີດຂຶ້ນມາກຸ່ມໃນນຄຣລວງເວີງຈັນທນຸ່ນ ຄົນກຸ່ມນີ້ຈະມີລັກຊະນະຄຣອບຄຣັວເປັນ ຄຣອບຄຣັວເຕີຍ ແຕ່ລັກຊະນະຄວາມສັມພັນຮ່າງໃນຄຣອບຄຣັວຂອງຂາວເວີງຈັນທນຸ່ນກໍ່ຍັງຄົງເຮັດຄວາມສຳຄັນ ກັບສະຖານຄຣອບຄຣັວເປັນອັນດັບຕົ້ນ ໆ ເຊັ່ນກັນ

“ຄັກກັບຄຣອບຄຣັວພໍ່ແມ່ເຮົາເນີຍ ໄດ້ຢູ່ດ້ວຍກັນຕອນນີ້ ເພາະເຮົາຍ້າຍຕາມສາມີ ເຮົາເຂົ້າມາທຳການທີ່ເວີງຈັນທນຸ່ນ ໂຊດຕີທີ່ສາມີເປັນຄົນແຂວງເຕີຍເດີຍ ພວງວັນຍຸດ ຍາວ ໆ ເຮົາກໍ່ພາກັນກັບໄປບ້ານ ເວລາກັບບ້ານມັນມີຄວາມສຸຂະ ໄດ້ຢູ່ກັບພໍ່ກັບ ແມ່ ກິນຂ້າວດ້ວຍກັນ ນັ່ງຄຸຍກັນ ພໍ່ແມ່ກໍ່ຈະຄອຍຄາມວ່າເຮົາເປັນຍັງໄງ ເໝືອຍມີຍທີ່ ຕ້ອງເຂົ້າມາທຳການທີ່ເມືອງລວງ ບາງທີ່ພວກກັບໄປເຢີຍມທີ່ບ້ານກໍ່ໄດ້ຍາກຈະ ກັບມາເວີງຈັນທນຸ່ນອີກເລີຍ ແຕ່ກໍ່ຕ້ອງກັບ ເພາະເຮົາຕ້ອງທຳການສົ່ງເງິນໃຫ້ພໍ່ກັບ ແມ່ແລ້ວໄໝຍັງຈະລູກເຮົາອີກ” (ເຍີ, ສັມພາຊະນີ, 21 ພຸຊະພາຄົມ 2559)

“ຄຣອບຄຣັວໜູກໍ່ຢູ່ໃນເວີງຈັນທນຸ່ນນີ້ແລ້ວ ແຕ່ຕອນນີ້ໜູແຍກອອກມາຢູ່ຄອນໂດ ໃນເມືອງຕາມລຳຟັງ ຄັກເອົາຈຣິງ ໆ ທີ່ບ້ານເປັນຄຣອບຄຣັວໃຫຍ່ເລີຍນະ ຄາມວ່າກັບ ບ້ານບ່ອຍມີຍ ບ່ອຍນະ ຟີ ໆ ນ້ອງ ໆ ລູກຂອງລຸງຂອງປ້າໜູ ເຂົາກໍ່ຈະແຍກອອກມາ ຢູ່ລຳຟັງກັນແບບນີ້ແລ້ວ ແຕ່ຄັກມີເວລາ ມີໂອກາສ ທຸກຄົນຈະກັບບ້ານ ຄຣອບຄຣັວ ເປັນອະໄກທີ່ສຳຄັນມາກໃນຄວາມຮູ້ສຶກຂອງເຮົາ” (ໄລອາ, ສັມພາຊະນີ, 5 ມິຖຸນາຍນ 2559)

“ອຸ່ຍາງໜູເນີຍແຍກຕົວອອກມາຈາກຄຣອບຄຣັວຕັ້ງແຕ່ອາຍຸ 17-18 ເພາະເຮົາຕ້ອງ ໄປທຳການທີ່ອື່ນ ຕອນນີ້ມາຢູ່ເວີງຈັນທນຸ່ນໄດ້ 3 ປີແລ້ວກໍ່ມາຢູ່ຫອບັກລຳຟັງຄົນ ເຕີຍ ນານ ໆ ຈະໄດ້ກັບໄປບ້ານທີ່ຕ່າງແຂວງທີ່ນີ້ ແຕ່ໜູກໍ່ສົ່ງເງິນໄປໃຫ້ທີ່ບ້ານ ຕລອດນະ ຕອນນີ້ໜູກໍ່ສົ່ງເງິນໄປຊ່ວຍແມ່ປູກບ້ານໃໝ່ຢູ່ດ້ວຍ” (ນຄ, ສັມພາຊະນີ, 21 ພຸຊະພາຄົມ 2559)

ຜູ້ວິຈັຍສຸຣຸບໄດ້ວ່າ ຕຳນິຍມທາງວັດທນຮຸຣມເຣື່ອງຄວາມສັມພັນຮ່າງໃນຄຣອບຄຣັວຂອງ ຂາວເວີງຈັນທນຸ່ນຈາກອັດຕີທີ່ເປັນລັກຊະນະຄຣອບຄຣັວໃຫຍ່ຄືມີສມາຊິກໃນຄຣອບຄຣັວຈຳນວນມາກ ຮວມຄົນ

หลากหลายวัยไว้ด้วยกัน สืบเนื่องมาจากการที่เดิมชาวเวียงจันทน์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากระบบสังคมคือเมืองนครหลวงเวียงจันทน์เติบโตเป็นเมืองมากขึ้น ผู้คนเริ่มที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน หรือต้องไปเรียนต่อในระดับที่สูงมากขึ้น ระบบครอบครัวของชาวนครหลวงเวียงจันทน์ก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งกลายเป็นลักษณะครอบครัวที่เล็กลง คนวัยรุ่นหนุ่มสาวนิยมที่จะออกมาเช่าหอพัก อพาร์ทเมนต์ หรือซื้อคอนโดอยู่ลำพังในเมืองเป็นส่วนใหญ่ มีลักษณะสังคมที่เป็น “ปัจเจกสังคม” มากขึ้น แต่ค่านิยมเรื่องการให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวยังคงอยู่ จะเห็นได้จากการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าสถาบันครอบครัวสำคัญที่สุดในความรู้สึกของพวกเขา มีการเดินทางกลับไปยังครอบครัวของตนเป็นประจำหากมีโอกาส

จากการสำรวจข้อมูลส่วนหนึ่งพบว่า การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของชาวเวียงจันทน์ไม่ได้มีปัจจัยมาจากอิทธิพลของการรับชมละครโทรทัศน์ไทยโดยตรงเสียทีเดียว ซึ่งละครโทรทัศน์ไทยเป็นเพียงแรงกระตุ้นให้คนในสังคมในนครหลวงเวียงจันทน์มีความต้องการที่จะใช้ชีวิตอย่างอิสระเสรีมากขึ้นเพียงเท่านั้น

4.2.3 ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิงของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ประเด็นเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์พบว่ามีความเปลี่ยนแปลงในหลายลักษณะซึ่งสอดคล้องกับประเด็นเรื่องสัมพันธ์ภาพระหว่างคนในครอบครัวของชาวเวียงจันทน์ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. หนุ่มสาวที่เติบโตมาภายในครอบครัวดั้งเดิมของชาวเวียงจันทน์มีการพักอยู่อาศัยรวมอยู่ในครอบครัวเดียวกันมาตั้งแต่กำเนิดเมื่อเติบโตขึ้นมาก็จะยังคงยึดถือปฏิบัติตามครรลองเดิมของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ในขณะที่ชาวเวียงจันทน์ซึ่งอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากต่างเมือง ต่างแขวงอื่นและต้องเข้ามาพักอาศัยดำเนินชีวิตในรูปแบบ “สังคมแบบปัจเจก” คนเวียงจันทน์กลุ่มนี้ก็สามารถมีโอกาสดำเนินการเดินออกนอกครรลองปฏิบัติทางค่านิยมดั้งเดิมได้สูง

“เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงในเวียงจันทน์ทุกวันนี้มองได้ 2 กรณี อันแรกถ้ายังเป็นคนแบบรุ่นเก่า ๆ หน่อย อยู่กับครอบครัวเขาก็จะเชื่อครอบครัวของเรา คือพ่อแม่ช่วยมองหาให้ แต่อันนี้น้อยลง อีกอย่างหนึ่งคือคนเวียงจันทน์รุ่นใหม่ ๆ ที่ถือว่าเรื่องแบบนี้ต้องหาเอาเองแล้วเดี๋ยวนี้คนเวียงจันทน์กล้าที่จะเข้าไปใกล้กันมากขึ้นด้วย บางคู่ก็เดินจับ

มือถือแขนกันเป็นเรื่องปกติ คนเขาก็มองว่ามันเป็นเรื่องปกติแล้ว ไปที่ไหน ๆ ทั่วทั้งโลกมันก็เป็นแบบนี้กันหมดแล้ว มันหมดยุคที่ต้องมาประเพณีผิดผีเพราะถูกเนื้อต้องตัวกันแล้ว” (วิไลก, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“สังคมลาวเป็นสังคมชนบท การจะแต่งงานกันพ่อแม่ต้องเป็นคนหาให้พ่อแม่ดูความเหมาะสม มักบ่พ่อแม่ให้เอาก็ต้องเอา แน่นนอนพอสื่อเข้ามาอะไรต่าง ๆ ก็เปลี่ยนไป การย้ายเข้ามาทำงานในเวียงจันทน์ก็ทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ของหนุ่มสาวเปลี่ยนแปลงไป คนเข้ามาในเวียงจันทน์มีสังคมแบบสังคมปัจเจกมากขึ้น ต้องมาพักอาศัยอยู่ลำพัง ที่หอพัก บ้านเช่า คอนโด เช่าบ้านแบ่งห้องกัน ทำให้ความสัมพันธ์ของชายหญิงยิ่ง” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“ปกติผู้ชายจะให้เกียรติผู้หญิงไม่ไปลุ่มล่าม ผู้หญิงก็จะรักนวลสงนตัวไม่ซิงสุกก่อนห้ามอันนี้เป็นแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมเลย คนที่ถูกใจกันก็ต้องคบหากันนาน ๆ จนกว่าฝ่ายหญิงเขาจะมั่นใจ แล้วก็พาเข้าไปรู้จักกับที่บ้านเขา แต่เดี๋ยวนี้อะไร ๆ มันก็เร็วขึ้น คบหาถูกใจกันนี้ยังไม่ทันไรเลยข้ามไปถึงกันมีอะไรกันได้แล้ว” (เทพประทาน, 5 มิถุนายน 2559)

2. ระยะเวลาในการคบหาดูใจของชายหนุ่มและหญิงสาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีแนวโน้มการใช้ระยะเวลาที่สั้นลง การคบหาเป็นคู่รักกันเกิดขึ้นรวดเร็วมากขึ้น โดยต่างฝ่ายต่างมีโอกาสในการตัดสินใจเลือกคบหากันได้มากขึ้นจากเดิม การเลือกคู่ครองของคนเวียงจันทน์ในปัจจุบันถือว่าเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลที่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะเลือกใครมาเป็นคู่ครองซึ่งแตกต่างจากอดีตซึ่งพ่อแม่จะเป็นคนเลือกให้อีกต่อไป

“เดี๋ยวนี้ก็เວບໄດ້แล้วที่ผู้ชายกับผู้หญิงจะใช้เวลาในการคบหาดูใจกันส่วนน้อยที่ยึดแบบดั้งเดิม เดี่ยวนี้วัยรุ่นมาเจอกันก็ไปเช่าห้องอยู่ด้วยกัน พอเรียนจบแล้วก็ไปทางไหนทางมัน มีแนวโน้มที่จะอยู่กันก่อนแต่งงานเยอะมากขึ้น สมัยนี้มันเปลี่ยนไปแล้ว อยู่กันก่อนแต่งงานตั้งแต่ตอนเรียน พอเรียนจบแล้วก็เลิกกันไป มีส่วนน้อยที่พ่อแม่จะหาให้หือคนบ้านเดียวกันจะมาชอบกัน สมัยนี้คนต่างแขวงพอมารวมกันในเวียงจันทน์ก็ชอบกัน น้อยหนักน้อยหนาที่จะเป็นแบบเก่า ส่วนหลายบ่ได้ใช้เวลานานคบกันห้าเดือนหกเดือนก็มาอยู่ด้วยกัน แต่งกันก็มี” (อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“หนูว่ามันปกตินะพี ที่ไหน ๆ ก็เป็นกันแบบนี้ ยุคนี้ สมัยนี้ จะมามีว้อยให้พ่อให้แม่หาให้มันก็ไม่ใช่แล้ว เราชักใคร ชอบใครก็ตัวเราเอง เรื่องระยะเวลาที่ต้องมานั่งดูใจกันนาน ๆ มันไม่ใช่แล้วละ” (ดาราสุข, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“คนที่นี่คบกันง่ายขึ้น แต่แต่งงานกันช้าลงนะ คือคบกันเป็นแฟนกันมันเป็นเรื่องง่ายมาก ๆ แต่กว่าจะตกลงปลงใจจะแต่งงานกับใครสักคนเนี่ย เปลี่ยนคนที่เป้นแฟนไปไม่รู้กี่คนแล้วก็มีนะ” (โลลา, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

3. การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากกระแสวัฒนธรรมที่หลังไหลเข้าสู่เวียงจันทน์ผ่านสื่อต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งเห็นว่าสื่อละครโทรทัศน์ไทยก็มีบทบาทสำคัญที่ทำให้หนุ่มสาวในสังคมเวียงจันทน์มีพฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากการรับเอาพฤติกรรมจากตัวละครมาใช้เป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

“ปัจจุบันพี่ว่ามันเปิดมากขึ้นเพราะอิทธิพลมาจากละครไทยเราเนี่ยแหละซัด เพราะเขาไม่ได้ดูแค่พระเอกกับนางเอกไง เขาดูนางร้ายกับพระเอกด้วยไง แล้วก็ดูนางร้ายกับคนอื่น ๆ ด้วย ดูนางร้ายประพืดด้วย วิธีชีวิตในส่วนนี้ก็เริ่มจะแตกต่างไปจากเดิม เพราะว่ามันมีโอกาสในการอยู่ลำพังมากขึ้น ถ้าเขาจะรักจะชอบกันแต่เขาก็ยังอยู่ในกรอบอยู่นะ ดูจากมอเตอร์ไซด์ที่นั่งซ้อนกัน ดูจากร้านอาหาร ดูจากร้านส้มตำ ร้านกินเป็ยร์ อะไรอย่างเนี่ย มันก็ตามสมัยแหละคิดว่าจะนะ แต่ก็คิดว่าเขาก็ยังดีอยู่นะ ก็ยังรักษาวัฒนธรรมแบบอันเก่า ๆ ได้อยู่” (ผศ.ดร.รัตนจันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“บางคู่อยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานเลยก็มีนะ อันนี้ละครโทรทัศน์ไทยก็อาจจะมีส่วนที่ทำให้คนเวียงจันทน์ตัดสินใจอยู่ด้วยกันก่อนที่จะแต่งงานด้วยมั้ง เพราะเขาดูจากละครไง เห็นแบบในละคร เขาก็จะทำตามบ้าง” (วิระคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“สังคมสมัยนี้มันเปลี่ยนไปแล้ว ไม่รู้ว่าเป็นเพราะดูละครมากเกินไปหรือเปล่านะ แบบทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งอะไรแบบนี้ อยู่กันไม่รอดก็เลิก

กัน หาเอาใหม่ แต่คนที่ เป็นแบบเดิมก็มีอยู่ นะที่ยังรู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร ยังรักนวลสงนตัวอยู่ก็มีเยอะ ทั้งผู้ชายแล้วก็ผู้หญิงนั่นแหละ” (กุง, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างชายหนุ่มและหญิงสาวของคนเวียงจันทน์ในปัจจุบันมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงค่านิยมดั้งเดิมในปริมาณที่มาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมของคนเวียงจันทน์ที่กลายเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ความเป็นอยู่ของผู้คนเป็นไปในรูปแบบปัจเจกมากขึ้น และยังมีผลสืบเนื่องมาจากประเด็นค่านิยมเรื่องความสัมพันธ์กันในครอบครัวของคนเวียงจันทน์ รวมทั้งกระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าไปสู่สังคมเวียงจันทน์มากขึ้นเป็นลำดับในปัจจุบัน การเสพสื่อไม่ว่าจะเป็นละครโทรทัศน์ไทยหรือสื่อประเภทต่าง ๆ มากขึ้นของคนเวียงจันทน์ ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้ชายหนึ่งและหญิงสาวในเวียงจันทน์เปลี่ยนแปลงค่านิยมทางความคิด เรื่องการคบค้าสมาคมกับบุคคลต่างเพศทั้งสิ้น

โดยแนวโน้มที่เห็นได้ชัดในปัจจุบันคือระยะความใกล้ชิดของชายหนุ่มและหญิงสาวของคนเวียงจันทน์มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ส่งผลให้ทั้งสองมีโอกาสในการคบค้าสมาคมกันอย่างเปิดเผย และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น หญิงสาวชาวเวียงจันทน์มีแนวโน้มในการปล่อยตัวปล่อยใจไปกับชายหนุ่มที่เข้ามาเกี่ยวพาราสีมากขึ้น แต่ทั้งนี้ด้วยความที่ยังคงค่านิยมในเรื่องการถือครองแบบดั้งเดิมอยู่ ประกอบกับประชากรเวียงจันทน์ยังมีจำนวนน้อย การมีปฏิสัมพันธ์แบบประเจิดประเจ้อก็ไม่อาจจะรอดพ้นสายตาของบุคคลโดยทั่วไปได้นัก และมักที่จะถูกครหาในทางที่ไม่ควรอยู่เรื่อยไป จึงทำให้การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างชายหนุ่มและหญิงสาวชาวเวียงจันทน์ยังไม่ได้เป็นที่เสื่อมเสียมากนักทางวัฒนธรรมและค่านิยมดั้งเดิมของชาวเวียงจันทน์

4.2.4 ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการแต่งกายของชาวเวียงจันทน์

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งพบว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการเลือกเครื่องแต่งกายของชาวเวียงจันทน์เป็นความเปลี่ยนแปลงที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน การแบ่งประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวเวียงจันทน์นั้นสามารถแบ่งประเด็นออกเป็น 2 ประเด็นได้ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงของเครื่องแต่งกายตามแบบประเพณีนิยมของชาวเวียงจันทน์ โดยรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปอย่างเนิบช้า การแต่งกายแบบประเพณีนิยมของชาวเวียงจันทน์เช่น การที่สตรีต้องนุ่งซิ่น ใส่สไบเฉียง หรือการที่บุรุษต้องใส่เสื้อเชิ้ตสีขาวแขนยาว สุภาพเรียบร้อยนั้น ยังคงมีให้เห็นอย่างทั่วไปในเวียงจันทน์ ทว่าการแต่งกายในแบบประเพณีนั้นเป็นการแต่งกายเพื่อกิจกรรมงานสำคัญ ๆ ของประเทศ เช่นในงานบุญต่าง ๆ การเข้าวัด งานพิธีกรรมที่

เกี่ยวข้องกับศาสนา งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ หรือการต้องไปติดต่อกับรัฐ การไปโรงเรียน มหาวิทยาลัย เป็นต้น

“คนลาวเขายังเข้มอยู่เรื่องการแต่งกาย เครื่องแบบไปโรงเรียนของเด็กผู้หญิงลาวก็ยังเป็นผ้าถุง ตั้งแต่ประถม มัธยม มหาวิทยาลัย การนุ่งขึ้นในชีวิตประจำวันก็ยังปฏิบัติอยู่ โดยเฉพาะเวลาไปวัด ไปงานสำคัญต่าง ๆ การนุ่งขึ้นก็แตกต่างกันไปตามโอกาส คือเป็นผ้าถุงเหมือนกันแต่บางคนนุ่งสั้น นุ่งยาว ต่างกันที่ลวดลาย” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนเวียงจันทน์จะมีความคละเคล้ากันทางวัฒนธรรมทั้งที่เป็นค่านิยมทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและค่านิยมใหม่ ในการแต่งกาย แต่เขาจะมีการรู้กาละ อย่างเช่นเวลาที่จะไปวัด ถ้าใครขึ้นนุ่งกางเกงรัดรูป หรือนุ่งจู้มากเนี้ย เขาจะถูกครหาด้วยสายตา เหมือนกับพ่อแม่ไม่สั่งสอน มันจะพาดพิงไปถึงบุพการี เพราะฉะนั้นเวลาคนลาวไปวัดเนี้ยเขาจะต้องนุ่งผ้าขึ้น แล้วถ้าคุณเข้าไปในเว็บไซต์ที่ชื่อ สมาคมรักสาวลาว คุณก็จะได้เจอกับสาวลาวหน้าตาโมเดิร์น แต่มีคอสตูมแบบลาว เช่นใส่เสื้อแขนสามส่วน พาดผ้าเบี่ยง นุ่งขึ้น โปสต่ออยู่เวลาไปวัด” (อาจารย์วีระพงษ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“เครื่องแบบนักเรียนผู้หญิงลาว เขาจะใส่ผ้าขึ้นเพราะมันสวย เขาขึ้นเพราะเวลาอยู่บ้านเขาก็ใส่ผ้าถุง การใส่ผ้าถุงของเขาเดินสบาย สั้นสูงเนี้ยสวยไปเลย เออแล้วมันทำให้ดูเป็นหุ่นสวย เขาเก้นะ ของเราชุดนักเรียนเป็นขาวดำ แล้วเราจะมาใช้แพทเทิร์นในการตัดกลีบกระโปรงเป็นทรงนั้นทรงนี้ แต่ลาวเขาสวยกว่าเพราะอะไรรู้มั๊ย เพราะเขาปล่อยอิสระว่าจะใส่ผ้าถุงสีอะไรก็ได้ ม่วงคราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง ลายอะไรก็ได้ ตีนผ้าถุงแบบไหนก็ได้ มันก็สนุกมั๊ยละ มันก็มีโอกาสให้เราใส่สีแดงแปริ๊ด สีม่วงแปริ๊ด มันมีทางออกใจ ไม่ต้องเป็นแต่สีขาวดำ แล้วผ้าถุงลาวเขาไม่ตัดสั้นขายอยู่แล้ว คือคนขายก็ไม่ตัดขาย คนซื้อก็ไม่ซื้อ มันก็เลยกลายเป็นแบบไปด้วยกัน ผ้าถุงลาวถ้าจะเอาสภาพต้องเลยเข้าไปคืบหนึ่ง มันจะไม่ยาวรุงรัง มันจะไม่สั้น” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“การนุ่งผ้าถุงผ้าซิ่นของสาวชาวลาวกลายเป็นเรื่องที่ต้องมีโอกาสเข้าเกี่ยวข้อง คือสาวชาวลาวจะนุ่งผ้าถุง ผ้าซิ่นก็ต่อเมื่อมีงานสำคัญ ๆ เช่น งานประเพณี งานวัด งานบุญ หรือนุ่งเฉพาะเวลาไปโรงเรียน ไปทำงาน ไปสถานที่ราชการ เท่านั้น มีวัดบางวัดในลาวออกกฎให้ผู้หญิงต้องนุ่งซิ่นเท่านั้นถึงจะสามารถเข้าไปในวัดได้ อย่างวัดพระศรี ส่วนวัดที่อยู่รอบ ๆ นอกเวียงจันทน์จะใส่เป็นกางเกงก็เข้าวัดได้แล้ว” (จันทคอร, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

2. ความเปลี่ยนแปลงรูปแบบแฟชั่นการแต่งกายของชาวเวียงจันทน์ พบว่าประชากรในเวียงจันทน์มีการเลือกใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่แฟชั่นทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเปิดรับละครโทรทัศน์ของไทยส่วนหนึ่ง นอกจากนั้นการไหลบ่าของวัฒนธรรมชาวตะวันตกหรือแม้แต่วัฒนธรรมตะวันออกเองอย่างเกาหลีก็เข้าไปมีอิทธิพลในการเลือกใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของชาวเวียงจันทน์ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

“เมื่อก่อนคนลาวจะไม่ใส่กางเกงขาสั้นเลย ถ้าจะใส่ก็จะเป็นกางเกงยีนส์ก็คือจะไม่ใส่ขาสั้นจูเหมือนทุกวันนี้ที่ใส่ รู้สึกว่านางเอกใส่ในละครโดยเฉพาะช่อง 7 คือช่อง 7 จะเป็นช่องค่อนข้างวัฒนธรรม พอเห็นนางเอกใส่ขาสั้นปุ๊บ มันจะมีละครอยู่เรื่องหนึ่งที่นางเอกใส่กางเกงขาสั้น รู้สึกเห็นวัยรุ่นลาวใส่กางเกงขาสั้นเยอะขึ้น คือเขาเป็นนางเอกเขาใส่ได้เราก็ใส่ได้ รู้สึกว่าเยอะขึ้นนะ ละครจะเป็นแบบอย่างของการแต่งตัว คนลาวจะแต่งตัวตามละคร ตามนางเอกละคร ลองไปที่ถนนคนเดินที่เวียงจันทน์ เสื้อผ้าที่เขาขายเขาจะพยายามเอาแบบที่นางเอกใส่ เขาจะเหมือนคนไทย เขาจะแขวนป้ายว่าแพนเค้กใส่แบบนี้ มีน พิชญ่าใส่แบบนี้ คนลาวก็แบบนี้ไงแบบมีน พิชญ่าใส่ที่ช่อง 7 เนี่ยแหละมันจะทำให้เห็นว่าละครไทยมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนลาวยังไง” (ผศ.ดร. รัตนา จันท์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ถ้าเป็นชุดธรรมดา ล้าลอง อยู่บ้านอยู่ช่องเนี่ย วัยรุ่นจะเปลี่ยนเร็วมากเหมือนไทยเลยนะ จะเปลี่ยนไปเหมือนดารา ดาราลาวก็ตามที่ เหมือนดาราไทยก็ตามที่ แฟชั่นเป็นแบบนี้เลย กางเกงขาสั้นก็ขาสั้นเลย ผู้หญิงใส่ขาสั้น เสื้อเอวลอยก็เป็นเอวลอย เพราะว่าเสื้อผ้าเขาซื้อไปจากไหน ซื้อจากโบ๊เบ๊ ซื้อจากที่อุดร ข้ามฝั่งมาซื้อที่เซ็นทรัล เหมือนกับ

แพชชั่นคนไทยเหมือนกันเลย ผู้หญิงสั้นหมด ผู้ชายก็เหมือนกันเลย ขาเดฟ พับขา แล้วก็ใส่รองเท้าแบบนี้ เหมือนกันไม่ต่างกัน” (อาจารย์วิทยา วุฒิสอง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เรื่องการแต่งกายของคนเวียงจันทน์เดี๋ยวนี้นี้ไม่ต่างอะไรกับคนไทย มีแบบผู้หญิงใส่สั้น ๆ เสื้อสายเดี่ยว โป้ ๆ เยอะแยะเต็มไปหมด อยู่ที่สาวของกุ่มก็เหมือนกันเวลาออกไปขายเสื้อผ้าในตลาดก็แต่งตัวโป้ ๆ ออกไปเหมือนกัน ร้านพี่สาวของกุ่มนี่แหละตัวนำแพชชั่นเลย มีไปสั่งมาจากโบ้เบ้มาส่งที่ด่านฝั้หนองคายแล้วเอาข้ามมาที่เวียงจันทน์ตลอด ต้องทันสมัย นำแพชชั่นแบบที่พระเอก นางเอกใส่เป๊ะ ๆ คนลาวจะชอบ” (กุ่ม, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

“ละครไทยมีส่วนทำให้แพชชั่นการแต่งกายของคนเวียงจันทน์เปลี่ยนไปคือเวลาคนเวียงจันทน์ดูละครไทย เห็นพระเอก นางเอก แต่งเครื่องแบบไหน ไม่เกิน 2 อาทิตย์ก็จะต้องมีเสื้อผ้าแบบนี้เหมือนที่พระเอก นางเอกแต่งออกมาวางขาย” (เทพประทาน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการแต่งกายของชาวเวียงจันทน์แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือการแต่งกายในแบบประเพณีนิยมเดิมนั้นชาวเวียงจันทน์ยังคงรักษาไว้อย่างเหนียวแน่น หากจะมีการเปลี่ยนแปลงก็จะเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบของการใช้วัตถุดิบในการตัดเย็บ สี และสวดลายเท่านั้น แต่การแต่งกายในรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันของชาวเวียงจันทน์นั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากเห็นได้ชัด ชาวเวียงจันทน์ที่เคยมุ่งหม่แบบมิดชิด สุภาพเรียบร้อยในปัจจุบันกลับพบเห็นการแต่งกายที่โป้เปื้อนมากขึ้น มีการนำเอาแพชชั่นที่ทันสมัยมาผสมรวมเป็นค่านิยมใหม่ทางวัฒนธรรมในการเลือกเครื่องแต่งกายของคนเวียงจันทน์มากขึ้น ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมีผลมาจากการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ด้วย

4.2.5 ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการรับประทานอาหารของชาวเวียงจันทน์

จากผลการศึกษาในประเด็นความเปลี่ยนแปลงของค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการรับประทานอาหารของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่งผลการศึกษาตั้งข้อค้นพบต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่านิยมในการรับประทานอาหารภายในครัวเรือนหรือการรับประทานอาหารนอกบ้านส่วนหนึ่งพบว่าการตัดสินใจที่จะเลือกสถานที่ในการรับประทานอาหารนั้นมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมในเรื่องความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวของชาวเวียงจันทน์กล่าวคือ หากบุคคลนั้นยังคงพักอาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัวหรือเป็นชาวเวียงจันทน์แบบดั้งเดิม การรับประทานอาหารร่วมกันกับครอบครัวโดยพร้อมหน้าก็ถือเป็นเรื่องสำคัญ ในขณะที่หากบุคคลนั้นเป็นชาวเวียงจันทน์ซึ่งอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากต่างแขวง หรือแยกครอบครัวออกมาอยู่อย่างปัจเจกแล้วนั้น โอกาสที่จะเลือกรับประทานอาหารนอกบ้านก็เป็นค่อนข้างสูง

“ผมจะกลับไปกินข้าวฝีมือภรรยาผมที่บ้านทุกวัน ต่อให้วันไหนกลับบ้าน ดึกก็ต้องกลับไปกินข้าวที่บ้าน ภรรยาผมจะทำไว้ให้กินเสมอ คนเวียงจันทน์เดี๋ยวนี้อาจยังเป็นแบบผมเยอะนะ แต่ก็ต้องเข้าใจแหละว่าคนที่เขาต้องทำงาน ต้องแยกครอบครัวไปอยู่ลำพัง เขาก็ต้องมีกินตามร้านซื้อสำเร็จกันบ้าง เดี๋ยวนี้นคนเวียงจันทน์กินข้าวสวยกันเยอะนะ การกินข้าวเหนียวนี้ต้องถือเป็นโอกาสพิเศษจริง ๆ ถึงจะกินกัน” (สุนทอน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“การออกไปกินอาหารนอกบ้านหรือไม่ของชาวเวียงจันทน์ ถ้าครอบครัวใดที่คนที่อยู่กันหลายคน การออกไปกินอาหารนอกบ้านจะเป็นได้ได้น้อยมาก แต่ถ้าอยู่แบบครอบครัวเดียวอยู่ลำพังเพียงคนเดียว เขาก็จะออกไปกินนอกบ้านบ้าง” (อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“วัฒนธรรมการกินของคนเวียงจันทน์เขาจะต้องกินอาหารกันพร้อมหน้าครอบครัว จริง ๆ ไม่มีอะไรมากหรอกแค่ให้กลับมากินข้าวที่บ้าน เพราะมันประหยัดดี กินข้าวนอกบ้านก็แพง แต่เดี๋ยวนี้อสังขมมันเปลี่ยนไป ต่างคนต่างอยู่มากขึ้น จะให้กลับมากินพร้อม ๆ กันที่บ้านคงไม่ใช่ ต่างคนต่างก็หาเงินของตัวเองมา ประเภทของอาหารก็ทั่ว ๆ ไป คนที่ยังกินอาหารพื้นเมืองอยู่เขาก็ยังกิน เดี๋ยวนี้อาหารตามสั่งมันเยอะ” (เทพประทาน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

“กินที่บ้านเป็นส่วนใหญ่เลย คือตื่นเช้ามาก็ต้องทำกับข้าวให้ลูกกินก่อนไปเรียน เราก็กินด้วย กลางวันก็มากินที่ทำงาน ซื้อแบบที่หน้าตลาดเข้า เขาใส่ถุงขายเป็นถุง ๆ มากิน ตกเย็นก็กลับไปกินกับครอบครัวที่บ้าน ไม่

“ค่อยได้กินนอกบ้านหรือหมั้นแพง” (ใย, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

2. ค่านิยมในการเลือกประเภทอาหารที่จะรับประทาน ส่วนใหญ่พบว่าชาวเวียงจันทน์ยังนิยมรับประทานอาหารพื้นเมืองดั้งเดิม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเองอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับประทานอาหารภายในบ้านกับครอบครัว อาหารลาวพื้นเมืองจะมีเอกลักษณ์สำคัญประกอบไปด้วย ข้าวเหนียว แจ่ว ป่น อาหารที่ทำจากปลา เป็นต้น โดยที่อาหารลาวจะไม่ใช้ “น้ำมัน” ในการประกอบอาหาร จะใช้กรรมวิธีในการปรุงอาหารแบบต้ม อย่าง ยำ ป่น มากกว่า

“เป็นอาหารประจำท้องถิ่นง่าย อย่างน้อยขาดไม่ได้เลยเป็นอาหารประเภท บ้านเราเขาเรียกอะไรนะน้ำพริก พวกแจ่ว พวกผัก พวกป่น อันนี้เนี่ยหลัก ๆ อย่างน้อย ๆ มีข้าวเหนียว แล้วแต่ประเภทน้ำพริกนะมีเยอะน้ำพริกมาก แล้วแต่ว่าวัตถุดิบ น้ำพริกก้านจอง ทุกสูตรที่สามารถทำป่นได้ทุกอย่าง แมงแคงรู้จักแมงแคงมัย สามารถเอามาทำป่นได้ อะไรเทือกเนี่ย นี่คืออาหารชั้นดีแหละ แล้วแต่ฤดูกาลด้วย ถ้าฤดูกาลหน้าฝนปลามาละ ผักเยอะ อาจจะมีแกงผักบ้าง ซุปผักบ้าง แกงผัก แกงปลา” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“อาหารที่ชาวเวียงจันทน์เลือกที่จะรับประทาน ในกลุ่มคนที่เลือกที่จะรับประทานอาหารภายในครอบครัวก็จะมีวิธีการเลือกรับประทานอาหารแบบดั้งเดิม ตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง เช่น อาหารประเภท คั่ว อ่อม แกง ก้อย เป็นต้น” (อาจารย์วิระพงศ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“คนเวียงจันทน์จะมีวัฒนธรรมการกินจะเป็นพวกแจ่ว น้ำพริก ผัก แกง ต้ม อ่อม อย่าง อะไรพวกนี้” (วิไล, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

3. ปัจจัยในการเลือกรับประทานอาหารของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเรื่องของสภาวะทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เนื่องจากรายได้จากการประกอบอาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ไม่ได้สูงมากนักซึ่งผูกพันกับราคาอาหารในการรับประทานนอกร้าน ประชาชนลาวจึงนิยมเลือกรับประทานอาหารในบ้านมากกว่า

“ช่องว่างทางเศรษฐกิจของลาวจะมีความห่างกันเยอะ คนที่มีอันรับประทานก็จะมีจำนวนน้อย ขณะที่คนที่มีฐานะยากจน เงินเดือนไม่พอใช้ ก็มีจำนวนเยอะ เพราะฉะนั้นการที่คนเหล่านี้จะออกไปซื้อหา

อาหารกินข้างนอกน้อย เพราะฉะนั้นร้านอาหารที่เปิดอยู่ในสังคมของคนเวียงจันทน์ กลุ่มเป้าหมายคือชาวต่างชาติด้วยส่วนหนึ่ง แล้วก็คนที่มีอันจะรับประทานของชาวลาด้วยส่วนหนึ่งเป็นข้าราชการที่มีระดับสูง ถ้าเป็นข้าราชการระดับล่าง ๆ เป็นคนงาน เป็นเสมียนอะไรต่าง ๆ เหล่านี้โอกาสจะไปกินข้าวแบบเนี้ยน้อยมาก” (อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“อาหารลาวต้นทุนมันแพงมาก เนื่องจากว่าทุกอย่างนำเข้ามาหมด คนที่กินอาหารนอกบ้าน จะต้องเป็นคนที่มียรายได้สูง ราคาอาหารนอกบ้านของลาวสตาร์ทที่ 60-70 บาท เพราะฉะนั้นคนลาวส่วนใหญ่จึงยังกินอาหารในบ้านอยู่ ปลูกผักกิน เลี้ยงไก่ ถึงแม้จะเป็นข้าราชการ ไม่น้ำมันก็อยู่ไม่ได้ชิ ยกเว้นคนที่มีเงินเดือนสูงที่นิยมกินฟาสฟู๊ดส์นอกบ้าน และอาหารนอกบ้านง่ายที่สุดของคนลาวคือก๋วยเตี๋ยว กับข้าวจี่ฝรั่งเศสกับกาแฟ” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนลาวไม่สนับสนุนให้ไปกินข้าวนอกบ้านเพราะรายได้ของคนลาวมันน้อย ก๋วยเตี๋ยวชามหนึ่งก็ 120 บาทละ เงินเดือน 3-4 พัน ก็ไม่ไหวที่จะกินข้าวนอกบ้านทุกวันนะ สุดท้ายก็ต้องกลับมาบ้านให้เวลาพักผ่อน สมอง ปายสองค้อยกลับไปทำงานต่อ มันต้องเซฟค่าใช้จ่ายตัวเองด้วย กินข้าวที่บ้านก็ไม่ต้องไปซื้อ แต่เดี๋ยวนี้ในเวียงจันทน์ก็มีร้านอาหารเกิดขึ้นเยอะคนที่ไปกินต้องเป็นพวกพนักงานที่มีรายได้สูง เช่นพนักงานรัฐวิสาหกิจไฟฟ้า พนักงานอื่น ๆ ก็พอมีแต่น้อยนะ แต่เขาก็ไม่ได้ไปกินทุกวันหรอก ส่วนมากก็จะเป็นพนักงานชั้นสูงระดับหัวหน้าแผนก หัวหน้ากรม หัวหน้ากอง ถ้าเป็นข้าราชการผู้น้อยนานมากกว่าจะได้กินนอกบ้าน” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

4. การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการกินอาหารของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งพบว่าในปัจจุบันประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ออกมารับประทานอาหารนอกบ้านบ่อยครั้งมากขึ้น และประเภทของอาหารที่เลือกรับประทานจะมีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากวิถีค่านิยมดั้งเดิม โดยมีการเลือกรับประทาน “อาหารตามสั่ง” ตามแบบไทยมากขึ้น ทั้งยังมีร้านอาหารจีน เกาหลี ญี่ปุ่นเกิดขึ้นอย่างมากในนครหลวงเวียงจันทน์อีกด้วย

“ทุกวันนี้ที่ลาวจึงมีร้านอาหารประเภทนี้เยอะขึ้น คือร้านอาหารตามสั่ง เป็นคำใหม่ เป็นคำผสมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในต่างประเทศคือร้าน

อะไรละ มีมีย Mix By Order ไม่มีนะของฝรั่งเขาถ้าจะ Mix By Order คือหมายถึงคุณต้อง Order อะไรสักอย่างที่มีมันเยอะ ๆ เราถึงจะ Mix By Order ให้ แต่คนไทยสั่งมาเดี่ยวทำให้ เป็นแบบ Thai Only คนลาวก็จะเห็นร้านอาหารตามสั่ง ลองไปเดินดูแถว ๆ ถนนหน้าโรงแรมล้านช้าง เส้นโรงแรมล้านช้างเป็นเส้นค่อนข้างคนไทยไปเที่ยวเยอะหน่อย เขาก็จะไม่กลับไปทานข้าวที่บ้านละ เขาก็จะมาทานข้าวตามร้านอาหารตามสั่ง ซึ่งเราไม่เห็นข้าวเหนียว อันเนี่ยอาจจะอิทธิพลจากไทยค่อนข้างชัดเจน” (ผศ.ดร.รัตนา จันทน์เทาว์, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“สังคมมันเร่งรีบขึ้น คนเวียงจันทน์ก็ต้องตื่นแต่เช้าออกมาทำงานข้างนอก ช่วงเช้าส่วนมากไม่ค่อยกินอะไรกันหรอก ถ้าจะกินก็กาแฟคนละแก้ว แล้วก็ต้องรีบออกมาทำงาน กลางวันก็กินใครกินมัน แต่ก็เห็นอยู่ว่าพวกทำงานรัฐเนี่ยเขาจะมีเวลาพักให้กลับไปกินข้าวที่บ้าน แต่ก็ไม่ค่อยจะกลับไปกินกันหรอกเพราะที่บ้านก็ไม่มีใครคอยทำให้กิน เรื่องประเภทของอาหารก็เหมือนกันทั่ว ๆ ไปแหละ เดี่ยวนี้จะว่าไป อาหารแบบพื้นเมืองจริง ๆ ก็หากินได้ยากแล้ว ส่วนใหญ่เป็นแบบอาหารตามสั่งหมด แล้วก็มีการผัด ก๋วยเตี๋ยว อาหารตามสั่งซึ่งกลายเป็นอาหารมือเที่ยงแบบหลัก ๆ ของคนเวียงจันทน์เลย” (ลีลาวัน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“เดี๋ยวนี้วัฒนธรรมการกินอาหารของคนเวียงจันทน์เปลี่ยนไปจากเดิมหมดแล้ว เดี่ยวนี้ที่เวียงจันทน์มีทั้งร้านอาหารตามสั่งที่เป็นข้าวสวย อาหารแบบคนไทย ร้านอาหารญี่ปุ่น อาหารเกาหลี ร้านอาหารจีน เวียดนาม อะไรก็มีหมด พิซซาก็มีนะ คนเวียงจันทน์กินได้หมด แต่ถ้าเป็นคนรุ่นเก่า ๆ หน้อยก็ยังกินข้าวเหนียวกับพวกแจ่ว ปลาอย่าง ปลานึ่งอะไรพวกนี้อยู่” (ไลลา, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

5. จากการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนหนึ่งพบว่าละครโทรทัศน์ไทยรวมทั้งสื่อจากประเทศไทยเองก็มีส่วนที่ทำให้การเลือกประเภทอาหารรับประทานของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน โดยการรับสารจากเนื้อหาของละครโทรทัศน์ไทย หรือการรับเอาโฆษณาแฝงในละครโทรทัศน์ไทยนั่นเอง

“อาหารการกินก็เหมือนกัน จากโฆษณาที่ดูจากทีวีไทย ทำให้คนลาว เชื่อว่า สินค้าประเภทอาหารทุกชนิดที่ผ่านการโฆษณาทางโทรทัศน์ไทย กินแล้วดี มีประโยชน์ทั้งนั้น ตอนนี้ MK สุกก็ไปเปิดสาขาที่เวียงจันทน์ คนเวียงสนใจกิน MK กันเยอะมาก เพราะเห็นจากโฆษณาไทย และมีความ เชื่อว่ากินสุกก็ MK แล้วดีมีประโยชน์ต่อสุขภาพ คนเวียงจะชอบออกไป กิน MK กันในวันหยุดตามห้างที่เปิดในเวียงจันทน์ นอกจากที่เวียงจะมี MK แล้ว ยังมี พิซซ่าคอมปานี คนเวียงนิยมกินกันอย่างมากในปัจจุบัน” (จันทคอร, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

“วัฒนธรรมการกินของคนเวียงจันทน์เดี๋ยวนี้ก็เปลี่ยนแปลงไปเยอะ เหมือนกันนะ เดี่ยวนี้คนเวียงจันทน์กินข้าวสวยกันมากกว่าข้าวเหนียว นะ ส่วนหนึ่งก็มาจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยนั่นแหละ ละคร ไทยเรื่องไหนบ้างที่กินแต่ข้าวเหนียวไม่มีหรรก ตัวละครในละครไทยก็ กินข้าวสวย กินซ้อนกันทั้งนั้น คนเวียงจันทน์ก็เห็นว่ามันเป็นการกินที่ดี ตี๋มั้งก็กินตามบ้าง” (อานนท์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการรับประทานอาหารของชาวประชาชน ลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นั้น ทุกวันนี้การออกไปรับประทานอาหารนอกบ้านดูว่ากำลังจะเป็น แนวโน้มที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น สำหรับสังคมชาวเวียงจันทน์ เนื่องจากในปัจจุบันจะสามารถพบเห็นร้าน ขายอาหารในหลากหลายระดับเกิดขึ้นมากมายในนครหลวงเวียงจันทน์ ทั้งนี้ก็เพื่อล่อหลอกให้คน เวียงจันทน์เกิดความอยากที่จะรับประทานค่านิยมสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้น การออกมารับประทานอาหาร นอกบ้านของชาวเวียงจันทน์ไม่เพียงจะส่งผลในเรื่องของระบบเศรษฐกิจที่คนเวียงจันทน์จะต้อง ขวนขวายหารายได้ให้เพิ่มมากขึ้นพอที่จะออกมาใช้ชีวิตนอกบ้านมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังส่งผลต่อค่านิยม เรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่นับวันจะยิ่งลดน้อยลงไปทุกทีแล้วเช่นกัน

ในด้านการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์จากประเทศไทยจากผลการศึกษาส่วนหนึ่งก็มี ความสอดคล้องกันกับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องการเลือกที่รับประทานอาหาร และ เลือกประเภทอาหารในการรับประทาน เนื่องจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งรับ สารจากเนื้อหาละครโทรทัศน์ไทยที่มีมักจะนิยมออกไปรับประทานอาหารนอกบ้านมากกว่าการแสดงให้เห็น การรับประทานอาหารภายในบ้าน

4.2.6 ค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมของชาวเวียงจันทน์

เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้ว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษา มา นั้น ในสังคมเวียงจันทน์จะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม แต่ค่านิยมทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับเรื่องศาสนา

ประเพณีและพิธีกรรมของชาวลาวเวียงจันทน์ยังคงฝังแน่นอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก สาเหตุประการสำคัญที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพบในประเด็นเรื่องความคงอยู่ของค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมของประชาชนลาวเวียงจันทน์ มีดังนี้

1. ประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ของลาวมีความสอดคล้องกับความเชื่อทางศาสนาพุทธมาอย่างยาวนาน ถึงแม้จะมีเหตุการณ์ทางการเมืองมากระทบในช่วงราวปี ค.ศ.1975 ที่เกือบจะทำให้ศาสนาในสังคมนาลาวสูญสิ้นสถาบันไปบ้างก็ตามแต่ด้วยแรงศรัทธาแห่งสาธุชนลาวก็สามารถทำให้พระพุทธศาสนาในสังคมนาลาวกลับมาประกาศความยั่งยืนได้ และในปัจจุบันรัฐบาลที่ปกครองประเทศลาวในปัจจุบันยังหันมาเอาใจใส่ บำรุงศาสนา และสร้างให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านดังกล่าวเป็นเอกลักษณ์ที่ดึงมาประจำชาติ ทำให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในเรื่องศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม

“ช่วงนี้ลาวปกครองแบบสังคมนิยม โดยอุดมการณ์ทางการเมืองของเขาไม่มีความเชื่อเรื่องศาสนาเลย พระต้องออกมาทำงานเหมือนชาวบ้าน พอรัฐบาลพรรคสังคมนิยมหรือพรรคคอมมิวนิสต์ของลาวทำอย่างนั้นก็ไม่ได้รับความนิยม เพราะว่าคนลาวนับถือพระพุทธศาสนามาก จะเอาผ้าเหลืองมากดขี่แบบราษฎรก็อยู่ไม่ได้ เดียวนี้รัฐบาลลาวจึงต้องให้พระสงฆ์ปกครองตนเอง มีการจัดการดูแลตนเอง ศรัทธาจากวัดจากอะไรต่าง ๆ รัฐบาลก็จะไม่เข้าไปยุ่ง ในลาวก็เลยมีการฟื้นฟูศาสนาขึ้นมาใหม่” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“เขาก็พยายามให้รัฐเป็นเจ้าภาพในการสร้างวัฒนธรรมหลักของประเทศ รัฐบาลลาวจะให้ความสำคัญกับทุกวัฒนธรรม อย่างเช่นบุญกินเจียงของพวกขมุ หรือขามังเขาก็ยังให้ความสำคัญ อย่างบุญธาตุหลวงเนี่ยเก่ามาก ใครอยู่ภาคเหนือ ภาคใต้ก็ช่าง ต้องส่งตัวมาร่วมบุญธาตุหลวง ใส่ชุดประจำชาติ อยู่ในสนามเหมือนสนามหลวงบ้านเราอย่างนี้แหละ ทุกแขวงต้องมาร่วมบุญธาตุหลวง มันก็เป็นอะไรละ ดูเป็นงานบุญใหญ่ พอบุญใหญ่แล้วมันซึมซับได้เร็ว หรืออย่างบุญไหว้ปราสาทวัดภูก็ยังเป็นการไหว้อยู่เนะ ถึงจะเป็นปราสาทของขอมทางภาคใต้ ลักษณะการเฉลิมฉลองก็ยังเป็นพุทธเหมือนเดิมและรัฐบาลก็เป็นเจ้าภาพ หรืออย่างบุญสงกรานต์ดั้งเดิมทางหลวงพระบาง บุญนั้นก็ยังเป็นบุญที่เกี่ยวกับศาสนาเหมือนเดิม คนก็ซึมซับอันนี้ถือว่าโอเคมาก”

(ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

2. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ยังคงปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางด้านศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมกันอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง โดยกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมดังกล่าวสร้างศรัทธาจากความเชื่อในเรื่องของพุทธศาสนา การถือศีล ทำทาน หรือการทำความดีเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและผู้อื่นเป็นประการสำคัญ

“ถ้าเกี่ยวกับศาสนาก็จะเป็นเรื่องไปวัดทำบุญในวันที่มีงานบุญ อันนี้คนเวียงจันทน์ก็ยังถือว่าสำคัญอยู่ นอกจากนั้นก็ยังมีเรื่องของประเพณี ความเชื่ออื่น ๆ อีกอย่างเช่น งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพ งานเกิดลูก งานมัดแขน งานมัดแขนจะมีทูกวาระเช่นงานมัดแขนลูกเกิดใหม่ มัดแขนปีใหม่คือช่วงวันสงกรานต์ หรืองานมัดแขนให้อยู่ดีมีแสงให้มี แล้วแต่บ้านไหนมีเงินเขาก็จะทำให้พ่อให้แม่ เขาจะทำการรดเชิญด้วยนะ เชิญแขกมามัดแขน เป็นกิจจะลักษณะอย่างมาก แล้วก็เลี้ยงข้าวไม่ได้เลี้ยงลูก ๆ นะ เลี้ยงกันเป็นหมื่น ๆ” (วิลัก, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“หนูเป็นคนชอบทำบุญ ใส่บาตรเป็นประจำ เวลามาทำงานตอนเช้า ๆ ผ่านที่หน้าตลาดเช้าเนี่ย มีพระมาเดินบิณฑบาตหนูก็ต้องซื้อข้าวใส่บาตรละ อย่างงานบุญถ้าเป็นวันที่หนูได้หยุดนะ ก็จะต้องไปวัด มั่นถูกปลุกฝังมาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ มั้ง ที่ต้องไปวัด ไปทำบุญ” (นก, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

“คนเวียงจันทน์เคร่งครัดในเรื่องงานบุญประเพณีโดยเฉพาะงานวันศีลคือวันพระ คนลาวเขาเรียกวันศีล วันพระเล็ก วันพระใหญ่ คนลาวให้ความสำคัญมากกับการที่จะต้องไปวัดใส่บาตร โดยเฉพาะในวันพระใหญ่” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“วัฒนธรรมของคนเวียงจันทน์เขาจะตักบาตรกันตอนเช้า ๆ เป็นกิจวัตรประจำวัน แต่ถ้าเป็นวันศีลพระจะไม่ออกมาเดินบิณฑบาต ประชาชนก็จะเอาอาหารไปถวายพระที่วัดแทน อันนี้ยังถือว่าเป็นงานบุญย่อย ๆ สัปดาห์หนึ่งจะมีครั้งหนึ่ง คือวัน 8 ค่ำ 15 ค่ำ อาหารที่นิยมเอาไปถวายพระก็จะเป็นข้าวเหนียวกับอาหารแห้ง ๆ เป็นส่วนใหญ่ แต่พอวันงานบุญใหญ่ ๆ ประจำเดือนนี้จะยิ่งใหญ่มาก ๆ คนจะไปทำบุญกันเยอะมาก” (ลีลาวีน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

3. ค่านิยมในด้านดังกล่าวยังแพร่กระจายไปจนถึงจิตสำนึกของทุกกลุ่มอายุของประชาชนในประเทศลาว ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนวัยทำงาน หรือแม้กระทั่งกลุ่มเยาวชน การปลุกฝัง

ค่านิยมเรื่องศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมตั้งแต่ในวัยเด็ก ช่วยให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมในประการนี้ ยังคงสืบต่อต่อไปได้อย่างมั่นคงและยาวนาน

“วัยรุ่นลาวก็ไปวัดนะ ไม่ได้ว่ามีแต่คนแก่ณะที่ไปวัด วัยรุ่นแต่งตัวงามไปวัด แล้วก็ไปช่วยงานที่วัด ไปช่วยล้างถ้วย ล้างจาน ช่วยจัดพานข้าวที่จะถวายพระ ก็ถือว่ายังเป็นวัฒนธรรมที่ยังแข็งแรงอยู่มาก ๆ แล้ววัยรุ่นเข้าใจดีด้วยว่าเวลาไปวัดต้องแต่งตัวอย่างไร ต้องนุ่งซิ่น ไม่มีใครใส่กางเกงเลย” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เด็กวัยรุ่นสมัยใหม่เดี๋ยวนี้ก็นิยมเข้าวัดทำบุญกันมากอยู่เหมือนกันนะ เวลาไปทำบุญที่วัดเหมือนได้ไปเจอกันเยอะ ๆ บางที่เป็นเหมือนงานวันรวมรุ่นเลย เพื่อนเก่า ๆ ที่ไม่ค่อยได้เจอกันสมัยเรียนที่โรงเรียนก็ได้ไปเจอกัน คนเวียงจันทน์มีค่านิยมในการเข้าวัดกันมาก ๆ การบำรุงศาสนาถือเป็นหน้าที่หลักของคนลาวทุกคน เพราะฉะนั้นเรื่องการทำบุญก็ยังถือเป็นเรื่องใหญ่ในสังคมของคนเวียงจันทน์” (พอนสะหวัน, สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2559)

“เด็กรุ่นใหม่ในเวียงจันทน์ก็ยังสนใจเข้าวัดเพราะพ่อแม่เขาไป มันเป็นวันหยุดเขายังมีความเหนียวแน่นทางครอบครัวอยู่ ถึงอาจจะไม่ได้อยู่อาศัยด้วยกัน ถ้าถึงงานบุญใหญ่ ๆ อย่างบุญสงกรานต์ ก็กลับบ้านเหมือนบ้านเรา” (อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ประเพณี และพิธีกรรมของชาวเวียงจันทน์นั้นเป็นค่านิยมซึ่งยังคงสืบทอดอยู่อย่างต่อเนื่อง มีความเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด หากวิเคราะห์ในเรื่องของการรับอิทธิพลจากกระแสวัฒนธรรมต่างชาติหรือกระแสวัฒนธรรมจากประเทศไทยรวมทั้งอิทธิพลจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยแล้วนั้น อาจสรุปได้ว่าความเกี่ยวพันกันในด้านศาสนาของทั้งสองประเทศมีความสอดคล้องคล้ายคลึงกัน ประชาชนของทั้งสองประเทศต่างให้ความสำคัญกับศาสนาเช่นเดียวกัน ทำให้การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์จากประเทศไทยไม่ได้เข้าไปมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปของค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เลยก็เป็นได้

4.3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

การวิเคราะห์ประเด็นเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวเวียงจันทน์ ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวเวียงจันทน์ (2) ความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวเวียงจันทน์ และ (3) โอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเวียงจันทน์

โดยจากการสัมภาษณ์ข้อมูลพบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวเวียงจันทน์ แตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

4.3.1 กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวเวียงจันทน์ (Activity)

การวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในประเด็นเรื่องกิจกรรมที่ชาวเวียงจันทน์ทำในชีวิตประจำวัน จากการสัมภาษณ์ข้อมูลพบว่าจากค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวเวียงจันทน์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตนั้น ส่วนหนึ่งส่งผลให้ชาวเวียงจันทน์มีรูปแบบในการดำเนินชีวิตด้วยการแสดงออกทางกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมที่ทำร่วมกับครอบครัวเป็นกิจกรรมที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ให้ความสำคัญมากที่สุด ถึงแม้ว่าบางคนจะพักอาศัยอยู่ลำพังเพียงคนเดียวในเวียงจันทน์ แต่หากเมื่อมีโอกาสก็ต้องกลับไปหาเวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารร่วมกันกับครอบครัว การพูดคุยสนทนากัน หรือการไปเที่ยวด้วยกันกับครอบครัว

“ชาวเวียงจันทน์ที่ยังอยู่พร้อมกับครอบครัว จะต้องมากินข้าวแลงร่วมกันกับครอบครัว โดยที่ทุกคนในครอบครัวจะต้องมากินพร้อมหน้าพร้อมตาเสมอ ใครจะกลับบ้านมาก่อนก็ต้องรอ โดยเฉพาะหัวหน้าครอบครัวคือพ่อ ถือว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างกินข้าวก็จะมีคำถามไต่กันถึงความเป็นไปในแต่ละวัน วันนี้ไปเจออะไรมาบ้าง ไปแฮ่ดอะไรมาบ้าง อะไรแบบนี้” (อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนลาวเขาให้ความสำคัญกับการกินข้าวร่วมกับครอบครัว พบปะกับครอบครัวมาก ๆ มี อะไรก็พูดคุยกัน ไปไหนมาลูกวันนี้ วันนี้จะทำอะไร ส่วนมากกลางวันเขาจะให้พักการมากินข้าวที่บ้านอยู่ดี เพราะไม่สนับสนุนให้ไปกินข้าวข้างนอก” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“โดยปกติถ้าวันว่าง ๆ จะให้ความสำคัญกับครอบครัวมาก่อนเลยนะ พาที่บ้านออกมาทานข้าวนอกบ้านบ้าง หรือไม่ก็หาซื้ออะไรเข้าไปทำกินกันที่บ้านนั่นแหละ บางทีก็พาพ่อแม่ไปเที่ยวกันต่างแขวง ไปกินบ่อยมาก ๆ เคยพาไปเที่ยวที่พื้พาก็เคยพาไปเหมือนกันนะ แม่ชอบ” (เทพประทาน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

2. กิจกรรมประเภทอาสาสมัครเพื่อสังคมและผู้อื่น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่คนในเวียงจันทน์ให้ความสนใจร่วมกิจกรรมในเวลาว่างจากงานหรือภาระหน้าที่หลักของตนเอง ด้วยการร่วมกิจกรรมทางสังคมเพื่อสร้างสาธารณะประโยชน์ให้แก่สังคมและผู้อื่น และด้วยความที่ชาวเวียงจันทน์ยึดถือค่านิยมหลักในการประพฤติตนตามครอง 14 ว่าด้วยเรื่องการบริจาคให้ทานแก่ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากเป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญในชีวิตอยู่แล้วนั้น ทำให้ชาวเวียงจันทน์มีจิตใจเป็นสาธารณะกุศลรู้จักการแบ่งปันประโยชน์สุขแก่ผู้อื่นด้วยความเอื้อเฟื้ออยู่เสมอ

“คนเวียงจันทน์ก็เหมือนกับคนไทยเรานี้แหละ เขาจะมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อแบ่งปันกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ในเวียงจันทน์อย่างที่รู้คือช่องว่างทางเศรษฐกิจมันจะมีอยู่เยอะ คนรวยก็รวยมาก คนจนก็จนมาก เพราะฉะนั้นใครที่พอมีพอกินเขาก็จะเรียกว่าการให้ทานแก่ผู้อื่น” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“คนที่รวย ๆ หน่อยในเวียงจันทน์เขาก็จะมีการจัดตั้งเป็นเหมือนกลุ่มสมาคมแบบในประเทศไทยเรา มีการทำโรงงาน เลี้ยงอาหารคนยากคนจน เอาสิ่งของ เสื้อผ้าไปบริจาค หรืออย่างเวลามีภัยพิบัติทางธรรมชาติ เขาก็จะรวมมือกันช่วยกันบริจาคคนละเล็กคนละน้อยช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยากกันไป ด้วยความที่เขาก็นับถือพุทธศาสนาด้วยมีพระพุทธเจ้าทรงสอนให้เรารู้จักการให้ทาน ให้รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นอะไรแบบนี้” (อาจารย์วิทยา วุฒไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เป็นคนทำกิจกรรมเยอะมาก เข้าร่วมเวิร์คชอปโน่นนี่อยู่เป็นประจำ ล่าสุดก็ไปเป็นอาสาสมัครออกแจกใบจดงานตลาดนัดจัดหางานให้หน่วยงานหนึ่งของรัฐ เป็นสมาชิกกลุ่มไอแซกลาว เคยไปเข้าค่ายกิจกรรม Use Leader Ship ที่สิงคโปร์มา คิดว่าการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ทางสังคมต่าง ๆ นั้นจะช่วยทำให้ตัวเองมีประสบการณ์ จาก

การเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้มีประวัติในชีวิต นำไปทำเป็น CV ประกอบการสมัครงานอัฟเฟรดตัวเอง สามารถสร้างโอกาสในการทำงานของตัวเองต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญคือเราได้พัฒนา ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศทั้งไทย ทั้งอังกฤษได้ดีอีกด้วย แถมยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย” (จันทอร, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

3. กิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่าหากมีเวลาว่าง ก็มักจะออกไปท่องเที่ยวที่ต่างแขวง มีผู้ให้สัมภาษณ์บางรายที่เดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้ง และยังไปท่องเที่ยวที่ต่างประเทศอีกด้วย โดยในวันว่างหรือวันหยุดจากงานชาวเวียงจันทน์ที่พักอาศัยอยู่ตามลำพังจะเดินทางกลับบ้านของตนเองเพื่อไปพบปะกับครอบครัว บางครั้งอาจมีกิจกรรมพาครอบครัวไปเที่ยวต่างแขวง ต่างเมืองตามโอกาสต่าง ๆ

“ในวันหยุดตามประเพณีของคนเวียงจันทน์ เขาก็เดินทางกลับบ้าน เหมือนกับคนไทยนั่นแหละ ปีใหม่ทีก็กลับบ้านที่ สงกรานต์ทีก็กลับบ้านที่ เข้าพรรษา ออกพรรษาก็กลับบ้าน ไปทำบุญกับที่บ้าน เพราะคนพวกนี้เขามาอยู่ที่เวียงจันทน์เพื่อทำงาน วันหยุดก็เอาเงินเอาทองไปให้พ่อแม่ที่บ้าน” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เวลาวันหยุดหลาย ๆ คนเวียงจันทน์ที่เขามีฐานะดีหน่อย หรือคนที่เขาเก็บเงินเก็บทองไว้ได้มากหน่อย เขาก็จะพาพ่อแม่ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติพี่น้องที่ต่างเมืองต่างแขวงกัน ส่วนใหญ่วันหยุดคนเวียงจันทน์เขาจะไม่ทำอะไรกันหรือกนนอกจากให้เวลากับครอบครัว” (อาจารย์วิษยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ส่วนใหญ่ชีวิตทำแต่งงาน สบายหน่อยตรงที่เป็นงานอิสระจะทำที่ไหนก็ได้ ทำเมื่อไหร่ก็ได้ เราเป็นนายตัวเอง เวลาว่างก็เลยมีเยอะมากกว่าคนอื่น ส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยได้อยู่หรือก เดินทางไปโน่นมานี่ตลอด มันเป็นงานของเราเองด้วยที่ต้องเดินทางไปต่างแขวง ไปต่างประเทศ เฉลี่ยเดือน ๆ หนึ่งก็ไปต่างประเทศบ่อยอยู่เหมือนกันนะ” (วีระคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“เรื่องเที่ยวนี้เที่ยวบ่อยทั้งเที่ยวต่างแขวง ต่างประเทศ ไปเป็นประจำ บางทีก็รวมกลุ่มไปกับเพื่อน ๆ เราบ้าง บางทีก็ไปกับครอบครัว โดยเฉลี่ยแล้วปี ๆ หนึ่งนี่ก็เยอะอยู่นะ” (ไอลา, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

4. กิจกรรมการเดินทางมาประเทศไทยและการเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นทันสมัยของคนชาวเวียงจันทน์ก็นับว่าเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ชาวเวียงจันทน์ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เคยเดินทางมายังประเทศไทยและสาเหตุสำคัญที่เดินทางมาประเทศไทยก็คือการเดินทางเลือกซื้อสินค้าที่เป็นแฟชั่นนำสมัย ทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค โดยคนเวียงจันทน์มีความเชื่อว่าสินค้าจากประเทศไทยนั้นมีคุณภาพสูง ผู้ให้สัมภาษณ์ยังให้เหตุผลอีกด้วยว่าเกิดจากการที่พวกเขาเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยด้วยส่วนหนึ่ง

“ไปดูซี ที่เซ็นทรัลอุดร โลตัสหนองคาย วันเสาร์อาทิตย์คนเวียงจันทน์จะขับรถข้ามมาเที่ยวเล่นกันเต็มไปหมด อย่างที่บอกเดี๋ยวนี้เดินทางข้ามมาไทยมันง่ายมากขึ้น สะพานมิตรภาพที่ข้ามมาหนองคายเดี๋ยวนี้ปีด 6 ทุ่ม คนลาวก็ข้ามกันเข้ามา ซื้อเสื้อผ้า มากินเอ็มเค เคเอฟซี บุฟเฟ่ต์นั้น บุฟเฟ่ต์นี้เต็มไปหมด เวลาไปเดินที่เซ็นทรัลอุดรสังเกตซิคนเวียงจันทน์เต็มไปหมด”(ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“วันหยุดจะไม่ค่อยอยู่บ้านนะ อยู่บ้านไม่เป็น ต้องออกได้ทุกวันซี ข้ามไปโน่นเลย อุดร ไปช้อปปิ้ง ซื้อมันได้ทุกอย่างที่มันลดราคา ชอบแฟชั่น ชอบเรื่องการแต่งตัว ตอนนี้มีเสื้อผ้าที่ซื้อมาแล้วไม่ได้ใส่อยู่เต็มตู้ไปหมด รองเท้า กระเป๋านี้ก็เยอะ เวลาไปก็ไปกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ขับรถข้ามไปเที่ยวกันบ่อยมาก ๆ” (ดาราสุข, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“บางทีถ้ามีโอกาสก็ข้ามไปที่ไทย ไปหาแรงบันดาลใจอะไรใหม่ ๆ เรากลับมาใช้กับงานด้วยเอง ไปอุดรไปประจำ ส่วนใหญ่จะขับรถข้ามไปเอง ไปเดินดูโน่นดูนี้ เสื้อผ้า แฟชั่น ซื้อกลับมาเต็มไปหมด” (อานนท์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

5. กิจกรรมออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนในยามค่ำคืนของคนเวียงจันทน์ ผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวในปัจจุบันของคนเวียงจันทน์เริ่มที่พัฒนาการจากเดิมมากขึ้น โดยในอดีตการออกไปเที่ยวกลางคืนของคนเวียงจันทน์จะมีกรอบของการสังสรรค์ ดื่ม กิน แต่ในปัจจุบันเมื่อสภาพสังคมเมืองเปลี่ยนแปลงไป การเที่ยวกลางคืนของคนเวียงจันทน์ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเวียงจันทน์เริ่มมีผับ เคาท์ เพิ่มมากขึ้น แทนที่สถานที่ดื่มกินแบบ ในบางสถานที่ก็ยังคงมีการเต้นรำแบบ “บัดสลบ” ซึ่งถือเป็นการเต้นรำแบบประเพณีดั้งเดิมของชาวเวียงจันทน์อีกอย่างหนึ่งด้วย

“เมื่อก่อนเขาจะเป็นบาร์แล้วจะเปิดไม่ตี 4 ทุ่มต้องปิด เขามีกฎห้ามเปิดเกิน 4 ทุ่ม ส่วนใหญ่จะเป็นผับใต้โรงแรม เดี่ยวเนี่ยลาวเขาจัดโซนนิ่ง

การจัดโซนนิ่งมันก็ไม่ใช่ว่าหนึ่งคือจากเมื่อก่อนมันกระจุกอยู่ในที่น้อย แต่พอจัดโซนนิ่งที่มันใหญ่ขึ้นก็บูมขึ้นเยอะ ผับ บาร์ที่ยังเดินบัตรสลบก็ยังมีในบางผับ คือถ้าบาร์แบบโมเดิร์นไปเลยเขาก็จะไม่เดินกัน บาร์ที่ยังเดินส่วนใหญ่จะมีบาร์กึ่งแบบรับแขกผู้ใหญ่ เป็นเหมือนกับเป็นบาร์วัฒนธรรม ก็จะมีเดินบัตรสลบ แถวเส้นที่ข้าง ๆ ถนนห่อวัฒนธรรมแถว ๆ นั้นแหละ มันจะเป็นโซนเก่าของเขาอยู่ทางหลวงพระบาง จำปาศักดิ์ ก็ยังมีเดินบัตรสลบกันอยู่เหมือนกัน เด็กสาวทุกคนเดินได้หมด เพราะว่าเวลาทำงานที่โรงเรียนเขาจะให้เด็กเดิน เด็กก็ยังคงเดินได้อยู่เหมือนเดิม” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เกี่ยวกับกลางคืน หนูจะมีกลุ่มเพื่อนที่ชอบเที่ยวเหมือนกันก็จะต้องนัดไปกันล่ะถ้ามีเวลาว่าง แต่ส่วนใหญ่หนูจะไม่ค่อยชอบไปเที่ยวตามผับที่มันมีเสียงดัง ๆ จะชอบไปแบบร้านที่มีดนตรีสด นั่งชิลล์ ๆ กันกับเพื่อน ๆ” (ไฉลา, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“เรื่องสังสรรค์กับเพื่อนกลางคืนนี้มันไม่ได้เลยนะ ว่างเป็นต้องโทรหาเพื่อนล่ะ คืนนี้จะไปที่ไหนกันดี เรียกว่าที่ผับ ทุกร้านในเวียงจันทน์นี่ไปมาหมดล่ะ เพื่อนเยอะไง เวลาเราอยู่ในเวียงก็ต้องนัดเพื่อนไปกิน ไปดื่มกัน” (วีระคอน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

6. กิจกรรมสันทนาการ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจของชาวเวียงจันทน์ สามารถพบเห็นได้หลากหลายรูปแบบ เนื่องจากสังคมชาวเวียงจันทน์กำลังเป็นสังคมที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางวัตถุกำลังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง บรรดาห้าง ร้าน โรงภาพยนตร์ สวนสนุก เกิดขึ้นในเวียงจันทน์อย่างมากมายต่อเนื่อง ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่าชาวเวียงจันทน์เองเมื่อมีสิ่งแปลกใหม่เกิดขึ้นในสังคมเมืองของตนเอง ต่างก็ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการพักผ่อนกันอย่างมากมาย

“ก็จะมีไปเดินห้างที่เวียงจันทน์เซ็นเตอร์ ไปที่ลาวไอเท็ก ไปดูหนัง ตอนเย็น ๆ ก็ไปเดินกันที่สวนเจ้าอนุวงศ์ แล้วก็จะมีตลาดมีตรึมโขง สถานที่เที่ยวกลางคืนก็มีเยอะ เปิดยันตีสามก็มีเยอะ คนจีนมาเปิดเป็นส่วนใหญ่ เช่น ตะวันแดง เป็นเธรคเป็นผับแบบในกรุงเทพฯ มีหลายอยู่ ส่วนใหญ่เขาก็ไปฟังเพลง กินเบียร์ พบปะสังสรรค์กับเพื่อน ไปลานไปเฮฮาปาร์ตี้” (อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“กลุ่มวัยรุ่นเขาก็มีกิจกรรมสันตนาการเกิดขึ้นในเมืองมากมาย มีห้างเกิดขึ้นในเวียงจันทน์ มีตลาดนัดเปิดมากขึ้น แต่ก่อนมีชอปปิงมอลแค่ตลาดเข้าอย่างเดียว ตอนนี้มีไอเด็คฮอล มีโบว์ลิง มีคอนเสิร์ตแสดงเหมือนโลกดนตรีเราสมัยก่อนนะ มีโรงหนัง มีร้านอาหาร มันก็เป็นการขยายตัวของธุรกิจประเภทบันเทิงของเวียงจันทน์เกิดขึ้น วัยรุ่นก็จะมีกิจกรรมประเภทนี้เพิ่มมากขึ้น” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

7. กิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม ยังคงเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ปฏิบัติสืบทอดกันมา ถึงแม้ว่าจะไม่ค่อยมีการพูดถึงมากนักแต่ก็ยังคงฝังลึกอยู่ในจิตใจของประชาชนลาวตลอดเวลา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งแสดงความเห็นว่ากิจกรรมที่ชาวเวียงจันทน์ยังปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่องนั้นจะเป็นเรื่องของกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม เช่นการออกมาตักบาตรทำบุญในช่วงเช้า หรือการเข้าวัดทำบุญในงานบุญพิธีที่สำคัญทางศาสนาต่าง ๆ

“ส่วนหลายก็จะเห็นแต่ใส่บาตรข้างถนนตอนเช้า ๆ ทุก ๆ วันนี่ก็ยังไม่หายไป ส่วนจะเข้าวัดไปทำบุญส่วนหลายก็จะเห็นวันพระ 8 ค่ำ 15 ค่ำ ก็จะไปทำบุญที่วัด ส่วนหลายจะเป็นผู้เฒ่าที่ทำงาน ถ้าวัยรุ่นนี้ก็ถ้าเป็นเทศกาลใหญ่เขาก็จะไปกันทำบุญที่วัดกัน” (อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนเวียงจันทน์เคร่งครัดในเรื่องงานบุญประเพณีโดยเฉพาะงานวันศีล คือวันพระ คนลาวเขาเรียกวันศีล วันพระเล็ก วันพระใหญ่ คนลาวให้ความสำคัญมากกับการที่จะต้องไปวัดใส่บาตร โดยเฉพาะในวันพระใหญ่เนี่ย เขาก็จะรู้จักโดยปริยาย” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ตื่นเช้ามาก็ทำบุญใส่บาตรที่ตลาดเช้าแล้วก็รีบออกมาทำงานเป็นประจำอย่างนี้ทุกวัน ถ้ามีงานบุญใหญ่ก็จะไปถวายข้าวพระที่วัด” (นก, สัมภาษณ์ 21 พฤษภาคม 2559)

“ทำบุญตอนเช้านี้ไม่ค่อยจะได้มีโอกาสทำสักเท่าไร นาน ๆ จะมีตื่นเข้ามาทำบุญตักบาตรบ้าง แต่ถ้าวันไหนเป็นหยุด เป็นวันงานประเพณีสำคัญ ๆ นี้จะต้องไปวัดเป็นประจำทุกวัน” (กุง, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่ากิจกรรมที่ชาวเวียงจันทน์ที่ทำในชีวิตประจำวันนั้นที่สำคัญแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม เช่น การตักบาตรทำบุญในเวลาเช้า การเข้าวัดทำบุญตามงานบุญประเพณีสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมที่ทำร่วมกับครอบครัว เช่น การรับประทานอาหารร่วมกันกับครอบครัว การพาครอบครัวไปเที่ยวต่างเมืองต่างแขวง การให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับหนึ่ง กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสาธารณประโยชน์แก่สังคมและผู้อื่น และกิจกรรมพักผ่อนยามว่างของชาวเวียงจันทน์ ที่ประกอบไปด้วย การเดินทางท่องเที่ยวต่างเมืองต่างแขวง การเข้ามาเลือกซื้อเสื้อผ้าอาหารที่ประเทศไทย และกิจกรรมสังสรรค์ยามค่ำคืนของชาวเวียงจันทน์คนส่วนใหญ่ของเวียงจันทน์ยังคงเดินรูปแบบ “บัตสลบ” ซึ่งถือเป็นการเดินร่างกายแบบประเพณีดั้งเดิมของชาวเวียงจันทน์ได้อีกด้วย

4.3.2 ความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวเวียงจันทน์ (Interest)

การวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในประเด็นเรื่องความสนใจในชีวิตประจำวันของชาวเวียงจันทน์ จากการสัมภาษณ์ข้อมูลพบว่าจากค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวเวียงจันทน์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตนั้น ส่วนหนึ่งส่งผลให้ชาวเวียงจันทน์มีรูปแบบในการดำเนินชีวิตด้วยการแสดงออกทางความสนใจที่แตกต่างกันออกไป ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนใหญ่มีความสนใจในเรื่องการประหยัดอดออม การสร้างฐานะของตนเองให้มั่นคงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชาวเวียงจันทน์ยังคงมีรายได้ต่อเดือนในระดับที่ไม่สูงมากนัก จึงทำให้ต้องพยายามประหยัดอดออม สร้างฐานะตนเองให้มั่นคง ความสนใจดังกล่าวผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นว่าส่วนหนึ่งมาจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยและพบว่าเนื้อหาในละครประเภทละครชีวิตนั้นเป็นแรงกระตุ้นทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความต้องการที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้นด้วยส่วนหนึ่ง

“เขาสนใจว่าเขาจะหาเงินจากที่ไหนได้บ้าง เสาร์ อาทิตย์ ถ้ามีโอกาสในการหาเงิน หารายได้พิเศษเขาจะรีบหา รีบทำ เช่น มีร้านก็ไปดูร้าน ทำสวนเพิ่มขึ้น เลี้ยงโนนเลี้ยงนี้เพิ่มขึ้น คือหาเงินเพิ่มขึ้น ถ้าเวลาวางจากเมื่อก่อนก็คือโอเคดูแลบ้านเนอะ แต่ด้วยความที่พอมีครอบครัวมันต้องใช้จ่ายเงินมากขึ้น อันนี้เขาก็เห็นมาจากละครทีวีไทยเราด้วยนี่แหละ ละครชีวิตมันก็เล่นให้เห็นถึงความพากเพียรพยายาม ให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ไง” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“สังคมลาวเป็นสังคมที่กำลังหา กำลังเก็บ อย่างพวกศิลปินอย่างพี่ก็จะสร้างงานศิลปะอยู่ที่บ้านนั่นแหละ แล้วไปเปิดตลาดแลงตอนค่ำ ๆ เอางานศิลปะไปขาย เพื่อให้ได้เงินมากขึ้น คือมองเห็นเป็นผลประโยชน์จาก

ตรงนั้นมากกว่า มาสร้างเป็นงานอดิเรกแล้วไม่ได้เงิน ส่วนมากจะสร้างงานอดิเรกแล้วให้ได้เงิน ได้ประโยชน์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งมากกว่า ทุกอย่างเพื่อจะหารายได้เก็บเงิน” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“เงินเดือนข้าราชการของลาวก็ไม่ได้สูงมาก เพราะฉะนั้นเขาก็พยายามถีบตัวหาเลี้ยงชีพด้วยการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ปลุกผัก เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ทางการพิเศษทำให้ได้รายได้เพิ่มมากขึ้น” (อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“ตอนนี้สนใจอยู่แต่เรื่องที่ว่าเราจะเก็บเงินเก็บทองให้ได้มาก ๆ จะได้กลับบ้านไปลงทุนค้าขาย ชีวิตจะได้สบาย ๆ ตอนนี้หนูเก็บเงินส่งไปให้ที่บ้านปลูกบ้านใหม่ได้แล้วนะ อีกอย่างหนึ่งก็คืออยากเรียนต่อ จะได้มีความรู้ติดตัวไป เห็นตัวอย่างในละครทีวีที่ดู ๆ คนที่ขยัน ประหยัด อดทนสักวันก็ต้องได้ดี” (นก, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

“หนูมีลูกมีครอบครัวแล้ว สิ่งที่หนูสนใจมากที่สุดตอนนี้ก็คงเป็นเรื่องการประหยัดอดออม เก็บเงินไว้ให้ลูกได้เรียนตอนโตมากกว่า ลำพังตัวเองไม่เท่าไรหรอก แต่ลูกนั่นแหละสำคัญที่สุด” (ไย, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

2. ความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ถือว่าเป็นความสนใจเทรนด์ใหม่ที่ล่าสุดที่ชาวเวียงจันทน์โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งได้ให้เหตุผลของความสนใจในเรื่องการแสวงหาความรู้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ไว้ว่า เนื่องจากลาวกำลังเป็นประเทศที่พัฒนาประกอบกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้คนลาวหันมาให้ความสนใจกับการศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยยังมีส่วนเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนลาวมุ่งแสวงหาความรู้เพิ่มมากขึ้น จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งสนใจมุ่งแสวงหาความรู้เพื่อใช้เป็นใบเบิกทางในการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยด้วย

“สมัยที่อาจารย์เรียนปี 1996 ก็ยังธรรมดา ตอนนั้นคนลาวยังไม่ค่อยจะเข้ามาเรียนต่อในระดับสูง ๆ กันเท่าไร แต่เดี๋ยวนี้พอลาวกำลังพัฒนาคนลาวก็ให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น ยิ่งตอนนี้ประเทศเรากำลังเข้าประชาคมอาเซียน ผู้ปกครองก็ให้ลูกให้หลานไปเรียนพิเศษกัน เรียนภาษาบางละ เรียนโน่นเรียนนี่ บางคนพอจะมีเงินหน่อยก็ส่งลูกไป

ซัมเมอร์ที่เมืองนอกเลยก็มีนะ” (อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“ผมให้ความสนใจเรื่องประเด็นการศึกษาของลาวมากที่สุด เพราะเห็นว่าลาวเองเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนาและกำลังจะพัฒนา การพัฒนาของลาวเป็นไปอย่างก้าวกระโดดอย่างมาก ในขณะที่ระบบการศึกษาในประเทศลาวยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควรจะเป็น มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศลาวยังไม่เท่ากัน คนในเมืองจะได้รับการศึกษาที่ดีกว่าคนที่อยู่ห่างไกลในชนบท ทำให้คุณภาพของเด็กที่จบออกมามีคุณภาพแตกต่างกันมาก ๆ ทีนี้พอจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ก็เกรงว่าคนที่ด้อยคุณภาพจะไม่สามารถมีศักยภาพมากพอที่จะช่วยประเทศพัฒนาไปได้อย่างที่รัฐต้องการ” (จันทคอร, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

“หนูสนใจเรื่องการศึกษานะ หนูว่าการศึกษามันเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ส่วนอื่น ๆ ในชีวิตเราสมบูรณ์ตามมาด้วย อย่างหนูมีโอกาสได้เรียนสูง ๆ พอมีโอกาสได้เรียนสูงก็มีโอกาสในการทำงานหาเงิน ก็มีโอกาสที่จะเลี้ยงดูครอบครัว มีโอกาสที่จะกินดีอยู่ดี สุขภาพดี ได้เลือกใช้แต่ของดี ๆ ทันทสมัยอะไรพวกนั้น เพราะฉะนั้นหนูว่าการศึกษาคือความรู้ใส่ตัว เยอะ ๆ เป็นเรื่องสำคัญ” (ไลลา, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

3. ความสนใจในประเด็นครอบครัวก็เป็นอีกหนึ่งความสนใจที่ชาวเวียงจันทน์ให้ความสำคัญมาก ทั้งนี้มีความสัมพันธ์กันกับค่านิยมทางวัฒนธรรมเรื่องความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวของชาวเวียงจันทน์ที่หล่อหลอมให้ชาวเวียงจันทน์เองให้ความสนใจกับประเด็นเรื่องครอบครัวมาก โดยประเด็นเรื่องครอบครัวถูกนำมาเชื่อมโยงเรื่องการสร้างฐานะที่มั่นคงเพื่อนำกลับไปเลี้ยงดูครอบครัว บ่งบอกถึงค่านิยมเรื่องความกตัญญูที่ชาวเวียงจันทน์ทุกคนมีอยู่ในตัวเองได้ชัดเจนที่สุด

“คนเวียงจันทน์จะสนใจเรื่องของครอบครัวมากเป็นอันดับต้น ๆ ไม่ว่าจะเขาจะอยู่กับครอบครัวหรือไม่ก็ตาม ถ้าครอบครัวมีเรื่องอะไร หรือมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นเขาจะต้องให้ความสนใจก่อน ปรึกษาทางแก้ไขปัญหาหาทางออกให้ครอบครัว เพราะสถาบันครอบครัวของคนเวียงจันทน์เข้มแข็งมาก ๆ” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนเวียงจันทน์ส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องครอบครัวก่อนเป็นอันดับแรก ความกตัญญูต่อครอบครัวเป็นสิ่งที่ชาวเวียงจันทน์ทุกคนจะต้องมี การคิดถึงครอบครัวมันทำให้เรามีแรงในการทำโน่นทำนี่ไม่หยุดยั้ง ทำให้พัฒนาตัวเองให้พอมือพอกิน มีเก็บส่งให้ครอบครัวได้สุขสบาย”

(วิไลก, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“อันดับแรกจะสนใจเรื่องครอบครัวก่อน มาอยู่ลำปางที่เวียงจันทน์แบบนี้ ก็คิดถึงที่บ้านนะ เขาจะอยู่กันยังไงก็ไมรู้ อยากจะกลับไปอยู่บ้าน อันดับต่อมาสนใจเรื่องอาชีพรายได้ ที่เราต้องหาต้องเก็บ ต้องสร้างตัวเอง ต้องกิน ก็หวังอีกว่าที่บ้านเขาจะอยู่จะกินกันยังไง ถ้าเรามีเราก็จะต้องแบ่งไปให้พ่อแม่เราบ้าง” (พอนสะหวัน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“ตอนนี้ก็ไม่มีอะไรต้องห่วงอีกแล้ว นอกจากครอบครัว เราก็มีพร้อมหมดแล้วทั้งหน้าที่การงาน ทรัพย์สินเงินทอง ตอนนี้ก็ต้องคอยมาสนใจว่าลูกสาวเราจะเป็นอย่างไร จะมีผู้ชายเข้ามาหลอกลูกสาวเราหรือเปล่า เขาจะดำเนินชีวิตของเขาต่อไปยังไง ก็เท่านี้เอง ที่เป็นห่วงและก็สนใจอยู่ตลอดเวลาตอนนี้ละ” (สุนทอน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

4. ความสนใจเรื่องสุขภาพร่างกายที่ดีของตนเอง เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ให้ความสนใจมากในขณะนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่าในปัจจุบันกระแสการรักษาสุขภาพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งมาจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์จากประเทศไทย โดยแสดงความคิดเห็นถึงเรื่องการเลียนแบบตามดารานักแสดงในละครโทรทัศน์ไทยที่กำลังนำเสนอเรื่องราวของการรักษาสุขภาพ ของตนเองผ่านสื่ออยู่บ่อยครั้ง

“คนเวียงจันทน์หันมาสนใจเรื่องสุขภาพกันมากตอนนี้ ก็คือทำให้สุขภาพของคนเวียงดีขึ้นจริง ๆ ได้ออกกำลังกายหลังเลิกงาน ได้พบปะพูดคุยกับเพื่อนกับฝูงที่มาออกกำลังกายเหมือน ๆ กัน ที่หันมาสนใจเรื่องสุขภาพกันมากขึ้นส่วนหนึ่งก็คงเป็นเพราะละครไทยนี้แหละเป็นจุดเริ่มต้น ดารานักแสดงไทยหลาย ๆ คนที่อัปรูปใน IG คนลาวที่เป็นแฟนคลับก็ทำตามบ้าง” (เต้, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

“ตอนนี้เรื่องสุขภาพกำลังเป็นที่สนใจของคนเวียงจันทน์มาก ๆ ธุรกิจพวกฟิตเนสกำลังบูมมาก ๆ ในเวียงจันทน์ ช่วง 4-5 ปี หลังมานี้มีคนหันมาสนใจทำธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพกันเยอะมาก ก็เลียนแบบดารานักแสดงไทยนี่

ແລະເຫັນດາວไทยเขาสวย หล่อ หุ่นดีเพราะเข้าฟิตเนสกันเป็นประจำ อย่างพี่เวียร์ พี่เคน ภูภูมิ แบบนี้ คนหนุ่มคนสาวก็หันมาดูแลสุขภาพบ้าง รัฐมีจัดสรรพื้นที่ทำสวนสาธารณะร่มรื่นก็ให้คนไปออกกำลังกายกันเพิ่มมากขึ้น ผมก็กำลังคิดเหมือนกันนะว่าอยากจะหันมาทำธุรกิจอย่างนี้บ้าง คงจะได้เงินเยอะดี ” (อานนท์, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

5. ความสนใจในการเลือกรับประทานอาหารของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ เป็นประเด็นที่น่าสนใจก็คือปัจจุบันชาวเวียงจันทน์มีวิถีในการเลือกสิ่งที่จะรับประทานมากขึ้น โดยคำนึงถึงความถูกต้องลักษณะซึ่งแตกต่างไปจากในอดีตที่ชาวเวียงจันทน์มักจะรับประทานอาหารประเภทกึ่งสุกกึ่งดิบเป็นหลัก นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ยังแสดงความคิดเห็นส่วนหนึ่งว่าวัฒนธรรมการกินอาหารของต่างชาติที่เข้าไปมีอิทธิพลต่อวิถีการกินของคนเวียงจันทน์ก็เริ่มทำให้วิธีการรับประทานอาหารต่างไปจากเดิม เช่น การใช้ช้อนในการตักรับประทานอาหารแทนการเปิดด้วยมือ เป็นต้น

“เดี๋ยวนี้คนเวียงจันทน์ให้ความสนใจกับอาหารสุขภาพมากขึ้น คงเป็นเพราะมีสื่อต่าง ๆ ที่เข้าไปทำให้เรารู้มากขึ้นว่าการกินอาหารแบบสุก ๆ ดิบ ๆ จะเป็นโทษต่อร่างกายมากกว่าเป็นประโยชน์ คนเวียงจันทน์เดี๋ยวนี้เขาก็รู้เรื่องโภชนาการกันเยอะนะ ” (อาจารย์วิทยา วุฒิโรสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“มันมีเรื่องของวัฒนธรรมตะวันตกเป็นปัจจัยสำคัญด้วย เพราะอย่าลืมว่าพอลาวเปิดประเทศปุ๊บอยู่ในโหมดเนื้อหอม คนตะวันตกเข้าไปในลาวมากขึ้น แล้วคนลาวก็เรียนรู้ที่จะปรับตัวมากขึ้น เช่นเมื่อก่อนเคยกลับไปทานข้าวที่บ้าน เพราะคนลาวกินข้าวเหนียวก็ต้องกลับไปทานข้าวที่บ้าน เขาก็จะใช้มือทานได้ แต่เมื่อเขาต้องอยู่กับคนที่เป็นสาธารณะมากขึ้น คนเยอะขึ้น เขาก็กลับมากินข้าวเจ้า ใช้ช้อนใช้ส้อมในการตักอาหารมากขึ้น” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“อาหารที่ชาวเวียงจันทน์เลือกที่จะรับประทาน ในกลุ่มคนที่เลือกที่จะรับประทานอาหารภายในครอบครัวก็จะมีวิธีการเลือกรับประทานอาหารแบบดั้งเดิม ตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง เช่น อาหารประเภท คั่ว อ่อม แกง ก้อย เป็นต้น ส่วนคนที่ออกไปทานนอกบ้านก็จะมีการเลือกประเภทของอาหารที่มาจากวัฒนธรรมของชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น” (อาจารย์วีระพงษ์ มีสถาน, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

6. ความสนใจเรื่องแฟชั่นและเทคโนโลยีที่ทันสมัยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าการดำเนินชีวิตของคนเวียงจันทน์ในปัจจุบันภายใต้สังคมเมืองที่ความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ ส่งผลให้คนเวียงจันทน์กำลังหลงใหลอยู่กับความทันสมัยทั้งในเรื่องของแฟชั่นการแต่งกาย กระแสนิยมในเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเฉพาะในสื่อละครโทรทัศน์จากประเทศไทยที่เป็นต้นแบบในการเลือกเสพกระแสนิยมได้ในทุกเรื่อง ทั้งเรื่องของการแต่งกายและเรื่องของการเลือกใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ

“เขาจะให้ความสนใจกับดารานักแสดงไทยเป็นอย่างมากในเรื่องของการแต่งตัว การเลือกใช้สินค้าเทคโนโลยีอะไรที่ทันสมัย ไม่เฉพาะว่าเขาดูจากในละครทีวีเท่านั้นนะ เขาตามกันถึงอินทราแกรมส่วนตัวของดาราที่เขาชอบกันเลย ดาราคนนั้นใส่เสื้อผ้าอย่างนี้ ก็ไปซื้อมาใส่ตาม ดาราคนนั้นใช้มือถือยี่ห้อนี้ ก็ซื้อมาใช้ตาม เรียกว่าวิ่งตามกันแบบไม่ให้ห่างเลยละ” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ตอนนี้เรื่องความทันสมัยกำลังมาแรง อย่างเรื่องเทคโนโลยีมันเปลี่ยนไปได้ทุกวัน ในลาวเองตั้งแต่มีเทคโนโลยี 4G เข้ามา ก็เปลี่ยนเร็วมาก ๆ เวลาเทคโนโลยีมันเกิดขึ้นมาใหม่ มันก็ส่งผลไปถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจที่อยู่รอบตัวเราด้วย เราว่าเรื่องความทันสมัยเนี่ยของเทคโนโลยีเนี่ยเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจกับมันมาก ๆ” (เทพประทาน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“หนูสนใจเรื่องแฟชั่นความสวยความงามมากตอนนี้ คือจริง ๆ มันก็เอื้อกับอาชีพที่หนูทำอยู่นั้นแหละ ก็พยายามศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องแฟชั่นความงามในหมู่ผู้หญิงลาว แรงบันดาลใจของหนูก็มาจากพี่ ๆ ดารานักแสดงในเมืองไทยนี่แหละ บางคนหนูตามอินทราแกรม พี่เขาก็เห็นเทรนด์แฟชั่นใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา” (ดาราสุข, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

7. ความสนใจเรื่องเกี่ยวกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม ถึงแม้ว่าจากการสัมภาษณ์ในประเด็นด้านความสนใจในชีวิตประจำวันจากผู้ให้สัมภาษณ์จะไม่มี การพูดถึงความสนใจในประเด็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม แต่เป็นที่แน่นอนว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาวเวียงจันทน์ที่ยังยึดถือปฏิบัติไม่เปลี่ยนแปลงในเรื่องของศาสนาประเพณีและพิธีกรรม รวมทั้งกิจวัตรประจำวันที่ชาวเวียงจันทน์ถือปฏิบัติ ทั้งการบวชทำบุญในช่วงเวลาเช้า และการเข้าวัดทำบุญในงานบุญสำคัญ ๆ อยู่เป็นประจำนั้น อนุมานได้ว่าชาวเวียงจันทน์ยังให้ความสนใจ

เกี่ยวกับเรื่องศาสนาประเพณีและพิธีกรรมอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ผ่านไป และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตด้วย

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าความสนใจในชีวิตประจำวันของชาวเวียงจันทน์ในปัจจุบัน ภายในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงพัฒนาไป ทั้งความสนใจในเรื่องศาสนาประเพณีและพิธีกรรม ความสนใจในความสนใจในเรื่องของครอบครัว ความสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน ความสนใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง ความสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย ความสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย ความสนใจในเรื่องการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง และความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านหนึ่งของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่กำลังเปลี่ยนไปจากสังคมแห่งความเนิบช้ากลายเป็นสังคมที่มีการตื่นตัวรวดเร็วขึ้นในปัจจุบัน โดยความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นั้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ไทย โดยเป็นแรงกระตุ้นสร้างความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดแรงตระหนักหันมาให้ความสนใจจนนำไปสู่พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

4.3.3 โอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเวียงจันทน์ (Opinion)

ผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในประเด็นเรื่องโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เวียงจันทน์ จากการสัมภาษณ์ข้อมูลพบว่า โอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นั้นยังมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่มาก ในบางประเด็นที่เปิดกว้างเสรีในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และในบางประเด็นที่ยังไม่สามารถแสดงออกทางความคิดเห็นได้มากนัก โดยสามารถแยกผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์รุ่นใหม่เริ่มที่จะออกมาแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองกันเพิ่มมากขึ้น โดยการแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวนี้มักแสดงออกผ่านพื้นที่สาธารณะทางโซเชียลมีเดีย ที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในสังคมของคนเวียงจันทน์ เมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตการออกมาแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางสังคมค่อนข้างจะถูกปิดกั้นอิสระทางความคิดมากกว่าในปัจจุบัน

“แต่ก่อนคนลาวไม่ค่อยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นมากนัก เนื่องจากสังคมของเขาจะปกครองกันแบบใกล้ชิด ในคัมบ้านของลาว จะต้องมีความเห็นของเรื่อนที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในคัมนั้น เรียกหัวหน้าหน่วย เพราะฉะนั้นการที่แสดงความคิดเห็นในประเด็นทางสังคมจะทำได้ยากมาก ในระยะหลังนี้มีสื่อ มีพื้นที่สาธารณะเปิดโอกาสมากขึ้น คนลาวก็มี

โอกาสในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นทาง ๆ ได้มากขึ้นด้วย”(ดร. สพลันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์ 12 มิถุนายน 2559)

“เดี๋ยวนี้คนเวียงจันทน์รุ่นใหม่ ๆ เยอะ บางคนไปเรียนมาถึงเมืองนอกก็มีนะ คนพวกนี้เขาก็ชอบแสดงออกทางความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ในประเทศกัน รัฐก็เริ่มเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่พวกนี้เข้ามามีบทบาทในทางวิชาการบ้าง เป็นนักคิด นักเขียนอะไรต่าง ๆ เยอะแยะไปหมด อีกอย่างเรามีพื้นที่สาธารณะในการสื่อสารกันมากขึ้น โซเชียลมีเดียในลาวกลายเป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ได้อย่างดีเลยละ” (พอนละหวัน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“เดี๋ยวนี้คนลาวรุ่นใหม่เริ่มออกมาแสดงความคิดเห็นกันมากขึ้นนะ อย่างประเด็นเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องปัญหาสังคมต่าง ๆ ก็ออกมาแสดงความคิดเห็นกันเต็มไปหมด คงเป็นเพราะสื่อออนไลน์แหละ คนลาวเสพสื่อไทยมากด้วยใจ ไม่เฉพาะละครไทยนะ ชาวต่าง ๆ ในประเทศไทยเฝ้าคนลาวชอบดูนักแหละ ก็เลยกล้าที่จะออกมาพูดโน่นพูดนี่กันเต็มไปหมด มันก็จะมีพวกที่พูดสร้างสรรค์ กับพวกที่พูดไม่เข้าท่าก็มีเยอะ”

(วีละคอน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“โอกาสที่เราจะแสดงออกซึ่งความคิดเห็นแต่ก่อนมันหาได้ยากมาก แต่เดี๋ยวนี้พอมีสื่อพวกโซเชียลมีเดียเข้ามา คนลาวก็มีโอกาสได้มากขึ้น แต่การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ก็ต้องระวังหน่อย จะมาแสดงความคิดเห็นทางลบอย่างเดียวก็อาจจะไม่ดี มันต้องเป็นการแสดงออกทางความคิดเห็นในด้านบวกเยอะๆ” (กุ่ม, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

2. รูปแบบการแสดงออกทางความคิดเห็นในประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ ละการเมือง ส่วนใหญ่จะแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าการแสดงออกในเชิงลบ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ เนื่องจากประเทศลาวเป็นประเทศที่ปกครองในระบอบสังคมนิยม โดยมีรัฐบาลเป็นผู้ควบคุมอำนาจสูงสุด การที่ประชาชนในนครหลวงเวียงจันทน์จะแสดงออกทางความคิดเห็นในประเด็นที่ละเอียดอ่อนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรัฐบาลมากนั้นอาจทำได้ไม่เต็มที่นัก

“ไม่กี่วันมานี้มีคลิปผู้หญิงที่ตำเรื่องการไฟฟ้าของลาว อย่างนั้นก็คงต้องโดนจับ โดนสอบสวนแน่นอน ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วการแสดงออกซึ่งความเห็นในเชิงต่อต้านรัฐบาลเนี่ยทำไม่ได้ เนื่องจากลาวอำนาจใหญ่คือ

อำนาจของรัฐ การปกครองของเขาคือพรรคเดียว เพราะฉะนั้นต้องพูด
อย่างไรก็ได้เพื่อให้รัฐได้ประโยชน์ คนลาวจึงไม่ค่อยสามารถที่จะแสดง
ความคิดเห็นอะไรได้มากนัก” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12
มิถุนายน 2559)

“ในเรื่องการเมืองนะ คุยกันได้ แต่ก็ต้องระวังว่าจะจะเป็นผลเสียกับความ
มั่นคงของรัฐหรือเปล่า ถ้าออกไปมันก็มีแต่ผลกระทบต่อตัวเองยังงี้
ค่อนข้างไม่มีใครนำเสนอความคิดเห็นในประเด็นเรื่องเกี่ยวกับด้านลบ
ทางการเมือง แต่ถ้าในเรื่องของศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ
ได้ คุณว่าไปเลย อย่างนี้มันน่าจะให้สัมปทานป่าไม้ น่าจะให้คนลาว
สัมปทาน สัมปทานบ่อแร่ มันน่าจะให้คนลาวสัมปทาน อย่าไปให้
ต่างประเทศเลย อันนี้ได้มันเป็นเชิงสร้างสรรค์มากกว่า” (อาจารย์วิทยา
วุฒิโรสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ถ้าจะไปแสดงความคิดเห็นประเด็นทางการเมืองก็ต้องระวังหน่อย ถ้า
แสดงความคิดเห็นออกไปแล้วมันกระทบกับรัฐบาล ส่งผลเสียกับรัฐบาล
อันนี้ก็ต้องระวัง แต่ถ้าแสดงความคิดเห็นแบบสร้างสรรค์ก็ไม่ใช่ไร”
(อาจารย์บุญเที่ยง พิลาวัน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“คนลาวสมัยก่อนจะพูดอะไรต้องดูหน้าดูหลังกันตลอด แสดงความ
ความคิดเห็นกันลำบาก ไม่เหมือนทุกวันนี้ มีอะไรลงในสื่อโซเชียล ถ้าจะแสดง
ความคิดเห็นต้องแสดงแบบด้านบวก ช่วยให้รัฐบาลแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
ไม่ใช่ไปพูดอะไรที่ซ้ำเติมรัฐบาล” (เต้, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

3. การแสดงออกทางความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองนั้น ประชาชน
ลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถแสดงออกได้อย่างมีเสรีภาพ ทั้งในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
อนาคตของตนเอง การแสดงความคิดเห็นเรื่องคุณภาพของสินค้าและบริการต่าง ๆ รวมไปถึงการ
แสดงออกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวด้วย

“ถ้าจะแสดงความคิดเห็นอะไรเกี่ยวกับตัวเองก็แสดงออกไปเถอะ ไม่มี
ใครเชื่อว่าอะไรหรอก ไม่ว่าจะ เป็นความคิดเห็นว่าตนเองจะทำมาหากิน
อะไรในอนาคต หรือความคิดเห็นที่กระทบต่อการซื้อสินค้าการรับบริการ
บริการต่าง ๆ สามารถทำได้เต็มที่เลย” (อานนท์, สัมภาษณ์, 4
มิถุนายน 2559)

“เรื่องอนาคตของตัวเองเนี่ยพอจะแสดงความคิดเห็นกันได้นะ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวของเราเอง แต่เรื่องอื่น ๆ ยากที่แสดงความคิดเห็นได้” (นก, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

“คนลาวไม่ค่อยมีโอกาสดูแสดงความคิดเห็นอะไรเท่าไรนักหรอก มันยาก เรายังไม่ได้รู้เรื่องด้วย แสดงความคิดเห็นไปก็กลัวจะไม่ถูกไม่ต้องจะแสดงความคิดเห็นได้บ้างก็อย่างเรื่องของตัวเอง หรือเรื่องเวลาเราซื้อของใช้ของอะไร เราก็สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องคุณภาพของสินค้าของการบริการอะไรพวกนี้มากกว่า” (ไย, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นตามรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวเวียงจันทน์นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวนั้นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เช่น การแสดงความคิดเห็นต่อการกำหนดอนาคตของตนเอง การแสดงความคิดเห็นภายในครอบครัว การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยม ในอีกกรณีหนึ่งคือการแสดงความคิดเห็นที่ต้องระวังเนื่องจากเป็นการแสดงความคิดเห็นที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้อื่นด้วย เช่น การแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหาสังคม การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ การงานต่อองค์กร การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ประชาชนชาวเวียงจันทน์ก็ยังสามารถแสดงความคิดเห็นได้แต่ต้องไม่ส่งผลเสียต่อรัฐบาลโดยเด็ดขาด โดยการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในปัจจุบันนั้นมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อโซเชียลมีเดียเพิ่มมากขึ้น ทำให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีมากขึ้นอีกด้วย

4.4 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

จากการศึกษาพบว่า การเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนเวียงจันทน์ ในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

4.4.1 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

พบว่าภายหลังจากที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาเป็นเวลานานแล้วนั้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยจะเห็นได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาตั้งแต่ในวัยเด็กเป็นเวลานานจะสามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้จากละครโทรทัศน์ไทยและนำคำหรือวลีต่าง ๆ ในละครโทรทัศน์ไทยมาใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสารระหว่างสังคมมากขึ้นในปัจจุบัน

“เด็กลาวตั้งแต่เด็ก ๆ ดูทีวีของไทย คือทีวีมันก็ผลิต ไม่ว่าจะป็นสื่อโฆษณาหรือละครโทรทัศน์ บางอย่างมันมาจากวิถีชีวิตที่มันสอดคล้องกับทั้งคนไทยและลาว เช่นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ที่คนลาวเขาชอบ ดังนั้นพอดูทีวีปั๊บ คำพูดหรือหลาย ๆ คำก็เปลี่ยนไป เพราะฉะนั้นภาษาเปลี่ยนแน่นอนหลายคำ จากสื่อโทรทัศน์ คำบางคำก็ใช้คำทับศัพท์เลย สื่อทีวีก็มีอำนาจทำให้ภาษาเปลี่ยน โดยเฉพาะในสื่อทีวีบ้างอย่างเนี่ย ภาษาใช้ในเชิงเหยียดชาติพันธุ์ด้วย เช่นละครโทรทัศน์ไทย ตัวตลก คนใช้ ก็จะพูดลาว การพูดลาวก็คือการเป็นคนใช้ เป็นตัวตลก ทำให้คนที่ดูแล้วเป็นตัวตลก ไม่อยากพูด อยากปิดบังตัวเองว่าเป็นลาว เวลาไม่เจอคนอื่นก็พยายามออกเสียงให้ชัด” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“ละครไทยทำแบบชัดมาก ถ้าคุณดูละครไทยจะเห็นว่ามักจะใช้ภาษาที่รุนแรง บางทีผมว่าในบางเรื่องก็สามารถคุยกันธรรมดาก็ได้ แต่พอมันเป็นละครมันจะต้องสร้างเสียง สร้างอิเวนต์ สร้างสีหน้าท่าทาง ให้มันกระแทกอารมณ์ ด้วยการดึงความสนใจของคนให้มาก เพราะฉะนั้นพอคนเวียงจันทน์ยิ่งรู้ภาษาไทยนะ ฟังแล้วมันจะอินนะ มันมีผลอย่างแน่นอน อีกอันหนึ่งก็คือมันเป็นการเรียนรู้ภาษาด้วย ผมเชื่อว่าคนลาวรู้ภาษาไทยมากกว่าคนไทยรู้ภาษาลาว ด้วยเหตุผลนี้แหละ”

(อาจารย์วีระพงศ์ มหาสาร, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“เรื่องภาษานี้เห็นได้ชัดเลย เดียวนี้เด็ก ๆ วัยรุ่นที่นี้พูดดูละครไทยแล้วก็ชอบเอาภาษาแปลก ๆ ใหม่ ๆ จากละครมาใช้กันเยอะ แต่เขาก็จะพูดในสำเนียงของคนเวียงจันทน์นะ แต่พอฟังเราก็มารู้ว่า เขามาจากละครไทยนี่แหละ” (วิไลคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“การใช้ภาษาของคนเวียงจันทน์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นจะมีการใช้คำศัพท์แสลง ภาษาวัยรุ่นที่ติดมากับละครทีวีไทยหลายอยู่ เช่น คำว่า แอ๊บแบ้ว สิบเอ็ดรูดอ มีก๊ิก เท คำพวกนี้วัยรุ่นลาวที่ดูละครไทยจะนำเอามาใช้พูดสื่อสารกันมาก” (เทพประทาน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

2. ด้านการเลือกใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแบบสมัยนิยม ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนใหญ่มักมีค่านิยมที่จะเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่นที่ทันสมัยในละครโทรทัศน์ไทยเพิ่มมากขึ้น โดยพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มักที่จะเลือกซื้อเสื้อผ้าตามแบบตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย ทั้งยังส่งผลให้ผู้ขายสินค้าเสื้อผ้าในประเทศลาวเองหันมาให้ความสนใจกับการนำเอาเสื้อผ้าตามแบบในละครโทรทัศน์ออกมาจำหน่ายในประเทศลาวเพิ่มมากขึ้น

“คิดว่าละครโทรทัศน์ไทยมีอิทธิพลต่อคนเวียงจันทน์มากนะ เท่าที่ดูอย่างพี่สาวก็ชอบดูละคร พอดูเสร็จก็เอาแล้ว จะไปเอาเสื้อผ้าแบบในละครที่ไหนมาขาย ทำโน่นทำนี่แบบที่พระเอก นางเอกในละครเขาทำกัน คนรอบข้างเท่าที่เห็นในเวียงจันทน์ก็จะชอบละคร พอดูละครแล้วก็มานั่งคุยกันเรื่องละครที่ดูนั่นแหละประจำ” (กุง, สัมภาษณ์ 27 พฤษภาคม 2559)

“เคยมีคนรู้จักขายเสื้อผ้าที่ตลาด คนพวกนั้นเวลาดูละครแล้วก็จะต้องหาเสื้อผ้าแบบที่พระเอก นางเอกในละครใส่เอามาขายให้คนลาวอีกที่แหล่งที่พ่อค้าแม่ค้าขายเสื้อผ้าของคนลาวมาซื้อหากันมากที่สุดก็คือ จตุจักร ประตูน้ํา ในประเทศไทยนี่แหละ ซื้อทีละเยอะ ๆ ขนขึ้นรถทัวร์เอาไปส่งที่อุดรธานี แล้วเอารถข้ามฝั่งลาวมารับไปขายที่ตลาดในเวียงจันทน์อีกทอดหนึ่ง ชาวลาวไม่ค่อยตัดเย็บเสื้อผ้าเอง อาศัยซื้อจากเมืองไทยเลยง่ายกว่า” (อานนท์, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“ละครไทยมีส่วนทำให้แฟชั่นการแต่งกายของคนเวียงจันทน์เปลี่ยนไปคือเวลาคนเวียงจันทน์ดูละครไทย เห็นพระเอก นางเอก แต่งเครื่องแบบ

ไหนด ไมเกิน 2 อาทิตย์ก็จะต้องมีเสื้อผ้าแบบนั้นเหมือนที่พระเอกนางเอกแต่งออกมาวางขาย” (เทพประทาน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงในสังคมลาว เกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย โดยจากการสัมภาษณ์พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนหนึ่งนั้นดูละครโทรทัศน์ไทยไม่ได้ดูเพียงแค่พฤติกรรมของพระเอกและนางเอกในละครเท่านั้น ยังดูไปถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครอื่น ๆ ในละครโทรทัศน์ไทยอีกด้วย ซึ่งหนึ่งในพฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมที่เป็นแรงกระตุ้นทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการเปลี่ยนแปลงการสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างชายหญิงในสังคมลาวนั่นเอง

“ละครโทรทัศน์ไทยอาจมีส่วนที่ทำให้ผู้หญิงในเวียงจันทน์กล้าถึงเนื้อถึงตัวผู้ชายมากขึ้น เพราะเดี๋ยวนี้เวลาดูละครไทย แม้ว่าจะเป็นละครแนววัยรุ่นใสๆ เด็กผู้หญิงก็เดินจับมือกับเด็กผู้ชายแล้ว แล้วเท่าที่เห็นทุกวันนี้ในเวียงจันทน์คนที่เป็นแฟนกันก็เดินจับมือกันในที่สาธารณะแบบไม่อายใครเลยก็มี บางคู่เจอกันยังไม่เท่าไร ย้ายไปอยู่กินด้วยกันตามหอพักก็มี หนูว่าเป็นเพราะโอกาสมากกว่า โอกาสที่จะทำให้ผู้ชายกับผู้หญิงอยู่ใกล้กันมากขึ้น” (ลีลาวัน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“อิทธิพลมาจากละครไทยเราเนี่ยแหละชัด เพราะเขาไม่ได้ดูแค่พระเอกกับนางเอกไง เขาดูนางร้ายกับพระเอกด้วยไง แล้วก็ดูนางร้ายกับคนอื่น ๆ ด้วย ดูนางร้ายประพฤติกรรมด้วย วิถีชีวิตในส่วนนี้ก็เริ่มจะแตกต่างไปจากเดิม เพราะว่ามันมีโอกาสในการอยู่ลำพังมากขึ้น แต่ก็คิดว่าเขาก็ยังดีอยู่นะ ก็ยังรักษาวัฒนธรรมแบบอันเก่า ๆ ได้อยู่” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“บางคู่อยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานเลยก็มีนะ อันนี้ละครโทรทัศน์ไทยก็อาจจะมีส่วนที่ทำให้คนเวียงจันทน์ตัดสินใจอยู่ด้วยกันก่อนที่จะแต่งงานด้วยมั้ง เพราะเขาดูจากละครไง เห็นแบบในละคร เขาก็คงทำตามบ้าง” (วีระคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“เช่นในละครที่มีการแย่งฝั้ว มีการด่ากัน ตบตีแย่งชิงกัน ในสังคมลาวเริ่มมีอะไรแปลก ๆ มีการไปแย่งฝั้ว เวลาพีกลับบ้านก็จะไต่ยิ่นละ คนนั้นไปแย่งฝั้วคนนั้นคนนี้ พี่ก็ตั้งข้อสังเกตไ้ว่ามันเลียนแบบมาจากละครทีวีไทยหรือเปล่า ซึ่งอาจจะไม่ใช่ใจ แต่ว่ามันมีสิทธิ์ที่จะให้เลียนแบบ

พฤติกรรมได้ คนนี้มันยังแต่งตัวแบบนี้ คนนี้มันยังพูดแบบนี้ อีกคนนี้มีพฤติกรรมแบบนี้ มันยังไม่เห็นเป็นอะไรเลยนะ นางเอกก็ยังไม่ได้ อ่อนนุ่มอ่อนช้อยให้กับตัวโก่งอีกต่อไปแล้ว เหล่านี้ก็อาจจะส่งผลร้ายต่อลาวได้เหมือนกัน” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าารเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในด้านการใช้ภาษา การเลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ส่วนค่านิยมทางวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์กันภายในครอบครัว การเลือกรับประทานอาหาร และด้านศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมนั้น ซึ่งถือว่าเป็นค่านิยมขั้นพื้นฐานในสังคมลาวการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์ในระดับที่ไม่มากนัก โดยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับค่านิยมทางวัฒนธรรมทั้ง 3 ประการดังกล่าวมีผลมาจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานทางสังคมในด้านอื่น ๆ มากกว่าการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

4.4.2 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

จากการสัมภาษณ์ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกี่ยวประเด็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องเกี่ยวพันกับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย พบว่า เมื่อประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นเวลานาน เป็นกิจวัตรประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์แล้วนั้น ก่อให้เกิดการซึมซับรับเอาสิ่งที่อยู่ในละครโทรทัศน์ออกมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยส่วนหนึ่งจากการสัมภาษณ์ข้อมูลพบความสัมพันธ์ของการเปิดชมละครโทรทัศน์ไทยกับกับการรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ดังนี้

1. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ใช้ภาษาไทย คำ วลี หรือประโยคที่เป็นภาษาไทย อักษรไทยในการสื่อสารในวงกว้าง ทั้งการพูดและการเขียนผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งยังใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจในชีวิตประจำวันระหว่างประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์กับชาวไทยอีกด้วย

“ละครไทยมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตประจำวันของคนเวียงจันทน์ นอกจากเสียงแล้วมันยังเห็นภาพ การโฆษณาแบบทุนนิยมที่เห็นเป็นจริงเป็นจัง ไม่ว่าจะเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย เรื่องอะไรต่าง ๆ เนี่ยมันก็เปลี่ยนไปหมด หรือแม้แต่การตั้งชื่อลูก คนเวียงจันทน์เห็นดาราดังชื่อที่ตั้งตาม บักสติฟอย่างเนี่ย แอน

เจมส์ก็มี ตั้งชื่อลูกเพราะละครเรื่องนี้ตั้ง เพราะฉะนั้นทีวีไทยมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงในการใช้ชีวิตประจำวันของคนเวียงจันทน์” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์ 12 มิถุนายน 2559)

“ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับรูปแบบการใช้ชีวิตของคนเวียงจันทน์ในเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสาร จะเห็นได้อย่างชัดเจน คนเวียงจันทน์ใช้ภาษาไทยได้มากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ในการติดต่อทางธุรกิจระหว่างไทยกับลาวด้วย” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, 13 มิถุนายน 2559)

“เดี๋ยวนี้ในชีวิตประจำวันเราใช้ภาษาไทยกันเยอะมาก ภาษาพูดเราแม้จะเป็นสำเนียงลาวแต่จริง ๆ ก็มีปนคำไทยอยู่เยอะมาก เรื่องภาษาเขียนนี่ยิ่งแล้วใหญ่ เวลาเราเขียนอะไรลงในโซเชียลเดี๋ยวนี้เราจะใช้อักษรไทยมากกว่าอักษรลาว” (วีระคอน, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

2. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสนใจในแฟชั่นที่ทันสมัย รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาในละครโทรทัศน์ไทยและตัวของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย จนเกิดเป็นความต้องการเลียนแบบพฤติกรรมและการเลือกเครื่องแต่งกายที่ทันสมัย หรือการเลือกใช้สินค้าตามเทคโนโลยีที่ทันสมัยในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

“ละครไทยสร้างอิทธิพลทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนลาวเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะเรื่องแฟชั่น การแต่งกาย เรื่องเสื้อผ้า คนลาวจะแต่งกายเลียนแบบพระเอก นางเอกในละครกันมาก” (วิลักษณ์, สัมภาษณ์ 5 มิถุนายน 2559)

“คนเขาเห็นดาราสไ่กันก็หามาใส่ตามกันบ้าง ที่เวียงจันทน์เนี่ยแฟชั่นเปลี่ยนเร็วมาก เปลี่ยนไปตามแบบดาราสไ่ที่เห็นในทีวีนั่นแหละ” (แหวนเพ็ด, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

“อะไรที่มันเป็นของทันสมัยไม่ว่าจะเรื่องแฟชั่นเสื้อผ้า หรือสมาร์โฟน เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เราใช้ ๆ กันในชีวิตประจำวัน เราก็เอาแบบอย่างมาจากดารานักแสดงคนไทยที่เราชอบ ๆ ทั้งนั้น” (ดาราสุข, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

3. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสนใจและเลือกที่จะรับประทานอาหารตามแบบคนไทยในชีวิตประจำวัน โดยมีพฤติกรรมเลียนแบบมาจากการเปิดรับชมละคร

โทรทัศน์ไทยทั้งทั้งประเภทของอาหารและรูปแบบในการรับประทานอาหารที่ละครโทรทัศน์ไทยที่แสดงให้เห็น

“วิถีชีวิตของคนลาวในปัจจุบันที่เขาเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ไทยเข้าไป เขาก็จะมีพฤติกรรมในการลอกเลียนแบบละครไทย มีละครไทยเรื่อง ไหนบ้างมียี่ล่ที่กินข้าวเหนียวกันทั้งเรื่อง ก็ไม่มีเขาจะกินข้าวจำวกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นพอคนลาวเขาดูละครไทย เขาก็กินแบบคนไทยกินบ้าง” (ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“ละครโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่เวลานำเสนอฉากกินข้าว เขาก็จะต้องนำเสนอภาพอาหารที่ชวนกิน ถูกสุขลักษณะ ที่นี้พอคนลาวเขาดูเขาก็เอาตามแบบอย่างบ้าง จากที่เคยกินแบบสุก ๆ ดิบ ๆ ก็เปลี่ยนมากินแบบถูกสุขลักษณะ ใช้น้ำมันน้อย ใช้น้ำมันกลางตัดอาหารตามแบบอย่างในละครไทย” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“บางที่เวลาเราเห็นในละครโทรทัศน์ที่เราดูเขาไปกินแบบอาหารที่เราไม่ค่อยได้กินกัน มันก็อยากกินบ้างนะ แบบนี้เขาเรียกว่าเราตกเป็นเหยื่อทางการโฆษณาแฝงในละครหรือเปล่าก็ไม่รู้” (เต้, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

4. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความสนใจและพยายามสร้างฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้เท่าเทียมกับฐานะในตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย โดยใช้การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นแรงกระตุ้นให้เห็นถึงความสำเร็จจากการเพียรพยายามของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยในการสร้างฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง

“ละครไทยมีอิทธิพลกับการสร้างแรงกระตุ้นในชีวิตประจำวันมาก ๆ คือเราต้องขยัน อดทน ตามแบบในละครที่เขาเล่นให้เราดู แล้วเราจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต” (นก, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2559)

“เวลาคนลาวเขาดูละครไทย บางทีเขาก็คิดนะว่าจะทำอะไรเขาถึงจะมีชีวิตที่หรูหราสะดวกสบายเหมือนในตัวละครไทยบ้าง ที่นี้เขาก็พยายามซิ พยายามที่จะทำตนเองให้มีชีวิตที่ดีแบบในละครโทรทัศน์ไทยที่เขาดูบ้าง” (อาจารย์วิทยา วุฒิไธสง, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

5. ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความต้องการที่จะเดินทางมายังประเทศไทย เพื่อพักผ่อนหรือซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคของไทย ตามแบบในละครโทรทัศน์ไทยที่

แสดงให้เห็นถึงความสะดวกสบายในการเดินทางมายังประเทศไทย และช้ตนำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความรู้สึกอยากที่จะเข้ามาท่องเที่ยวยังสถานที่สำคัญ ๆ ของเมืองไทย

“วิธีคิดแต่ก่อนของคนลาวเขาจะคิดแบบ ‘เฮ็ดอยู่เฮ็ดกิน’ ไม่ได้ ‘เฮ็ดอยู่เฮ็ดขาย’ เพราะเห็นเรื่องราวในละครก็มีวิธีคิดต้องเก็บเงิน อยากสวย อยากรวย อยากเสริมจมูก อยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง คนลาวที่มีเงินก็แห่เข้ามาเดินห้างในเมืองไทย ทั้งบิ๊กซี โลตัส โรบินสัน เซ็นทรัลอุดร สินค้าที่มาจากประเทศไทยก็ดีกว่าแน่นอน ความคิดที่อยู่อย่างพอเพียงแบบสมัยก่อนที่ ‘เฮ็ดอยู่เฮ็ดกิน’ ไม่มีละ” (ดร.สพสันต์ เพชรคำ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2559)

“พอดูละครโทรทัศน์ไทยแล้วก็อยากจะไปเที่ยวที่เมืองไทย เช่นทรลอุดร ไปเที่ยวบ่อยมาก พัทยา กรุงเทพฯ ภูเก็ตนี่ก็ไปประจำ รู้สึกเหมือนกันถูกสะตอกจิตจากละครนะ” (ไลลา, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2559)

“พอดูละครไทยแล้วก็ต้องดูโฆษณาสินค้าของไทยก็นิยมที่จะใช้ของไทย อยากจะไปเมืองไทย ไม่ซื้อสินค้าในประเทศไทย อยากกินแบบคนไทย อยากใส่เสื้อผ้าแบบที่ในละครเขาใส่กัน” (จันทกอร, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวจึงมีผลกระทบที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ประการดังที่กล่าวยกตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนหนึ่งจากผู้ให้สัมภาษณ์มาแล้ว ทำให้เราเห็นว่าอิทธิพลจากละครโทรทัศน์ไทยสามารถเข้าไปจับจองพื้นที่ในการรับรู้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จะได้รับจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีความทันสมัยมากขึ้น โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตต่อไปทั้งเรื่องการศึกษา การประกอบสัมมาอาชีพ และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเมื่อประเทศในภูมิภาคนี้ได้เริ่มเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในขณะที่เดียวกันก็มองไปถึงผลเสียต่าง ๆ ที่เกิดจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยโดยอาจทำให้พื้นฐานการดำรงชีวิตที่สืบเนื่องไปถึงค่านิยมทางวัฒนธรรมอันดีงามของลาวดั้งเดิมเริ่มสูญสลายไป อาจทำให้เยาวชนหรือผู้ที่ไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงได้อย่างมีวิจารณญาณเมื่อเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของไทยที่มีการสื่อสารแบบค่อนข้างรุนแรงไปแล้วนั้น อาจก่อให้เกิดผลร้ายตามมา โดยการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเกินขึ้นในสังคมได้อย่างง่ายดาย

บทที่ 5

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการเป็นข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการวัดผลครั้งเดียว (One-Shot Case Study) กับกลุ่มประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยและพักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ จำนวน 400 คน โดยผลการวิจัยแบ่งได้ 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน

5.1 ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละ ตามตารางที่ 5.1-5.7 ดังนี้

ตารางที่ 5.1

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	111	27.7
หญิง	289	72.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.3 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 27.7

ตารางที่ 5.2

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15-24 ปี	120	30.0
24-34 ปี	147	36.8
35-44 ปี	82	20.4
45-54 ปี	25	6.3
55 ปี ขึ้นไป	26	6.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.4 ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.5 และ อายุระหว่าง 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	14	3.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	56	14.0
อนุปริญญา/ปวส.	117	29.3
ปริญญาตรี	207	51.7
สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาในชั้นปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาคือระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 29.3 ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 14.0 ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 3.5 และ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	56	14.0
พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	126	31.5
พนักงานเอกชน	153	38.3
ผู้ประกอบการ	14	3.5
คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน	6	1.5
ค้าขาย/อาชีพอิสระ	30	7.5
แม่บ้าน/ว่างงาน	15	3.7
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคือพนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 31.5 ยังเป็นนักเรียนและนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.0 ประกอบอาชีพค้าขายและอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 7.5 เป็นแม่บ้านหรือว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 3.7 และเป็นคนงานหรือผู้ใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.5

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	59	14.8
1,000,001-2,000,000 กีบ (5,001-10,000 บาท)	70	17.5
2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000บาท)	200	50.0
3,000,001-4,000,000 กีบ (15,001-20,000 บาท)	53	13.2
4,000,001 กีบขึ้นไป (20,001 บาทขึ้นไป)	18	4.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท) มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 1,000,001-2,000,000 กีบ (5,001-10,000 บาท) คิดเป็นร้อยละ 17.5 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท) คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 3,000,001-4,000,000 กีบ (15,001-20,000 บาท) คิดเป็นร้อยละ 13.2 และมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 4,000,001 กีบขึ้นไป (20,001 บาทขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

5.2 ส่วนที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการศึกษาการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น ความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนชั่วโมงต่อวัน ความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนเรื่องต่อสัปดาห์ และจำนวนปีที่ผ่านมาในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตารางที่ 5.6-5.8 ดังนี้

ตารางที่ 5.6

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนชั่วโมงต่อวัน

ระยะเวลาในการเปิดรับชมละคร (จำนวนชั่วโมงต่อวัน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ชั่วโมง	25	6.3
2 ชั่วโมง	112	28.0
3 ชั่วโมง	151	37.7
4 ชั่วโมง	74	18.5
5 ชั่วโมงขึ้นไป	38	9.5
รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย 2.97 (การเปิดรับชมในระดับปานกลาง)		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.047		

จากตารางที่ 5.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 3 ชั่วโมงต่อวัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 2 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 28.0 เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 4 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 18.5 เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยตั้งแต่ 5 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 1 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (ชั่วโมงต่อวัน) เท่ากับ 2.97 คิดเป็นระดับการเปิดรับชม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5.7

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนเรื่องต่อสัปดาห์

ระยะเวลาในการเปิดรับชมละคร (จำนวนเรื่องต่อสัปดาห์)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2 เรื่อง	20	5.0
3-4 เรื่อง	212	53.0
5-6 เรื่อง	102	25.5
7-8 เรื่อง	48	12.0
9 เรื่องขึ้นไป	18	4.5
รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย 2.58 (การเปิดรับชมในระดับปานกลาง)		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.925		

จากตารางที่ 5.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 3-4 เรื่องต่อสัปดาห์ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 5-6 เรื่องต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 25.0 เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 7-8 เรื่องต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 12.0 เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 1-2 เรื่องต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 5.0 และเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 9 เรื่องขึ้นไปต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 4.5 และมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (เรื่องต่อสัปดาห์) เท่ากับ 2.58 คิดเป็นระดับการเปิดรับชม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5.8

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนปีที่ผ่านมาในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ระยะเวลาในการเปิดรับชมละคร (ความยาวนานของระยะเวลาที่รับชม)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 3 ปี	15	3.8
มากกว่า 3-5 ปี	33	8.2
มากกว่า 5-7 ปี	16	4.0
มากกว่า 7-9 ปี	56	14.0
มากกว่า 9 ปีขึ้นไป	280	70.0
รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย 4.38 (การเปิดรับชมในระดับมากที่สุด)		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.124		

จากตารางที่ 5.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานมากกว่า 9 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานมากกว่า 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.0 เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานมากกว่า 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.2 เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานมากกว่า 5-7 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.0 และเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานไม่เกิน 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.8 และมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานเท่ากับ 4.38 คิดเป็นการเปิดรับชมในระดับ อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการศึกษาเรื่องความคิดเห็นในการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางที่ 5.9 ดังนี้

ตารางที่ 5.9

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การใช้ภาษาลาวในการสื่อสาร	377 (94.2)	8 (2.0)	6 (1.5)	8 (2.0)	1 (0.3)	400 (100)	4.88 (มากที่สุด)	0.535
การเคารพเชื้อฟังบุพการี	305 (76.2)	78 (19.5)	9 (2.3)	6 (1.5)	2 (0.5)	400 (100)	4.70 (มากที่สุด)	0.639
การเรียนรู้ภาษาไทยจากละครโทรทัศน์ไทย	274 (68.5)	97 (24.2)	23 (5.8)	5 (1.2)	1 (0.3)	400 (100)	4.60 (มากที่สุด)	0.680
การให้ความสำคัญกับบุคคลในครอบครัว	209 (52.2)	164 (41.0)	22 (5.5)	4 (1.0)	1 (0.3)	400 (100)	4.44 (มากที่สุด)	0.669
การเลือกเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นนิยม	199 (49.7)	162 (40.5)	31 (7.8)	6 (1.5)	2 (0.5)	400 (100)	4.38 (มากที่สุด)	0.735
การเรียนรู้ความหมายของคำแสลงต่าง ๆ ได้	141 (35.2)	211 (52.8)	41 (10.2)	5 (1.3)	2 (0.5)	400 (100)	4.21 (มากที่สุด)	0.712
การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรม	171 (42.8)	156 (39.0)	53 (13.3)	17 (4.3)	3 (0.8)	400 (100)	4.19 (มาก)	0.874
การเข้าวัดทำบุญในงานบุญประเพณีที่สำคัญ	192 (48.0)	123 (30.8)	49 (12.3)	23 (5.8)	13 (3.3)	400 (100)	4.15 (มาก)	1.052
การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมและประเพณี	137 (34.2)	155 (38.8)	77 (19.2)	20 (5.0)	11 (2.8)	400 (100)	3.97 (มาก)	0.992

ตารางที่ 5.9

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับ
ค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การรักษานวลสงนตัวของฝ่ายหญิง	121 (30.2)	176 (44.0)	73 (18.3)	27 (6.7)	3 (0.8)	400 (100)	3.96 (มาก)	0.907
การเลือกรับประทานอาหารจานด่วนนอกบ้าน	123 (30.7)	150 (37.5)	79 (19.8)	39 (9.7)	9 (2.3)	400 (100)	3.85 (มาก)	1.038
การให้เกียรติสุภาพสตรี	104 (26.0)	160 (40.0)	92 (23.0)	34 (8.5)	10 (2.5)	400 (100)	3.79 (มาก)	1.008
การอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่	57 (14.3)	147 (36.8)	158 (39.5)	38 (9.5)	-	400 (100)	3.56 (มาก)	0.851
การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ	41 (10.2)	148 (37.0)	136 (34.0)	64 (16.0)	11 (2.8)	400 (100)	3.36 (ปานกลาง)	0.961
การเลือกรับประทานอาหารพื้นเมืองลาว	29 (7.3)	109 (27.3)	157 (39.3)	83 (20.8)	22 (5.5)	400 (100)	3.10 (ปานกลาง)	0.991
การใช้ระยะเวลาคบหาดูใจกันก่อนแต่งงาน	64 (16.0)	73 (18.2)	117 (29.3)	105 (26.3)	41 (10.2)	400 (100)	3.04 (ปานกลาง)	1.224
การเลือกเครื่องแต่งกายแบบพื้นเมือง เช่น การนุ่งซิ่น	21 (5.2)	61 (15.3)	139 (34.7)	150 (37.5)	29 (7.3)	400 (100)	2.74 (ปานกลาง)	0.980
การรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันภายในครอบครัว	34 (8.5)	56 (14.0)	110 (27.5)	142 (35.5)	58 (14.5)	400 (100)	2.67 (ปานกลาง)	1.143
รวม							3.86 (มาก)	0.375

จากตารางที่ 5.9 พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว มีค่าเฉลี่ย 3.86 ถือว่าอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในประเด็น “การใช้ภาษาลาวในการสื่อสาร” มีค่าเฉลี่ย 4.88 “การเคารพเชื่อฟังบุพการี” มีค่าเฉลี่ย 4.70 “การเรียนรู้ภาษาไทยจากละครโทรทัศน์ไทย” มีค่าเฉลี่ย 4.60 “การให้ความสำคัญกับบุคคลในครอบครัว” มีค่าเฉลี่ย 4.44 “การเลือกเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นนิยม” มีค่าเฉลี่ย 4.38 “การเรียนรู้ความหมายของคำแสลงต่าง ๆ ได้” มีค่าเฉลี่ย 4.21 ถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในประเด็น “การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรม” มีค่าเฉลี่ย 4.19 “การเข้าวัดทำบุญในงานบุญประเพณีที่สำคัญ” มีค่าเฉลี่ย 4.15 “การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมและประเพณี” มีค่าเฉลี่ย 3.97 “การรักษานวลสงนตัวของฝ่ายหญิง” มีค่าเฉลี่ย 3.96 “การเลือกรับประทานอาหารจานด่วนนอกบ้าน” มีค่าเฉลี่ย 3.85 “การให้เกียรติสุภาพสตรี” มีค่าเฉลี่ย 3.79 “การอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่” มีค่าเฉลี่ย 3.56 ถือว่าอยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในประเด็น “การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ” มีค่าเฉลี่ย 3.36 “การเลือกรับประทานอาหารพื้นเมืองลาว” มีค่าเฉลี่ย 3.10 “การใช้ระยะเวลาคบหาดูใจกันก่อนแต่งงาน” มีค่าเฉลี่ย 3.04 “การเลือกเครื่องแต่งกายแบบพื้นเมือง เช่น การนุ่งซิ่น” มีค่าเฉลี่ย 2.74 “การรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันภายในครอบครัว” มีค่าเฉลี่ย 2.67 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

5.4 ส่วนที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ความสนใจในชีวิตประจำวัน และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อตนเองและเรื่องอื่น ๆ โดยมีการนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 5.10 - 5.13 ดังนี้

ตารางที่ 5.10

แสดงค่าเฉลี่ยเลขและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการดำเนินชีวิต	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
ด้านความสนใจในชีวิตประจำวัน	4.04	0.415	มาก
ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ	3.60	0.573	มาก
ด้านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน	3.10	0.565	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.58	0.336	มาก

จากตารางที่ 5.10 พบว่า โดยภาพรวมรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย 3.58 ถือว่าอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ประเด็น “ด้านความสนใจในชีวิตประจำวัน” มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ประเด็น “ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ” มีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมาก และ ประเด็น “ด้านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน” น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.10 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 5.11

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรม	ระดับการทำกิจกรรม					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านพบปะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเวลารว่าง	119 (29.7)	137 (34.3)	86 (21.5)	43 (10.7)	15 (3.8)	400 (100)	3.76 (ทำบ่อย)	1.106
ท่านไปร่วมงานบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา	88 (22.0)	96 (24.0)	117 (29.2)	65 (16.3)	34 (8.5)	400 (100)	3.35 (ทำบ่อย)	1.227
ท่านใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวต่างแขวง/ต่างประเทศ	55 (13.7)	121 (30.3)	101 (25.2)	87 (21.8)	36 (9.0)	400 (100)	3.18 (ทำปานกลาง)	1.184
ท่านร่วมกิจกรรมอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมและผู้อื่น	38 (9.5)	83 (20.7)	184 (46.0)	75 (18.8)	20 (5.0)	400 (100)	3.11 (ทำปานกลาง)	0.983
ท่านเดินทางมาเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าของไทย	85 (21.3)	70 (17.5)	103 (25.8)	74 (18.5)	68 (17.0)	400 (100)	3.08 (ทำปานกลาง)	1.374
ท่านซื้อเสื้อผ้าตามแบบแฟชั่นนิยม	55 (13.7)	72 (18.0)	126 (31.5)	110 (27.5)	37 (9.3)	400 (100)	3.00 (ทำปานกลาง)	1.174
ท่านออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนฝูงในยามค่ำคืน	53 (13.2)	65 (16.3)	125 (31.2)	83 (20.8)	74 (18.5)	400 (100)	2.85 (ทำปานกลาง)	1.273
ท่านทำบุญใส่บาตรในช่วงเช้า	33 (8.2)	70 (17.5)	82 (20.5)	115 (28.8)	100 (25.0)	400 (100)	2.55 (ทำน้อย)	1.263
รวม							3.10 (ทำปานกลาง)	0.565

จากตารางที่ 5.11 พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 3.10 ถือว่าอยู่ในระดับทำปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ประเด็น “ท่านพบปะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเวลาว่าง” มีค่าเฉลี่ย 3.76 และ “ท่านไปร่วมงานบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา” มีค่าเฉลี่ย 3.35 “ถือว่าอยู่ในระดับที่ทำมาก

กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ประเด็น “ท่านใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวต่างแขวง/ต่างประเทศ” มีค่าเฉลี่ย 3.18 “ท่านร่วมกิจกรรมอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมและผู้อื่น” มีค่าเฉลี่ย 3.11 “ท่านเดินทางมาเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าของไทย” มีค่าเฉลี่ย 3.08 “ท่านซื้อเสื้อผ้าตามแบบแฟชั่นนิยม” มีค่าเฉลี่ย 3.00 และ “ท่านออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนฝูงในยามค่ำคืน” มีค่าเฉลี่ย 2.85 ถือว่าอยู่ในระดับทำปานกลาง

กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ประเด็น “ท่านทำบุญใส่บาตรในช่วงเช้า” มีค่าเฉลี่ย 2.55 ถือว่าอยู่ในระดับทำน้อย

ตารางที่ 5.12

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง

ความสนใจ	ระดับความสนใจ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านสนใจในการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง	262 (65.5)	118 (29.5)	20 (5.0)	-	-	400 (100)	4.61 (สนใจมากที่สุด)	0.583
ท่านสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง	268 (67.0)	97 (24.2)	26 (6.5)	9 (2.3)	-	400 (100)	4.56 (สนใจมากที่สุด)	0.716
ท่านสนใจเรื่องในครอบครัวของท่าน	191 (47.7)	131 (32.8)	43 (10.7)	21 (5.3)	14 (3.5)	400 (100)	4.16 (สนใจมาก)	1.043
ท่านสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน	85 (21.2)	243 (60.8)	37 (9.2)	26 (6.5)	9 (2.3)	400 (100)	3.92 (สนใจมาก)	0.874
ท่านสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	51 (12.7)	270 (67.5)	42 (10.5)	24 (6.0)	13 (3.3)	400 (100)	3.81 (สนใจมาก)	0.854
ท่านสนใจเรื่องเกี่ยวกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม	149 (37.2)	121 (30.3)	56 (14.0)	47 (11.7)	27 (6.8)	400 (100)	3.80 (สนใจมาก)	1.246
ท่านสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย	133 (33.2)	127 (31.8)	83 (20.7)	27 (6.8)	30 (7.5)	400 (100)	3.77 (สนใจมาก)	1.197
ท่านสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย	89 (22.2)	201 (50.3)	40 (10.0)	55 (13.7)	15 (3.8)	400 (100)	3.74 (สนใจมาก)	1.069
รวม						420 (100)	4.04 (สนใจมาก)	0.415

จากตารางที่ 5.12 พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.04 ถือว่าอยู่ในระดับสนใจมาก มีรายละเอียดดังนี้

ความสนใจในชีวิตประจำวัน ประเด็น “ท่านสนใจในการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง” มีค่าเฉลี่ย 4.61 “ท่านสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง” มีค่าเฉลี่ย 4.56 ถือว่าอยู่ในระดับสนใจมากที่สุด

ความสนใจในชีวิตประจำวัน ประเด็น “ท่านสนใจเรื่องในครอบครัวของท่าน” มีค่าเฉลี่ย 4.16 “ท่านสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน” มีค่าเฉลี่ย 3.92 “ท่านสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม” มีค่าเฉลี่ย 3.81 “ท่านสนใจเรื่องเกี่ยวกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม” มีค่าเฉลี่ย 3.80 “ท่านสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย” มีค่าเฉลี่ย 3.77 และ “ท่านสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย” มีค่าเฉลี่ย 3.74 ถือว่าอยู่ในระดับสนใจมาก

ตารางที่ 5.13

แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง

การแสดงความคิดเห็น	ระดับโอกาสการแสดงความคิดเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนต่อครอบครัวได้	213 (53.2)	136 (34.2)	46 (11.4)	5 (1.2)	-	400 (100)	4.49 (มากที่สุด)	2.113
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยมได้	186 (46.5)	145 (36.2)	65 (16.3)	4 (1.0)	-	400 (100)	4.28 (มากที่สุด)	0.768
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในการกำหนดอนาคตของตนเองได้	95 (23.7)	267 (66.8)	21 (5.2)	14 (3.5)	3 (0.8)	400 (100)	4.09 (มาก)	0.700
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจได้	17 (4.2)	306 (76.5)	69 (17.3)	8 (2.0)	-	400 (100)	3.83 (มาก)	0.516
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหาสังคมได้	81 (20.2)	122 (30.5)	175 (43.8)	22 (5.5)	-	400 (100)	3.66 (มาก)	0.862
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาได้	19 (4.7)	193 (48.3)	144 (36.0)	30 (7.5)	14 (3.5)	400 (100)	3.43 (มาก)	0.838
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ การงานขององค์กรได้	26 (6.5)	133 (33.2)	130 (32.5)	70 (17.5)	41 (10.3)	400 (100)	3.08 (ปานกลาง)	1.083
ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองได้	16 (4.0)	10 (2.5)	69 (17.2)	161 (40.3)	144 (36.0)	400 (100)	1.98 (น้อย)	0.997
รวม						420 (100)	3.60 (มาก)	0.559

จากตารางที่ 5.13 พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อตนเองและเรื่องอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ถือว่าอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อครอบครัวได้” มีค่าเฉลี่ย 4.49 และ “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยมได้” มีค่าเฉลี่ย 4.28 ถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในการกำหนดอนาคตของตนเองได้” มีค่าเฉลี่ย 4.09 “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจได้” มีค่าเฉลี่ย 3.83 “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหาสังคมได้” มีค่าเฉลี่ย 3.66 และ “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาได้” มีค่าเฉลี่ย 3.43 ถือว่าอยู่ในระดับมาก

โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ การงานขององค์กรได้” มีค่าเฉลี่ย 3.08 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง

โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองได้” มีค่าเฉลี่ย 1.98 ถือว่าอยู่ในระดับน้อย

5.5 ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเป็น 0.05 และ 0.01 โดยนำเสนอผลการวิจัย ตามตารางที่ 5.14-5.25 ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ลักษณะทางประชากรของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ต่างกัน

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1 ดังนี้

H_0 เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ต่างกัน

ตารางที่ 5.14

แสดงการเปรียบเทียบการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-value
ชาย	111	3.20	0.550	-2.714	0.007*
หญิง	289	3.35	0.512		
รวม	400				

P-value คือ Sig. (2-tailed) *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.14 พบว่าค่า t เท่ากับ -2.714 และค่า P-value เท่ากับ 0.007 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ เพศของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Sig.<.05) โดย เพศชายจะมีความถี่ชั่วโมง/วัน ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยน้อยกว่าเพศหญิง

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.2 ดังนี้

H_0 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 อายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมี ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5.15

แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	P-value
15-24 ปี	120	3.01	0.496	33.214	0.000*
24-34 ปี	147	3.45	0.527		
35 ปีขึ้นไป	133	3.44	0.437		
รวม	400				

P-value คือ Sig. *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.15 พบว่า ค่า F เท่ากับ 33.214 และค่า P-value เท่ากับ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย นั่นคืออายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Sig.< .05)

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบค่าความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามอายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5.16

แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามอายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

อายุ		ความต่างของค่าเฉลี่ย	P-value
15-24 ปี	25-34 ปี	-0.44014*	0.000
	35 ปีขึ้นไป	-0.42999*	0.000
25-34 ปี	15-24 ปี	0.44014*	0.000
	35 ปีขึ้นไป	0.01014	0.863
35 ปีขึ้นไป	15-24 ปี	0.42999*	0.000
	25-34 ปี	-0.01014	0.863

P-value คือ Sig. P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.16 พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี จะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์น้อยกว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปทุกกลุ่มอายุ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value < 0.05)

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 ระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.3 ดังนี้

H_0 ระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 ระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5.17

แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	P-value
ม.ต้นหรือต่ำกว่า	14	3.28	0.256	3.205	0.023*
ม.ปลาย/ปวช.	56	3.25	0.705		
อนุปริญญา/ปวส.	117	3.44	0.496		
ปริญญาตรี	213	3.26	0.493		
รวม	400				

P-value คือ Sig. *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.17 พบว่า ค่า F เท่ากับ 3.205 และค่า P-value เท่ากับ 0.023 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัยนั้นคือระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value < 0.05)

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบค่าความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามอายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5.18

แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ระดับการศึกษา		ความต่างของค่าเฉลี่ย	P-value
ม.ต้นหรือต่ำกว่า	ม.ปลาย/ปวช.	0.03571	0.819
	อนุปริญญา/ปวส.	-0.15588	0.293
	ปริญญาตรีขึ้นไป	0.01967	0.892
ม.ปลาย/ปวช.	ม.ต้นหรือต่ำกว่า	-0.03571	0.819
	อนุปริญญา/ปวส.	-0.19160*	0.025
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-0.01604	0.838
อนุปริญญา/ปวส.	ม.ต้นหรือต่ำกว่า	0.15588	0.293
	ม.ปลาย/ปวช.	0.19160*	0.025
	ปริญญาตรีขึ้นไป	0.17555*	0.004
ปริญญาตรีขึ้นไป	ม.ต้นหรือต่ำกว่า	-0.01967	0.892
	ม.ปลาย/ปวช.	0.01604	0.838
	อนุปริญญา/ปวส.	-0.17555*	0.004

P-value คือ Sig *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.18 พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. จะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากกว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และปริญญาตรีขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value.<.05)

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 อาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.4 ดังนี้

H_0 อาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

H_1 อาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5.19

แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	P-value
นักเรียน/นักศึกษา	59	2.78	0.465	51.475	0.00*
พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	126	3.35	0.372		
พนักงานบริษัทเอกชน	153	3.23	0.315		
ผู้ประกอบการ/ค้าขาย/ งานอิสระ	44	3.96	0.426		
คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน/ แม่บ้าน/ว่างงาน	21	3.71	1.018		
รวม	400				

P-value คือ Sig. *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.19 พบว่า ค่า F เท่ากับ 51.475 และค่า P-value เท่ากับ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย นั่นคือระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (ความถี่ชั่วโมง/วัน) ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value < 0.05)

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบค่าความแตกต่างระหว่างความถี่ (ชั่วโมง/วัน) ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามอายุของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5.20

แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามอาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

อาชีพ		ความต่างของ ค่าเฉลี่ย	P-value
นักเรียน/นักศึกษา	พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	-0.55952*	0.000
	พนักงานบริษัทเอกชน	-0.43332*	0.000
	ผู้ประกอบการ/ค้าขาย/ งานอิสระ	-1.16450*	0.000
	คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน แม่บ้าน/ว่างงาน	-0.91667*	0.000
พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/นักศึกษา	0.55952*	0.000
	พนักงานบริษัทเอกชน	0.12621*	0.015
	ผู้ประกอบการ/ค้าขาย/ งานอิสระ	-0.60498*	0.000
	คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน แม่บ้าน/ว่างงาน	-0.35714*	0.000
พนักงานบริษัทเอกชน	นักเรียน/นักศึกษา	0.43332*	0.000
	พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	-0.12621*	0.015
	ผู้ประกอบการ/ค้าขาย/ งานอิสระ	-0.73118*	0.000
	คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน แม่บ้าน/ว่างงาน	-0.48335*	0.000

ตารางที่ 5.20

แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามอาชีพของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (ต่อ)

อาชีพ		ความต่างของค่าเฉลี่ย	P-value.
ผู้ประกอบการ/ค้าขาย/ งานอิสระ	นักเรียน/นักศึกษา	1.16450*	0.000
	พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	0.60498*	0.000
	พนักงานบริษัทเอกชน	0.73118*	0.000
	คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน/ แม่บ้าน/ว่างงาน	0.24784*	0.030
คนงาน/ผู้ใช้แรงงาน แม่บ้าน/ว่างงาน	นักเรียน/นักศึกษา	0.91667*	0.000
	พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	0.35714*	0.000
	พนักงานบริษัทเอกชน	0.48335*	0.000
	ผู้ประกอบการ/ค้าขาย/ งานอิสระ	-0.24784*	0.030

P-value คือ Sig. *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.20 พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เป็นผู้ประกอบการ/ค้าขายหรืองานอิสระมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากกว่าทุกกลุ่มอาชีพ สำหรับประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอาชีพเป็นคนงาน/ผู้ใช้แรงงานหรือเป็นแม่บ้านและว่างงานมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากกว่านักเรียน/นักศึกษา พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน สำหรับประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากกว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนและนักเรียน นักศึกษา และประชาชนลาวววนนครหลวงเวียงจันทน์ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากกว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value < 0.05)

สมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 รายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีความถี่ (ชั่วโมง/วัน) ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

โดยมีสมมติฐานการวิจัยที่ 1.5 ดังนี้

H_0 รายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีความถี่ (ชั่วโมง/วัน) ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

H_1 รายได้ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีความถี่ (ชั่วโมง/วัน) ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5.21

แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่ (ชั่วโมง/วัน) ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	P-value
ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	59	3.18	0.776	6.288	0.000
1,000,001-2,00,000 กีบ (5,001-10,000 บาท)	70	3.20	0.565		
2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท)	200	3.31	0.372		
มากกว่า 3,000,000 กีบ (มากกว่า 15,000บาท)	71	3.53	0.553		
รวม	400				

P-value คือ Sig. *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.21 พบว่า ค่า F เท่ากับ 6.288 และค่า P-value เท่ากับ 0.000 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัยนั้นคือระดับการศึกษาของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value < 0.05)

สำหรับการทดสอบเพื่อให้ทราบค่าความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5.22

แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

รายได้ต่อเดือน		ความต่างของค่าเฉลี่ย	P-value
ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	1,000,001-2,00,000 กีบ (5,001-10,000 บาท)	-0.02308	0.801
	2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท)	-0.12856	0.094
	มากกว่า 3,000,001 กีบ (มากกว่า 15,001 บาท)	-0.34408*	0.000
1,000,001-2,00,000 กีบ (5,001-10,000 บาท)	ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	0.2308	0.801
	2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท)	-0.10548	0.143
	มากกว่า 3,000,001 กีบ (มากกว่า 15,001 บาท)	-0.32099*	0.000
2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท)	ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	0.12856	0.094
	1,000,001-2,00,000 กีบ (5,001-10,000 บาท)	0.10548	0.143
	มากกว่า 3,000,001 กีบ (มากกว่า 15,001 บาท)	-0.21552*	0.003

ตารางที่ 5.22

แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความถี่ (ชั่วโมง/วัน) ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย
จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (ต่อ)

อาชีพ		ความต่างของ ค่าเฉลี่ย	P-value
มากกว่า 3,000,001 กีบ (มากกว่า 15,001 บาท)	ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	0.34408*	0.000
	1,000,001-2,00,000 กีบ (5,001-10,000 บาท)	0.32099*	0.000
	2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท)	0.21552*	0.000

P-value คือ Sig. *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.22 พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีรายได้ต่อเดือน
มากกว่า 3,000,001 กีบ (มากกว่า 15,001 บาท) มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากกว่าทุกกลุ่ม
รายได้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (P-value < 0.05)

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตารางที่ 5.23

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปร	การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย	
	r	P-value
ค่านิยมทางวัฒนธรรม ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (จำนวน 400 คน)	0.133*	0.008

P-value คือ Sig. (2-tailed) *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.23 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีค่าเท่ากับ 0.133 และมีค่า P-value. เท่ากับ 0.008 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่าเป็นบวกหมายความว่าผู้ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยบ่อยครั้งจะมีค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในเชิงบวกและมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

สมมติฐานการวิจัยที่ 3.1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 3.1 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตารางที่ 5.24

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปร	การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย	
	r	P-value
กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (จำนวน 400 คน)	0.193*	0.000

P-value คือ Sig. (2-tailed) *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.24 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีค่าเท่ากับ 0.193 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับ กิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่าเป็นบวก หมายความว่าผู้ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในปริมาณที่มาก จะมีการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันบ่อยครั้ง ส่วนผู้ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในปริมาณที่น้อย จะมีการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันในปริมาณที่น้อยครั้ง และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3.2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 3.2 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตารางที่ 5.25

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปร	การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย	
	r	P-value
ความสนใจในชีวิตประจำวัน ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ (จำนวน 400 คน)	0.213*	0.000

P-value คือ Sig. (2-tailed) *P-value < 0.05

จากตารางที่ 5.25 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีค่าเท่ากับ 0.213 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง H_0 และยอมรับสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่าเป็นบวก หมายความว่าผู้ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในปริมาณที่มาก จะมีความสนใจในชีวิตประจำวันมาก ส่วนผู้ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยในปริมาณที่น้อย จะมีความสนใจในชีวิตประจำวันน้อย และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3.3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

โดยสมมติฐานการวิจัยที่ 3.1 ดังนี้

H_0 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

H_1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตารางที่ 5.26

แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ตัวแปร	การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย	
	r	P-value
โอกาสในการแสดง ความคิดเห็นของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ (จำนวน 400 คน)	-0.049	0.332

P-value คือ Sig.

จากตารางที่ 5.26 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ มีค่าเท่ากับ -0.049 และมีค่า P-value. เท่ากับ 0.332 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานว่าง H_0 และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
2. เพื่อศึกษาค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
4. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์กับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) จากนักวิชาการทั้งไทยและลาวจำนวน 5 ท่านและประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 15 ท่าน และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปและเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวน 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยอาศัยการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยวิธีการสุ่มแบบก้อนหิมะหรือแบบลูกโซ่ (Snowball or Chain Sampling) และเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง โดยมีการสร้างโครงคำถามไว้ก่อนล่วงหน้าในการสัมภาษณ์ตามประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ประเด็นที่ 1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
- ประเด็นที่ 2 ค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
- ประเด็นที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์
- ประเด็นที่ 4 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาวิจัยจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) มีวิธีการสุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน คือ (1) การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เลือกพื้นที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างประชาชนลาว โดยวิธีการจับฉลากเพื่อสุ่มหาพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (2) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) และ (3) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการลงเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ โดยผู้วิจัยได้ทำการตั้งคำถามคัดกรองในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างก่อน (Screening Question) โดยสอบถามว่า “ท่านมีอายุ 15 ปีแล้วหรือไม่ ท่านพักอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์หรือไม่ และท่านเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยหรือไม่” โดยสามารถแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย

6.1 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

6.1.1 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เอื้อให้ประชาชนลาวนิยมเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย เนื่องจากในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถเปิดรับสัญญาณโทรทัศน์จากประเทศไทยได้นอกจากนั้นสถานีโทรทัศน์ของลาวซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ยังไม่มีรายการประเภทให้ความบันเทิงแก่ประชาชนได้รับชมมากเพียงพอเมื่อเทียบกับการรับชมรายการโทรทัศน์จากประเทศไทย ประกอบประชาชนลาวมีความนิยมในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยในประเภทเดียวกับประชาชนไทย นอกจากนั้นแล้วประเทศลาวไม่ได้มีมาตรการหรือข้อห้ามประการใดที่ปิดกั้นไม่ให้ประชาชนลาวเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของไทย จึงทำให้ประชาชนลาวนิยมเปิดรับชมละครโทรทัศน์มากขึ้น

ในด้านลักษณะการเปิดรับชมพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาเป็นเวลายาวนาน โดยเริ่มรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยมักที่จะเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยจากช่อง 3 ช่อง 7 เป็นหลักและในปัจจุบันภายหลังจากประเทศไทยมีการออกอากาศในระบบดิจิตอล มีสถานีโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ก็มีแนวโน้มการเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยจากช่อง 8 และช่อง ONE เพิ่มขึ้นอีกด้วย

สำหรับช่วงเวลาที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากที่สุดจะเป็นช่วงเวลาละครก่อนข่าวภาคค่ำ ช่วงเวลาละครหลังข่าวภาคค่ำ และละครในช่วงเวลาเช้าวันเสาร์และอาทิตย์ ประเภทละครที่นิยมเปิดรับชมคือละครประเภทชิงรักหักสวาท ละครรักโรแมนติก ละครประเภทตลกขบขัน และละครพื้นบ้านไทย (จักร ๆ วงศ์ ๆ) เป็นต้น

6.1.2 ค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการศึกษาพบว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมทั้ง 6 ด้านประกอบไปด้วย การใช้ภาษาในการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างกันในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง การเลือกเครื่องแต่งกาย การเลือกรับประทานอาหาร และศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม ต่างมีความเปลี่ยนแปลงไปจากค่านิยมทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของลาว สาเหตุหนึ่งมาจากอิทธิพลของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยโดยค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาของชาวเวียงจันทน์มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมาคือค่านิยมทางด้านการเลือกเครื่องกาย และค่านิยมทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และรับเอาพฤติกรรมจากตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย ซึมซับเข้าไปจนกลายเป็นค่านิยมทางวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ที่ประชาชนชาวเวียงจันทน์ถือปฏิบัติ

สำหรับค่านิยมทางวัฒนธรรมในประเด็นเรื่องความสัมพันธ์กันภายในครอบครัวของประชาชนชาวเวียงจันทน์นั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยมีสาเหตุหลักมาจากการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ สังคมโดยรวมของประเทศลาวเอง เช่นเดียวกับค่านิยมเรื่องการเลือกรับประทานอาหารของประชาชนชาวเวียงจันทน์ที่ถึงแม้จะมีสาเหตุประการหนึ่งมาจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย แต่แท้จริงแล้วนั้นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงค่านิยมดังกล่าวในประการสำคัญคือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศลาวเอง ในขณะที่ค่านิยมทางด้านศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมยังคงสภาพอยู่เช่นเดิมเนื่องจากประเทศลาวมีพื้นฐานทางสังคมที่เกี่ยวพันกับศาสนาอย่างแข็งแรง ค่านิยมในด้านดังกล่าวจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปมากนัก

6.1.3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวเวียงจันทน์ ความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวเวียงจันทน์ และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนชาวเวียงจันทน์ โดยในแต่ละส่วนพบผลการศึกษาดังต่อไปนี้

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวันพบว่าประชาชนชาวเวียงจันทน์มักจะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวมากเป็นพิเศษเป็น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น กิจกรรมประเพณีอาสาสมัครเพื่อสังคมและผู้อื่น กิจกรรมการท่องเที่ยวต่างแขวงหรือต่างประเทศ รวมทั้งการเดินทางมายังประเทศไทยเพื่อเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นทันสมัย การออกไปเที่ยวสังสรรค์กับ

เพื่อนในยามค่ำคืน ในส่วนกิจกรรมสันตนาการ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนชาวเวียงจันทน์สามารถพบเห็นได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การเดินห้างสรรพสินค้าในช่วงวันหยุด ดูภาพยนตร์ เทียวพักผ่อนในสวนน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม เช่น การออกมาตักบาตรทำบุญในช่วงเช้า หรือการเข้าวัดทำบุญในงานบุญพิธีที่สำคัญทางศาสนาต่าง ๆ อีกด้วย

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจในชีวิตประจำวันพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ส่วนใหญ่มีความสนใจในเรื่องการประหยัดอดออม การสร้างฐานะของตนเองให้มั่นคงเป็นสำคัญ ทั้งยังมีความสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นใบเบิกทางในการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยด้วย สำหรับความสนใจในประเด็นครอบครัวก็เป็นอีกหนึ่งความสนใจที่ชาวเวียงจันทน์ยังคงให้ความสำคัญ และในปัจจุบันประชาชนในนครหลวงเวียงจันทน์เริ่มให้ความสนใจเรื่องสุขภาพร่างกายที่ดีของตนเอง สนใจในการเลือกรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะมากขึ้น สนใจในเรื่องแฟชั่นและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งการแต่งกายและการเลือกใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ส่วนความสนใจเรื่องเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม เป็นความสนใจขั้นพื้นฐานที่อยู่ในจิตใจของประชาชนชาวเวียงจันทน์อยู่เป็นกิจวัตรอยู่แล้ว

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านโอกาสในการแสดงความคิดเห็นพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์รุ่นใหม่เริ่มที่จะออกมาแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองกันเพิ่มมากขึ้น โดยการแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวนี้มักแสดงออกผ่านพื้นที่สาธารณะทางโซเชียลมีเดีย ที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในสังคมของคนเวียงจันทน์ นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกทางความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถแสดงออกได้อย่างมีเสรีภาพ ทั้งในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง การแสดงความคิดเห็นเรื่องคุณภาพของสินค้าและบริการต่าง ๆ รวมไปถึงการแสดงออกในประเด็นที่เกี่ยวกับครอบครัวด้วย

6.1.4 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ผลการศึกษาพบว่าภายหลังจากที่ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาเป็นเวลาที่ยาวนานแล้วนั้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวในประเด็นที่สำคัญ ๆ คือ ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยจะเห็นได้ว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้จากละครโทรทัศน์ไทยและนำคำหรือวลีต่าง ๆ ในละครโทรทัศน์ไทยมาใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสารระหว่างสังคมมากขึ้นในปัจจุบัน ในด้านการเลือกใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแบบสมัยนิยม ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่าประชาชนลาวใน

นครหลวงเวียงจันทน์ส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่นที่ทันสมัยในละครโทรทัศน์ไทยเพิ่มมากขึ้น ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงในสังคมลาว ซึ่งหนึ่งในพฤติกรรมของตัวละครไทยนั้นเป็นพฤติกรรมที่เป็นแรงกระตุ้นทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการเปลี่ยนแปลงการสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างชายหญิงในสังคมลาว นอกจากนั้นค่านิยมทางวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์กันภายในครอบครัว การเลือกรับประทานอาหาร และด้านศาสนา ประเพณีและพิธีกรรมนั้น ซึ่งถือว่าเป็นค่านิยมขั้นพื้นฐานในสังคมลาว การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์ในระดับที่ไม่มากนัก โดยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับค่านิยมทางวัฒนธรรม ทั้ง 3 ประการดังกล่าวมีผลมาจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานทางสังคมในด้านอื่น ๆ มากกว่าการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ความสัมพันธ์ของการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรม ส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย กล่าวคือ ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ใช้ภาษาไทย คำ วลี หรือประโยคที่เป็นภาษาไทย อักษรไทยในการสื่อสารในวงกว้าง ทั้งการพูดและการเขียนผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งยังใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ ในชีวิตประจำวันระหว่างประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์กับชาวไทยอีกด้วย นอกจากนั้นยังมีความสนใจในแฟชั่นที่ทันสมัย รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาในละครโทรทัศน์ไทย และตัวของนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย จนเกิดเป็นความต้องการเลียนแบบพฤติกรรมการเลือกเครื่องแต่งกายที่ทันสมัย หรือการเลือกใช้สินค้าตามเทคโนโลยีที่ทันสมัยในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ในด้านการเลือกรับประทานอาหาร ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีพฤติกรรมในการรับประทานอาหารตามแบบคนไทยในชีวิตประจำวัน โดยเลียนแบบมาจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยทั้งทั้งประเภทของอาหารและรูปแบบในการรับประทานอาหารที่ละครโทรทัศน์ไทยที่แสดงให้เห็น ทั้งยังพยายามสร้างฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้เท่าเทียมกับฐานะในตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย โดยใช้การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นแรงกระตุ้นให้เห็นถึงความสำเร็จจากการเพียรพยายามของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยในการสร้างฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง และมีความต้องการที่จะเดินทางมายังประเทศไทย เพื่อพักผ่อนหรือซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคของไทย ตามแบบในละครโทรทัศน์ไทยที่แสดงให้เห็นถึงความสะดวกสบายในการเดินทางมายังประเทศไทย และชักนำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความรู้สึกอยากที่จะเข้ามาท่องเที่ยวยังสถานที่สำคัญ ๆ ของเมืองไทย อีกด้วย

6.2 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

6.2.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากแบบสอบถามที่เก็บจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 400 ชุดดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.3 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 27.7

อายุ พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีอายุระหว่าง 45-54 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.3

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีระดับการศึกษาในชั้นปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา คือประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 29.3 และ ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5

อาชีพ พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา คือประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 31.5 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ประกอบอาชีพเป็นคณงานหรือผู้ใช้แรงงาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5

รายได้ พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 2,000,001-3,000,000 กีบ (10,001-15,000 บาท) มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 1,000,001-2,000,000 กีบ (5,001-10,000 บาท) คิดเป็นร้อยละ 17.5 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 4,000,001 กีบขึ้นไป (20,001 บาทขึ้นไป) มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.5

6.2.2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ข้อมูลด้านการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้วิจัยศึกษา 3 ประการด้วยกัน คือ ความถี่ชั่วโมงต่อวันในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย จำนวนเรื่องที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยต่อสัปดาห์ และการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมา

เป็นเวลายาวนานก็ปี ข้อมูลดังกล่าวได้จากแบบสอบถามที่เก็บจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 400 ชุดดังนี้

ความถี่ชั่วโมงต่อวันในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 3 ชั่วโมงต่อวัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 2 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย 1 ชั่วโมงต่อวัน เป็นจำนวนที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย (ชั่วโมงต่อวัน) เท่ากับ 2.97 คิดเป็นระดับการใช้เวลาในการเปิดรับชม อยู่ในระดับปานกลาง

จำนวนเรื่องที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยต่อสัปดาห์ พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 3-4 เรื่องต่อสัปดาห์ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 5-6 เรื่องต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 25.0 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 1-2 เรื่องต่อสัปดาห์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.5 และมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนเรื่องต่อสัปดาห์ เท่ากับ 2.58 คิดเป็นระดับการเปิดรับชม อยู่ในระดับปานกลาง

การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาเป็นเวลายาวนานก็ปี พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานมากกว่า 9 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานมากกว่า 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.0 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมานานไม่เกิน 3 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.8 และมีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมายาวนานเท่ากับ 4.38 คิดเป็นระดับการใช้เวลาในการเปิดรับชมอยู่ในระดับ มากที่สุด

6.2.3 ความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ข้อมูลด้านความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้วิจัยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวรวมทั้ง 18 ประเด็น โดยได้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 400 ชุด พบว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรม โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.86 ถือว่าอยู่ในระดับให้ความสำคัญมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวที่ระดับมากที่สุดในระดับ “การใช้ภาษาลาวในการสื่อสาร” มีค่าเฉลี่ย 4.88 “การเคารพเชื่อฟังบุพการี” มีค่าเฉลี่ย 4.70 “การเรียนรู้ภาษาไทยจากละครโทรทัศน์ไทย” มีค่าเฉลี่ย 4.60 “การให้ความสำคัญกับบุคคลในครอบครัว” มีค่าเฉลี่ย 4.44 “การเลือกเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นนิยม” มีค่าเฉลี่ย 4.38 “การเรียนรู้ความหมายของคำแสลงต่าง ๆ ได้” มีค่าเฉลี่ย 4.21

ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวที่ระดับมากในระดับ “การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรม” มีค่าเฉลี่ย 4.19 “การเข้าวัดทำบุญในงานบุญประเพณีที่สำคัญ” มีค่าเฉลี่ย 4.15 “การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมและประเพณี” มีค่าเฉลี่ย 3.97 “การรักษาวลสงนตัวของฝ่ายหญิง” มีค่าเฉลี่ย 3.96 “การเลือกรับประทานอาหารจานด่วนนอกบ้าน” มีค่าเฉลี่ย 3.85 “การให้เกียรติสุภาพสตรี” มีค่าเฉลี่ย 3.79 “การอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่” มีค่าเฉลี่ย 3.56

ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัฒนธรรมลาวที่ระดับปานกลางในระดับ “การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ” มีค่าเฉลี่ย 3.36 “การเลือกรับประทานอาหารพื้นเมืองลาว” มีค่าเฉลี่ย 3.10 “การใช้ระยะเวลาคบหาดูใจกันก่อนแต่งงาน” มีค่าเฉลี่ย 3.04 “การเลือกเครื่องแต่งกายแบบพื้นเมือง เช่น การนุ่งซิ่น” มีค่าเฉลี่ย 2.74 “การรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันภายในครอบครัว” มีค่าเฉลี่ย 2.67

6.2.4 รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

ข้อมูลด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้วิจัยศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ด้านความสนใจในชีวิตประจำวัน และด้านการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากแบบสอบถามที่เก็บจากประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 400 ชุดดังนี้

ภาพรวม พบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีค่าเฉลี่ย 3.62 ถือว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจในชีวิตประจำวันมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับสนใจมาก รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมีโอกาสแสดงความคิดเห็นมาก และ รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรมในชีวิตประจำวันน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.23 อยู่ในระดับทำกิจกรรมปานกลาง

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจในชีวิตประจำวัน พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์โดยรวมมีความสนใจในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 โดยมีความสนใจในระดับ “ท่านสนใจในการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง” มาก

ที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.61 รองลงมา คือ ประเด็น “ท่านสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง” มีค่าเฉลี่ย 4.56 และ สนใจในประเด็น“ท่านสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย” น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.74

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการแสดงความคิดเห็น พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์โดยรวมมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 โดยประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนต่อครอบครัวได้” มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.49 รองลงมา คือ ประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าตามสมัยนิยมได้” มีค่าเฉลี่ย 4.28 และ ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองได้” น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.98

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน พบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์โดยรวมมีการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.10 โดยประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการทำกิจกรรมในประเด็น “ท่านพบปะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเวลาว่าง” มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.76 รองลงมา คือ ประเด็น “ท่านไปร่วมงานบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา” มีค่าเฉลี่ย 3.35 และประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการทำกิจกรรมในประเด็น “ท่านทำบุญใส่บาตรในช่วงเช้า” น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.55

6.2.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ จากผลการศึกษาพบว่า

การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยไม่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

6.3 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้แล้ว พบประเด็นที่น่าสนใจ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

6.3.1 การเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์สามารถเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยได้นั้น เนื่องจากสัญญาณโทรทัศน์จากไทยสามารถไหลข้ามผ่านพรมแดนไทยไปออกอากาศยังประเทศลาวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา อุตมฉันทน์ (2544) เรื่อง “ผลกระทบของสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ข้ามพรมแดนระหว่างไทย-ลาว” ที่กล่าวว่า ไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศลาวระยะทาง 1,750 กิโลเมตร รายการวิทยุและโทรทัศน์ฝั่งหนึ่งจึงข้ามพรมแดนไปสู่อีกฝั่งหนึ่งตลอดเวลา ปัจจุบันรายการวิทยุและโทรทัศน์ของไทยสามารถเจาะลึกไปถึงชายแดนลาวด้านที่ติดกับจีนและเวียดนาม เข้าถึงประชาชนลาวประมาณร้อยละ 70-75 (วิภา อุตมฉันทน์, 2544, น.บทคัดย่อ)

ประการต่อมาพบว่าสถานีโทรทัศน์ของลาวยังไม่มีรายการประเภทบันเทิงมากนัก เมื่อเปรียบกับรายการโทรทัศน์ของไทย ดังนั้นแล้วประชาชนลาวจึงนิยมเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของไทยกันมาก ด้วยสาเหตุที่ละครโทรทัศน์ไทยสร้างความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียดได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภสิริ สุขมนต์ เรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิต ทักษะคิด และการเปิดรับชมโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ตของกลุ่มเจนเนอเรชันวาย” ที่กล่าวไว้ว่าการเปิดรับชมโทรทัศน์เป็นความบันเทิงรูปแบบหนึ่งที่นิยมในการพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสาเหตุในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของผู้รับสารของ นลินี สีตะสุวรรณ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า ละครโทรทัศน์เป็นแหล่งสร้างความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายจากความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อีกทางหนึ่งอีกด้วย

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ประเทศลาวไม่ได้มีมาตรการหรือข้อห้ามประการใดที่ปิดกั้นไม่ให้ประชาชนลาวรับชมละครโทรทัศน์ของไทย เพียงแต่พยายามรณรงค์ให้ประชาชนลาวหันมารับชมรายการโทรทัศน์ของลาวมากยิ่งขึ้นเพียงเท่านั้น ซึ่งมีความขัดแย้งกับผลการศึกษาวิจัยของวิภา อุตมฉันทน์ (2544) ที่กล่าวไว้ใน “ผลการวิจัยเรื่องผลกระทบของสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ข้ามพรมแดนระหว่างไทย-ลาว” ถึงมาตรการความตื่นตัวของรัฐบาลลาวต่อการเข้าไปมีบทบาทของละคร

โทรทัศน์ไทยในประเทศลาว โดยทางการลาวได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ทางกฎหมายเพื่อพยายามปกป้องวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของตนไว้ไม่ให้สื่อจากเมืองไทยเข้าไปครอบงำค่านิยมทางความคิดและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวได้อย่างเต็มที่นัก ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมีระยะเวลาผ่านมา 10 กว่าปีแล้ว จึงอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงในนโยบายของรัฐบาลลาวในปัจจุบันจากกระแสโลกาภิวัตน์ หรือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปัจจุบันได้ จึงทำให้รัฐบาลลาวในปัจจุบันไม่ได้เคร่งครัดเรื่องการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์จากประเทศไทยเหมือนเช่นแต่ก่อน

ในส่วนลักษณะของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทย พบว่าประชาชนลาวส่วนใหญ่รับชมละครโทรทัศน์ไทยมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยเปิดรับชมในจำนวนชั่วโมงต่อวันในปริมาณที่มาก ทั้งยังเปิดรับชมจำนวนหลายเรื่องในสัปดาห์ด้วย ส่งผลให้ประชาชนลาวเกิดการเรียนรู้ จดจำ และเลือกเลียนแบบในสิ่งที่ได้รับชมมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของคริสตัล มีสนม (2554) เรื่อง “การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ที่กล่าวไว้ว่าการเปิดรับชมละครไทยในปริมาณที่มากของประชาชนลาวส่งผลทำให้ประชาชนลาวเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมในตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ แคลปเปอร์ (Klapper, 1960, อ้างถึงใน ธมลวรรณ กาญจนวิจิตร, 2556 น.34-35) ที่กล่าวถึงกระบวนการในการเปิดรับสื่อ 4 ขั้นตอนได้แก่ การเลือกเปิดรับสื่อ การเลือกให้ความสนใจกับสิ่งที่เปิดรับ รับรู้และตีความหมาย การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสื่อ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเปิดรับสารของ ยุพดี ฐิติกุลเจริญ (2537) ที่กล่าวไว้ว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มประชากรที่กำลังทำการศึกษาวิจัย โดยมุ่งเน้นไปในเรื่องของวิธีการเปิดรับข่าวสารที่มีความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะเปิดรับ ความถี่ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารช่วง สื่อที่ใช้ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จำนวนข่าวสารที่ทำการเปิดรับในแต่ละครั้ง ลักษณะการการเปิดรับ ระยะเวลาที่เปิดรับสารนานเท่าใดอีกด้วย

6.3.2 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า การเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษา ค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านการเลือกเครื่องแต่งกาย และค่านิยมทางวัฒนธรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงของประชาชนลาว โดยสามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่ผู้แสดงใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ทำให้ผู้ชมที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการจดจำภาษาไทยได้มากขึ้น และมีโอกาสซึมซับภาษาไทยเข้าไปอย่างไม่รู้ตัว สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของคริสตัล มีสนม (2554) เรื่อง “การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวใน

นครหลวงเวียงจันทน์” ที่กล่าวไว้ว่า ประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้รับอิทธิพลจากการชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยในด้านภาษา การแต่งกายและค่านิยมของคนไทย

ในด้านการแต่งกายประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์จะมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมการแต่งกายจากตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้พฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการศึกษาวิจัยของศิริัญญา วิรุณราช (2556) เรื่อง “อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ของไทยต่อการบริโภคสินค้าของผู้บริโภคใน สปป.ลาว : กรณีศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์” ที่กล่าวถึงการเพิ่มจำนวนของผู้บริโภคสินค้าไทยในนครหลวงเวียงจันทน์ที่มีผลมาจากสื่อโทรทัศน์ และงานวิจัยของวันวิสา สันทวิจิตรกุล (2557) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อละครโทรทัศน์ไทยในเมืองกวางโจวสาธารณรัฐประชาชนจีนละคร” ที่กล่าวไว้ว่าโทรทัศน์ไทยสามารถมีอิทธิพลทำให้กลุ่มผู้ชมละครในเมืองกวางโจวมีความสนใจในสินค้าของไทย

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้เลียนแบบพฤติกรรมจากตัวละครทั้งที่เป็นตัวเอกในเรื่องและตัวรองในเรื่องนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร เนินใหม่ (2550) เรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมเลียนแบบลพครนั้นเป็นการนำพฤติกรรมในละครไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของผู้รับชม โดยอาจรับเอาพฤติกรรมที่ก้าวร้าว พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเข้าไปผสมปนเปในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมทั้ง 3 ประการที่หยิบยกมาอภิปรายนั้น ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ แคลปเปอร์ (Klapper, 1960, อ้างถึงใน ธรรมวรรณ กาญจนวิจิตร, 2556 น.34-35) ที่กล่าวถึงกระบวนการในการเปิดรับสื่อ 4 ขั้นตอนได้แก่ การเลือกเปิดรับสื่อ การเลือกให้ความสนใจกับสิ่งที่เปิดรับ และเมื่อเปิดรับมาแล้วจะเข้าสู่กระบวนการรับรู้และตีความหมายที่แฝงอยู่ในตัวสื่อออกมา จากนั้นจะเกิดขั้นตอนสำคัญที่ส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาวของผู้เปิดรับสื่อ นั่นก็คือกระบวนการจดจำและลอกเลียนแบบ และแนวความคิดของกาญจนา แก้วเทพ (2552) ที่กล่าวถึงการวิเคราะห์การเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารตามแนวทางการใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร (Uses and Gratifications Approach) โดยกล่าวว่าผู้รับสารนั้นจะมีลักษณะเป็น Active Audience และจะเป็นผู้เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตามความต้องการเพื่อสนองตอบต่อความพึงพอใจของตนเอง โดยมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสาร 3 ขั้นตอนคือ การเข้าถึงสื่อ การเลือกรับสื่อ และการใช้ประโยชน์จากสื่อที่ได้รับมาก ดังนั้นจึงยากที่จะปฏิเสธได้ว่าการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์จากประเทศไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในปัจจุบันนั้น จะไม่ส่งผลกระทบต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

6.3.3 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

การศึกษาพบว่า การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวทั้งในด้านกิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน ความสนใจในชีวิตประจำวัน และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นว่าการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นเวลาที่ยาวนานของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริษฐ์ มีสนม (2554) เรื่อง “การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยของประชาชนลาวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตในนครหลวงเวียงจันทน์ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของจอร์จ เกร็นเนอร์ (อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มคนที่รับชมโทรทัศน์ในปริมาณที่มาก จะมีความคิด มีความเชื่อ พุด กระทำในสิ่งต่าง ๆ คล้ายกับในโทรทัศน์ที่ตนเองได้รับชม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของกิติมา สุรสุนธิ (2558) เรื่องอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ที่กล่าวไว้ว่า ละครโทรทัศน์จัดว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้จำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้นละครโทรทัศน์จึงส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับชมเช่นกัน หากผู้รับชมละครโทรทัศน์รับชมละครมากเกินไป และตีความเนื้อหาในละครโทรทัศน์ที่ได้รับมาผิดไปจากเจตนาของผู้ส่งสาร

6.3.4 อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนลาวที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยที่แตกต่างกัน ทั้งในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริษฐ์ มีสนม (2554, น.215) เรื่อง “การใช้ประโยชน์จากการเปิดรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ที่กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างดังกล่าวน่าจะมาจากความแตกต่างของลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศิริญา วิรุณราช (2556, น.บทคัดย่อ) เรื่อง “อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ของไทยต่อการบริโภคสินค้าของผู้บริโภคใน สปป.ลาว : กรณีศึกษานครหลวงเวียงจันทน์” พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยส่วนใหญ่ที่มีความแตกต่างกันทั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างทางลักษณะประชากรศาสตร์ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างการเปิดรับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิตในระดับปัจเจกบุคคลของคนทั่ว ๆ ไป ของยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2534) อ้างถึงใน ปาริตา โกศลศักดิ์ (2555, น.

11-12) ที่กล่าวไว้ว่า เพศหญิงจะใช้เวลาในการรับชมรายการทางโทรทัศน์มากกว่าเพศชาย แนวคิดของพรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2529) อ้างถึงในภัทรวริน แก้วหนองแสง (2556) ที่กล่าวไว้ว่า ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชน อายุก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผู้เปิดรับสื่อตามลักษณะประชากรของ ด้วย Defleur (1970, pp. 122-124) อ้างถึงในภัทรวริน แก้วหนองแสง (2556, น.20) ที่กล่าวไว้ว่าแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผู้เปิดรับสื่อตามลักษณะประชากรเชื่อว่าคุณลักษณะที่แตกต่างกันของลักษณะทางประชากรเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เปิดรับสื่อในระดับปัจเจกบุคคลจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลให้การแสดงออกในรูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติ ค่านิยมต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยผลการมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา อุดมฉันท (2544) เรื่องผลกระทบของสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ข้ามพรมแดนระหว่างไทย-ลาว” ที่กล่าวไว้ว่าการไหลของสัญญาณโทรทัศน์ไทยไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง และประเทศนั้นเปิดรับชมรายการโทรทัศน์จากประเทศไทย อาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้ และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีษัฐ มีสนม (2554) เรื่อง “การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ที่ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับค่านิยมในด้านต่าง ๆ ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยภายหลังการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของไทยพบว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวส่วนหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดขององอาจ สิงห์ลำพอง ที่กล่าวเอาไว้ว่า อิทธิพลของละครโทรทัศน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เปิดรับสารจะนำมาใช้เพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิต (lifestyles) และรสนิยม (tastes) สามารถนำเอาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในละครโทรทัศน์มาใช้ในชีวิตจริง และแนวความคิดของจอร์จ เกร็บบเนอร์ (กาญจนา แก้วเทพ , 2545) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มคนที่รับชมโทรทัศน์ในปริมาณที่มาก จะมีความคิด มีความเชื่อ พุด กระทำในสิ่งต่าง ๆ คล้ายกับในโทรทัศน์ที่ตนเองได้รับชม

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยผลการวิจัยพบว่าการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตในส่วนของการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันและความสนใจในชีวิตประจำวันของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งมีความ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ คริษฐ์ มีสนม (2554) เรื่อง “การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ที่กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์จากประเทศไทยของประชาชนลาวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการดำเนินชีวิตในนครหลวงเวียงจันทน์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดขององอาจ สิงห์ลำพอง (2557) เรื่องอิทธิพลของสื่อละครโทรทัศน์ ที่กล่าวไว้ว่า สื่อโทรทัศน์นับเป็นเครื่องมือสำคัญที่โน้มน้าวและปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคม รวมถึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและทิศทางของผู้คนในสังคม และแนวความคิดของณลินี สีตะสุวรรณ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า ละครโทรทัศน์ยังมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนความเป็นไปในสังคม ทั้งยังเป็นผู้นำด้านความคิดและเสริมสร้างรสนิยมให้กับผู้ชมโดยทั่วไปด้วย

6.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์” ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการทดสอบสมมติฐาน มีข้อเสนอแนะจากงานวิจัย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตละครโทรทัศน์ไทยทั้งยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการตลาดในธุรกิจละครโทรทัศน์ไทยได้ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทยควรคำนึงถึงเนื้อหา รูปแบบ และการนำเสนอละครโทรทัศน์ไทยให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม ควรมีการระมัดระวังการนำเสนอเนื้อหาดูถูกเชิงเชื้อชาติ วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต ที่จะกระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยและลาวอย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. จากการศึกษาพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ที่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 24-35 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ และเป็นผู้มีรายได้ค่อนข้างสูงซึ่งมีกำลังซื้อสูง ดังนั้นผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทยจึงควรคัดเลือกเนื้อหาละครที่เหมาะสมกับเพศ วัย ระดับการศึกษา โดยอาจสร้างบทละครที่มีเพศหญิงเป็นตัวนำเรื่องหรือบทละครประเภทรักโรแมนติก เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ชมในประเทศลาวและทำให้ผู้ชมที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดความนิยมติดตามละครโทรทัศน์ของไทยมากยิ่งขึ้นไป

3. จากการศึกษาพบว่า ค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มีความคล้ายคลึงกับไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทยควรที่จะสนับสนุนให้มีการผลิตละครโทรทัศน์ไทยที่สามารถเข้าถึงความต้องการในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มากขึ้น โดยการเลือกบทละครที่มีความสัมพันธ์กันของตัวละครไทยและลาวเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในเนื้อหาละครต่อไปได้อีกประการหนึ่ง

4. จากการศึกษาพบว่า การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์นั้น มีการเปิดรับชมตั้งแต่ในวัยเด็กเป็นต้นมา ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาในละคร ผู้ผลิตจึงควรหลีกเลี่ยงเนื้อหาละครที่มีความรุนแรงก้าวร้าว หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นการเหยียดหยามที่ไม่ดีต่อผู้ชมที่ยังเป็นเยาวชนในประเทศลาวด้วย

5. ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทยควรมีการสอดแทรกเนื้อหาของละครที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย เข้าไปไว้ในเนื้อหาของละครโทรทัศน์ไทย เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้ผู้รับชมในประเทศลาวได้รับรู้อีกทางหนึ่ง

6. จากการศึกษาพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์มักที่จะเลียนแบบพฤติกรรมการแต่งกายของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ผลิตละครโทรทัศน์จึงควรคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่ดีงามในการแต่งกายของตัวละครในละครโทรทัศน์ไม่ให้ไป วาบหวีว หรือไม่เหมาะสมทางกาลเทศะ เพื่อไม่ให้ผู้รับชมได้นำเอาแบบอย่างที่ไม่ดีไปปฏิบัติตามได้

7. จากการศึกษาพบว่าประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการเรียนรู้ภาษาไทยจากการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นแล้วผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทยตลอดจนดารา นักแสดงละครโทรทัศน์จึงควรมีสำนึกที่ดีในการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและชัดเจนในการแสดง เพื่อให้ผู้รับชมที่เป็นชาวต่างชาติเข้าใจในความหมายของภาษาไทยที่ผิดพลาดไป

8. ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทยน่าจะคัดสรรบทละครที่มีความเกี่ยวพันกันกับทั้งสองประเทศและเดินทางไปถ่ายทำละครที่ประเทศลาวบ้าง เพื่อสร้างความแปลกใหม่และดึงดูดความสนใจจากผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่าน่าจะได้รับคำตอบรับจากผู้ชมที่เป็นประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ได้ในปริมาณมากพอสมควร

6.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล จึงทำให้สามารถเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณได้เฉพาะในเขตนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มพื้นที่ในการเก็บข้อมูล เนื่องจากในประเทศลาวทั่วทั้งประเทศสามารถรับชมละครโทรทัศน์ไทยได้เหมือน ๆ กัน โดยอาจเพิ่มแขวงที่สำคัญ ๆ ของประเทศลาวเช่น แขวงหลวงพระบาง ศูนย์การการท่องเที่ยวในประเทศลาว แขวงสะหวันเขต ศูนย์กลางทางด้านอุตสาหกรรมหลักของประเทศ หรือแขวงจำปาสัก ศูนย์กลางทางการศึกษาในประเทศลาว เพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้านค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากประเทศลาวประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์มากมาย และจะทำให้ผลการวิจัยที่หลากหลายมากขึ้นซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะประชาชนลาวที่อาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเลือกตัวแปรในด้านค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากประเทศลาวมีความหลากหลายทางกายภาพสูง ทำให้มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย

3. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะทำการวิจัยในเชิงคุณภาพในระดับที่ลงลึกมากกว่านี้ โดยการเพิ่มจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ หรือการทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยได้ในเชิงลึกมากขึ้น

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *การวิเคราะห์สื่อ : แนวคิดและเทคนิค*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยกร วรกุลลัญฐานีย์ และพรทิพย์ สัมปตตะวนิช. (2553). *การโฆษณาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2548). *ประวัติศาสตร์ลาวหลายมิติ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- ดวงใจ หลวงพะสี. (2552). *ชาติลาวและวัฒนธรรมลาว*. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล. (2555). *การวิจัยการสื่อสารเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 12). ปทุมธานี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นลินี สีตะสุวรรณ. (2522). *ข้อเสนอแนะการผลิตละครโทรทัศน์ไทยการศึกษาประเด็น SLVR ในละครโทรทัศน์ต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- พระมหาสนอง ปัจโจปการี. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานพ ภาชิตวิไลธรรม และสมบัติ บุญคำเอียง. (2552). *ลาว เพื่อนบ้านต่างวัฒนธรรม : ความเข้าใจเพื่อนบ้านต่างวัฒนธรรมสำหรับผู้บริหาร*. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มู มู เทียน และคณะ. (2558). *CLMV pulse : ซีพจระอาเซียน-พฤติกรรมผู้บริโภคประเทศลาว*.
ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2551). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รัตนา จันทรเทาว์. (2557). *ภาษาลาว...เล่าเรื่อง*. ขอนแก่น : ห้างหุ้นส่วนจำกัดขอนแก่นการพิมพ์.
- รังสรรค์ ณะพรพันธ์. (2546). *วัฒนธรรมในระบบทุนนิยมโลก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- วิภา อุตมฉันท. (2544). *ผลกระทบของสัญญาวิทยุและโทรทัศน์ข้ามพรมแดนระหว่างไทย-ลาว*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. (2555). *หนังสือชุดประชาคมอาเซียน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*.
กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

- วิทวัส ศรีวิหค และคณะ. (2552). *บันทึกการเดินทางอาเซียน*. กรุงเทพฯ : กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ.
- ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ. (2558). *การวิจัยเพื่อการผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2534). *สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2554). *การบริหารงานสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสิทธิ์ภัณฑ์ แอนด์พรินติ้ง.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2556). *ทฤษฎีการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ระยองทอง.
- สุวิทย์ ตราสุวรรณ. (2555). *หนังสือหนึ่งในประชาคมอาเซียนชุดประเทศลาว*. กรุงเทพฯ : บริษัท เจเนซิส มีเดียคอม จำกัด.
- สมควร กวียะ. (2540). *สื่อมวลชนดลชีวิต = Mass media change my life : วิเคราะห์ชีวิตเชิงทฤษฎี อิทธิพลของการสื่อสารมวลชนต่อชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ : แก้วน้ำ.
- สมสุข หินวิมาน และคณะ. (2554). *ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุและโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมสุข หินวิมาน และคณะ. (2558). *ธุรกิจสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อดิสร ศักดิ์สูง. (2553). *พลวัตสังคมโลก (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- องอาจ สิงห์ลำพอง. (2557). *กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดดา.

บทความวารสาร

- วิทยา สุจริตนารักษ์. (2537). *สภาพปัญหา ความต้องการ และทิศทางของการร่วมมือกันคว่ำวิจัย ไทย-ลาว: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. วารสารการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องแนวทางการวิจัย ลาวศึกษาในประเทศไทย, 69-80.
- วันวิสา สันทวิจิตรกุล. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อละครโทรทัศน์ไทยในเมืองกวางโจวสาธารณรัฐประชาชนจีน*. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาดและการบริหารธุรกิจ, 4(1), 301-315.
- ศิริัญญา วิรุณราช และคณะ. (2556). *อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ของไทยต่อการบริโภคสินค้าของผู้บริโภคใน สปป.ลาว กรณีศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์*. วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ บุรพาปริทัศน์, 8(1), 42-55.

วิทยานิพนธ์

- กาญจนา ธาณีปกรณ์. (2544). *รูปแบบการดำเนินชีวิตและทัศนคติของผู้อ่านชายต่อนิตยสารผู้ชาย กระจณีศึกษานิตยสารเอลส์ไควร์ ฉบับภาษาไทย*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน.
- ศรีษัฐ มีสนม. (2554). *การใช้ประโยชน์จากการรับชมละครไทยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการ ดำเนินชีวิตของประชาชนชาวลาวในนครหลวงเวียงจันทน์*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหา บัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาการ จัดการสื่อสารองค์กร.
- จิราพร เนินใหม่. (2550). *ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ)*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และ สื่อสารมวลชน, สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน.
- จุฬามาศ พาณิชย์รังสี. (2549). *รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับและทัศนคติของผู้อ่าน หญิง ที่มีต่อนิตยสารผู้หญิง*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน.
- จุฬามาศ กীরติกสิกร. (2542). *รูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่นกับการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน*. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.
- ธนากร ศรีสุกใส. (2556). *ประเทศไทยกับการกำหนดวาระข่าวสารเรื่องการเปิดประชาคมอาเซียน*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และ สื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน.
- ธนิณี บัณฑิตวัฒนาวงศ์. (2557). *รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการบริโภคและการเปิดรับสื่อของ ผู้หญิงโสดในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- ธมลวรรณ กาญจนวิจิตร. (2556). *รูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมในการใช้ สินค้าที่ปรากฏบนสื่ออินสตาแกรมของบุคคลที่มีชื่อเสียง*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหา บัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขา สื่อสารมวลชน.

- นนทรี เหมทานนท์. (2556). *วิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์เกี่ยวกับอาเซียนระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินโดนีเซีย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน.
- รุจิมนิ สิริธารสมบัติ. (2556). *ทัศนคติของผู้ชมละครต่อค่านิยมในละครโทรทัศน์ : กรณีศึกษาละครเรื่องแรงเงา*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน.
- ศุภศิริ สุขมนต์. (2558). *รูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติ และการเปิดรับชมโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ตของกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย*. (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาการจัดการสื่อสารองค์กร.

รายงานโครงการเฉพาะบุคคล

- ปาริตา โกลศศักดิ์. (2555). *พฤติกรรมการรับชม ทัศนคติและความพึงพอใจจากการรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. (รายงานโครงการเฉพาะบุคคลวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาการจัดการสื่อสารองค์กร.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- ไทยรัฐออนไลน์. (2 มกราคม 2559). *บันเทิงไทย ก้าวล้ำผู้นำอาเซียน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.thairath.co.th/content/556969>
- การบุกทางวัฒนธรรมไทย สู่อลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า. (19 พฤษภาคม 2557). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/582927>
- ลาวดินแดนแห่งวัฒนธรรม. (31 มกราคม 2559). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <https://jinpizz.wordpress.com>
- คนลาว เรียบงานแต่มีความสุข (16 ธันวาคม 2552). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.dek-d.com/studyabroad/18344>
- วัฒนธรรมและประเพณีประเทศลาว. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <https://sites.google.com/site/flukadlove/home/wathnthrrm-thang-10-prathes>

ศิลปะและวัฒนธรรมในอาเซียน. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559, จาก
<http://www.ceted.org/tutorceted/art.html>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเรื่องความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับ ค่านิยมทางวัฒนธรรมและรูปแบบในการดำเนินชีวิต ของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ระดับปริญญาโท คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอรบกวนให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ผู้ทำการวิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คำถามเรื่องการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องลักษณะทางประชากรศาสตร์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาว ในนครหลวงเวียงจันทน์

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงกรุณาทำเครื่องหมาย (✓) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 15-24 ปี

() 25-34 ปี

() 35-44 ปี

() 45-54 ปี

() 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า () มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
 () อนุปริญญา / ปวส. () ปริญญาตรี
 () สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

- () นักเรียน / นักศึกษา () ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 () พนักงานบริษัทเอกชน () ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว
 () คนงาน / ผู้ใช้แรงงาน () ค้าขาย / งานอิสระ
 () แม่บ้าน / ว่างาน () อื่น ๆ โปรดระบุ

5. รายได้

- () ต่ำกว่า 1,000,000 กีบ / เดือน (ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน)
 () 1,000,001-2,000,000 กีบ / เดือน (5,001-10,000 บาท / เดือน)
 () 2,000,001-3,000,000 กีบ / เดือน (10,001-15,000 บาท / เดือน)
 () 3,000,001-4,000,000 กีบ / เดือน (15,001-20,000 บาท / เดือน)
 () มากกว่า 4,000,001 กีบ / เดือน ขึ้นไป (มากกว่า 20,001 บาท / เดือน ขึ้นไป)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทย

คำชี้แจงกรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ท่านรับชมละครโทรทัศน์ไทยเป็นจำนวนกี่ชั่วโมงในวัน

- () 1 ชั่วโมงต่อวัน () 2 ชั่วโมงต่อวัน
 () 3 ชั่วโมงต่อวัน () 4 ชั่วโมงต่อวัน
 () 5 ชั่วโมงต่อวันขึ้นไป

2. ท่านรับชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวนกี่เรื่องต่อหนึ่งสัปดาห์

- () 1-2 เรื่องต่อสัปดาห์ () 3-4 เรื่องต่อสัปดาห์
 () 5-6 เรื่องต่อสัปดาห์ () 7-8 เรื่องต่อสัปดาห์
 () 9 เรื่องต่อสัปดาห์ขึ้นไป

3. ท่านรับชมละครโทรทัศน์มาเป็นเวลานานกี่ปี

- () เพิ่งรับชมไม่เกิน 3 ปี () ได้รับชมมาแล้วมากกว่า 3-5 ปี
 () รับชมมาแล้วมากกว่า 5-7 ปี () รับชมมาแล้วมากกว่า 7-9 ปี
 () รับชมมาแล้วมากกว่า 9 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ตำนานเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมลาว

คำชี้แจงให้ท่านใส่ ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์ในปัจจุบัน

ค่านิยม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. การใช้ภาษาลาวในการสื่อสารกับผู้อื่น					
2. การเรียนรู้ภาษาไทยจากละครโทรทัศน์ไทย					
3. การเรียนรู้ความหมายของคำแสลงต่าง ๆ ได้					
4. การอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่					
5. การเคารพเชื่อฟังบุพการี					
6. การให้ความสำคัญกับบุคคลภายในครอบครัว					
7. การให้เกียรติสุภาพสตรี					
8. การรักษานวลสงวนตัวของฝ่ายหญิง					
9. การใช้ระยะเวลาคบหาดูใจกันก่อนแต่งงาน					
10. การรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันภายในครอบครัว					
11. การเลือกรับประทานอาหารพื้นเมืองลาว					
12. การเลือกรับประทานอาหารจานด่วนนอกบ้าน					
13. การเลือกเครื่องแต่งกายแบบพื้นเมือง เช่นการนุ่งซิ่น					
14. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ					
15. การเลือกเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นสมัยนิยม					
16. การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมและประเพณี					
17. การเข้าวัดทำบุญในงานบุญประเพณีที่สำคัญ					
18. การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรม					

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

คำชี้แจงให้ท่านใส่ ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับตัวท่านมากที่สุด

กิจกรรมในชีวิตประจำวัน	บ่อย ที่สุด (5)	บ่อย (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ท่านทำบุญใส่บาตรในช่วงเช้า					
2. ท่านไปร่วมงานบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา					
3. ท่านพบปะทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเวลาว่าง					
4. ท่านร่วมกิจกรรมอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมและผู้อื่น					
5. ท่านใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวต่างแขวง/ต่างประเทศ					
6. ท่านซื้อเสื้อผ้าตามแบบแฟชั่นนิยม					
7. ท่านออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนฝูงในยามค่ำคืน					
8. ท่านเดินทางมาเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าของไทย					

ความสนใจในชีวิตประจำวัน	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ท่านสนใจเรื่องเกี่ยวกับศาสนาประเพณีและพิธีกรรม					
2. ท่านสนใจเรื่องในครอบครัวของท่าน					
3. ท่านสนใจในเรื่องการเลือกซื้ออาหารการกิน					
4. ท่านสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง					
5. ท่านสนใจเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายที่ทันสมัย					
6. ท่านสนใจเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
7. ท่านสนใจในการลงทุนหรือหารายได้พิเศษเพื่อสร้างฐานะของตนเอง					
8. ท่านสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม					

โอกาสในการแสดงความคิดเห็น	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย ที่สุด (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในการกำหนดอนาคต ของตนเองได้					
2. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นกับประเด็นปัญหา สังคมได้					
3. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทาง การเมืองได้					
4. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติ หน้าที่ การงานขององค์กรได้					
5. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ เศรษฐกิจได้					
6. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาได้					
7. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของ สินค้าตามสมัยนิยมได้					
8. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนต่อครอบครัวได้					

ขอขอบคุณที่ท่านช่วยสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามภาษาลาว

ແບບສອບຖາມສະບັບນີ້ ແປ້ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາ
ໂທ ຄະນະວາລະສານສາດ ແລະ ສື່ສານມວນຊົນ ມະຫາວິທະຍາໄລທຳມະສາດ ຂໍລົບກວນ
ໃຫ້ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ຕອບຄຳຖາມຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມຄວາມເປັນຈິງ ເພື່ອ
ປະໂຫຍດໃນການສຶກສາວິໄຈ ຜູ້ທຳຫານວິໄຈ ຂໍຂອບໃຈທ່ານ ມານະໂອກາດນີ້ດ້ວຍ.

ຄຳຖາມເລື່ອງການເປີດຮັບ ຮູບເງົາໂທລະພາບໂທ ທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການ
ປ່ຽນແປງຮູບແບບການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຄຳນິຍົມທາງວັດທະນະທຳ ຂອງປະຊາຊົນ
ລາວ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແບ່ງອອກເປັນ 4 ພາກສ່ວນ ຄື:

ພາກສ່ວນທີ 1 : ແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບ ການສຶກສາເລື່ອງລັກສະນະ ທາງ
ປະຊາກອນສາດ.

ພາກສ່ວນທີ 2 : ແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບ ການສຶກສາການເປີດຮັບຊົມ
ຮູບເງົາໃນໂທລະພາບໂທ

ພາກສ່ວນທີ 3 : ແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບ ຄຳນິຍົມທາງວັດທະນະທຳ ຂອງ
ປະຊາຊົນລາວ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ພາກສ່ວນທີ 4 : ແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບ ຮູບແບບການດຳເນີນຊີວິດ ຂອງ
ປະຊາຊົນລາວ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ພາກສ່ວນທີ 1: ແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບ ການສຶກສາທາງປະຊາກອນ
ສາດ ຂອງຜູ້ຕອບ ແບບສອບຖາມ ກະລຸນາ ຂີດເຄື່ອງໝາຍ (✓) ໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ ໃຫ້
ຖືກກັບຄວາມເປັນຈິງຂອງທ່ານ.

- 1.1 ເພດ
 - () ຊາຍ
 - () ຍິງ
- 1.2 ອາຍຸ
 - () 15 ປີ - 24 ປີ
 - () 25 ປີ - 34 ປີ
 - () 35 ປີ - 44 ປີ
 - () 45 ປີ - 54 ປີ
 - () 55 ປີ ຂຶ້ນໄປ
- 1.3 ລະດັບການສຶກສາ
 - () ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ ຫຼື ຕໍ່າກວ່າ
 - () ມັດທະຍົມຕອນປາຍ ຫຼື ຊັ້ນກາງ
 - () ຊັ້ນສູງ
 - () ປະລິນຍາຕີ
 - () ສູງກວ່າປະລິນຍາຕີຂຶ້ນໄປ

1.4 ອາຊີບ

- () ນັກຮຽນ / ນັກສຶກສາ
- () ພະນັກງານເອກະຊົນ
- () ກຳມະກອນ
- () ແມ່ບ້ານ / ວ່າງງານ
- () ພະນັກງານລັດ / ລັດວິສາຫະກິດ
- () ເຈົ້າຂອງທຸລະກິດ
- () ຄຳຂາຍ / ງານອິດສະຫຼະ
- () ອື່ນໆ:

1.5 : ລາຍໄດ້

- () ຕໍ່າກວ່າ 1,000,000 ກີບ / ເດືອນ (ຕໍ່າກວ່າ 5,000 ບາດ/ເດືອນ)
- () 1,000,001 – 2,000,000 ກີບ / ເດືອນ (5,001 – 10,000 ບາດ/ເດືອນ)
- () 2,000,001 – 3,000,000 ກີບ / ເດືອນ (10,001 – 15,000 ບາດ/ເດືອນ)
- () 3,000,001 – 4,000,000 ກີບ / ເດືອນ (15,001 – 20,000 ບາດ/ເດືອນ)
- () ຫຼາຍກວ່າ 4,000,001 ກີບ/ເດືອນຂຶ້ນໄປ (ຫຼາຍກວ່າ 20,001 ບາດ/ເດືອນຂຶ້ນໄປ)

ພາກສ່ວນທີ 2: ແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບ ການສຶກສາການເປີດ-ຮັບ ຊົມຮູບເງົາ ໂທລະພາບໄທ

2.1. ທ່ານຮັບຊົມຮູບເງົາ ໃນໂທລະພາບໄທ ໃນມື້ໜຶ່ງຈັກຊົ່ວໂມງ

- () 1 ຊົ່ວໂມງ / ມື້.
- () 2 ຊົ່ວໂມງ / ມື້
- () 3 ຊົ່ວໂມງ / ມື້
- () 4 ຊົ່ວໂມງ / ມື້
- () 5 ຊົ່ວໂມງ / ມື້ຂຶ້ນໄປ

2.2 ທ່ານຮັບຊົມຮູບເງົາ ໃນໂທລະພາບໄທ ຈັກເລື້ອງຕໍ່ໜຶ່ງອາທິດ

- () 1- 2 ເລື້ອງ/ອາທິດ
- () 3- 4 ເລື້ອງ/ອາທິດ
- () 5- 6 ເລື້ອງ/ອາທິດ
- () 7- 8 ເລື້ອງ/ອາທິດ
- () 9 ເລື້ອງ/ອາທິດຂຶ້ນໄປ

2.3 ທ່ານເບິ່ງຮູບເງົາໃນໂທລະພາບໄທ ມາດົນຈັກປີ

- () ຫາກະເບິ່ງບໍ່ຮອດ 3 ປີ.
- () ເບິ່ງມາແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 3- 5 ປີ
- () ເບິ່ງມາແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 5-7 ປີ
- () ເບິ່ງມາແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 7- 9 ປີ.
- () ເບິ່ງມາແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 9 ປີ

ພາກສ່ວນທີ 3: ຄໍາຖາມກ່ຽວກັບຄວາມຄິດເຫັນ ເລື່ອງການໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ຄໍານິຍົມທາງວັດທະນະທຳລາວ ໃຫ້ທ່ານ ໃສ່ເຄື່ອງໝາຍ (✓) ໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ ທີ່ຖືກກັບຄວາມຄິດເຫັນຂອງທ່ານ ກ່ຽວກັບການໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ຄໍານິຍົມທາງວັດທະນະທຳ ຂອງປະຊາຊົນລາວ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນປະຈຸບັນ.

ຄໍານິຍົມ	ຫຼາຍທີ່ ສຸດ (5)	ຫຼາຍ (4)	ປານ ກາງ (3)	ນ້ອຍ (2)	ນ້ອຍທີ່ ສຸດ (1)
1. ການໃຊ້ພາສາລາວ ໃນການສື່ສານກັບຜູ້ອື່ນ					
2. ການຮຽນຮູ້ພາສາໄທຈາກຮູບເງົາໂທລະພາບໄທ					
3. ການຮຽນຮູ້ຄວາມໝາຍຂອງຄໍາສະແດງຕ່າງໆ					
4. ການຢູ່ຮ່ວມກັນເປັນຄອບຄົວໃຫຍ່					
5. ການເຄົາລົບເຊື້ອຝັງຜູ້ໃຫ້ກຳເນີດ					
6. ການໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບບຸກຄົນໃນຄອບຄົວ					
7. ການໃຫ້ກຽດສຸພາບສະຕິ (ເພດຍິງ)					
8. ການຮັກນວນສະຫງວນໂຕ ຂອງເພດຍິງ					
9. ການໃຊ້ໄລຍະເວລາຄົບຫາກັນກ່ອນແຕ່ງດອງ					
10. ການກິນເຂົ້າພ້ອມໜ້າກັນພາຍໃນຄອບຄົວ					
11. ການເລືອກຮັບປະທານອາຫານພື້ນເມືອງລາວ					
12. ການເລືອກຮັບປະທານອາຫານນອກເຮືອນ					
13. ການເລືອກເຄື່ອງນຸ່ງແບບພື້ນເມືອງ (ນຸ່ງສິ້ນ)					
14. ການນຸ່ງຖືສຸພາບຮຽບຮ້ອຍ ຕາມກາລະເທສະ					
15. ການເລືອກເຄື່ອງນຸ່ງ ຕາມຍຸກສະໄໝນິຍົມ					
16. ການປະຕິບັດຕາມວັດທະນະທຳ ປະເພນີ					
17. ການເຂົ້າວັດເຮັດບຸນ ໃນວັນບຸນສໍາຄັນຕ່າງໆ					
18. ການປະພຶດຕົນເປັນຄົນດີ ມີສິນລະທຳ					

ພາກສ່ວນທີ 4: ຄໍາຖາມກ່ຽວກັບ ຮູບແບບການດໍາລົງຊີວິດ ໃຫ້ທ່ານ ໃສ່ເຄື່ອງໝາຍ (✓) ໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ ທີ່ຖືກກັບການດໍາລົງຊີວິດຂອງທ່ານ

ກິດຈະກຳປະຈຳວັນ	ຫຼາຍທີ່ສຸດ (5)	ຫຼາຍ (4)	ປານກາງ (3)	ນ້ອຍ (2)	ນ້ອຍທີ່ສຸດ (1)
1. ທ່ານເຮັດບຸນ ໃສ່ບາດ ໃນຕອນເຊົ້າ					
2. ທ່ານໄປຮ່ວມງານບຸນຢູ່ວັດ ໃນມືສຳຄັນທາງສາສະໜາ					
3. ທ່ານເຮັດກິດຈະກຳຮ່ວມກັບ ຄອບຄົວໃນເວລາຫວ່າງ					
4. ທ່ານຮ່ວມກິດຈະກຳອາສາສະໜັກຊ່ວຍເຫຼືອ ສັງຄົມ ແລະ ຜູ້ອື່ນ					
5. ທ່ານໃຊ້ເວລາຫວ່າງ ໃນທ່ອງທ່ຽວຕ່າງແຂວງຕ່າງປະເທດ					
6. ທ່ານຊື່ເຄື່ອງນຸ່ງຖືຕາມຍຸກສະໄໝນິຍົມ(ແຜຊັ້ນ)					
7. ທ່ານອອກໄປທ່ຽວສັງສັນກັບໝູ່ຄູ່ໃນຍາມຄຳຄືນ					
8. ທ່ານເດີນທາງມາເລືອກຊື່ເຄື່ອງໃນຫ້າງສັບພະສິນຄ້າຂອງໄທ					

ຄວາມສົນໃຈໃນຊີວິດປະຈຳວັນ	ຫຼາຍທີ່ສຸດ (5)	ຫຼາຍ (4)	ປານກາງ (3)	ນ້ອຍ (2)	ນ້ອຍທີ່ສຸດ (1)
1. ທ່ານສົນໃຈກ່ຽວກັບ ເລື່ອງສາສະໜາ, ປະເພນີ ແລະ ຜີທີ່ກຳ					
2. ທ່ານສົນໃຈເລື່ອງໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານ					
3. ທ່ານສົນໃຈໃນເລື່ອງ ການເລືອກຊື່ອາຫານ ການກິນ					
4. ທ່ານສົນໃຈດູແລສຸຂະພາບຂອງໂຕເອງ					
5. ທ່ານສົນໃຈການນຸ່ງຖື(ແຜຊັ້ນ) ທີ່ທັນສະໄໝ					
6. ທ່ານສົນໃຈເລື່ອງເຕັກໂນໂລຢີທີ່ທັນສະໄໝ					
7. ທ່ານສົນໃຈໃນການລົງທຶນ ຫາລາຍໄດ້ເພີ່ມ ເພື່ອສ້າງຖານະຂອງຕົນເອງ					
8. ທ່ານສນໃຈໃນການສະແຫວງຫາຄວາມຮູ້ເພີ່ມ					

ໂອກາດໃນການສະແດງຄວາມຄິດເຫັນຕໍ່ຕົນເອງ ແລະ ເລື່ອງອື່ນໆ	ຫຼາຍທີ່ ສຸດ (5)	ຫຼາຍ (4)	ປານ ກາງ (3)	ນ້ອຍ (2)	ນ້ອຍ ທີ່ສຸດ (1)
1. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ໃນການ ກຳນົດອະນາຄົດຂອງໂຕເອງໄດ້					
2. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ກັບ ປະເດັນບັນຫາສັງຄົມໄດ້					
3. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບ ປະເດັນທາງການເມືອງໄດ້					
4. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ໃນການ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ການງານຂອງອົງກອນໄດ້					
5. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບ ລະບົບເສດຖະກິດໄດ້					
6. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການສຶກສາໄດ້					
7. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າ ຕາມຍຸກສະໄໝໄດ້					
8. ທ່ານສາມາດສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ຂອງຕົນ ເອງ ຕໍ່ຄອບຄົວໄດ້					

ຂໍຂອບໃຈ ທີ່ທ່ານຊ່ວຍສະຫຼະເສລາອັນມີຄ່າ ຕອບແບບສອບຖາມນີ້

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายวรารุช ถนนอมจิตร
วันเดือนปีเกิด	30 มิถุนายน 2522
วุฒิการศึกษา	2544 สำเร็จการศึกษา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์ บริษัท ทีวี อินเตอร์ จำกัด (มหาชน)
ประสบการณ์ทำงาน	2559 ผู้ช่วยผู้ควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์ บริษัท ทีวี อินเตอร์ จำกัด (มหาชน) 2556 ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ บริษัท ทีวี อินเตอร์ จำกัด (มหาชน) 2547 ครีเอทีฟรายการโทรทัศน์ บริษัท ทีวี อินเตอร์ จำกัด (มหาชน) 2545 ผู้สื่อข่าวบันเทิง นิตยสารทีวีพูล บริษัท โน้ต พลัสลิซซิ่ง จำกัด